Tomás Martínez Rodríguez

MARI MISTERE ALE TRECUTULUI

Civilizații străvechi și enigmele lor

INTERNATIONAL Bestseller

Săptămâna Financiară

Urme misterioase ale trecutului

Civilizații străvechi și enigmele lor

Tomás Martínez Rodríguez

[illegible] MISTERE ALE TRECUTULUI

Civilizații străvechi și enigmele lor

LIBERA INTERNAȚIONAL

Editura Litera Internaţional
O. P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România
tel./fax 021 3196390; email: comenzi@litera.ro

Traducere şi adaptare:
Graal Soft – Integrated Translation Services

EDICIÓN ORIGINAL EN CASTELLANO
© 2007 EDICIONES NOWTILUS S.L., MADRID, SPAIN,
www.nowtilus.com
© Tomás Martínez Rodríguez

Copyright © 2008, Editura Litera Internaţional
pentru versiunea în limba română.
Toate drepturile sunt rezervate

Ne puteţi vizita pe:

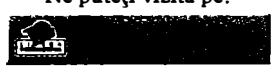

Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Mona Apa, Elena Georgescu
Coperta: Griffon & Swan
Tehnoredactare: Ofelia Coşman

Tipărit la G Canale, Bucureşti

MARTÍNEZ RODRÍGUEZ, TOMÁS
MARI MISTERE ALE TRECUTULUI /
Tomás Martínez Rodríguez ; trad.: Graal Soft. - Bucureşti:
Litera Internaţional, 2008
ISBN 978-973-675-468-5

159.961

Naşei mele, pentru că mi-a arătat
calea secretă a stelelor.

CUPRINS

Introducere **Enigma evoluţiei umane** 11
Capitolul 1 **Primii astronomi** 23
Capitolul 2 **Stonehenge: calculatorul megalitic** 37
Capitolul 3 **Indicii ascunse ale artei rupestre** 42
Capitolul 4 **Un mesaj pentru zei** 55
Capitolul 5 **Numere cosmice** 63
Capitolul 6 **Nu suntem primii** 71
Capitolul 7 **Vizitatori din alte lumi** 97
Capitolul 8 **Astronauţii de pe Sirius** 108
Capitolul 9 **Valea Giganţilor** 115
Capitolul 10 **Civilizaţia uitată** 133
Capitolul 11 **Revelaţia zeilor** 146
Epilog **Un trecut surprinzător** 163
Bibliografie 165

„O, Solon, voi toți aveți o minte tânără
care nu păstrează vechile credințe întemeiate
pe o lungă tradiție. Au avut
și vor avea loc și în viitor multe
și diferite distrugeri ale speciei umane..."

Platon, *Timaios*

Introducere

ENIGMA EVOLUȚIEI UMANE

În ultimele decenii, arheologia – în colaborare cu alte științe, precum geologia, genetica, paleoantropologia, astronomia sau fizica – a demonstrat că actuala paradigmă a trecutului nostru este incorectă. Această imagine asupra lumii de altădată a fost larg acceptată de societatea modernă, fără a pune întrebări, cel puțin cu privire la numeroasele necunoscute care încă așteaptă să fie elucidate.

Conform acestor criterii oficiale, se crede că omul modern[1] apare la finalul primei perioade a Glaciațiunii Würm (Würm I), în urmă cu 40 de milenii.

Vânătorii-culegători asiatici traversează strâmtoarea Bering cu aproximativ 12 000 de ani în urmă, în drum spre un continent – cel american – despre care se presupune că era nepopulat. Apoi vor lua naștere societățile anterioare primelor civilizații din Orientul Apropiat.

Acești ultimi 30 de ani de investigație exhaustivă au perturbat actuala noastră schemă a preistoriei. Deși mulți nu vor să admită, recentele indicii ne confirmă faptul că ne aflăm în fața unei noi revoluții științifice în domeniul istoriei. Grație progresului tehnologic, a existat o îmbunătățire apreciabilă a tehnicilor de datare prin intermediul carbonului și al altor procedee[2], datorită cărora știm acum – de pildă – că structurile megalitice

---

[1] *Homo sapiens sapiens* din contextul glaciar primește și numele de omul de *Cro-Magnon*, datorită rămășițelor descoperite în situl francez de la Les Eyzies de Tayac. Deși omul de *Cro-Magnon* este foarte bine reprezentat pe continentul european în numeroase situri, se crede că originea sa ar fi orientală, ceea ce nu îl împiedică să sosească în Europa și pe toate continentele, cu excepția celui antarctic. Numeroase mărturii fosile de pe întreaga planetă atestă această expansiune a omului modern până la finele Erei Glaciare. După cum vom avea ocazia să dovedim, noile descoperiri paleontologice demonstrează că, în realitate, primii oameni moderni au puțin mai mult de o sută de mii de ani. (*n.a.*)

[2] Pentru a reconstitui trecutul, este absolut necesar să dispunem de o scală a timpului cât mai precisă posibil; de aceea, devine crucială aplicarea metodelor fiabile de datare. În prezent, se cunosc cel puțin șase astfel de metode de datare foarte eficiente pentru stabilirea perioadei, începând de acum o mie de ani și până în urmă cu multe mii de ani, deși aceste metode prezintă câteva deficiențe majore; și cum atenția cercetătorilor se concentrează în special asupra ultimelor zece milioane de ani, în acest context istoric se regăsesc o mare parte dintre respectivele lacune, atât de frustrante pentru paleontologi. De aceea, în fața acestei probleme, sunt posibile doar următoarele

europene sunt mult mai vechi decât orașele sumeriene sau egiptene. Deja nu mai este valabil să presupunem că evoluția către civilizație s-a realizat prin intermediul unui schimb progresiv normal; chiar și concepția evoluționistă a speciei noastre a fost până acum o iluzie grosolană.

La trei ani după ce Darwin a revoluționat paradigma evolutivă a omului cu cartea sa, *Originea speciilor* (1859), un alt om de știință, Thomas Henry Huxley, a uimit opinia publică din secolul al XIX-lea cu lucrarea sa, *Despre locul omului în natură*. În ea, Huxley ratifica ideea vehiculată de către colegul său, Darwin: originile noastre aveau mai mult de-a face cu latura naturală decât cu cea supranaturală.

Secole de-a rândul, s-a acceptat dogma greșită conform căreia geneza speciei noastre era scrisă în Biblie, fapt pentru care o analiză detaliată a textelor sacre ne-ar putea da indicii cu privire la apariția – prin voința divină – a omului pe Pământ. Potrivit acestei viziuni creaționiste, omul, așa cum îl cunoaștem în prezent, a fost creat de Dumnezeu în jurul anului 4004 î.Hr.

Evident, sectorul ecleziastic a fost scandalizat de ideile vehiculate de Darwin și de susținătorii săi evoluționiști. Chiar și după ce teoriile supranaturale au început să piardă teren, obișnuiții adepți ai creaționismului au considerat necesar ca, în învățământul general, masele să fie în continuare instruite, încă mulți ani de-a rândul, în spiritul acestor idei false.

Conform noilor criterii deductive ale științei, oamenii prezentau o relație evolutivă foarte strânsă cu primatele superioare, ceea ce făcea ca apariția lor să fie mai îndepărtată – din punct de vedere cronologic – decât data semnalată de dogma religioasă.

Contribuția lui Huxley la concepția evoluționistă a constat în metodologia folosită în studiile sale. Acestea se bazau pe metode de comparare embrionară, fosilă și anatomică între simieni și oameni. După cum era de așteptat, concluzia lui Huxley a reprezentat – în termenii lui Roger Lewin – „un element-cheie pentru cea mai mare revoluție a istoriei filozofiei

---

căi metodologice: cele directe și cele indirecte. Primele permit aplicarea tehnicilor de datare asupra obiectelor, nefiind însă lipsite de dificultăți. Cele din a doua categorie reprezintă procedeul metodologic cel mai folosit. În acest caz, măsurarea vechimii artefactelor sau a fosilelor găsite se face datând elementele care au fost asociate lor. Este foarte uzuală folosirea tehnicii „corelării faunistice". Prin intermediul acestei tehnici, se atribuie vechimea fosilelor și a artefactelor de interes paleoantropologic prin intermediul informației aduse de fosilele neumane găsite în același nivel stratigrafic și, de aceea, asociate resturilor care trebuie datate. De asemenea, există metode radiometrice de datare, strâns legate de dezintegrarea radioactivă și de metoda paleomagnetică, bazată pe faptul constatabil al inversării axei magnetice a Pământului. Totuși, concluziile acestei tehnici sunt relative, ceea ce conduce la necesitatea coroborării cu alte tehnici. (*n.a.*)

occidentale: oamenii au început să fie considerați ca făcând parte din natură, și nu ca aflându-se în afara acesteia".

Dintr-o perspectivă diacronică, dezbaterea referitoare la originea omului a suferit modificări importante. Din epoca lui Darwin, a lui Huxley și a lui Haeckel până în primii ani ai secolului al XX-lea, s-a estimat că strămoșii noștri cei mai apropiați au fost marii simieni africani, precum cimpanzeul și gorila, în timp ce urangutanul (marea maimuță asiatică) nu a fost considerat atât de apropiat de specia noastră. Din anii '20 până în anii '60, oamenii au fost separați, pe scara evoluției, de marii simieni, care erau considerați ca aparținând unui grup evolutiv distinct. Totuși, din anii '60, punctul de vedere convențional a revenit la perspectiva darwiniană[1].

În paralel, cercetătorii încercau să localizeze „leagănul umanității". Darwin a crezut că vede în Africa scenariul genezei speciei; și, cu toate că în primele decenii ale secolului al XX-lea, Asia a câștigat o anumită popularitate, trecerea timpului a demonstrat că opinia lui Darwin era cea corectă.[2]

Exact în perioada anilor '60, odată cu descoperirea specimenului fosil *Ramapithecus*, a părut că se confirmă viziunea evoluționistă paralelă, care încerca să explice asemănările dintre simienii africani și om. Această maimuță a trăit cu 15 milioane de ani în urmă, în Eurasia, și a atras atenția comunității paleoantropologice prin caracteristicile sale anatomice speciale, foarte asemănătoare, în linii mari, cu cele ale hominizilor. Totuși, mărturiile antropologice ulterioare, aduse de fosile și de biologia moleculară demonstrează că *Ramapithecus* nu este primul hominid, ci mai degrabă o maimuță, ceea ce confirmă ideea că originea liniei evolutive umane este relativ recentă[3].

Istoria evolutivă a fiecărei specii se ascunde în genele sale. Antropologia moleculară își demonstrează contribuția eficientă la reconstituirea arborilor genealogici (filogenii) legați de originea enigmatică a omului.

În primul rând, oferindu-ne o viziune coerentă a structurii arborelui hominid[4]. Și, în al doilea rând, dându-ne o perspectivă temporală mult

---

[1] LEWIN, Roger – *Evolución Humana (Evoluția omului)*, Biblioteca Científica Salvat, Barcelona, 1984. (*n.a.*)

[2] La începutul secolului al XX-lea, a fost lansată una dintre cele mai mari farse paleoantropologice din istorie: craniul *Piltdown*. Această himeră (amestec de craniu uman modern și mandibulă de urangutan) a fost „proba fosilă" care pretindea să demonstreze că originile speciei noastre s-ar găsi pe platourile înalte ale Asiei Centrale, și nu pe continentul african. (*n.a.*)

[3] Între cinci și zece milioane de ani. (*n.a.*)

[4] Primatele moderne se împart în patru grupe: maimuțele din Lumea Nouă, care includ specii destul de diferite, precum titi, maimuțele-urlătoare sau maimuțele-păianjen; maimuțele din Lumea Veche, care includ specii precum babuinii, colobus și macao; strepsirrhinii, din care fac parte lorisidae, galago sau lemurii; și, pentru a încheia, hominizii, în rândul cărora întâlnim simienii antropomorfi și ființele umane. (*n.a.*)

mai precisă asupra momentelor în care diferitele clase s-au separat unele de altele, noțiue care în paleoantropologie poartă numele de „ceas molecular". Astfel, înainte ca știința să ne aducă probele moleculare la care facem referire, se credea că hominizii s-au îndepărtat de antropomorfii africani și asiatici, în urmă cu circa 15 milioane de ani, potrivit poziției pe care o avea atunci *Ramapithecus* în arborele genealogic, în calitate de ipotetic hominid primitiv. Totuși, pe baza datelor moleculare de care dispunem astăzi, putem conchide că antropomorfii asiatici și africani diferă între ei și, la rândul lor, s-au separat probabil în urmă cu aproximativ cinci milioane de ani, fapt pentru care *Ramapithecus* nu este un hominid, ci un prosimian.

Cercetătorii Juan Luis Arsuaga și Ignacio Martínez – cei mai renumiți oameni de știință spanioli contemporani, grație descoperirilor lor paleontologice făcute în Atapuerca – asigură în cartea lor, *Specia aleasă*, că prima fosilă care ar putea fi considerată drept antecesorul nostru corespunde unei specii de mamifer arboricol asemănător veveriței, care a trăit în urmă cu 65 de milioane de ani. Se pare că acele animale erau erbivore perfect adaptate la viața în copaci. Cu toate acestea, la un moment dat, ele s-au aventurat într-un alt mediu, mai periculos, dar foarte productiv, în căutare de hrană: fără îndoială că solul a favorizat transformarea lor ulterioară în simieni.

Aceste ființe ancestrale fac parte din grupul *plesiadapiformelor* și sunt singurele fosile de primate din prima epocă a Terțiarului, Paleocenul (între 65 și 55 de milioane de ani), din care s-au diferențiat în mai multe linii evolutive. „A existat și se menține polemica referitoare la *plesiadapiforme*, și anume dacă ele pot fi sau nu considerate primate autentice", comentează autorii cărții *Specia aleasă*. „Acele veverițe primitive sunt mai apropiate din punct de vedere evolutiv de ansamblul de primate încă existente, care, la rândul lor, au format un grup natural cu un strămoș comun exclusiv. Din acest motiv, unii specialiști propun ca primatele să se împartă în două mari categorii: *plesiadapiformele* sau primatele arhaice și celelalte primate sau *euprimatele*"[1].

Acele ființe curajoase au evoluat, în urmă cu circa 35 de milioane de ani – până la transformarea lor în simieni de mici dimensiuni –, în nordul Africii, un continent care pe atunci era izolat față de alte ecosisteme continentale. Următorul pas evolutiv ne duce la *Proconsul*, primul dintre hominizii[2] cunoscuți, ale cărui oseminte au fost descoperite în estul continentului african, în

[1] ARSUAGA, Juan Luis; MARTÍNEZ, Ignacio – *La especie elegida (Specia aleasă)*, Ediciones Temas de Hoy, Barcelona, 2000, p. 50-51. (*n.a.*)

[2] Grup căruia îi aparținem, împreună cu antropomorfii. (*n.a.*)

anul 1948, de către Mary Leaky, care a stabilit apariția acestei ființe pe suprafața Terrei, în urmă cu aproximativ 25 de milioane de ani. Urmează *Ramapithecus*, citați anterior, și care, împreună cu alți prosimieni, precum *Sivapithecus* și *Oreopithecus bambola*[1], aveau toate condițiile în favoarea lor – îndeosebi, adaptabilitatea la mediu – spre a triumfa și a evolua treptat către ființa umană, ceea ce, în mod inexplicabil însă, nu s-a produs. În acest punct al drumului, necunoscuta evoluției umane capătă cea mai mare relevanță; căci, în ciuda faptului că *Ramapithecus* și prosimienii mai sus-menționați „nu par să facă parte din linia evolutivă subțire și aproape imperceptibilă ce conduce către primul «om», care probabil că a ieșit din gaura neagră în care a dispărut, cu circa 14 milioane de ani în urmă, *Proconsulul*; au existat unul sau mai mulți predecesori comuni – care au intrat în acest tunel necunoscut –, cei ce s-au transformat în veriga pierdută a umanității"[2]. În consecință, nu cunoaștem mecanismele care s-au pus în mișcare în interiorul acelui coridor ascuns, contribuind la desprinderea definitivă a clasei umane de restul primatelor. Oricum ar fi, încă nu a apărut nici un rest fosil al creaturii sau creaturilor care să clarifice separarea definitivă a clasei[3].

Știm că în procesul evolutiv am ajuns la cei care trec – în prezent – drept predecesorii ființei umane: *Australopithecus*[4], care va face loc mai târziu lui *Homo habilis* (între 2,5 și 1,6 milioane de ani) și care este foarte probabil să se fi bucurat de particularitatea limbajului, știindu-se că acest antecesor al omului poseda deja laringe, ceea ce favoriza vorbirea. În sfârșit, *Homo habilis* a derivat în *Homo erectus* (între 1,9 milioane și 400 000 de ani). Faptul că predecesorul său putea să transmită informații orale alături de inteligența sa au dus la dezvoltarea unei tehnologii litice foarte utile. De asemenea, a construit ceea ce astăzi considerăm a fi primele locuințe și primele dispozitive de navigație, care, deși primitive (plutele, căci despre ele este vorba), permiteau deplasări maritime pe distanțe mari, de-a lungul țărmului. Această specie a fost una foarte migratoare, motiv pentru care

[1] Denumit și Sandrone, era un antropoid care de-abia depășea o statură de 1,10 metri și cântărea ceva mai mult de 30 de kilograme. Este foarte probabil ca mediul geografic propice, lipsit de prădători care să-l amenințe, să fi favorizat coborârea acestuia din copaci și transformarea lui într-unul dintre primii antropoizi care s-au adaptat la deplasarea bipedă. (*n.a.*)

[2] CARDEÑOSA, Bruno – *El código secreto (Codul secret)*, Grijalbo, 2001, p. 30. (*n.a.*)

[3] S-au găsit fosile de hominizi precum *Orroris tugenensis* (Kenya), cu o vechime de șase milioane de ani, care sunt departe de a reprezenta una dintre numeroasele verigi ce trebuie să fi existat pe drumul evolutiv către omul modern. (*n.a.*)

[4] Primul reprezentant al acestei specii a fost descoperit de către soția celebrului paleoantropolog Richard Leakey, doamna Meave Leakey, care a decis datarea acestor fosile în contextul temporal cuprins între 4,17 și 4,07 milioane de ani. Cel mai

fosilele sale au fost întâlnite în medii continentale atât de diferite, precum cel asiatic, cel african sau cel european. Acest din urmă context geografic este locul unde își dau întâlnire două dintre evenimentele paleoantropologice cele mai captivante din ultima vreme: descoperirea omului din Orce, în Spania, și craniile fosile de la Dmanisi, în Georgia. Prima descoperire i-o datorăm cercetătorului catalan Josep Gilbert care, după ani întregi de dispute cu alți specialiști în domeniu, a reușit în sfârșit să demonstreze că fragmentul osos descoperit în situl arheologic de la Venta Micena (Granada) este uman. Acesta a fost localizat într-un strat geologic care îl situează ca având o vechime de 1,6 milioane de ani. Însă descoperirea a stârnit ample polemici. Se presupune că, în acel context temporal, nici un predecesor de-al nostru nu ar fi trecut frontierele naturale ale continentului african; și totuși găsim resturi fosile, probabil ale unui *Homo erectus*, în situl andaluz. La rândul lor, cele trei cranii de la Dmanisi sprijină teoria schițată încă din anul 1982 de către Gilbert, cum că hominizii ar fi ieșit din Africa cu mai mult timp înainte decât se crede. O dovedesc primele cranii găsite în mai 2000 și care au devansat cu un milion de ani ieșirea hominizilor din Africa. Al treilea vestigiu cranian pune la îndoială ideea dominantă în rândul paleontologilor, potrivit căreia creșterea mărimii creierului s-ar fi aflat în spatele acelei migrații. Cea mai recent descoperită fosilă, ce se află în perfectă stare de conservare, corespunde unui individ cu un creier de dimensiuni reduse, care a trăit în Georgia în urmă cu 1,7 milioane de ani, și pe care descoperitorii săi – echipa condusă de paleoantropologul Leo Gabunia – îl identifică cu genul *Homo erectus*. De aceea, fosilele georgiene se referă la specimenele care au trăit în Georgia cu 1,7 milioane de ani în urmă!

---

interesant fapt referitor la acest specimen (care a derivat în *Australopithecus afarensis*, celebra Lucy și alte tipologii), care a fost botezat cu numele de *Australopithecus anamensis*, îl reprezintă originea sa. Se pare că a derivat din altă creatură, *Ardipithecus ramidus*, un biped care de-abia atingea un metru înălțime. Surprinzător este că în anatomia ambelor specimene au survenit schimbări radicale în decursul a doar 200 000 de ani. O perioadă de timp extrem de scurtă pentru acest tip de modificări. Alt fapt tulburător îl găsim în descoperirea unei jumătăți de duzină de fosile care aparțin unei specii foarte asemănătoare lui *Ardipithecus ramidus*. Pentru aceia care nu știu, acest predecesor al lui *Australopithecus anamensis* era o ființă a cărei ascendență directă ne rămâne necunoscută. Cel mai interesant la fosilele întâlnite la care ne referim este că, fapt de neînțeles, sunt indivizi mai evoluați decât strămoșii noștri mai recenți, îndeosebi într-o privință: locomoția lor e mult mai dezvoltată. Totuși – ceea ce este cu adevărat surprinzător – aceste ființe senzaționale au trăit acum 6 milioane de ani, precedându-l pe *Ardipithecus*, a cărui deplasare, comparativ vorbind, este mai „primitivă". Cum se explică acest lucru? În cele din urmă, vreau să avertizez cititorul că nu toată lumea acceptă faptul că omul se trage din *Australopithecus*. Pentru Richard Leakey, umanitatea își are obârșia în altă specie, încă nedescoperită de paleoantropologie. (*n.a.*)

Aceste descoperiri pun la îndoială perspectiva adusă în discuție de situl din Burgos, de la Atapuerca, prin care se afirmă că primul european s-a așezat pe acele meleaguri acum 800 000 de ani. Este locul unde apar resturile lui *Homo antecessor*[1], care descinde din *Homo erectus* și care rămâne pentru mulți experți un subiect de controversă, deoarece nu e considerat în unanimitate un specimen de sine stătător. În realitate, numeroși cercetători îl clasifică drept un gen avansat al lui *Homo erectus*. Oricum ar fi și în linii mari, acesta a derivat în *Homo sapiens* și *Neanderthal*[2].

Contrar a ceea ce se credea până de curând, omul de *Neanderthal* nu a fost niciodată strămoșul nostru. Datele genetice nu lasă nici cea mai mică urmă de îndoială în această privință. Studiul ADN-ului mitocondrial[3] a oferit un răspuns definitiv în privința legăturii noastre cu *Neanderthalienii* și a adevăratei noastre origini genetice. Cum era de așteptat, surpriza a fost majoră când s-a dovedit că omul de *Neanderthal* s-a diferențiat din punct de vedere genetic de oamenii moderni în urmă cu mai mult de o jumătate de milion de ani, de aceea omul actual nu descinde, cum se credea, din acesta.

În urmă cu 300 000 de ani, populația umană a suferit o scădere demografică de proporții, fapt care a făcut ca o femelă din același context temporal să se transforme în sămânța originară din care ne tragem cu toții. Paleoantropologia a demonstrat în plus că omul modern a conviețuit cu cel de *Neanderthal* nu mai puțin de 90 000 de ani, un interval de timp cu mult mai lung decât se credea până acum.

Mitul științific care îl considera pe omul de *Neanderthal* drept ruda inferioară a celui modern se destramă. Datele aduse de paleontologie ne schițează un om de *Neanderthal* cu o capacitate craniană chiar superioară celei a lui *Homo sapiens*[4]. Totuși, aspectul său fizic nu ar fi diferit de al nostru, în cazul în care l-am aranja și l-am îmbrăca pe un *Neanderthal* cu hainele noastre din secolul al XXI-lea. Legat de aspectul emoțional, *Neanderthalienii*

---

[1] De la un milion la jumătate de milion de ani, cu o capacitate craniană cuprinsă între 1000 și 1200 cm^3. (*n.a.*)

[2] Vechime cuprinsă între 230 000 și 27 000 de ani. (*n.a.*)

[3] În anul 1987, oamenii de știință de la Universitatea Berkeley (SUA) au publicat un raport polemic, care a intrat în istoria științei. În el, autorii au demonstrat că actualii locuitori ai planetei – toți – descind dintr-o singură femeie care a locuit în Africa subsahariană cu 200 000 de ani în urmă. Această mamă a umanității a fost botezată cu numele de „Eva neagră". ADN-ul mitocondrial (ADNm) este format din material genetic mitocondrial, a cărui urmă poate fi cercetată de-a lungul liniei ereditare feminine. Acest material genetic adițional îl reprezintă mitocondriile din spermă. În timpul fertilizării, ele nu se lipesc de ovulul fertilizat, de aceea genele se transferă către descendenți prin intermediul mamei. Fiecare femeie din secolul al XIX-lea conține un registru codificat al istoriei sale evolutive din prezent până în cel mai îndepărtat trecut, ajungând chiar până la începuturile speciei noastre. (*n.a.*)

[4] Cu o capacitate craniană de 1500 cm^3, față de 1350 cm^3 la *Homo sapiens*. (*n.a.*)

ne-au lăsat mărturii ale laturii lor umane. Își îngropau morții în parametrii unui liturghii ritualice complexe și mărturiile lor artistice denotă o calitate și o sensibilitate care îi apropie foarte mult de omul contemporan. Acest hominid a avut timp suficient, pe durata lungii sale șederi pe planetă – ceva mai mult de un sfert de milion de ani – pentru a-și dezvolta propria tehnologie și cultură, înainte de a dispărea definitiv, cu aproximativ 25 000 de ani în urmă. Din motive care ne rămân necunoscute, a dispărut fără să lase urme, deși poate că ne înșelăm... Ați auzit vorbindu-se despre temutul om al zăpezilor? Suntem mulți cei care ne gândim la el ca la un *Neanderthal* retras și tăcut, care se ascunde în pădurile și în munții din zone atât de diferite ale planetei, precum China, America sau Africa, pentru a le cita doar pe câteva[1]. O ființă care, dintr-un oarecare motiv ascuns, a înțeles – acum mii de ani – că garanția cea mai bună a supraviețuirii constă în capacitatea sa de a se ascunde de ochii lumii.

În acest parcurs către ființa umană – firește, lacunar – ne lovim în mod constant de întrebări incomode, ce continuă să tulbure comunitatea științifică. După cum am demonstrat, în timpul procesului evolutiv, apar mutații de o mare complexitate, în intervale de timp scurte.

La sfârșitul Cretacicului, cu aproximativ 65 de milioane de ani în urmă, o treime din speciile planetei au dispărut împreună cu regii hegemonici – de atunci – ai evoluției: dinozaurii. Ei bine, în ciuda faptului că regatul lor a durat 150 de milioane de ani, mult mai mult timp decât cel petrecut de om în călătoria sa evolutivă specifică – circa șase milioane de ani –, se pare că nu a fost suficient pentru a dezvolta o ființă cu capacitățile și trăsăturile proprii care definesc o specie atât de dezvoltată precum a noastră: o ființă inteligentă, capabilă să-și înțeleagă mediul și chiar să-l manipuleze după voia sa.

Nu este corect să pretindem că acest fapt s-ar fi datorat unui eșec evolutiv: o specie care rezistă 150 de milioane de ani poate fi considerată extrem de bine adaptată la mediu, de aceea, logic ar fi fost ca o asemenea evoluție să se fi manifestat printr-o tipologie de saurian avansat, mai ales la aceia care și-au dezvoltat poziția și locomoția bipedă.

Juan Luis Arsuaga, director al șantierului de excavații de la Atapuerca, se întreabă dacă sunt suficienți 200 000 de ani pentru a se produce importantele schimbări anatomice și ecologice care pornesc de la *ramidus* și ajung până la *anamensis*. Constatăm cu la fel de multă surprindere dezvoltarea intelectului lui *Homo erectus* față de predecesorul său, *Homo habilis*. La fel, în urmă cu 200 000 de ani, *Homo erectus* i-a făcut loc lui *Homo sapiens*, cu o

[1] În Europa – mai concret, în Pirinei – întâlnim, de asemenea, tradiții orale care ne vorbesc despre ipotetica sa existență, fiind cunoscut sub numele de *baxajaun* (stăpânul pădurii), în timp ce în Africa primește denumirea de *anamit*, iar în America, de *bigfoot* (picior mare). (*n.a.*)

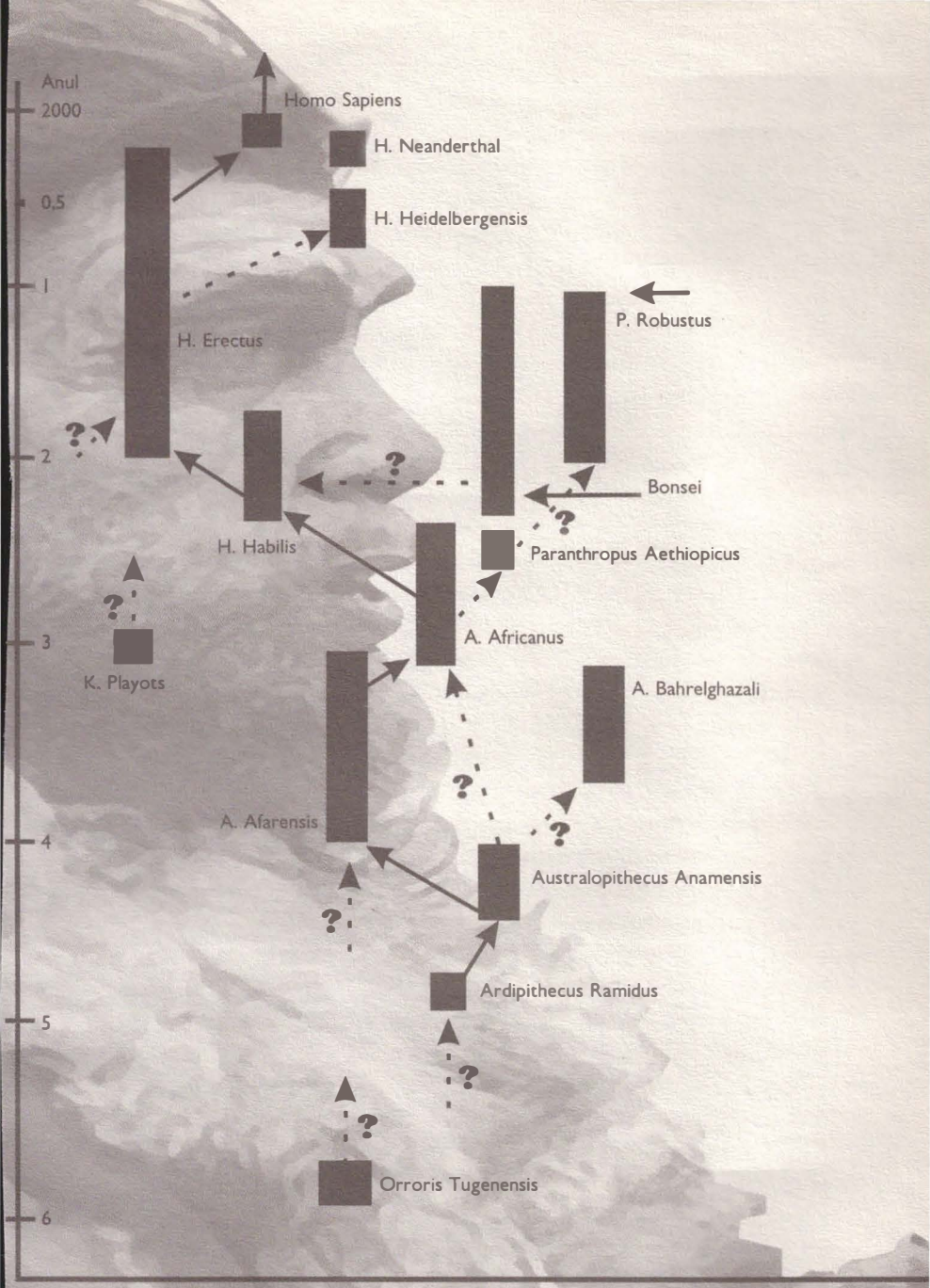

Diagrama evoluției umane. Aici apar doar speciile cele mai reprezentative. Săgeţile discontinue prezintă relații care așteaptă încă să fie confirmate, iar semnele de întrebare, momente din procesul evolutiv despre care nu se știe încă nimic.

creștere craniană de 50%. Cum este posibil – se întreabă Alan F. Alford – ca acest lucru să se întâmple atât de brusc, după 1,2 milioane de ani, în timpul cărora nu s-a înregistrat nici un progres?[1] Controversatul autor al lucrării *Zeii noului mileniu* explică această schimbare surprinzătoare în două feluri: fie *erectus* descinde dintr-o specie încă nedescoperită, fie, în caz că aceasta lipsește, a existat un tip de intervenție care a dat naștere omului modern.

Sincer, este greu de crezut că mecanismele de adaptare de acest tip apar cu o astfel de determinare și atât de spontan, fapt pentru care în ultimele decenii s-a dezvoltat un curent de gândire care susține o viziune mult mai deschisă referitoare la trecut. În același mod în care specia noastră a evoluat cu o rapiditate uluitoare, călătoria civilizației continuă să rămână la fel de surprinzătoare. Orice schimbare are nevoie de timp și, de aceea, apare ca fiind nemaiîntâlnită spontaneitatea cu care, în urmă cu 10 000 de ani, iau naștere primele societăți organizate.

Orașul biblic Ierihon a fost ocupat neîntrerupt timp de 11 000 de ani. Datele arheologice ne spun că așezarea originară s-a înălțat în jurul unei fântâni și brusc, acum 10 000 de ani, s-a transformat într-un oraș mare, în care se presupune că au convietuit peste două mii de suflete. Pe neașteptate, apare un vestigiu de civilizație în care locuitorii săi încep să adopte noi tipuri de hrană, să domesticească animalele, să practice un comerț activ și să dezvolte o agricultură prosperă. Această dovadă contrazice poziția oficială până nu de mult acceptată, potrivit căreia cele mai vechi orașe din lume au apărut în Mesopotamia, în urmă cu 5000 de ani. Un fapt asemănător s-a petrecut și cu misterioasa cultură megalitică. Până în urmă cu relativ puține decenii, cărțile cu texte erudite priveau respectiva cultură ca pe o realizare ce își avea originea în influența Asiei, a Orientului Mijlociu și a celui Apropiat. Pe scurt, se considera că locuitorii continentului european posedau o cultură mult ulterioară celor din aceste zone de influență. Odată cu apariția – în anii '50 – a noilor tehnici de datare cronologică, totul se va schimba, fiindu-ne oferită o panoramă foarte diferită. Încă o dată, într-un mod la fel de „neașteptat", primele complexe megalitice europene apar peste tot, datând dintr-o perioadă de timp ridicol de scurtă, de 5000 de ani, fără ca până acum să știm adevăratul sens și motivația unora dintre cele mai misterioase manifestări arheologice ale umanității.

Ceea ce într-adevăr am descoperit este faptul că multe situri megalitice ascund informații astronomice de o extremă complexitate, care denotă uimitoare cunoștințe științifice. Aceste fapte, alăturate altor piste de natură diferită – cum ar fi, de exemplu, cazul așa-numitelor „Obiecte din afara

[1] ALFORD, F. Alan – *Los dioses del nuevo milenio (Zeii noului mileniu)*, Martínez Roca, 1997. (*n.a.*)

timpului lor" –, ne conduc pe o cale plină de umbre, atunci când încercăm să elucidăm enigma evoluției cunoștințelor tehnice și științifice dintr-un trecut îndepărtat, cu mult înainte ca aceste manifestări culturale să se concretizeze în dovezi arheologice.

Trebuie să previn cititorul că unele dintre aceste artefacte „din afara timpului lor" – descrise în engleză cu acronimul *Oopart* (*Out of Place Artifact*) – probabil că sunt false; de fapt, unele dintre ele, precum popularele pietre de la Ica sau figurinele din Acámbaro sunt falsuri evidente, motiv pentru care trebuie să le tratăm pe toate cu maximă prudență; dar, pe de altă parte, există și vestigii care s-au dovedit a fi autentice și altele care au mari posibilități de a fi autentificate, dacă știința confirmă legitimitatea lor prin metodele sale doctrinare. Din păcate, științei îi lipsește inițiativa și voința de a aborda această temă cu seriozitate, din cauză că presupune, cu o anumită aroganță, că aceste descoperiri nu merită deranjul de a fi studiate, reprezentând opera falsificatorilor dornici de notorietate (ceea ce, în mare măsură, este adevărat, însă există întotdeauna și excepții). Este foarte puțin constructiv să asistăm la slăbirea principiului de bază care susține orice investigație rațională: și anume acela de a studia necunoscutul fără prejudecăți, pentru a ajunge astfel la adevăr. Acest sistem este cel care a contribuit la succesul științei în ansamblul său, de-a lungul secolelor, și nu altul. Din fericire, există o minoritate de cercetători cu spirit critic care distrug aceste tabuuri, încercând să deslușească ce este adevărat și ce nu.

Ceea ce într-adevăr se consideră definitiv este că acele artefacte și documente care s-au dovedit a fi autentice (precum harta lui Piri Reis sau mecanismul din Antikythera) discreditează, prin simpla lor prezență, credința potrivit căreia cunoașterea științifică ce se ascunde în cultura megalitică sau în *ooparts* – pentru a da exemple semnificative – apare „pe neașteptate", fără să lase vreo urmă evolutivă care să explice înaltul grad al cunoștințelor tehnice și cultura autorilor lor. Unde și când își are originea dezvoltarea acestei științe antice? Cum se explică apariția bruscă a civilizației cu zece mii de ani în urmă, fără nici un fel de legătură cu un trecut care să dea sens tuturor acestora? Respectiva situație a favorizat cele mai variate teorii ce încearcă să dea un răspuns, cu mai mult sau mai puțin succes, acestor întrebări importante. Unele dintre raționamentele folosite sunt greu de asimilat de știința actuală, căci multe par fantastice din punct de vedere logic, pentru o mentalitate ortodoxă. Răspunsurile care încearcă să explice această enigmă se orientează spre:

- Întâmplare: pe întreaga planetă și în mod spontan apar primele expresii ale civilizației și cunoașterii științifice.

- Lipsa datelor arheologice dintr-un trecut uitat, care să susțină apariția primelor societăți organizate.

- Vizitatori din spațiul extraterestru sau vreo cultură umană exotică, necunoscută poartă civilizația de-a lungul și de-a latul globului.

În acest punct devine evident că în urmă cu zece mii de ani, ceva sau cineva, veți afla în continuare, a schimbat destinul umanității într-un mod brusc, greu de acceptat.

Toate datele și considerațiile din această carte evocă geneza unui trecut la care fac referire miturile și legendele, fapt pentru care merită să ne întrebăm dacă, așa cum se întâmplă de obicei în majoritatea ocaziilor, vom găsi în studiul temeinic al acestor izvoare tradiționale indiciile care să ne ajute să rezolvăm acest mister adânc. La urma urmelor, orice legendă conține întotdeauna o importantă revelație ascunsă, care încearcă să iasă la iveală. Ca o consecință a acestui scop atât de însemnat, vom face o trecere în revistă, completă, a cunoașterii hermeneutice din Antichitate, de la constructorii monumentelor megalitice, trecând pe la triburile africane, piramidele egiptene, observatoarele precolumbiene sau catedralele medievale și relația lor cu presupuși vizitatori din Cosmos și cu civilizații dispărute, a căror înțelepciune a fost păstrată de către o organizație misterioasă. Prin această carte, doresc să-l însoțesc pe cititor într-o călătorie stimulantă în timp, care ne va face să ne reconsiderăm concepția modernă asupra a ceea ce considerăm a fi „negura timpurilor".

Capitolul 1

PRIMII ASTRONOMI

În noul secol care abia a început, tehnologia umană reușește să descifreze secretele Universului. Vehiculele noastre spațiale spintecă oceanul cosmic, cu scopul de a ateriza pe suprafața altor lumi. Peste doar puține decenii, omul va observa frumoasa noastră Planetă Albastră de la înălțimea unei comode stații spațiale și, tot de acolo, își va proiecta viitoarele sale visuri de colonizare interstelară prin construirea de baze permanente pe Lună și prin asaltul definitiv, cu echipaj la bord, al Planetei Roșii.

Ambiția ființei umane de a cunoaște Universul care o înconjoară conferă demnitate speciei noastre. Iar acest interes față de Cosmos vine de foarte departe. Știința noastră astronomică are rădăcini adânci în trecut, iar mărturie stau numeroasele situri arheologice răspândite de-a lungul și de-a latul celor cinci continente. Sunt dovezi ale unui trecut pe cât de îndepărtat, pe atât de surprinzător, dar care evidențiază faptul că originile studiului și înțelegerii legilor complicate care guvernează cerul nocturn se situează cu mai mult de cinci mii de ani în urmă.

În ultimele decenii, arheologia s-a transformat într-o știință multidisciplinară. Ca disciplină care investighează trecutul, nu a stat pe gânduri să ceară o mână de ajutor altor ramuri ale științei, cu scopul de a-și lărgi orizonturile. Trecerea timpului a demonstrat că anumite monumente antice nu păstrau doar tezaure fabuloase în camerele lor secrete; uneori, aceste construcții denotă funcționalități astronomice uimitoare. Această ramură a arheologiei primește denumirea de arheoastronomie[1] și, de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, tot adună date noi referitoare la entitățile misterioase care au înălțat aceste edificii.

Atunci când ne confruntăm cu un complex arheoastronomic, întrebările se înghesuie cu repeziciune în mintea noastră. Când a început omul să se intereseze cu adevărat de astronomie? Cum se explică existența unor

[1] Având în vedere că, în prezentul manuscris, am să adun cele mai semnificative date din arheoastronomie, mi-ar plăcea să lămuresc cititorul care este rolul acestei discipline. Arheoastronomia este știința care se ocupă cu descoperirea, în termeni generali, a funcționalităților astronomice ale monumentelor antice. În calitate de disciplină științifică, este considerată o subdiviziune atestată oficial a astrologiei. Primele studii științifice cu caracter arheoastronomic se situează la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea. Aceste activități s-au intensificat în mod considerabil prin studiile astronomului englez Sir Joseph Norman Lockyer (1836-1920). (*n.a.*)

cunoștințe atât de subtile despre mișcarea astrelor în epoci așa de îndepărtate?

Se pare că omul de *Neanderthal* sau omul *Cro-Magnon* se simțea atras de contemplarea aștrilor care își dădeau întâlnire pe bolta cerească. Sunt convins că acest interes a luat naștere în paralel cu religia. După ce au observat mișcările regulate ale aștrilor cerești, de-a lungul a mii și mii de ani, strămoșii noștri au crezut că acele obiecte erau zeități care le controlau viețile. La început, îndemnați de religie, au hotărât să-și orienteze monumentele către acele astre care personificau toate temerile și speranțele lor. Astfel s-a născut astrologia preistorică și, împreună cu ea, calendarele pe durată lungă, cu caracter exclusiv religios. Însă motivația finală a acestor edificii nu era doar religioasă, ci și pragmatică.

Pe de altă parte, practica observării cerului, contrar a ceea ce afirmă anumiți autori, nu a răspuns exclusiv necesității de planificare a primelor societăți care practicau agricultura. Supraviețuirea lor nu depindea de această cunoaștere stelară. Strămoșii noștri nu aveau nevoie să recurgă la calcule complicate pentru a-și obține recoltele. De fapt, până și agricultorul neolitic, cu mai puțină experiență, a sfârșit prin a înțelege, în urma unei observări exhaustive a ciclurilor naturii, că trebuia ca anumite specii, precum grâul de primăvară, de exemplu, să fie semănate la începutul anotimpului respectiv. În ciuda acestui fapt, a fost nevoie ca oamenii de atunci să dea un sens liturgic și doctrinar acestor reguli cerești, configurându-le sub formă de calendare.

Odată cu trecerea timpului, numerele folosite în măsurători au fost considerate sacre, fiind susceptibile de a fi utilizate în toate aspectele vieții cotidiene. Astfel, pentru populația maya și egipteni, 73 era un număr sacru, care le-a permis, printre multe alte măsurători, să descopere tranzitul venusian de 243 de ani față de astrul solar. La rândul lui, numărul 41 a servit ca punct de referință la construirea piramidelor egiptene ale lui Mikerinos, Kefren și Keops, ale căror dimensiuni sunt proporționale cu acest număr sacru.

În mod inexplicabil, culturile străvechi au demonstrat cunoștințe destul de aprofundate de matematică astronomică. S-au descoperit vestigii arheoastronomice care datează de mai bine de 14 000 de ani. În aceste situri au fost găsite sute de oase crestate, aliniate în grupuri de 28 sau 347. Știm că prima cifră reprezintă în zile timpul de care are nevoie satelitul nostru natural pentru a-și completa ciclul aparent de 27 de rotații, în timp ce al doilea număr reprezintă timpul de care are nevoie Luna pentru a se alinia între Pământ și Soare, dând naștere, în trecere, unei eclipse solare, întotdeauna când sunt îndeplinite anumite circumstanțe[1].

[1] CHATELAIN, Maurice – *En busca de nuestros antepasados cósmicos (În căutarea strămoșilor noștri cosmici)*, Barcelona, Martínez Roca, 1980, p. 44. (*n.a.*)

Lipsa urmelor materiale și a activității tehnice care ar presupune un intelect avansat în epoci primitive nu se potrivește cu ceea ce aduce studiul acestor puține mărturii despre cunoștințele misteriosilor noștri strămoși.

Este surprinzător faptul că, după secole de presupusă tăcere intelectuală, găsim probe de netăgăduit ale unei științe astronomice care, pentru a fi pe deplin înțeleasă, are nevoie, uneori, de o perioadă prealabilă destul de lungă, de observare și catalogare. Unele dintre aceste cicluri se pot calcula doar comparând datele obținute pe baza observațiilor efectuate cu secole înainte, și așteptând până când aceeași efemeridă astronomică se manifestă din nou în același context spațio-temporal catalogat anterior. Doar astfel pot fi trase concluzii empirice definitive. Această misiune științifică are nevoie de o planificare și catalogare care să dăinuie timp de milenii, în afara oricărei convulsii culturale sau de mediu; astfel, nu se explică, de exemplu, faptul că strămoșii noștri știau că anul lui Sirius – corp stelar la care ne vom mai referi și în continuare – are o durată cu douăsprezece minute mai mare decât anul astrului nostru solar. Ei bine, pentru a ajunge la această deducție este necesar să se observe bolta cerească pe durata unei perioade de timp de nu mai puțin de 43 200 ani, fiecare cu câte 365 de zile, până în momentul exact în care ambele stele vor ajunge din nou în același punct ceresc înregistrat cu mii de ani în urmă.

Acei oameni „primitivi" știau că Luna se ivea pe cer în aceeași direcție extremă care putea să fie sud sau nord, la un interval de 6800 de zile, motiv pentru care au înălțat observatoarele lunare megalitice cu structuri *cromlech*[1] de 34 sau 68 de menhire, pentru a calcula astfel ciclul lunar de 18 ani. Ca urmare, înțelegerea mecanismelor Universului s-a tradus, cu mult înainte de a exista agricultura, printr-o serie de ritualuri în care mediul era modificat cu ajutorul megaliților și al altor vestigii rupestre cu aspect abstract.

Fazele lunare, alături de mișcarea Soarelui, au reprezentat primul punct de referință pentru măsurarea timpului în preistorie. Există numeroase probe ale acestui fapt, unele foarte spectaculoase.

Monumentele neolitice mai semnificative de pe Insula Sardinia (ultimele catalogări înregistrează peste 7000, împărțite pe toată insula) primesc numele de *Nuraghi* și sunt considerate în mod tradițional „casele vrăjitoarelor" sau „puțuri sacre". Astăzi știm că în Sardinia, cu 1000 de ani înainte de Hristos, cultul apelor era legat de satelitul nostru și a fost mijlocul arhitectonic folosit pentru a materializa acele mistere lunare.

Nuraghi sunt impresionante monumente conice din piatră, a căror parte superioară se îngustează pentru a se termina formând o cupolă falsă. Pe

[1] Cercuri de menhire destinate, în majoritatea cazurilor, practicilor astronomice. (*n.a.*)

banda laterală de sud a celei mai mari părți a complexelor, întâlnim mereu un soi de fereastră sau de intrare, cu scopul de a capta mai bine lumina solară. Suntem convinși că această parte a construcției este închinată Soarelui, având în vedere că atunci când deschizăturile nu se găsesc în direcția sud, le găsim orientate către locul pe unde ieșea Astrul Rege la solstițiul de iarnă sau pe unde apărea Sirius între anii 2000 și 1000 î.Hr.

În plus, arhitecții acestor *Nuraghi* aliniau ferestrele în direcția altor puncte stelare relevante, precum steaua Alfa din constelația Centaur. Este foarte probabil, potrivit datelor cu care lucrează arheoastronomii, ca acea cultură megalitică să fi cunoscut fenomenul denumit precesia echinocțiilor. De această temă ne vom ocupa așa cum se cuvine în capitolele următoare.

Eduardo Proverbio, astronom la Universitatea din Cagliari, și arheologul italian Carlo Maxia afirmă că, în acea epocă, existau rituri în care Soarele, Luna și anumite stele și planete – precum Sirius sau Venus – jucau un rol important din punct de vedere religios.

În realitate, aceste „case ale vrăjitoarelor" dețin o cavitate subterană adâncă, pe al cărei fund există un strat acvifer în care se reflectă faza de Lună plină, în lunile decembrie și februarie. Cercetările efectuate începând din anii '70 demonstrează faptul că cei care au construit aceste *Nuraghi* acordau Lunii un rol aparte. Cercetătorii amintiți afirmă că ar fi demonstrat că „unghiul dintre linia verticală și cea care unește limita de nord a fundului puțului cu deschizătura superioară măsoară 11,5°, valoare ce coincide cu unghiul format de direcția Lunii și de verticala locului, când, în ciclul său de 18,6 ani, satelitul nostru natural atinge declinația maximă și trece chiar pe deasupra meridianului". Astfel, la mijlocul nopților din decembrie și februarie, imaginea Lunii pline se reflectă pe suprafața apei din puț. Un fenomen care poate fi contemplat de pe scările ce duc la această construcție.

Pe Monte d'Accoddi, tot în Sardinia, întâlnim altă exemplificare excelentă a cultului Lunii. Potrivit datărilor actuale, acest observator preistoric datează din mileniul al IV-lea sau al V-lea î.Hr., fapt pentru care se încadrează din plin în contextul neolitic. Primele excavări, efectuate la mijlocul secolului al XX-lea, au fost coordonate de către arheologul Ercole Contu, căruia i se datorează descoperirea, în acest loc, a resturilor de ceramică neolitică atribuite culturii locale Ozieri. Prima campanie de excavări a început în anul 1979 și s-a încheiat în 1984, fiind urmată de o nouă campanie, și ea foarte prolifică în descoperiri arheologice, favorizată de importante subvenții economice care au dus la menținerea explorării locului, până la începutul anului 1985. Ca o consecință a acestui sprijin, echipa de excavări Santo Tinè și-a văzut recompensat efortul, prin descoperirea unei importante structuri piramidale, situate sub tumulul de pe creastă: o cameră mare din piatră, de 15 x 2 m, situată la 5,5 m sub nivelul solului înconjurător. Minunata construcție a fost datată între 4000 și 5000 î.Hr.,

în timp ce ansamblul de menhire din apropiere datează dintr-o epocă ulterioară, probabil din 3000 î.Hr. La puțin timp după descoperirea piramidei de pe Monte d'Accoddi, a intrat în scenă altă ramură a arheologiei, arheoastronomia, și verdictul său a confirmat așteptările pe care le nutreau, în acest sens, unii membri ai comunității astronomice. În anul 1986, cercetătorii E. Proverbio și G. Romano au verificat amplasarea nord-sud a complexului și au calculat direcțiile cerești pe care păreau să le semnalizeze diversele componente ale ansamblului. Prima măsurătoare a stabilit orientarea rampei de acces a complexului piramidal. Panta prezintă o deviere de 6,3° către est, față de nord, și, în termenii lui G. Romano, nu este rectilinie, ci formată din numeroase părți ușor deviate unele față de altele. În aparență, flancurile zonei centrale a complexului, pe care se remarcă un impozant dreptunghi din piatră, aduc date despre orientarea sa legată de punctele pe unde apărea Luna, în unele dintre cele mai semnificative faze ale sale din ciclul de 18,6 ani. Măsurători ulterioare au permis descoperirea altor conexiuni astronomice cu satelitul nostru natural. S-a putut stabili că liniile care leagă centrul monumentului de menhirul cel mai îndepărtat și de alt menhir existent în mijlocul pietrei altarului indică locul de unde apărea Luna, atunci când dobândea anumite valori de declinație.

Nu încape îndoială că primele calendare preistorice erau lunare și, de asemenea, este clar că strămoșii noștri primitivi știau să înregistreze ciclurile lunare cu o precizie matematică. Interesul pentru Lună se reflectă nu doar în observările ciclurilor sale, ci și în dimensiunile anumitor monumente antice.

Măsurătorile efectuate în coți și picioare, aparținând epocii, sunt extrem de semnificative, ca rezultate numerice. Aceste numere sunt: 260, 328, 336, 354 și, paradoxal, „sunt echivalente în zile cu ciclurile lunare, ale căror durate exacte se pare că erau cunoscute de milenii"[1]. Astronomii primitivi cunoșteau existența diferitelor cicluri lunare, în total șapte. Ei au sesizat că ciclului anotimpurilor, de care depindeau principalele acte de supraviețuire ale respectivelor triburi, îi lipsea precizia necesară dacă ceea ce doreau era să lege anul lor lunar de 364 de zile. Astfel stând lucrurile, pentru ca anotimpurile să coincidă încă o dată cu anul și cu lunile lor, era indispensabil să se folosească de 300 de astfel de ani. Acei astronomi perspicace au dedus că Soarele reapărea în același punct ceresc – la fiecare 1461 de zile –, după ce tranzita de patru ori bolta cerească. Această cunoaștere le-a permis să elaboreze calendare solare, cu ajutorul planetelor Venus și Marte, primele două planete ale căror faze ciclice au fost măsurate cu succes în conjuncție cu Soarele, adăugându-se calendarului.

[1] CHATELAIN, Maurice – *Astronomia Neolitica (Astronomia neolitică)*, Barcelona, Martínez Roca, 1980, p. 45. (*n.a.*)

A existat un alt fenomen care a atras atenția astronomilor primitivi, secole de-a rândul. După milenii de observare, au remarcat că, treptat, constelațiile își schimbau aspectul: stele care erau perfect vizibile cu veacuri în urmă încetau să mai fie după o lungă perioadă de timp. Au observat de asemenea că, deși exista o schimbare evidentă pe cerul nocturn, nu părea să se întâmple același lucru cu triunghiul echilateral format de stelele Betelgeux, Sirius și Procyon, toate aflate înăuntrul mediului de influență al altui sistem stelar mitic în culturile antice, constelația Orion, cu faimoasa ei triadă internă, cunoscută și sub numele de centura lui Orion.

Ca o consecință a acestei particularități, au existat mulți astronomi preistorici care au crezut că au descoperit chiar centrul Universului. Deși se înșelau în aprecierea lor, nu același lucru s-a întâmplat atunci când au estimat, pe bună dreptate, că Soarele se deplasa cu un grad peste eliptică, la fiecare 72 de ani, astfel că au calculat la 25 920 de ani timpul de care avea nevoie steaua noastră pentru a face o rotație completă. Vom reveni asupra acestui subiect controversat.

Alt fapt tulburător constă în diviziunea pe care unii astronomi primitivi au făcut-o pe cerul nocturn. Au fost unii care au împărțit cerul în 24 de părți identice, fiecare cu o longitudine de 15°, în corespondență clară cu cele 24 de ore pe care le are o zi. Alții au divizat cerul în 26 de parcele, fiecare dintre ele corespunzând celor 14 zile din anul lunar. În sfârșit, unii au împărțit cerul în 44 de părți egale, aflate în corespondență clară cu o dată revelatoare și neliniștitoare. În realitate, dacă împărțim proporțional circumferința ecuatorială a planetei noastre în 44 de porțiuni, fiecare de câte 911 kilometri, vom obține 40 048 kilometri circumferință ecuatorială, căreia îi corespunde o rază de 7 unități, ceea ce ne dă un total de 6377 kilometri, un rezultat puțin inferior – cu un kilometru – față de valoarea reală.

Toate aceste date ne conferă o viziune tulburătoare asupra trecutului nostru. Din motive pe care încă nu le cunoaștem, acei primi astronomi și matematicieni erau capabili să discearnă mecanica cerească fără folosirea vreunui telescop sau aparat tehnologic similar, problemă pe care au depășit-o – în parte – prin construirea de calculatoare temporale, elaborate din piatră. Pentru a demonstra incredibilele cunoștințe ale strămoșilor noștri, trebuie să discernem secretele acestor observatoare ale Cosmosului, necizelate, dar eficiente. Cel mai vechi dintre aceste monumente se află în Ucraina. Este vorba despre Observatorul ovoidal din Molodova, cu o vechime ce pare să depășească 42 000 de ani. Ne aflăm astfel în prezența celui mai vechi sit arheoastronomic din întreaga Europă, mult anterior siturilor megalitice de la Carnac, New Grange, Averbury, Callanish, Crucuno sau Clava, pentru a le aminti doar pe câteva dintre cele mai populare.

Nu cunoaștem repercusiunile antropologice pe care le-a cauzat această frumoasă și stranie manifestare a intelectului primitiv – vorbind din punct de vedere emoțional – în cadrul societăților megalitice. Singurul lucru pe care îl putem intui cu o oarecare certitudine este semnificația profundă avută asupra spiritului individual al membrilor respectivelor societăți. Se poate intui, în cazurile citate deja, un interes religios față de astre. În plus, devine din ce în ce mai evident pentru arheologi faptul că însăși Luna a fost primul astru care e foarte probabil să fi primit rang divin din partea populațiilor antice.

Pe de altă parte, există situri legate de prezența pe cer a anumitor stele, în prezent ascunse sau deplasate din punct de vedere temporal din acel loc, care trebuie să fi avut o semnificație specială – pe lângă cea pur astronomică – pentru societățile de atunci.

Confirmarea ne-o dau izvoarele literare latine și grecești, relatându-ne utilitatea practică pe care o manifestau unele constelații sau stele când indicau, prin răsăritul sau apusul lor, începutul anumitor lucrări agricole sau sărbătorirea unor ritualuri cu caracter funerar.

Mă refer aici la stelele *prevestitoare*. Indicatoarele cosmice se utilizau în anumite sanctuare megalitice, precum în cel de la Callanish; și spun sanctuare, deoarece religia și astronomia nu constituiau domenii autonome.

Cercul de menhire de la Callanish, de pe Insula Lewis (Anglia), deține numeroase rânduri de monoliți orientați către linia orizontului, în direcția din care răsăreau Capella și Pleiadele, cu aproximativ 3800 de ani în urmă. Pentru unii autori antici, precum Hesiod, dispariția Pleiadelor era un semn pentru începerea aratului și reapariția lor marca începutul recoltării grâului. În același fel, apariția stelei Sirius alături de Soare arăta creșterile nivelului apelor Nilului în Egiptul antic. Toate măsurătorile își găsesc probabil justificarea în acte votive, cu caracter religios.

Devierile acestor construcții speciale nu se pot explica doar prin apariția celor doi protagoniști pe bolta cerească: Luna și Soarele. Această deviere corespunde unui punct de referință care acționează, totuși, asociat Astrului Rege. Respectivul punct de referință este o stea care apare cu foarte puțin înaintea zorilor și primește, din acest motiv, numele de heliac.

Aparițiile heliace ale lui Sirius și Regulus au fost cele mai folosite de-a lungul preistoriei, deși nu se remarcă utilizarea altor aștri sau fenomene cerești. În Franța, în anul 1930, s-au descoperit zece morminte de mici dimensiuni, fiecare dintre ele marcat printr-un menhir. În total, zece menhire mici, ridicate în semicercuri în fața altuia mai mare, ce se remarcă față de restul și este orientat către nord. Scheletele găsite – descoperire neobișnuită în istoria arheologiei megalitice, mai ales pe acele terenuri

Drum de menhire la Carnac. Unul dintre cele mai impresionante monumente megalitice din Europa. Aceste drumuri de menhire au fost construite conform unor criterii astronomice, dar şi religioase.

acide din punctul de vedere al compoziției geologice, care constituie o piedică în calea conservării resturilor biologice umane sau animale, legate temporal de aceste zăcăminte – fuseseră așezate în mod curios, privind către vest, ceea ce ar putea face trimitere la diversele deplasări ale stelei heliace către respectivul punct cardinal. Încă o dată, se întrevăd implicațiile religioase ale unora dintre aceste observatoare stelare.

Exemplul francez citat indică faptul că unele monumente megalitice aveau un caracter care lega cultul funerar de fenomenele cerești, motiv pentru care arheologii le-au definit, pe bună dreptate, drept morminte cosmice[1].

La Observatorul ucrainean – citat anterior – de la Molodova se observă o serie de aspecte exclusive față de alte situri. În timp ce acestea din urmă sunt construite din piatră, Observatorul ovoidal din Molodova este elaborat dintr-o materie primă mai specială: resturi de oase de mamut. Monumentul constă într-o elipsă trasată conform unei măsuri de referință de 280 mm. Colții și oasele pahidermului se combină pentru a se obține o structură de arcuri circulare, cu raze de 9, 12 și 24 de picioare, ale căror centre ocupă vârful – în termenii lui Maurice Chatelain – „triunghiurilor sacre, cu latura de 3, 4 și 5 picioare. Respectivele triunghiuri permit măsurarea unghiului de 37° existent în Europa între apariția astrului nostru solar la solstiții și echinocții". Europa de Est găzduiește alte mostre arheologice de maximum interes; este cazul amplasării preistorice de la Malaya Siya, sit din regiunea rusă Krasnoyarsk, la est de Moscova. În împrejurimile sitului, arheologii au găsit o broască-țestoasă cioplită în piatră, pe a cărei carapace apare reprezentată harta stelară de acum 35 000 de ani. Alt sit ovoid, dar de această dată făcut din piatră și situat în Anglia, este cel de la Clava. În mod paradoxal, criteriile astronomice ale acestei amplasări megalitice corespund celor ale sitului de la Molodova, citat anterior. La fel ca și la observatorul ucrainean, și la cel englez se poate observa unghiul de 37°. Faimoasele drumuri megalitice franceze de la Carnac au servit pentru a observa Luna, dar, după cum se pare, desenul și planificarea monumentului invitau la urmărirea cosmică a Soarelui și a planetelor vizibile. Arheoastronomii au ajuns la aceste concluzii după îndelungi cercetări, totuși, ei au fost incapabili – pe baza acestor calcule[2] – să determine motivația

[1] În general, aceste camere funerare au fost colective; este cazul Peșterii Menga, din Antequera (Andaluzia), în care s-au găsit peste 500 de schelete sau al și mai bogatului osuar descoperit în necropola de la Hal Salflieni, din Malta, conținând 7000 de schelete. (*n.a.*)

[2] La Carnac există aproximativ 12 șiruri paralele de menhire, separate prin goluri care oscilează între 24 și 42 de picioare miceniene. Șirurile se ramifică de-a lungul unei distanțe de circa 10 kilometri și încep la nord de linia echinocțiilor, exact acolo unde răsare soarele la începutul lunii mai. (*n.a.*)

astronomică ce ar fi putut exista atunci când au fost aliniate 3000 de menhire de-a lungul a 10 kilometri. Posibil să semnifice apariția Soarelui la anumite date.

Oricare ar fi așezarea megalitică pe care o studiem, observăm alt aspect tehnic surprinzător: folosirea sistematică a aceleiași unități de măsură de către constructorii megalitici europeni – yardul megalitic.

Se presupune că în timpurile anterioare nașterii culturii științifice în Grecia[1] nu exista geometria, așa cum este ea concepută în prezent. Totuși, în practică, în toate monumentele megalitice cu o funcționalitate astronomică evidentă se utilizează tot felul de figuri geometrice, pornind de la cercuri simple, triunghiuri, și până la spirale sau elipse.

Fără îndoială, cercul este cel mai ușor de desenat. Sunt multe monumente preistorice care capătă această formă. Cercul trasat la Stonehenge – cunoscut sub numele de „cele 56 de gropi ale lui Aubrey" – a fost schițat pe teren cu maximă precizie, gradul de eroare față de plan fiind de doar 17 cm, pe o rază de 43,2 metri.

De asemenea, la Woodhenge, tot în Anglia, s-a urmat un plan ovoidal, compus din circa șase ovale concentrice.

Revenind pe teritoriul francez, întâlnim un exemplu interesant de plan triunghiular. Este cazul complexului francez de la Crucuno, din Bretania franceză. Planul monumentului corespunde unui simplu triunghi dreptunghic format din două catete care măsoară 3 și 4 unități, în timp ce ipotenuza măsoară 5. S-a observat că laturile dreptunghiului pornesc către nord-sud și est-vest, în timp ce diagonalele sunt orientate către punctul ceresc în care apare și dispare Soarele în timpul solstițiilor.

Toate aceste indicii l-au făcut pe Alexander Thom să creadă că a existat o unitate comună pentru schițarea tuturor monumentelor din Europa megalitică. Pornind de la măsurătorile realizate în cadrul acestora, se încearcă să se obțină un submultiplu comun, cu alte cuvinte, o unitate de măsură pe care Alexander Thom o denumește yardul megalitic, a cărui valoare de 0,829 metri ar corespunde măsurării unui pas uman. Totuși, această idee nu este nouă. În secolul al XVIII-lea, eruditul William Stukeley a propus o unitate de 0,528 metri, cu aplicare universală, iar la scurt timp după aceea, în anul 1895, un anume Lewis a crezut că distinge altă unitate de măsură, dar în acest caz cu aplicare geografică mai restrânsă. Odată cu trecerea anilor, ideea unei măsurători comune a căpătat forță, deși aceasta clătina altă paradigmă științifică, ce presupunea lipsa schimbului comercial, cultural și științific, în timpuri atât de îndepărtate.

Respectivele monumente, aflate în legătură cu Cosmosul, ne conduc spre descoperirea unui scop mai important, atunci când se dovedește că

[1] Către a doua jumătate a primului mileniu î.Hr. (*n.a.*)

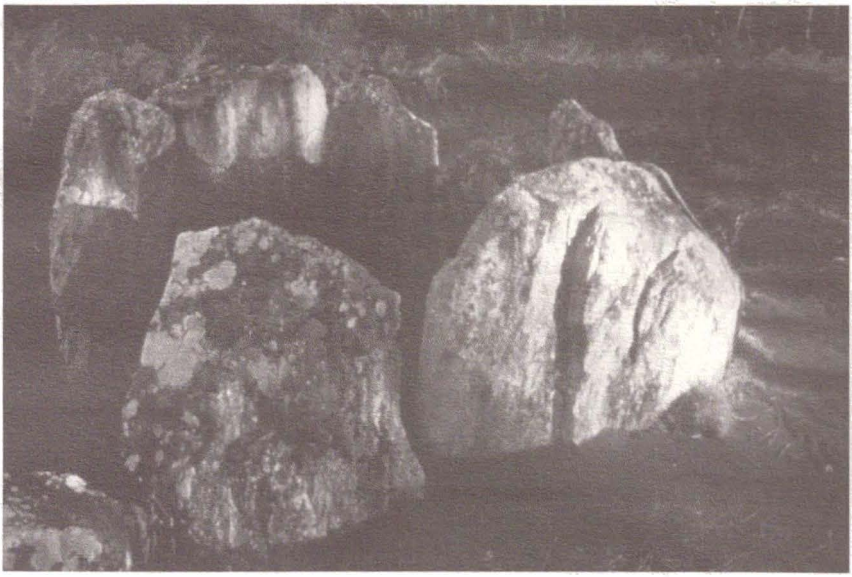

Dolmenul *Cova da Moura*, Galicia (Spania). Mulți megaliți aveau o funcție astronomică, adăpostind ritualuri religioase tribale. (Foto: Tomás Martínez)

nu erau ridicate în mod aleatoriu, ci că situarea lor răspundea și unor criterii religioase. Așadar, dacă exista o precizie astronomică, trebuia să existe și una geografică, la fel de semnificativă. Astfel, s-a descoperit că megaliții erau situați în spații concrete, în care curenții telurici se întretăiau cu cei ai apelor subterane care duceau, în majoritatea ocaziilor, la o fântână sau la un râu sacru. Aceste ape erau și continuă să fie considerate și în prezent curative, la fel ca și mulți monoliți europeni sau americani folosiți pentru a vindeca diverse afecțiuni. Este inevitabilă asocierea acestui fapt cu anumite tradiții galiciene – încă vii – în care se utilizează lespezi megalitice pentru vindecarea organelor bolnave[1].

CONSTRUCTORII MEGALIȚILOR

Când aruncați o privire asupra acestei teme, este posibil să fiți nerăbdători să aflați ce credem noi despre autorii culturali ai acestei expresii sublime

[1] Pentru mai multe informații, se recomandă consultarea operei lui MARTÍNEZ Tomé – *Galicia Secreta (Galicia secretă)*, Madrid, Corona Borealis, 2002. În ea, cititorul va găsi exemple interesante de mediere curativă, prin intermediul pietrelor megalitice galiciene, potrivit regulilor stabilite de tradițiile galiciene. (*n.a.*)

a arhitecturii preistorice. Cu permisiunea dumneavoastră, vom amâna răspunsul la această întrebare spinoasă pentru sfârșitul povestirii noastre. Astfel stând lucrurile, vom începe explicând care a putut fi motivația ce a impulsionat constructorii megaliților să înalțe acești coloși de piatră, în anumite locuri.

Una dintre cele mai controversate teorii care încearcă să răspundă la această întrebare este cea denumită teza Legilor, cunoscută și sub numele de teoria Liniilor Dragonului. Alfred Watkins, un cavaler britanic, pe atunci în vârstă de 65 de ani, străbătea frumoasele meleaguri din Bredwardine, când a observat un fapt ce l-a tulburat peste măsură. De parcă ar fi fost o relevație divină, Watkins a remarcat o rețea imaginară de linii care se întindeau prin munți, legând astfel biserici, situri megalitice și diverse sanctuare păgâne. Watkins va publica ulterior descoperirea sa, iar ca urmare a acestui fapt va primi atacuri furibunde din partea comunității științifice a vremii. Potrivit respectivei concepții, constructorii megaliților considerau faza de alegere a locului de amplasare ca fiind una dintre cele mai delicate. Pe lângă rolul său astronomic, monumentul în discuție trebuia să acopere și alte necesități funcționale, de data aceasta cu caracter teluric. Conform acestei filozofii, megaliții erau ridicați în puncte geografice cu activitate energetică semnificativă, în scopul de a canaliza, de a echilibra și de a îmbunătăți condițiile de mediu din acele spații. Britanicul Colin Bloy consideră că aceste linii subterane de forță formează o mare rețea ce cuprinde aproape în întregime continentul european, fiind în legătură cu ceea ce el numește „sistemul nervos al Terrei", concepție susținută anterior și de alți autori, precum James Lovelock, care considerau planeta noastră drept o gigantică ființă vie. Provine cu adevărat această credință din epoci primitive? Probabil, deși cu anumite nuanțe culturale.

În anul 1785, în timpul unei reuniuni a *Royal Society of Edinburgh*, scoțianul James Hutton a afirmat că Terra este un super-organism, al cărui studiu ar trebui să se canalizeze către o nouă direcție analitică, stabilindu-se, pentru aceasta, baza tehnică și teoretică a ceea ce el a denumit doctrina fiziologiei planetare. O asemenea viziune particulară și polemică referitoare la planetă a căzut în uitare, deși, de-a lungul timpului, a fost menționată în mod izolat de către unii scriitori, până când Lovelock a revenit asupra temei. Cercetătorul a ales numele Gaya pentru a desemna planeta noastră, identificând-o – la fel cum făcuse cu secole înainte cercetătorul scoțian Hutton – cu un super-organism viu capabil să se autoregleze. Există mulți eruditi care se arată scandalizați de teoriile lui Lovelock și de presupusa existență a sărmanei Gaya, dar în toți anii scurși de când a fost recuperată, teoria lui Lovelock a făcut față, într-o manieră originală, unor anumite fenomene inexplicabile, atrăgând atenția câtorva oameni de știință.

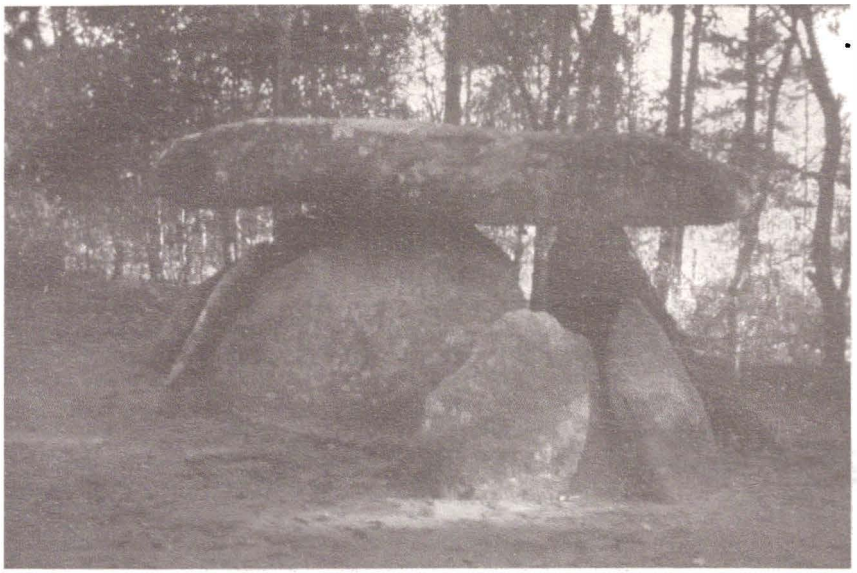

Dolmenul de la Axeitos, Galicia (Spania). Dolmenele sunt adânc împământenite în cultura populară. În Galicia, ele au îmbogățit imaginarul popular, fiind legate adesea de făpturi enigmatice, precum mourii și mourele, personaje mitologice care au legături și cu alte culturi ale imaginarului celtic european. Este cazul *Korrigan*-ilor din mitologia populară irlandeză. (Foto: Tomás Martínez)

În aceeași notă, alți cercetători cred că energiile Legilor provin chiar din planetă, formând o rețea extinsă de linii, care, în anumite sectoare, poate prezenta iregularități sau dezechilibre. În aceste cazuri, megaliții vor juca un rol fundamental pentru reechilibrarea telurică a unei zone anume.

Pentru unii, această teorie pare la fel de greu de crezut ca și numărul neverosimil de mare de persoane care se presupune că au fost implicate în construirea respectivelor complexe arhitectonice din trecut. Tare mă tem că numărul de locuitori din acel moment de-abia acoperea așteptările generate de construirea pe termen scurt a unei lucrări cu aceste caracteristici, dar, pe termen lung, poate fi posibil.

Potrivit evaluărilor făcute pentru Renfrew, construirea celebrului mormânt de la Quanterness, din Insulele Orcada, a necesitat o medie de 10 000 de oameni/oră, ceea ce echivalează cu aproximativ 1500 de zile de muncă. Aceasta ar însemna lucrul continuu și neîntrerupt al celor 10 000 de suflete timp de peste 75 de zile.

Totuși, construirea unui asemenea mormânt este relativ elementară și, luând în considerare caracteristicile arheoastronomice, ridicarea lui nu a necesitat cunoștințe matematice elaborate, lucru care nu este valabil și pentru fascinantele calculatoare megalitice. Construirea lor a solicitat un efort fizic, tehnic și intelectual remarcabil.

Complexul arheoastronomic Stonehenge, cel mai faimos observator megalitic din lume. Construirea sa a necesitat mai multe secole, ceea ce a fost posibil grație perpetuării unei tradiții științifice moștenite.

Capitolul 2

STONEHENGE: CALCULATORUL MEGALITIC

În noul secol în care abia am intrat, mediile de comunicare europene s-au făcut ecoul unei știri ce a stricat ziua mai multor persoane. Se pare că un tânăr student de la Universitatea din Bristol, pe nume Brian Edwards, în timpul unei cercetări pentru teza sa de doctorat, a făcut – din pură întâmplare – o constatare neplăcută și care, de atunci, a dat mari bătăi de cap instituțiilor științifice din acea țară.

Complexul megalitic de la Stonehenge, pe care îl vizitau turiști din întreaga lume, nu corespundea parametrilor arhitectonici originari, puși în aplicare de către arhitecții săi din preistorie. „În realitate", comentează Edwards, „complexul megalitic pe care îl putem vedea astăzi pe orice carte poștală este o reconstituire executată de către arheologul Alexander Keiller. Forma actuală a complexului reprezintă o reminiscență a aspectului autentic pe care l-a putut avea structura în trecut". Aceste date au fost ascunse opiniei publice, în mod inexplicabil, timp de decenii și publicarea lor a provocat neplăcerea și supărarea colectivă a breslei arhitecților. Știm că prima restaurare de la Stonehenge datează din anul 1901, în timp ce a doua a fost executată în 1919, de către colonelul William Hawley. Deși acest fapt a marcat un moment de răscruce în existența sitului megalitic de la Stonehenge, putem fi siguri că schimbările nu au deteriorat funcționalitatea astronomică a incintei. Dovezile arheologice au demonstrat că Stonehenge este un calculator megalitic a cărui realizare se pare că a necesitat numeroase etape de-a lungul mai multor mii de ani.

Păstrând proporțiile, Stonehenge a fost construit – la fel ca și catedralele medievale – în mai multe faze. În timpul unei perioade îndelungate, din 2800 până în 1500 î.Hr., a apărut necesitatea unei planificări care să îndeplinească, de-a lungul secolelor, scopul urmărit de cei care au proiectat executarea sa. Acest lucru nu ar fi fost posibil, dacă nu ar fi existat o motivație puternică.

Heelstone (un menhir situat în afara complexului megalitic circular) și cele 56 de gropi ale lui Aubrey sunt elementele cele mai vechi. Triliții au fost dispuși în acest loc opt secole mai târziu. Celebrele pietre albastre, care sunt situate într-un cerc dublu, au constituit ultima fază a celebrei construcții preistorice.

Studiile arheoastronomice inițiate de către reverendul englez William Stukeley în anul 1740 și duse la capăt de către cercetători contemporani,

precum Gerald S. Hawkins sau Mario Zanot, au demonstrat că misterioșii arhitecți ai Stonehenge-ului au folosit anumite structuri megalitice pentru a determina datele cele mai semnificative ale anului agricol sau, pur și simplu, pentru a marca anumite ceremonii legate de fenomenele cerești.

Până în prezent, au fost localizate douăzeci de aliniamente cu caracter astronomic. Astfel, de exemplu, monolitul de la Heelstone, ridicat în fața intrării monumentului și având o vechime de 4800 de ani, are rolul de a marca apariția Soarelui la solstițiul de vară[1].

Cei cinci trilițI interiori sunt situați astfel încât marchează două elipse concentrice, unde axa mai mare semnalează locul în care răsare Soarele la solstițiul de vară.

Din interiorul complexului, se pot distinge anumite neregularități ale terenului; unele dintre aceste accidente topografice servesc pentru a determina cu precizie răsăritul și apusul Lunii sau datele la care se manifestă anumite fenomene cerești, dintre care unele ar putea să corespundă unor festivități și ofrande de ispășire asociate eclipselor, fenomene ce erau interpretate de către acele societăți drept un semn de mare primejdie.

Prestigiosul astrofizician englez sir Fred Hoyle a propus o metodă care, după părerea sa, se apropie de cea folosită de către sacerdoții de la Stonehenge pentru a prezice eclipsele, prin intermediul unei operațiuni simple și pe baza celor 56 de gropi predispuse sub formă de cerc, care au rămas cunoscute și sub numele de „gropile de la Aubrey". Pentru Hoyle,

[1] Din punct de vedere astronomic, mișcarea aparentă a Soarelui pe eliptică determină deasupra orizontului anumite efemeride suficient de regulate pentru a contribui la o măsurare riguroasă a timpului prin intermediul calendarelor.

La începutul primăverii, Soarele – care se află deasupra ecuatorului, cu declinație zero – răsare dimineața din est și apune în vest. Prima etapă a acestui anotimp se caracterizează prin echilibrul care există între noapte și zi: sunt atâtea ore de lumină câte sunt și de întuneric, de aici termenul de echinocțiu. În timp ce anotimpul înaintează, Soarele se îndepărtează de ecuator către nord, mărindu-și considerabil declinația. De aceea, astrul nu răsare cu exactitatea proprie începutului acestui anotimp, ci apare dintr-un punct situat între est și nord și dispare seara între vest și nord. În acest context temporal, există, dimpotrivă, mai multe ore de lumină decât de întuneric, având în vedere că arcul descris de steaua noastră pe cer are o amplitudine mai mare. Pe măsură ce timpul se scurge, declinația Soarelui se micșorează apropiind – iarăși – apariția astrului solar de est. La începutul toamnei, Soarele atinge ecuatorul, repetându-se fenomenul descris deja primăvara: un nou echinocțiu. În timp ce toamna avansează, declinația Soarelui devine negativă; ceea ce vrea să spună că se situează sub ecuatorul planetei. În consecință, Soarele apare încet-încet într-un punct din ce în ce mai îndepărtat de est, către sud, ceea ce contribuie la existența a mai puține ore de lumină decât de obicei, până atinge o prelungire maximă a întunericului odată cu sosirea iernii, ceea ce, din punct de vedere tehnic, este denumit solstițiu de iarnă. La aceste date, Soarele nostru apare într-un punct apropiat de sud, înregistrându-se mai multe ore de întuneric decât de lumină. (*n.a.*)

acestea reprezentau orbitele aparente ale Soarelui și ale Lunii. Dacă Soarele este indicat printr-o piatră marcată și se deplasează la fiecare 13 zile cu câte două gropi, piatra marcată va completa un cerc de 360° în termen de un an. În același timp, dacă împărțim cele 56 de gropi la cele două parcurse la fiecare 13 zile, rezultatul va fi 28, care înmulțit cu 13 echivalează cu 364, aproape numărul de zile ale ciclului solar anual (365,24 de zile).

Totuși, dacă luăm în considerare o altă piatră marcată, care ar reprezenta Luna, și o deplasăm tot cu două puțuri în fiecare zi, în sensul Soarelui, putem să deducem ciclul satelitului nostru. În realitate, 56 împărțit la 2 este egal cu 28, numărul aproximativ al duratei unei luni.

În sfârșit, pentru ca aceste calcule făcute de Hoyle să ne ducă la un rezultat bun, trebuie să situăm o pereche de pietre – diferite de cele care reprezintă Soarele și Luna – pentru a semnala nodurile lunare. Orbita Lunii traversează elipsa în două puncte. Aceste două puncte se numesc nodul ascendent și, respectiv, descendent. Dreapta care le unește se numește linia nodurilor. Ea se deplasează pe ecliptică astfel încât formează o linie care realizează un cerc complet într-o perioadă de 18,6 ani. Astfel, când trei dintre aceste pietre coincid pe diametrul cercului trasat de gropile de la Aubrey, este posibil să se producă eclipse.

Deși mulți cititori vor trage concluzia că Stonehenge este un calculator megalitic perfect, să nu se lase înșelați. Există alt complex megalitic și mai performant decât Stonehenge: calendarul circular de la Sarmisegetuza, din România.

Este paradoxal faptul că Stonehenge este mai cunoscut decât complexul românesc de la Sarmisegetuza, și aceasta dintr-un motiv întemeiate: complexul situat la Sarmisegetuza Regia este considerat de către astronomi drept cel mai senzațional monument arheoastronomic din câte cunoaște știința. Minunata mașină preistorică a fost desenată pe baza unor criterii de precizie atât de sublime, încât acestea o transformă într-o mărturie a trecutului, cu o enormă valoare științifică. Calculatorul megalitic de la Sarmisegetuza corespunde unui desen circular de mari proporții. La rândul său, acesta se împarte în 104 părți egale, prin intermediul tot atâtor lespezi dispuse vertical. Zona interioară a cercului din piatră este împărțită, cu ajutorul unor stâlpi mari din lemn, în 210 proporții analoge una față de cealaltă. Pe lângă acest cerc de mari dimensiuni, Sarmisegetuza conține încă unul, deși având proporții mai modeste față de primul. Ca și cel mare, cercul mic este divizat în părți egale. De această dată, circumferința se împarte proporțional în două zone de 34 de pietre fiecare, prima distribuită în de două ori câte 17, cea de-a doua, în 18 plus 16, ceea ce – în termenii lui Chatelain – îndruma către efectuarea a diverse calcule astronomice.

Ciclurile astronomice care pot fi analizate cu mașina megalitică românească sunt de o complexitate subtilă. Chatelain, poate specialistul

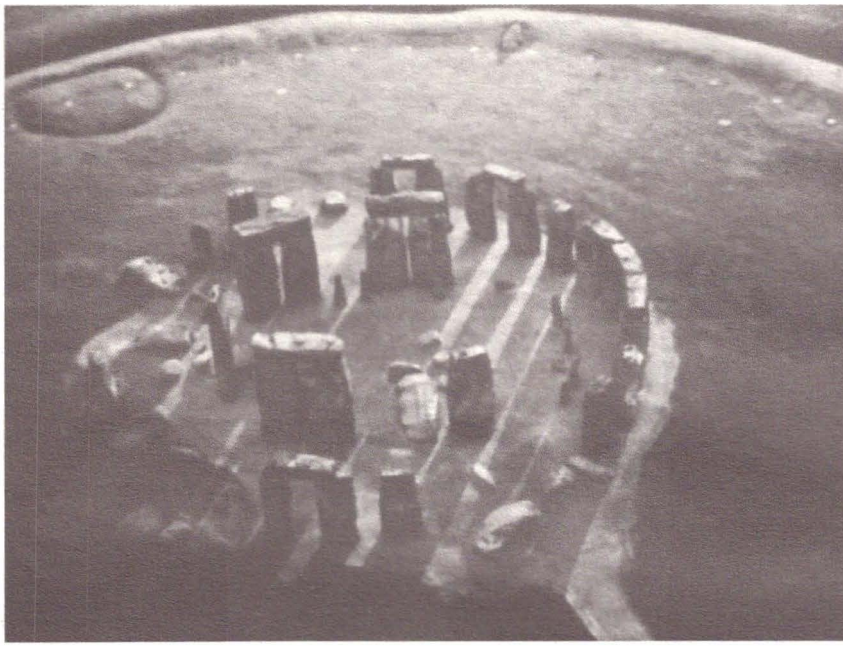

Vedere aeriană a complexului megalitic de la Stonehenge.

cel mai preocupat de a face cunoscut opiniei publice respectivul complex megalitic, explică astfel caracteristicile fantastice ale acestui miracol tehnologic aparținând unui trecut atât de îndepărtat: „Cele 104 lespezi exterioare corespund, bineînțeles, unui ciclu de 104 ani, ceea ce este același lucru cu 37 960 de zile, dată care era și ea cunoscută, în mod uimitor, atât de cultura maya, cât și de egipteni. Această particularitate ciclică face ca anii solari de 365 de zile să coincidă cu cei venusieni de 584 de zile, în timp ce trei dintre respectivele cicluri coincid și cu 146 de ani de pe Marte, iar 14, cu 73 de conjuncții ale lui Jupiter și Saturn; ceea ce este același lucru, 1640 de ani lunari"[1].

Dar cel mai spectaculos aspect abia acum urmează. Se pare că cercul format din 210 pietre este considerat de Chatelain ca fiind și mai enigmatic, căci, potrivit lui, nu există nici un ciclu astronomic multiplu al acelui număr pe care constructorii de la Sarmisegetuza să-l fi putut discerne fără ajutor din partea unei culturi exterioare mai instruite și cu o capacitate tehnologică mai avansată. Există două cercuri megalitice, multiple ale acelui număr,

[1] CHATELAIN, Maurice – *Le temps et l'espace (Timpul și spațiul)*, Paris, Laffont, 1979. (*n.a.*)

cu adevărat tulburătoare. Primul ne trimite la numărul 18 270, care, în zile, reprezintă timpul necesar de rotație al unei stele invizibile ce se învârte în jurul lui Sirius. Vom relua această temă mai târziu, când vom vorbi despre triburile dogon. La rândul său, al doilea cerc ne trimite la numărul 90 720, care corespunde numărului de zile ale revoluției siderale a planetei Pluton. Totuși, în ambele cazuri, aceste misterioase corpuri cerești nu au fost percepute de ochiul uman până la începutul secolului al XX-lea, grație, printre altele, utilizării unor dispozitive optice precum telescopul; dar, aparent, din câte știm noi, oamenii de la Sarmisegetuza nu posedau o asemenea tehnologie. Cum au putut ei să cunoască aceste corpuri cosmice fără a poseda instrumentele adecvate?

Capitolul 3
INDICII ASCUNSE ALE ARTEI RUPESTRE

Pornind de la metodele tradiționale de cercetare, o importantă parte a comunității științifice s-a confruntat pentru prima dată cu fenomenul gravurilor rupestre (petroglife), fără să țină seama de aspecte etnografice, antropologice, lingvistice sau astronomice. Astfel, când știința arheologică a încercat să ofere primele interpretări ale acestui cod rupestru complex, a lansat o serie de teorii ce nu prea stăteau în picioare, nici măcar apelând la logică, aceea care, în mod paradoxal, încerca să le susțină.

Admițând că au fost gravate într-o epocă ce nici măcar în ziua de astăzi nu poate fi verificată sută la sută, se presupunea vechimea îndepărtată a acelor manifestări rupestre, provenind de la popoare despre care, până în prezent, nu știm absolut nimic, deoarece ne lipsesc date semnificative precum forma lor de organizare, viziunea lor asupra lumii, mentalitatea comună... În ciuda acestui fapt, au apărut răspunsuri care cu timpul s-au transformat în adevărate acte de credință „științifică".

Timp de mai bine de un deceniu, am investigat foarte îndeaproape acest fenomen arheologic complex, lovindu-ne, adesea, de o serie de aspecte care relevă mentalitatea complexă a creatorilor.

Motivele ce apar gravate pe lespezile granitice de pe țărmul european al Atlanticului au fost interpretate ca manifestări ale presupusei realități cotidiene a acelor misterioase entități culturale. În același fel în care dolmenele fuseseră considerate morminte, iar menhirele, delimitatori de teritorii, formele cele mai comune care apar în gravurile rupestre au fost interpretate drept colibe, hărți schematice ale teritoriilor de vânătoare sau cirezi. Acele interpretări, neîntemeiate pe logică, dar care se potriveau viziunii noastre clasice despre preistorie, continuau să fie precipitate și imprecise; eludând o problemă fundamentală care poate ajuta mult la realizarea unei interpretări generale mai coerente: cronologia lor. După cum se știe, datarea petroglifelor se extinde de la sfârșitul Neoliticului până în Epoca Bronzului și, uneori, până în timpuri imediat anterioare și ulterioare creștinismului. Le putem vedea reproduse chiar și în Evul Mediu, deși cu o stilistică mai „modernă".

În orice caz, pare improbabil să admitem că ființa umană s-ar strădui să lase o mostră perenă care să reflecte ceva atât de conjunctural precum capetele de vite (al căror număr se poate schimba de la un an la altul), drumurile de vânătoare (variabile în funcție de anotimpuri și de mișcările

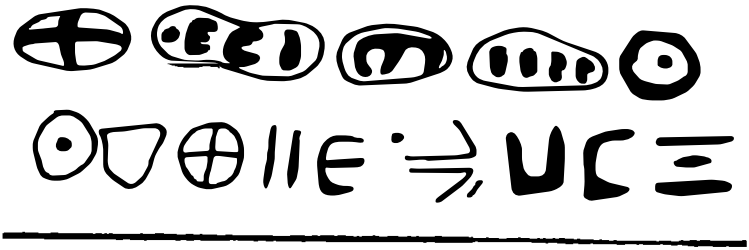

În urmă cu 10 000 de ani, omul din Mezolitic a desenat pe pietre mari de râu niște simboluri (șirul superior) care amintesc de reprezentări mult ulterioare în timp (șirul inferior), precum cele găsite în Insulele Canare și în Galicia (nordul Spaniei).

migratoare) sau colibele, fragile și mereu supuse vitregiilor naturii și convulsiilor sociale sau războaielor dintre triburi.

În același fel, pare nepotrivit să ne gândim la dolmene ca la niște simple morminte ridicate din pietre grele, transportate cu dificultate uneori de la distanțe incredibile; la enormele menhire ca la niște stâlpi care indică limitele unui anumit teritoriu sau la cercurile de piatră (cromlehuri) ca la locuri delimitate pentru păscutul cirezilor. Independent de epoca în care i-a fost dat să trăiască, atunci când ființa umană întreprinde o lucrare ce necesită efortul său maxim și răbdarea proprie artistului, înseamnă că această muncă presupune expresia unei scheme existențiale, în care, dincolo de problemele cotidiene, sunt puse în joc sentimentele, cunoștințele și, mai presus de toate, credințele sale. Atunci, problema constă în a afla ce a impulsionat de fapt acele comunități primitive să-și lase, în piatră, amprenta care să rămână acolo mult timp după ce ele nu vor mai exista. Și chiar mai mult, în a reflecta la principiile care au permis înflorirea anumitor arhetipuri comune în cadrul unor popoare aflate la distanță unele de altele și, cel puțin în aparență, fără nici o legătură între ele.

Mai întâi surprinde și apoi neliniștește dovedirea identității acestor gravuri rupestre care se întind de pe coastele Insulelor Canare până pe cele ale Norvegiei și care se prelungesc, fără să fie posibilă invocarea continuității, în situri arheologice de pe celălalt mal al Atlanticului. Și această încercare neliniștește, deoarece ne lipsește orice probă care să ne permită să stabilim veriga de legătură ce a putut să existe între acele popoare, într-un timp în care este imposibil de imaginat, din punct de vedere rațional, o relație efectivă între culturi fără mijloacele de deplasare ce le-ar fi putut pune în contact.

De aceea, atâta timp cât nu apar mărturii care să ne permită să găsim răspunsuri mai fondate, nu ne rămâne decât să credem că aceste mesaje – căci se pare că este vorba mai mult despre mesaje – se datorează unor coincidente inexplicabile în structurile mentale și spirituale ale popoarelor,

care și-au manifestat în acest fel aspectele generale ale identității lor. Dincolo de orice dubiu se află această transcendență pe care au încercat să o transmită, oricât de dificil ni s-ar părea să o interpretăm. Și suspiciunea ce apare, deși încercăm să nu o declarăm cu voce tare, este legată de posibilitatea să fi existat această legătură pe care nu am găsit-o până acum și care ar da răspunsul multor necunoscute ce ne obligă să tratăm trecutul mai îndepărtat ca pe un ansamblu de idei absurde, dificil de verificat.

Coastele de nord-est ale Peninsulei Iberice și cele ale arhipelagului Insulelor Canare constituie un adevărat muzeu de gravuri rupestre preistorice. De fapt, pe stâncile mari ale siturilor lor putem găsi toate modelele, toate stilurile și, practic, toate motivele care au format limbajul petroglifelor. Doar provincia spaniolă Pontevedra (Galicia) adăpostește peste 500 de centre rupestre și încă mai sunt multe situri de descoperit. Studiind petroglifele, putem dovedi că multe dintre aceste situri adună mărturii din diverse epoci, alcătuind o continuitate spirituală ce a depășit cu mult limitele memoriei imediate a autorilor lor.

Exemplele petroglifelor din Pontevedra studiate de noi sunt edificatoare în acest sens. Există una, numită *Pedra das Ferraduras*, în parohia San Xurxo de Sacos, din municipiul Cotobade, ce înfățișează o varietate de motive a căror analiză ne face să bănuim că ar fi fost gravate în epoci diferite. Gravurile mai vechi par să corespundă reprezentării a trei idoli cilindrici și cele mai moderne, deși tot din Antichitate, reprezentării schematice a unei spade și a două cuțite. Printre aceste forme apar gravuri din epoci intermediare, precum figuri umanoide schițate, cercuri concentrice, serii de semne care au fost definite drept urme de picior, cervide, vaci sau tauri...

Curios este că ansamblul nu ni se înfățișează drept o acumulare de motive fără legătură, așa cum ar fi de așteptat, ci capătă un anume sens unitar, atunci când constatăm că animalele se îndreaptă către locul unde sunt situați idolii, că oamenii înconjoară animalele, că unul dintre ei, ținând într-o mână un scut, mânuiește cu cealaltă o spadă peste măsură de mare, care a fost gravată cu siguranță în alt context temporal, și că urmele se îndreaptă către cercurile concentrice aflate pe cealaltă margine a lespezii.

O astfel de rocă ne demonstrează, ca și multe altele, cel puțin că desenele care au motivat prima ei versiune – cea a zeilor cilindrici – se păstrau vii când, ulterior, alți artiști au venit să completeze mozaicul de argumente și să creeze un sens total, completând mesajul primitiv ce a constituit, probabil, originea locului de cult, dacă aceea a fost cu adevărat funcția primitivă a sitului. Această împrejurare, pe care nu au abordat-o explicit cercetătorii, ne poartă cel puțin către convingerea că aceeași schemă culturală a marcat locul respectiv timp de milenii; și că, deși s-au succedat generații întregi de atunci și structurile mentale au evoluat, a rămas viu spiritul transcendent care făcuse din acel sit un spațiu sacru.

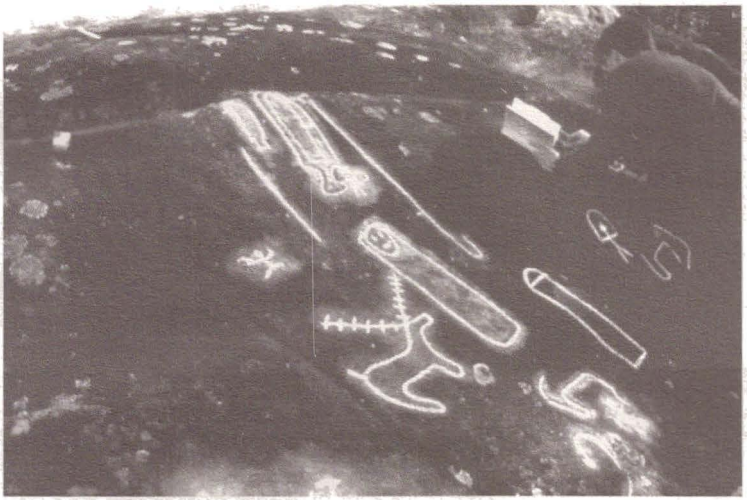

Pedra das Ferraduras (Galicia). Pe această lespede, întâlnim tematici legate de viața cotidiană a respectivelor triburi, care le-au sculptat în rocă dură. (Foto: Tomás Martínez)

Alte circumstanțe acreditează convingerea că în locurile unde apar petroglife s-a practicat ceva ce am putea califica drept cult și transmitere de cunoștințe. Dacă luăm exemplul imediat al unui sit emblematic, precum cel de la Mogor, tot în Galicia, ne vom convinge că acolo apare, ca în nici un alt sit, schița misteriosului labirint, dând formă motivului principal al gravurilor care îl însoțesc. De aceea, se manifestă un interes aparte față de această reprezentare, ca și cum locul ar fi fost special conceput pentru cultul sau pentru predarea acestei simbolistici complexe.

Petroglifele pe care le numim preistorice nu reprezintă ceea ce vedem, ci încearcă să prezinte anumite idei și concepte. Astfel că, atunci când contemplăm un motiv precum svastica, trebuie să admitem că este vorba despre aceeași reprezentare solară pe care ne-o sugerează arta religioasă tibetană sau greacă. Cercurile concentrice, șarpele și crucea răspund reprezentărilor sacre și cosmice precum punctele cardinale.

Întotdeauna există în aceste reprezentări motive ce se repetă și pe care ar trebui să le avem în vedere atunci când încercăm să le interpretăm. Unul dintre ele este legat de prezența repetată a unei linii care unește centrul cercurilor sau al labirinturilor cu exteriorul. Poate că acest ac gravat ce leagă interiorul cu exteriorul respectivelor motive, traversându-le, este ruta simbolică pe care trebuie să o urmeze omul pentru a atinge un stadiu mai elevat al spiritului. În ceea ce privește labirintul amintit anterior, acesta constituie unul dintre simbolurile universale prin excelență, cu mărturii care vin din reprezentări preistorice până la labirinturile pe care le găsim în grădinile renascentiste,

trecând prin cele pe care le putem vedea în catedralele medievale. Semnificația este întotdeauna aceeași și nu are de ce să fie diferită în petroglife: eterna căutare a cunoașterii ermetice pe care se fundamentează Cosmosul și sacrul.

Pe de altă parte, din punct de vedere academic, se proclamă că, în timpurile în care au fost gravate aceste pietre, ființa umană nu știa să scrie. Ei bine, poate că ar trebui să reconsiderăm această afirmație perimată, din toate punctele de vedere. Ce este scrierea dacă nu expresia grafică a unui gând sau a unui concept? Și ce sunt figurile gravate pe aceste pietre, odată eliminată simpla reproducere de imagini concrete, dacă nu expresii imediate și convenționale ale ideilor, ale credințelor, ale stărilor de spirit și ale cunoștințelor a căror dimensiune autentică încă nu o cunoaștem?

Dacă ne apropiem de Insula El Hierro și ne aplecăm asupra versanților bazaltici goi din Julan, până nu cu mulți ani în urmă plini de semne cu reminiscențe probabil berbere, ne vom da seama că acea simbolistică variată nu poate constitui altceva decât expresia scrisă a unui mesaj lung, adresat nu știm cui, în mijlocul Oceanului Atlantic. Mai întâi, apatia autorităților, care ar fi trebuit să protejeze situl, și apoi distrugerea sistematică a nesățioșilor căutători de suveniruri sau a traficanților de antichități au secătuit situl arheologic până când au făcut imposibilă o reconstituire măcar aproximativă a ceea ce respectivele semne voiau să transmită sau cui îi erau adresate.

Dar un lucru este cert, fără ca nimeni și nimic să-l poată dezminți: ființa umană depune cele mai mari eforturi doar atunci când în joc se află expresia adevăratei sale identități. Numai o căutare hotărâtă a acesteia este capabilă să provoace într-o mare colectivitate necesitatea imperioasă de a construi o piramidă colosală. Doar un sentiment cosmic poate avea ca rezultat minunea de la Teotihuacan, emoția de la Chartres, efortul supraomenesc de la Marele Zid din China. Doar necesitatea de a exprima ceva cu adevărat important a putut avea ca rezultat imensul tablou bazaltic în care au fost gravate mesajele din Julan.

În această căutare și necesitate imperioasă de exprimare a identității se află secretul petroglifelor preistorice, efortul supraomenesc care a impus ridicarea dolmenelor sau a Marii Piramide din Egipt. Culturile nu sunt mai mult sau mai puțin avansate în funcție de perfecțiunea operelor lor, ci conform necesității ființelor umane de a-și exprima ideile pentru generațiile următoare, lăsând mărturia trecerii lor pe această planetă[1].

[1] Referirea la acest text o veți găsi în numărul 7 al fostei reviste *Misterios de la Arqueología* (Editura Lincro, Madrid, 1997), în care autorul și-a expus concluziile propriilor investigații de teren, prin publicarea unui dosar special, numit *Noche de Piedra (Noaptea de piatră)*. Acesta conținea un reportaj extins, al cărui autor se afirmase în mod eronat că ar fi fost altul, când, în realitate, era vorba despre o lucrare realizată de către Tomás Martínez Rodríguez, în exclusivitate pentru *Misterios de la Arqueología*. (*n.a.*)

FĂCÂND PORTRETUL UNIVERSULUI

Bătrânul maestru își amintește cu emoție de tânărul său discipol. Știe că, în această noapte, zeii îi vor da ascultare. La fel cum a făcut odinioară maestrul său, acum este rândul lui să-și aleagă discipolul care va moșteni secretele scrierii Cosmosului. Dintr-odată, întrerupând firul gândurilor sale, îi atrage atenția sunetul unei respirații greoaie. Vederea sa obosită și întunecată abia reușește să deslușească o siluetă care înaintează hotărâtă din adâncul pădurii către locul unde se află el. O urmărește cu privirea, liniștit. Silueta umană înaintează, agilă, dar precaută printr-un foșnet de crengi și de frunze uscate, semn că toamna se apropie de sfârșit. În cele din urmă, din penumbra pădurii se ivește imaginea inconfundabilă a celui mai remarcabil discipol al său. Sfidând, parcă, frigul nopții, tânărul, complet dezbrăcat, își îndreaptă pașii către razele slabe ale Lunii pline, acolo unde, generație după generație, inițiații își curăță trupul. După aceea, maestrul va aprinde un foc și-și va îmbrăca discipolul într-o piele de lup călduroasă, îi va schimba numele și, luni de zile, îl va instrui în arta nobilă a scrisului, a cititului și a codificării gravurii în piatră. Când bătrânul simte că ceasul morții se apropie, inițiatul se va transforma în sacerdot, putând atunci să utilizeze scrierea sacră ca mediator între trib, zei și forțele ce populează Cosmosul.

În urmă cu aproximativ patru mii de ani, aceasta putea foarte bine să fie o scenă obișnuită în rândul popoarelor primitive din Europa atlantică. Respectivele popoare au practicat o altă formă de expresie arheoastronomică fascinantă.

Oamenii din trecut și-au reprezentat cunoștințele astronomice și pe alte suporturi mai puțin spectaculoase, dar la fel de surprinzătoare prin informația pe care o conțin. Arheologia a reușit să descifreze codul a numeroase reprezentări rupestre de acest gen. Mărturia cea mai veche o găsim în localitatea franceză Mas-d'Azil. Acolo, în urmă cu 10 000 de ani, azilienii au pictat semne geometrice pe suprafața unor enormi bolovani de râu, care, în afară de posibila lor semnificație, au putut evoca anumite constelații și stele.

Printre alți cercetători, investigatorul italian Mario Zanot împărtășește această opinie. După părerea sa, respectivele pietre de râu pictate în ocru seamănă mult cu ceea ce aborigenii australieni actuali desenează în culori, ca reprezentare a zeului suprem al cerurilor.

Și strămoșii noștri au știut să reprezinte în arta rupestră, pe piatră sau pe os, calculul lunar. În Pirineii din Navarra, azilienii au lăsat o mărturie mai concretă a cunoștințelor lor astronomice. De exemplu, în interiorul peșterii de la Abris de la Viñas întâlnim o pictură, unde se remarcă o figură antropomorfă pe care mulți arheoastronomi au interpretat-o drept repre-

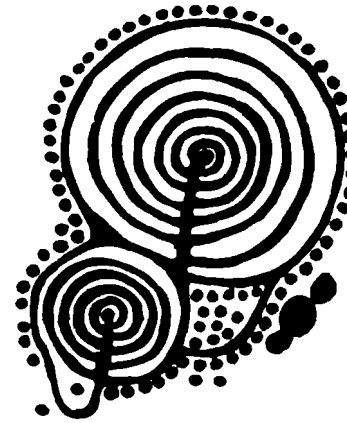

Această petroglifă de la *Laxe das Rodas* a fost interpretată de către Alonso Romero drept un calendar lunar. În timpul operațiunii arheologice „Galicia, noaptea de piatră", s-au găsit asemănări cu alte situri, precum cel de la Callanish (Scoția).

zentarea unui soi de zeu lunar, și în jurul căreia se disting 30 de puncte neregulate, care nu sunt altceva decât mișcările satelitului nostru natural pe durata unei perioade de 30 de zile.

De asemenea, am putut interpreta inciziile din fildeșul de mamut întâlnit la Gonți, în Ucraina, ca fiind indicatori ai celor patru faze ale satelitului nostru natural. Desenatorul său anonim a rezolvat problema lunii lunare. După cum am arătat, aceasta este cu puțin peste 29 de zile. Pe fildeșul ucrainean, dilema se rezolvă calculând – alternativ – o lună de 30 de zile și alta de 29, soluție pe care au aplicat-o astronomii sumerieni, secole mai târziu.

Punctele pictate pe pereții peșterii spaniole din Canchal de Mahoma, în Pirinei, ne sugerează, de asemenea, înțelegerea acelorași cicluri. Aici se indică cele patru faze ale Lunii, precum și numărul de zile și de săptămâni. Astfel – potrivit lui Zanot – strămoșilor noștri le era ușor să calculeze cât timp se scurgea de la o lună plină la următoarea, dându-și seama că în timp ce astrul atingea, lună după lună, o poziția din ce în ce mai înaltă pe cer, pe Terra, copacii își pierdeau frunzele, începeau primele ploi și, în cele din urmă, veneau înghețurile de iarnă.

Alt exemplu extrem de interesant s-a găsit la Les Eyzies, în Franța. Este vorba despre o tăbliță cu o vechime ce depășește 300 de secole și pe care apar 69 de incizii, fiecare cu un desen diferit, ansamblul căpătând un aspect de șarpe. La microscop, semnele de pe tăbliță capătă imediat un înțeles astronomic. Liniile reprezintă diferitele faze ale Lunii. Pentru arheoastronomii care au studiat respectiva piesă, intenția urmărită de creatorul său a fost de a servi drept „agendă preistorică", în care se notau diferitele faze, de-a lungul unei perioade de două luni și zece zile.

În Spania, petroglifa galiciană *Laxe das Rodas* ar putea fi considerată cel mai perfecționat și frumos calendar rupestru din Peninsula Iberică.

Este această petroglifă un calendar lunar, precum cel numit *Laxe das Rodas* (Galicia, Spania)? Experții nu s-au pus încă de acord. (Foto: Tomás Martínez)

Această superbă mostră a fost interpretată de către cercetătorul Fernando Alonso Romero drept un almanah lunar și este o paradigmă a cunoașterii atinse de către cioplitorii în piatră, care desenau aceste gravuri.

Datată între Epocile Cuprului și Bronzului, existența sa ilustrează perpetuarea unei religii a stelelor. Considerăm acest exemplu drept o probă de netăgăduit a unei credințe astrologice bazate pe conceptul de roată temporală, ceea ce ar explica asemănarea cu alte situri împrăștiate pe întreg teritoriul Galiciei, unde acest simbol are un rol esențial.

Motivul este compus din două roți suprapuse. Prima se remarcă față de cea inferioară, care este mult mai mică. Astfel, această formă prezintă două cercuri concentrice. Cel mai mare dintre ele este, la rândul lui, încercuit de 47 de adâncituri mici, în timp ce celălalt reprezintă o spirală dublă, încercuită la rândul său de 65 de adâncituri.

Dar această manifestare plastică nu răspunde nici unui canon ornamental. Fiecare dintre elementele reprezentate are o semnificație astronomică. Cercurile concentrice – cunoscute sub numele de *Altar das Oferendas* – constituie un calendar pentru 4 ani, în timp ce spirala dublă indică un interval de 5. Suma celor două reprezintă jumătatea ciclului lunar de 18 ani; adică, 9 ani. Cele 47 de adâncituri care încercuiesc motivul *Altar das Oferendas*, plus enorma adâncitură centrală a acestei petroglife, însumează un total de 48, reprezentarea a 4 ani de câte 12 luni pe care

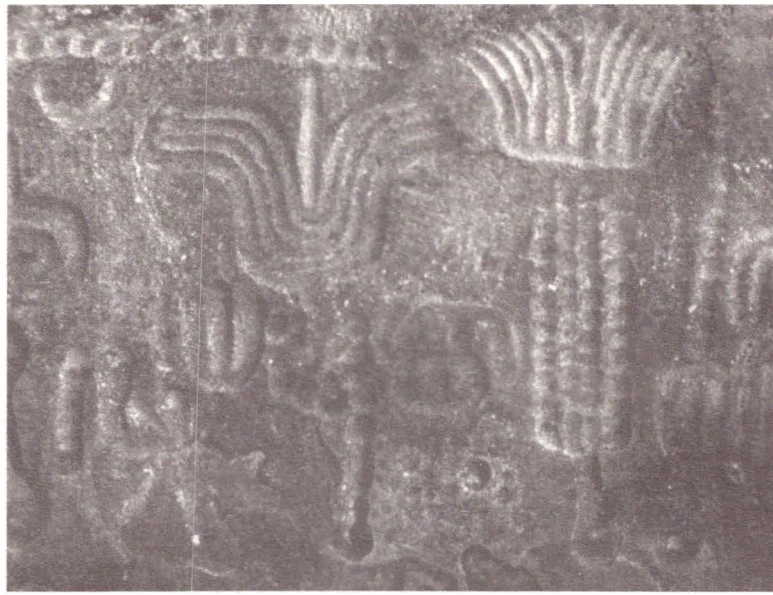

Tabloul de la Paraíba (Brazilia) conține o informație astronomică valoroasă: reprezentarea zodiacului complet. Unele dintre aceste motive sunt foarte asemănătoare celor din petroglifele galiciene. (Foto: Pablo Villarrubia)

îi simbolizează acest motiv, dacă adăugăm celelalte 4 adâncituri de mărime medie, cumva izolate de restul, a căror misiune ar fi aceea de a confirma anii scurși și de a completa ciclul anual de 12 luni lunare de câte 28 de zile prin adăugarea unei luni suplimentare, caracteristică a calendarelor lunare, care astfel corespundeau duratei anului de 365 de zile.

În sfârșit, spirala dublă reprezintă cele 12 luni de bază ale anului, împărțite în două părți. Spirala superioară se compune din 7 mai mici, fiecare reprezentând primele 7 luni ale anului. Cea inferioară reprezintă cele 5 luni rămase. Actuala diviziune ianuarie-decembrie este schimbătoare și modernă și nu era cunoscută de către autorii cioplitori în piatră ai acestei gravuri.

Dacă împrejmuim acest ansamblu, cele 65 de adâncituri reprezintă suma lunilor scurse în 5 ani, fapt pentru care, în acest al doilea calendar, fiecare ciclu anual este de 13 luni, care au fost, de obicei, gravate de către cioplitorul în piatră preistoric sub forma a 13 adâncituri[1] centrate între cele două spirale. Din toate acestea, se deduce că în respectivul calendar de 5 ani – confirmat și de 5 adâncituri de mărimi diferite – fiecare lună era formată din 28 de zile, care, înmulțite cu 13 luni, ne dau un total de

[1] Găuri în piatră. (*n.a.*)

364 de zile solare, observându-se o marjă de eroare aparentă de 6 zile în respectiva perioadă de 5 ani față de ciclul solar real.

În ciuda inexactității anului solar, *Laxe das Rodas* reprezintă cel mai remarcabil efort astronomic iberic din preistorie; în mod fundamental, pentru faptul că păstrează o armonie strânsă cu funcționalitatea astronomică.

În acest sens, trebuie să lămurim că nu toate expresiile rupestre cu caracter astronomic erau calculatoare din piatră. Alte petroglife sau picturi reprezintă elemente începând cu porțiuni din cerul nocturn de acum mii de ani, până la întâmplări cerești extraordinare. În Paraíba, Brazilia, găsim petroglife care reproduc principalele constelații din zodiac, în ceea ce este considerat până acum drept situl petroglific cel mai spectaculos de pe planetă. Monolitul în discuție este acoperit de ceva mai mult de 500 de basoreliefuri[1]. Arheologii brazilieni cunosc acest important sit rupestru sub numele de *Pedra do Ingá*.

Cu mulți ani în urmă, controversatul scriitor elvețian Erich von Däniken i-a înfuriat pe arheologii brazilieni, afirmând că extratereștrii realizaseră aceste gravuri adânci, cu ajutorul armelor laser. De fapt, soluția senzațională a scriitorului european era mai aproape de fantezie decât de realitatea autentică. Deși încă nu se cunoaște cu absolută certitudine tehnica utilizată pentru realizarea impresionantelor petroglife Pedra do Ingá, se știe că autorii lor au reprezentat o entitate culturală umană necunoscută, despre care, din nefericire, nu deținem nici o referință istorică[2].

Gravurile au fost încrustate printr-o tehnică rafinată. Deși nu cunoaștem detaliile acestei proceduri, contururile desenelor denotă o tehnică de gravură extrem de perfecționată.

Suprafața sa este împânzită de un bogat amestec de motive rupestre, pornind de la cele mai simple de executat, cum sunt spiralele, adânciturile, și ajungând la figuri mai mult sau mai puțin complexe. Sunt simboluri care – cu certitudine – încearcă să materializeze o anumită idee, ceea ce a condus la interpretări legate de primele forme de scriere. Mijloacele de exprimare utilizate în panourile din situl brazilian ne fac să presupunem că inteligența care a dat naștere acestei manifestări a făcut-o având o clară vocație comunicativă. Ansamblul de ideograme reprezintă încercarea

[1] MAUSO VILLARRUBIA, Pablo – *Misterios do Brasil (Mistere ale Braziliei)*, São Paolo, Editura Mercuryo, 1997. (*n.a.*)

[2] S-a ajuns să se speculeze pe baza posibilității ca autorii lor să fi fost hitiți, fenicieni sau popoare precolumbiene. Singurul lucru care se cunoaște cu certitudine este că atunci când conchistadorii portughezi au sosit pe aceste meleaguri, indigenii nu știau cum să execute o operă rupestră cu asemenea caracteristici și, bineînțeles, nu știau cine au fost misterioșii autori ai monolitului Pedra do Ingá. (*n.a.*)

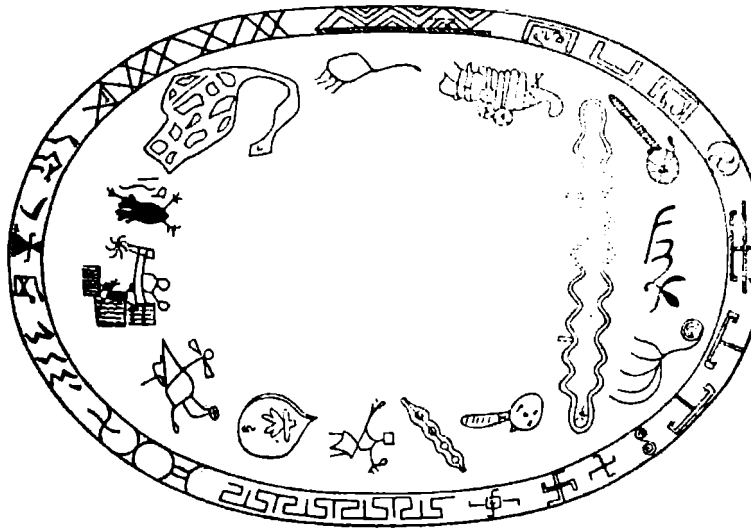

Unii cercetători brazilieni consideră că aceste desene înfățișează stele, constelații sau chiar comete și alte efemeride cerești.

unei enigmatice entități de a transcende timpul, lăsând în urmă un mesaj care a fost interpretat parțial de către arheoastronomii din acea țară.

În anii '70, au apărut primele lucrări care puneau în legătură monolitul brazilian cu stelele; este cazul lucrării scrise, cu șapte ani înainte, de către inginerul José Benicio de Medeiros.

În studiul său, eruditul brazilian a identificat o serie de gravuri sculptate în lespedea care, în ansamblu, corespundea constelației Orion. Dintre cele 14 stele găsite, 11 coincid cu poziția relativă a stelelor din acea constelație. După câțiva ani, în 1988, cercetătorul Gilvan de Brito, în cartea sa, *Călătorie în necunoscut: secretele monumentului Pedra do Ingá*, va asocia începutul sezonului ploios cu prezența constelației Orion în punctul cel mai înalt de pe cer. Ultimele teorii par să discearnă o semnificație funcțională mai complexă din punct de vedere astronomic. Tabloul vertical de la *Itaquataria do Ingá* deține o comoară valoroasă: reprezentarea zodiacală complexă a constelațiilor vizibile la acele latitudini, de-a lungul elipticii.

Revenind pe continentul european și, mai precis, în nordul Spaniei, în Galicia, întâlnim reprezentări de comete, de constelații și chiar de supernove. Acest ultim fapt a fost confirmat în anul 1993, în timpul ultimei campanii a operațiunii arheologice denumite *Galicia, noaptea de piatră,* și este legat de o efemeridă astronomică spectaculoasă, obiect a numeroase studii științifice pe tot globul.

În ținutul Bayona, ascunsă printre desișuri, se găsește o lespede din granit, de mărime medie, cunoscută sub numele de *Laxe dos Campos*. Pe

ea este reprezentat, potrivit cataloagelor oficiale, un simplu model stelar. Dar nimeni nu a crezut că ar fi posibil ca liniile desenului să alcătuiască imaginea unui fenomen astronomic singular.

După părerea noastră, trebuie menționată posibilitatea ca ceea ce arhitecții galicieni identifică drept o licență artistică a autorului anonim să fie, în realitate, reproducerea rupestră a unuia dintre cele mai relevante fenomene astronomice din trecutul nostru: apariția într-o noapte din anul 1054 a unei stele care a strălucit mai puternic decât toate celelalte. La mulți kilometri distanță, în New Mexico, artiștii indigeni anazasi au pictat și ei acel eveniment ciudat pe un adăpost din piatră. În ambele locuri, s-a înregistrat momentul exploziei unei stele situate la o distanță de 6000 de ani-lumină.

Astrul acesta care s-a stins violent se găsea în constelația Taurului și resturile sale în expansiune, compuse din praf stelar, au căpătat forma unui rac, nume sub care este cunoscută nebuloasa care a rezultat din colapsul gravitațional al acestei stele masive. Cele două manifestări rupestre au știut să surprindă unul dintre aspectele cele mai definitorii și, dacă vreți, unice ale nebuloasei Racului: deformarea ușoară a marginilor cu filamente, care, în ambele cazuri, apare în zona superioară a reprezentărilor. Urma particulară a identității unui astfel de fenomen astronomic a fost recreată cu o extremă fidelitate de către ambii artizani. Această caracteristică a fost confirmată cu ajutorul telescoapelor.

Detalii atât de pretioase par tulburătoare. Dar o analiză atentă demonstrează că acei pictori ai Cosmosului au știut să fie atenți și la alte efemeride, precum ciclurile cometelor. Aceste corpuri rătăcitoare au atras întotdeauna, în mod deosebit, atenția înțelepților antici, care și-au pus întrebări, de-a lungul timpului, cu privire la natura lor.

Prima catalogare a cometelor, cunoscută de către noi, a fost descoperită recent în localitatea chineză Ma Wang Tui, într-un mormânt din secolul al II-lea î.Hr. Este vorba despre o fâșie de mătase lungă, pe suprafața căreia se regăsesc diverse reprezentări de comete. Totuși, importanta descoperire arheologică este mult mai veche decât mormântul în care s-a găsit, datând, probabil, din secolul al IV-lea î.Hr.

Aspectul cel mai insolit al cazului rezidă în faptul că, pe durata expediției *Galicia, noaptea de piatră*, s-au putut găsi aceleași desene sau unele foarte asemănătoare, înscrise pe suprafața de granit a numeroase lespezi galiciene[1].

Dar să ne întoarcem în America. În Varzelandia, Brazilia, un extraordinar desen rupestru a atras atenția arheoastronomilor, în urmă cu doar câteva decenii. La intrarea unei peșteri, care poartă același nume ca si locul,

[1] *Año Cero*, nr. 174. Reportaj al autorului. (*n.a.*)

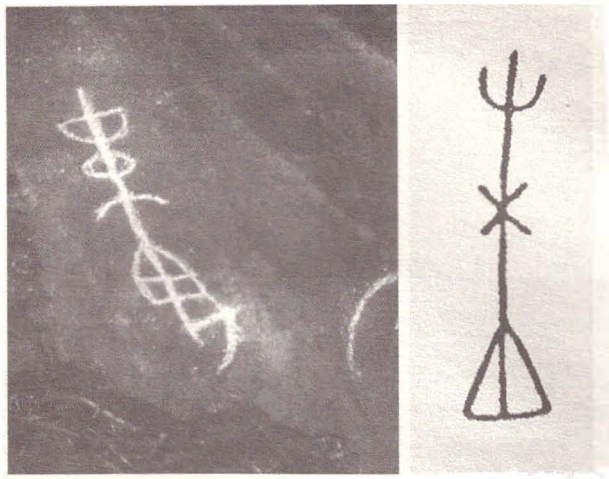

În dreapta, se poate observa unul dintre motivele rupestre susceptibile de o interpretare astronomică, descoperite în timpul expediției *Galicia, noaptea de piatră*. Să fie, oare, reprezentarea unei comete? Este cazul simbolului din dreapta – una dintre cometele redate pe o panglică de mătase găsită în Ma Wang Tui (China), într-un mormânt din secolul al II-lea î.Hr. Asemănarea dintre cele două teme este tulburătoare. (Foto: Tomás Martínez)

s-a descoperit ceea ce, după toate indiciile, pare să fie reprezentarea sistemului nostru solar. Atrage atenția faptul că de jur împrejurul Soarelui – care în pictura rupestră apare chiar în centru – se găsesc reprezentate opt dintre cele nouă planete ale sistemului nostru, în pozițiile lor corecte în raport cu Astrul Rege. În plus, aceste reprezentări planetare sunt atât de detaliate, încât ne înfățișează distanța planetelor unele față de altele, ceea ce a permis să fie identificate fără dificultate. După cum era de așteptat, singura planetă care nu apare înregistrată este invizibila Pluton; totuși, este neobișnuit faptul că găsim reprezentarea situării aparente a unora dintre sateliții naturali ce însoțesc anumite planete, precum Saturn, Jupiter sau Marte.

Tot în Brazilia – această țară cu un patrimoniu arheologic atât de bogat – întâlnim alte vestigii rupestre cu o clară intenționalitate astronomică. Este cazul picturilor rupestre de la Sete Cidades sau al constelațiilor de la Lagoa Santa, din Minas Gerais. Respectivele mărturii evidențiază și confirmă niște cunoștințe surprinzătoare. Se poate ca acesta să fie și motivul pentru care predecesorii noștri au ales să creeze forme de expresie atât de ostentative și de complicate – pentru a atrage atenția asupra înțelepciunii lor secrete.

Capitolul 4

UN MESAJ PENTRU ZEI

La fel cum există monoliți de mari dimensiuni, în lumea noastră se află câteva locuri în care arheologii au descoperit vestigii rupestre de o mărime nemaiîntâlnită. Este vorba despre adevărate mesaje către cer, căci doar de acolo se poate capta semnul sau motivul pe care îl trasează. Dintre toate, se remarcă, fără nici un fel de dubiu, faimoasele geoglife de la Nazca, din sudul statului Peru.

Termenul de geoglifă a fost propus în anii '60, pentru a desemna giganticele desene zoomorfe, antropomorfe și geometrice realizate pe suprafața unuia dintre cele mai aride deșerturi de pe planetă. Autorii acestei fantastice opere rupestre au fost predecesorii incașilor, indienii nazca. Ei au elaborat, folosindu-se de îndemânarea și inteligența lor, niște desene gigantice, de o scrupuloasă rigoare matematică.

Această enormă planșă de desen, cu o întindere de aproximativ 520 de kilometri pătrați, se află localizată între Oceanul Pacific si Munții Anzi. În ciuda caracterului spectaculos al respectivelor desene și linii kilometrice, mult timp nimeni nu a fost capabil să-i distingă semnificația sau scopul. Au existat și excepții, dar acestea nu au dat roade până la începutul secolului al XX-lea.

Într-adevăr, câțiva cronicari spanioli din secolele al XVI-lea și al XVII-lea fac referire la această manifestare. Cieza de León, unul dintre cei mai reputați, se referă fără ocolișuri la geoglifele liniare, trasate de către indieni. De fapt, pare improbabil ca Cieza de León să fi putut ști despre existența halucinantelor figuri care se întind de-a lungul și de-a latul mesetei aride din Nazca, pentru că acestea pot fi detectate doar din perspectivă aeriană. Cronicarul nu se oprește să analizeze posibilele cauze care i-au împins pe indieni să realizeze aceste enorme desene în deșert. Se limitează să consemneze, în treacăt, neobișnuitul fapt.

Următoarea mențiune cu privire la figurile de la Nazca a apărut de sub penița funcționarului regal Luis de Monzón, în anul 1586. Ulterior, s-au scurs mai bine de trei secole fără ca nici unul dintre marii geografi, istorici și călători care se ocupau de Peru să menționeze subiectul.

Cercetătoarea Simone Waisbard crede că explicația pentru care misterioasele desene de la Nazca nu au fost descoperite atât de mult timp a fost ceea ce Cieza de León a descris drept dispariția civilizației din Nazca, în urma cuceririi spaniole. Acest fapt a presupus pierderea respectivei tra-

dității de a „scrie" pe suprafața deșertului. „Conform cunoștințelor mele", afirmă Waisbard, „acestea sunt singurele mărturii care se pot găsi, după descoperirea Americii, despre neobișnuitele desene de la Nazca, din cauza faptului că toate popoarele din vale au fost decimate în războaiele care s-au declanșat pentru stăpânirea pământului"[1].

Timp de mai bine de 300 de ani, liniile de la Nazca au rămas – la fel ca mumiile acestei civilizații – îngropate în cea mai adâncă tăcere, până în anul 1926, când Julio Tello, pionier al arheologiei peruane, s-a interesat de această enigmă. Și-a amintit de referința făcută de către Cieza de León și a examinat scurtul lui comentariu, referitor la existența desenelor. Totuși, nici Tello nu a reușit să le dea o interpretare. Au trebuit să treacă încă alți 13 ani, până când în Peru a sosit astronomul nord-american Paul Kosok și au început să fie dezlegate secretele acestei stranii manifestări arheologice.

Adevărul este că, dacă Julio Tello a ajuns să aibă contact cu enigma de la Nazca pe baza intuiției, Kosok o va face din întâmplare. Fără îndoială, pare uimitor să observăm cum, în această etapă, în care începeau căutările arheologice, principalii investigatori s-au întâlnit, în cele din urmă, datorită unei serii de coincidențe fericite.

María Reiche Neuman, de profesie matematician și arheolog – care a devenit mai apoi cel mai bun cercetător și apărător al desenelor de la Nazca, conducând investigațiile – a sosit în Peru în 1932, din motive străine de arheologie: se angaja ca guvernantă în orașul Cuzco, cu un contract pe numai doi ani.

Întâmplător, în 1934, l-a cunoscut pe doctorul Julio Tello, pentru care a lucrat o vreme ca traducătoare. La rândul său, Julio Tello l-a pus pe drumul Nazcăi și pe Paul Kosok, care a asistat în anul 1940 la Congresul Americaniștilor, desfășurat la Lima. Pe fondul acestei întâmplări științifice și prin intermediul arheologului peruan, María Reiche îl va întâlni și ea pe cercetătorul nord-american, care îi va atrage atenția asupra așa-numitelor piste de la Nazca.

Dar să reluăm firul cronologic al întâmplărilor. În anii '30, desenele de la Nazca păreau o priveliște familiară pentru piloții de avioane, având în vedere asemănarea lor cu pistele de aterizare. Este posibil să se fi născut aici termenul împământenit de popularul și polemicul scriitor elvețian Erich von Däniken, care afirma că pistele reprezentau vestigiile unui vechi aeroport stelar.

Profesorul Kosok a sosit în Peru trimis de Universitatea din Long Island, pentru a studia lucrările hidraulice ale anticilor locuitori indigeni din această regiune sud-americană. La bordul unui mic avion a survolat, uimit, impre-

[1] WAISBARD, Simone – *Las Pistas de Nazca (Pistele de la Nazca)*, Madrid, Plaza & Janés, 1980, p. 103. (*n.a.*)

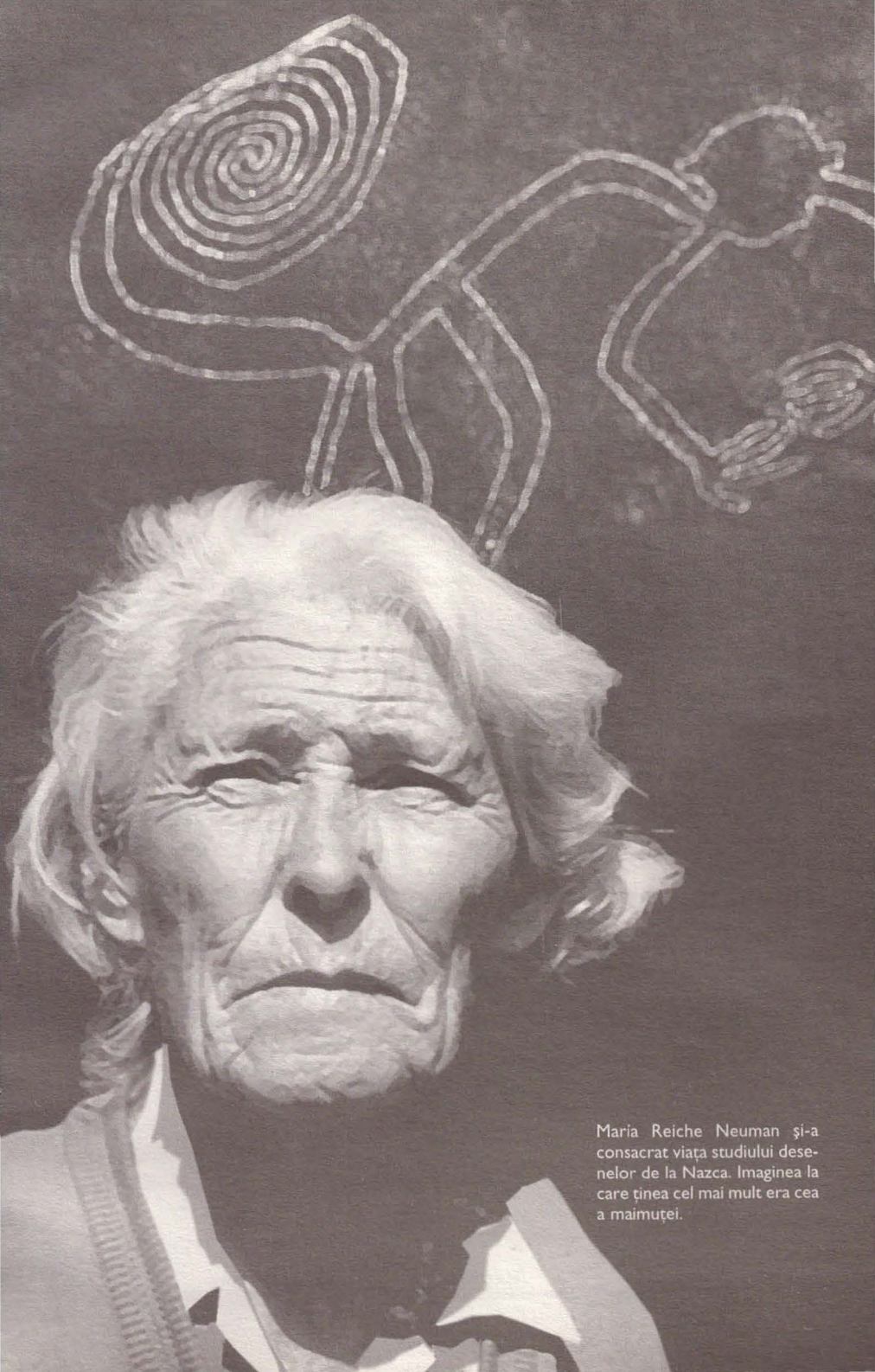

Maria Reiche Neuman şi-a consacrat viaţa studiului desenelor de la Nazca. Imaginea la care ţinea cel mai mult era cea a maimuţei.

sionantele desene și linii, ale căror lungimi oscilau între 8 și 65 de kilometri lungime. Kosok a rămas impresionat în fața spectacolului. „Zburând pe deasupra colinelor și a întinderilor deșertice care mărginesc râul Grande și afluenții săi", va descrie el apoi, „se văd rețele de linii și de figuri geometrice ciudate". Vizibile în numeroase locuri, uneori se înlănțuie într-o formă complexă și haotică, pe o lungime mai mare de 40 de mile și cu o lățime de 5 până la 10 mile. Semnele se află deasupra unei mesete aride, ușor înălțate. Se întind drepte precum săgețile, în diverse direcții, uneori pe o distanță de câțiva metri și alteori de-a lungul mai multor kilometri. Majoritatea sunt linii paralele duble, care par șosele cu acostamente ce ies în afară.

Când Kosok a coborât din avion și a examinat de aproape aceste linii, și-a dat seama că nu erau canalizări hidraulice și nici drumuri. Și încă o dată, din nou printr-o coincidență fericită, va descoperi adevărata funcționalitate a geoglifelor de la Nazca.

În acea zi istorică de 22 iunie 1939, Kosok se afla în centrul uneia dintre linii, în momentul anterior crepusculului. Contemplând frumusețea apusului de Soare, a perceput un detaliu care l-a tulburat: partea extremă a liniei pe care se afla semnala cu exactitate punctul pe unde apunea Soarele. Atunci, și-a amintit că data de 22 iunie coincidea cu solstițiul de iarnă în emisfera sudică și că exact respectiva linie semnala cea mai scurtă zi din an la latitudinea respectivă. În acele momente, s-a simțit cel mai norocos astronom din lume: descoperise – cel puțin – una dintre funcționalitățile așa-numitelor piste de la Nazca.

Pe baza rezultatelor actuale, nu încape îndoială că ne aflăm în fața celui mare horoscop cunoscut, din istoria umanității. S-a dovedit că giganticele desene nu au fost trasate pe pământ în zadar. Astfel, rolul lor era acela de a semnala solstițiile și chiar par să existe linii care descriu mișcarea anumitor stele.

Se știe că liniile cele mai simple constituie reprezentarea axelor solstițiilor și echinocțiilor; pe când cele solare – mai puțin numeroase decât cele lunare – denotă un fapt semnificativ: supremația cultului față de satelitul nostru natural.

Alte desene permit prezicerea pozițiilor Lunii și ale planetelor. La rândul lor, siluetele enorme de animale – ale căror dimensiuni oscilează între 25 și 275 de metri, precum și restul contururilor abstracte răspândite pe meseta deșertică, par să reprezinte constelații cu relevanță spațială pentru cultura cosmologică de la Nazca.

Artiștii autohtoni – la fel ca și alte civilizații – au imaginat forme pe cerul nocturn, ce le-au servit pentru a identifica și cataloga aceste complexe stelare pe care le numim constelații. Astfel, de pildă, avem celebrul colibri cu aripile întinse, un desen de mari dimensiuni, care poate fi deslușit doar de la o înălțime considerabilă. Acest desen reprezintă constelația Cancerului. La rândul său, pasărea cunoscută drept Marea Fregată și liniile existente

în spatele cozii ei par să corespundă constelațiilor Inorogului și Gemenilor; marea maimuță Maquisapa, care are patru degete la una dintre mâini și a cărei coadă e răsucită invers, ar fi, în realitate, Ursa Mare, iar câinele ar putea să reprezinte constelația Câinele Mare.

Un comentariu special merită marele păianjen, cu o lungime de aproximativ 45 de metri, care, pe lângă semnificația sa cosmică – reprezintă constelația Orion –, îi nedumerește pe oamenii de știință. De fapt, acest desen înfățișează un tip de arahnidă foarte ciudată, care se găsește doar în zonele cele mai inaccesibile ale Amazoniei. Desenul e atât de fidel față de realitate, încât pare că include organul sexual lipit de un picior – cel mai incredibil fapt fiind că această caracteristică morfologică se poate observa doar la microscop!

Totuși, unele contururi nu reprezintă nici o constelație, dar descriu anumite efemeride astronomice. Este cazul parihuanei, o pasăre cu un imens gât de șarpe, cea care vestea sărbătorile prilejuite de solstițiul de iarnă.

Alt fapt curios, cu clare reminiscențe cosmice, ne situează la marginea mesetei, lângă Valea Nazca, unde arheologii au găsit în rocă resturi de sculpturi și de statui. Dintre toate, se remarcă o piatră impozantă, cu o înălțime de aproximativ 25 de metri, având forma unui cap umanoid, acoperit cu desene care pentru unii simbolizează cele patru rase umane. Dar aspectul bizar constă în faptul că multe dintre aceste gravuri realizate în piatră sunt vizibile doar la o oră anume din zi sau într-un anumit context temporal și conform unei serii de poziții concrete ale Soarelui.

Toate acestea par foarte semnificative din perspectiva acelora care pledează în favoarea prezenței extraterestre în trecut. Au existat persoane care au sugerat că este posibil ca aceste ființe care se văd în momente foarte concrete să fie în realitate reprezentări ale zeilor veniți din spațiul exterior. În anii '70, au fost foarte la modă teoriile care legau Nazca de vizitatori din afara spațiului terestru. Unul dintre argumentele ce susținea această interpretare se baza pe faptul că geoglifele sunt vizibile doar din cer și că mijloacele pentru realizarea lor rămâneau un mister. Dar în anul 1996, echipa spaniolă a lui Joan Ventura a rezolvat această dilemă, reproducând fidel trei dintre desenele de la Nazca, în mărime naturală, pe baza criteriilor tehnologice și matematice aflate la îndemâna acelei culturi.

O ENIGMĂ ELUCIDATĂ

În 1996, cei care pe atunci eram colaboratori și redactori ai fostei reviste *Misterios de la Arqueología y el Pasado* ne-am văzut surprinși de publicarea reportajului cercetătorului catalan Joan Ventura, care susținea că ar fi descoperit secretul folosit de cultura Nazca, pentru a-și executa opera colosală.

Forma neobișnuită a acestei geoglife ne amintește de aspectul unui candelabru. Totuși, după părerea noastră, geoglifa în discuție ar putea fi, de fapt, reprezentarea artistică a unei comete.

După 12 ani de investigație anevoioasă, Joan Ventura, cu ajutorul a trei echipe de câte cinci persoane, a reprodus trei dintre geoglifele de la Pampa de San José în mărime naturală: spectaculosul colibri, mai puțin cunoscuta orcă și populara arahnidă de deșert, de 60, 30 și, respectiv, 46 de metri.

Experimentul s-a realizat pe 11 februarie 1996, în localitatea Palau de Plegamans, și reprezenta punctul culminant al unor calcule laborioase ce au durat mai bine de un deceniu. Prin această operațiune, Ventura a vrut să demonstreze, printre altele, că liniile de la Nazca au fost executate cu instrumente simple; o precaritate care, totuși, contrastează cu profundele cunoștințe matematice și astronomice ale acelei culturi.

Astfel, Ventura și-a început schița utilizând jaloane din lemn, desenate pentru a marca cele mai importante puncte de referință, o simplă sfoară de zidar, de care s-au servit pentru a trage aliniamentele, și cretă pentru a trasa liniile. După cum notează foarte bine cercetătorul catalan, pentru realizarea liniilor, brazda a fost înlocuită cu linie din cretă, cu scopul de a evita o pierdere inutilă de timp în realizarea experimentului. „După același criteriu practic", comentează Ventura, „folosim o ruletă pentru a măsura distanțele, dar păstrând ca măsură de bază piciorul de 26 de centimetri, unitate de demarcare a planurilor. Arcurile de circumferință au fost trasate folosind chiar sfoara pe post de compas. De asemenea, în căutarea unghiurilor și perpendicularelor, am folosit doar sfoara și jaloanele ca unelte de lucru"[1].

[1] Revista *Misterios de la Archeología y el Pasado,* nr. 6, anul 1997, p. 36. (*n.a.*)

Există argumente solide care demonstrează cunoștințele matematice temeinice ale culturii Nazca. Astfel, se știe că erau foarte buni geometri și, în termenii lui Ventura, „cunoșteau forma de a diviza circumferința în 6 părți egale (6 unghiuri de 60°), utilizând măsura razei. Fruct al acestei cunoașteri sau al folosirii triunghiului echilateral, se observă că în desenele de pe terenul deschis, unghiul de 60° și subdiviziunile sale de 30° și de 15° au fost folosite în mod foarte frecvent"[1].

Experimentul a reprezentat un succes total și realizarea sa a fost scutită de probleme. Desenatorii acestei opere colosale au acționat sub conducerea unui maestru care îi orienta pe artizani cu planul în mână. Execuția propriu-zisă a constat în indicarea liniilor brazdelor. Aceste coarde ar fi fost legate de țăruși de lemn sau ar fi fost întinse de către mai mulți lucrători. Urmând un plan, s-au desenat imaginile pe sectoare. Având în vedere că lucrarea finală nu se putea observa din cer, lucrările de execuție cereau concentrare și precizie maximă; totuși, împletitura de corzi trebuie să fi constituit o problemă serioasă, atunci când s-au stabilit anumite puncte de referință. Acesta este motivul pentru care – în ciuda caracterului spectaculos al geoglifelor – unele dintre ele au erori minore de calcul. Membrii echipei nu au apelat la nici un fel de tehnologie modernă, renunțând la orice mijloc aerian, desființând astfel argumentul care, timp de decenii, a făcut să zboare imaginația amatorilor mai romantici de speculații.

Pe baza țărușilor, a unor corzi obișnuite și a unui plan, membrii echipelor conduse de către Joan Ventura au demonstrat ceea ce puteau face strămoșii cu cele mai simple unelte; totuși, misterul persistă.

De fapt, pentru cine a fost trasat acest mesaj? Să fie doar o reprezentare ritualică a Cosmosului sau există și altceva? Rămânând cu picioarele pe pământ, singurul lucru de care putem fi siguri este că nu vom ști niciodată ce i-a împins cu adevărat pe locuitorii din Nazca să creeze o asemenea operă impresionantă. Aceste desene au fost realizate în scopuri astronomice și, foarte probabil, ascund alte semnificații enigmatice, care, deocamdată, par de nedescifrat.

[1] Revista *Misterios de la Archeologia y el Pasado,* nr. 7, anul 1997, p. 35. (*n.a.*)

Capitolul 5
NUMERE COSMICE

Textele sacre ale unora dintre cele mai importante religii de pe planetă oferă informații astrofizice în corespondență cu știința modernă. Astfel, de exemplu, apare paradoxul extraordinar de a întâlni în textele hinduse date clare și concise referitoare la forma Universului ori la vârsta lui, sau în *Cartea lui Enoh* (subiect asupra căruia vom reveni), informații astronomice ascunse. Analiza acestor manuscrise antice se bazează pe sprijinul documentar adus de vestigiile arheologice ale altor culturi, precum cea egipteană, cea babiloniană sau cea sumeriană, care ne vorbesc despre forma sferică a Terrei, despre poziția sa în sistemul solar, despre ciclurile planetelor exterioare și chiar despre existența unei a zecea planete, pe urmele căreia astrologia modernă încă merge de câțiva ani și a cărei existență a fost postulată pe baza efectelor gravitaționale, observate pe orbitele unor comete.

Aceste anomalii tulbură știința oficială, deoarece reconsideră multe dintre dogmele istorice care pun la îndoială veridicitatea trecutului, așa cum este el predat în facultăți. Dar să intrăm în subiect, cu câteva dintre exemplele cele mai semnificative.

În *Surya Siddhanta*, textul hindus cu o vechime de circa 5000 de ani, Universul este descris drept un imens glob de stele, cu un diametru de 19 000 de miliarde de *yohamas*, ceea ce tradus în sistemul modern de calcul astronomic echivalează cu aproximativ 4000 de ani-lumină. În aceeași ordine de idei, religia hindusă afirmă că o zi și o noapte de-a lui Brahma durează 8640 de milioane de ani! Ne aflăm în fața singurei religii în care scala temporală corespunde celei pe care o manevrează cosmologia științifică modernă. Evident, pentru știința oficială, toate acestea reprezintă rezultatul unei pure întâmplări. Dar, întâmplare sau nu, respectivele dovezi științifice fac parte din realitatea antropologică hindusă.

De asemenea, descoperirea civilizației sumeriene a adus cu sine numeroase surprize cu caracter științific. În anul 1850, în timpul unor prospectări arheologice, efectuate de către un tânăr diplomat englez, pe nume Layard, și de către asistentul său, Rassam, din adâncurile nisipoase ale colinei Kuyundjik (în apropiere de Bagdad) se ivesc ruinele cetății Ninive și ale Bibliotecii lui Assurbanipal, conținând peste 30 000 de tăblițe ce oferă adevăruri științifice ale diferitelor civilizații din epocă.

Totuși, abia în anul 1873, un alt englez, pe nume Smith, însărcinat cu traducerea lor, a călătorit în acest loc, în căutarea unei tăblițe esențiale pentru definitivarea lucrării sale.

Din fericire, la scurt timp după sosirea la situl arheologic de la Kuyundjik, va pune mâna pe piesa lipsă din puzzle-ul său, obținând, în trecere, și un premiu suplimentar de încă 3000 de tăblițe. Grație acelor campanii de explorare, știm astăzi că civilizația sumeriană datează din urmă cu aproximativ 6000 de ani.

Vorbim despre o societate organizată, deși cunoaștem puține lucruri legate de originile procesului său tehnologic, cultural și religios. Totuși, în ciuda acestei mari lacune, știm că aveau o organizare politică, cu regi și sacerdoți, și instituții juridice. Au creat un etalon monetar, au inventat un sistem de scriere silabică, ce a servit ulterior ca bază pentru limba akkadiană, au construit mecanisme de irigații complicate și eficiente, au elaborat sistemul de numărare zecimală, pe care l-au înlocuit mai târziu cu cel având ca bază numărul 60, au dezvoltat științele matematice într-un scop practic, au creat calendarul lunar împărțit în 12 luni a câte 30 de zile, a câte 24 de ore. Măsurau timpul cu ajutorul cadranelor solare și al clepsidrelor și dețineau un folclor, o medicină dezvoltată și o știință astronomică.

Totuși, ce ne interesează aici în mod concret este așa-numita „Constantă din Ninive". Faptul cu adevărat extraordinar al acesteia este că, din analiza sa matematică, se deduc cicluri astronomice care, în parte, nu ar fi trebuit să aibă ce căuta în acel context temporal. Tăblițele cu caracter matematic au scos la iveală folosirea – la fel cum se întâmplă în calendarul maya – unor cantități numerice enorme.

Dintre toate numerele admirate pe tăblițele de lut ars, a existat unul care s-a făcut remarcat printre celelalte. Era vorba despre un număr din 15 cifre, apropiat de 200 de miliarde: 195 955 200 000 000.

Imediat, specialiști din toată lumea au încercat să-i găsească o explicație, deși efortul lor a rămas zadarnic până la apariția în scenă a cercetătorului galez, Maurice Chatelain. Acesta a băgat de seamă, pe baza unor vestigii arheologice despre care voi vorbi mai încolo, că sumerienii păreau să cunoască existența tuturor planetelor din sistemul solar, inclusiv a celor exterioare.

Chatelain a înțeles că numărul enigmatic de la Ninive desemna, în realitate, o perioadă foarte lungă, exprimată în secunde. „Nu am avut nevoie de mult timp pentru a descoperi că numărul reprezenta exact 2268 de milioane de zile, fiecare a câte 86 400 de secunde" (24 de ore, fiecare a câte 60 de minute, a câte 60 de secunde), a comentat el, încă tulburat de descoperirea făcută. În plus, îndrăznețul cercetător și-a amintit că sumerienii erau la curent, la fel ca și alte culturi cosmice de odinioară, de existența echinocțiilor.

Vom face o scurtă oprire pentru a explica acest fenomen astronomic, datorită semnificației și importanței sale remarcabile, în raport cu tema care ne preocupă. Ca urmare a mișcării de sfârlează pe care o descrie axa Pământului de-a lungul timpului, anumite constelații și stele încetează să mai fie vizibile câțiva ani, ascunzându-se sub orizont. De asemenea,

din același motiv, stelele polare nu sunt întotdeauna aceleași. Se schimbă din cauza acestei mișcări conice pe care o descrie axa planetei noastre, ca efect al rotației și al translației sale.

Mișcarea de translație a planetei noastre în jurul Soarelui, de-a lungul anului, face ca punctul prin care acesta răsare în fiecare zi să se deplaseze astfel încât, la fiecare 30 de zile, să parcurgă un segment de 30°. Această deplasare a punctului prin care răsare Soarele face ca, de-a lungul ciclului anual, să se schimbe constelațiile Zodiacului, care servesc drept fundal pentru acest punct unde Astrul Rege năvălește în fiecare zori de zi. Drept urmare, acest traseu acoperă în fiecare lună un semn zodiacal și în fiecare an cele 12 zodii.

Ei bine, în afară de mișcarea de rotație în jurul propriei axe și de cea de revoluție în jurul Soarelui, Terra prezintă altă mișcare axială: este vorba despre o oscilație foarte ușoară care imprimă planetei noastre o deplasare retrogradă, lentă față de direcția rotirii sale de-a lungul anului. Aceasta presupune că punctul prin care Soarele ar trebui să răsară la echinocțiul de primăvară se retrage ușor în fiecare an, ca urmare a efectului mișcării retrograde menționate.

La fiecare 72 de ani, această rămânere în urmă acoperă doar 1 grad și la fiecare 2160 de ani (72 înmulțit cu 30), un semn zodiacal complet de 30°. La fiecare 25920 de ani (2160 înmulțit cu 12), Soarele descrie o rotire completă de 360° în sens invers traseului anual și răsare din nou exact prin același punct unde apăruse la echinocțiul de primăvară, care servește drept punct inițial al acestei mari perioade cosmice.

Respectivul fenomen este cunoscut drept precesiunea echinocțiilor. Dacă traseul aparent al Astrului Rege de-a lungul ciclului anual determină durata celor 12 semne zodiacale, mișcarea retrogradă pe care o denumim precesiune determină Erele Astrologice (fiecare cu o durată de 2160 de ani) și așa-numitul Mare An Platonic.

În prezent, de exemplu, mișcarea precesională ne situează într-un punct intermediar între Era Peștilor pe care o părăsim și cea a Vărsătorului, în care intrăm. Cum constelațiile se ascund, nu este simplu de spus în ce moment anume începe o nouă eră.

În cartea mea, *Secretul de la Compostela*, explic faptul că, odată terminat cercul solar al precesiunii, nu putem avea siguranța că steaua noastră se îndreaptă către aceeași constelație care i-a servit drept fundal în urmă cu 25 920 de ani, la echinocțiul de primăvară. Este necesară o observare neîntreruptă a cerului de-a lungul a aproape 26 000 de ani, pentru a fi siguri de ce se va întâmpla în continuare; dar atunci, câte cicluri de 26 000 de ani a trebuit să observe, să înțeleagă și să înregistreze ființa umană pentru a stabili acest mare ciclu cosmic?

Chatelain a tradus în zile cei aproximativ 26 000 de ani cât durează precesiunea echinocțială, obținând un total de 9 450 000. Acesta a fost momentul în care, după spusele sale, a experimentat una dintre cele mai puternice senzații din viața sa: 2268 de milioane de zile reprezentau 240 de cicluri de precesiune a echinocțiilor, fiecare conținând 9 450 000 de zile!

Numărul de la Ninive era reprezentarea sumeriană a celor 240 de cicluri de rotație pe banda zodiacală, exprimat în secunde, și nu în ani sau în zile. Acest exemplu demonstrează că ne aflăm în fața constantei sistemului solar a acelei culturi. Dar, în plus, respectivul număr rezulta a fi multiplul exact al corespondentului oricărui fenomen cosmic, inclusiv al acelora care sunt invizibile fără mijloace tehnice adecvate, cum este cazul planetei Pluton.

Într-adevăr, constanta de la Ninive ia în considerare perioada de revoluție siderală a acestui astru exterior, care este de 90 720 de zile; de aceea, merită să ne întrebăm cine a transmis sumerienilor cunoașterea privind existența lui Pluton? Și ceea ce poate fi încă și mai uimitor: de ce afirmă că există altă planetă dincolo de orbita lui Pluton? Asupra acestui ultim aspect atrage atenția faptul că printre ipotezele de lucru cele mai sugestive din științele moderne ale spațiului se găsește chiar cea care postulează existența probabilă a unei alte planete, încă nedetectate. În anii '80, reputați oameni de știință ruși au propus această teorie pentru a explica anumite caracteristici ale unui tip de orbite ale cometelor și ipoteza a fost preluată în ultimul deceniu al secolului al XX-lea de mai multe echipe de cercetare.

Baza pentru această afirmație pe care o facem se regăsește în alt document arheologic edificator cu privire la cunoștințele cosmice ale sumerienilor: sigiliul mesopotamian VAT/243. Această tulburătoare mostră arheologică se află conservată și catalogată cum se cuvine la Muzeul de Stat din Berlin. Este vorba despre un sigiliu cilindric, pe care apare reprodusă o scenă cu o posibilă semnificație mitologică. Se văd niște zei care dăruiesc un plug – simbol al cunoașterii agricole – unor reprezentanți ai speciei noastre. Dar cu adevărat surprinzător este ceea ce se vede în partea din stânga sus a imaginii: reprezentarea sistemului nostru solar, așa cum este în realitate, potrivit cunoștințelor noastre actuale, cu toate planetele sale și în ordinea corectă. Astfel, în centrul imaginii, vedem o sferă mult mai mare decât celelalte, care reprezintă Soarele, și împrejurul acestuia toate planetele, cu o singură diferență. În prezent, între Marte și Jupiter nu există o planetă, ci cunoscuta centură de asteroizi; ei bine, pe sigiliul mesopotamian, acest spațiu este ocupat de o planetă enormă.

De asemenea, știința astronomică modernă ia în calcul existența probabilă a acestei planete, ale cărei rămășițe, rămase în urma dezintegrării din cauze necunoscute, ar fi centura de asteroizi. Totuși, alți autori cred că nu a dispărut și, ca urmare, își continuă călătoria în jurul Soarelui, deși pe o orbită foarte excentrică, ce ar situa-o, pe o perioadă de timp înde-

lungată, dincolo de Pluton. Zecharia Sitchin a descoperit în registrele sumeriene indicii ce vorbesc despre o planetă misterioasă pe care ei o cunoșteau sub numele de Nibiru. Renumitul autor crede că știe de ce planeta misterioasă nu a fost percepută în timpurile moderne. Potrivit lui, cheia soluției stă în cuvântul sumerian *sar*, care apare de obicei legat de Nibiru. Termenul înseamnă „Conducător Suprem", dar are în plus și o semnificație astronomică ce corespunde cifrei 3600[1]. Sitchin crede că acesta este numărul de ani de care are nevoie Nibiru pentru a-și completa orbita.

Pentru a comenta asupra reprezentării sistemului solar al sumericnilor cu această planetă, trebuie să ne amintim că existența acesteia nu a fost postulată în trecut ca ipoteză științifică, până în timpurile moderne. Doar atunci când, pornind de la Legea lui Bode, formulată în secolul al XVIII-lea și care stabilește o proporție matematică pentru determinarea distanței fiecărei planete față de Soare, și-a dat seama de faptul că respectiva lege semnala că, la distanța la care se află în prezent centura de asteroizi, trebuie să fi existat în trecut o planetă. Ideea că aceasta ar putea să aibă o orbită foarte excentrică, precum și ipoteza existenței unei a zecea planete, formează, de asemenea, obiectul de studiu al oamenilor de știință europeni. Alan F. Alford face următoarea considerație cu privire la acest subiect: „În ultimii 200 de ani, descoperirea de noi planete s-a datorat mai mult științei matematice decât creării de telescoape mai mari și mai performante"[2]. Într-adevăr, să nu uităm că de existența lui Neptun s-a aflat grație neregularităților pe care le indica orbita lui Uranus. Urmând aceleași linii analitice, astrofizicienii de astăzi consideră că în sistemul nostru solar există o planetă încă nedescoperită, care primește numele de Planeta X. Se pare că orbitele lui Neptun, Uranus, Pluton și inclusiv – deși în mai mică măsură – cele ale lui Saturn și Jupiter prezintă anumite anomalii și iregularități gravitaționale care indică, în mod clar, interacțiunea cu o altă planetă a sistemului nostru solar.

O HARTĂ STELARĂ DE MII DE ANI

Zecharia Sitchin confirmă existența acestui corp ceresc, pe baza unei serii de dovezi arheologice, dintre care se remarcă una în mod deosebit – potrivit lui, deținătoare a informației astronomice necesare pentru a afla direcția cosmică a acestei planete misterioase[3]. Autorul, specialist în limbile

[1] Când apare însoțit de un cerc de dimensiuni notabile. (*n.a.*)

[2] ALFORD, Alan F. – *Los Dioses del Nuevo Milenio (Zeii noului mileniu)*, Madrid, Martínez Roca, 1997, p. 209. (*n.a.*)

[3] SITCHIN, Zecharia – *El Duodécimo Planeta (Cea de-a douăsprezecea planetă)*, Barcelona, Obelisco Ediciones, 2002, p. 274. (*n.a.*)

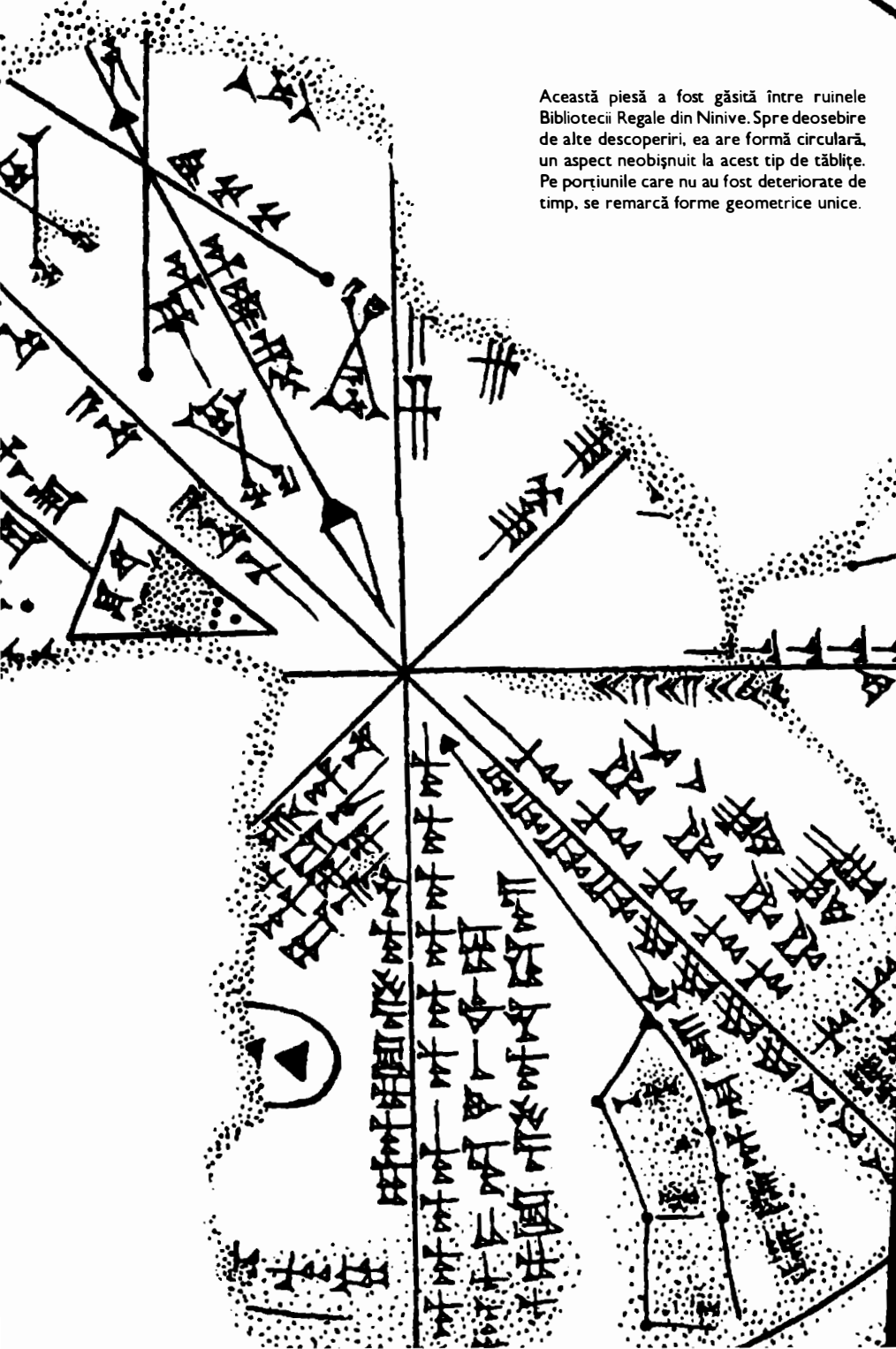

Această piesă a fost găsită între ruinele Bibliotecii Regale din Ninive. Spre deosebire de alte descoperiri, ea are formă circulară, un aspect neobișnuit la acest tip de tăblițe. Pe porțiunile care nu au fost deteriorate de timp, se remarcă forme geometrice unice.

semitice și europene, a aruncat în anul 1967 mărul discordiei, făcând publică ceea ce trece drept cea mai tulburătoare dovadă arheoastronomică a civilizației mesopotamiene. Ca și restul mărturiilor, la care ne-am referit deja, mostra arheologică despre care vom vorbi în continuare a fost și ea dezgropată dintre ruinele Bibliotecii Regale din Ninive. Obiectul, ce se confruntă de atunci cu partizanii și cu detractorii tezei arheoastrologice clasice, este o tăbliță de argilă cu caractere cuneiforme, care, precum multe alte tăblițe sumeriene, ar fi – potrivit lui Sitchin – o copie asiriană a unei tăblițe sumeriene anterioare. Spre deosebire de celelalte, misterioasa mostră prezintă o formă circulară neobișnuită. Primul raport științific referitor la această mostră datează din anul 1880 și, încă de atunci, experții de la *British Royal Astronomical Society* și-au arătat interesul față de ceea ce au apreciat drept un obiect cu o valoare astronomică incontestabilă. De fapt, unii au considerat discul drept un fel de planisferă stelară. Ceea ce i-a făcut să intuiască o anume semnificație tehnică a fost prezența anumitor semne cuneiforme ce sugerează măsuri. La mai bine de un secol după aceea, plăcuța continuă să provoace dispute printre membrii comunității arheologice internaționale. Trecerea timpului nu a făcut decât să confirme caracterul astronomic al piesei, dovedindu-se că numerele care apar pe cele opt segmente ale discului amintesc de corpurile cerești din jurul nostru. Mai mult, toate indiciile ne îndeamnă să luăm foarte în serios extravagantele – cel puțin în aparență – teorii astroarheologice. Strălucita analiză pe care Sitchin o face plăcuței înlătură orice dubiu: ceea ce ni se dezvăluie aici este o hartă tehnică de navigație aerospațială.

Primele interpretări ale tăbliței provocau o anumită îngrijorare printre specialiști, aceștia neputând să descifreze clar semnele. Zecharia Sitchin a schimbat metoda analitică și rezultatul nu s-a lăsat așteptat: citind inscripțiile de-a lungul liniilor – care se desfășoară în unghiuri de 45° – nu ca pe semne lingvistice asiriene, ci sub formă de cuvinte silabice sumeriene, discul de argilă a început să-și divulge secretele incredibile.

Înclinația de 45° pare să indice instrucțiunile de urmat pentru cel care pilotează o aeronavă și care dorește să coboare dintr-un punct semnalat în inscripții ca fiind „înalt, înalt, înalt", pentru aceasta trebuind să treacă prin „norii de vapor". Pe disc, toate indicațiile capătă sens din perspectiva pilotării. Când spune „pregătiți-vă, pregătiți-vă, pregătiți-vă", îi invită pe astronauți să-și pună instrumentele în ordine, înainte de apropierea finală. „Apoi", în termenii lui Sitchin, „când se apropie de sol, «rachetele, rachetele» se aprind pentru a opri nava". Cuvintele „a urca" și „munte, munte" ar putea fi ordine menite să împiedice ciocnirea aeronavei, pe traiectoria sa către punctul de aterizare, de munți, peste care va trebui, cu siguranță, să survoleze. Potrivit lui Sitchin, informația furnizată de acest segment amin-

teşte clar de instrucţiunile de urmat într-o călătorie spaţială de rutină a Zeului Enlil.

Analiza restului fragmentelor confirmă ideea revoluţionară exprimată de către Sitchin, astfel lecturile altor segmente triunghiulare ale discului se prezintă ca fiind extrem de semnificative. Pe ele întâlnim inscripţia *shu-ut il Enlil,* care se referă explicit la caracterul pragmatic şi funcţional al unora dintre instrucţiunile de navigaţie folosite de către Enlil pe itinerariul său cosmic; motiv pentru care nu trebuie să ne mire traducerea inscripţiei: „Drumul Zeului Enlil".

Pe de altă parte, tăbliţa grupează două nume: *Dilgan* şi *Apin.* Primul cuvânt înseamnă „prima oprire", în timp ce a doua denumire înseamnă, literalmente, „unde se stabileşte drumul cel bun". Rezultă evident faptul că ambele expresii menţionează expres punctele de urmat pe itinerarul aerian.

Discul de argilă adună alte inscripţii care fac aluzie la comenzi de zbor, precum „a lua, a lua, a lua"; „a lansa, a lansa, a lansa"; „a completa, a completa"; „a observa calea şi teren înalt"; „teren plat"; „rachetă, urcare, planare"; şi pentru prima dată se observă însemne numerice!: „40, 40, 40"; „40, 40, 20, 22, 22"; „canal, canal... 100 100 100 100 100 100 100"...

Toate aceste date devin tulburătoare şi asta deşi nu am făcut altceva decât să începem să dezvăluim câteva aspecte neobişnuite. În orice caz, din punctul nostru de vedere, cu adevărat semnificativ este faptul că resturile arheologice examinate evidenţiază concluzia că vechea cultură sumeriană deţinea nişte cunoştinţe astronomice care depăşeau posibilităţile sale tehnice de observare şi pe care sumerienii înşişi le-au atribuit zeilor. Cum au obţinut date atât de precise despre sistemul solar în nişte vremuri în care puteau fi identificate doar cinci planete vizibile? Cine i-a instruit pe strămoşii noştri în această complexă şi enigmatică viziune asupra Cosmosului? Cum se face că deţineau manuale de zbor, într-o vreme în care omul putea doar să viseze că va zbura vreodată cu mijloace proprii?

Există indicii plauzibile ale presupuselor vizite pe care o civilizaţie puternică şi tehnicizată le-a realizat în trecutul îndepărtat, pentru a-i instrui pe oameni. Aceşti instructori sunt menţionaţi în numeroase mituri şi tradiţii ale principalelor entităţi în care a germinat civilizaţia aşa cum o cunoaştem. Aceste fiinţe au fost considerate zeităţi, rămânându-ne doar să stabilim adevărata lor natură.

Capitolul 6
NU SUNTEM PRIMII

În octombrie 1922, publicația nord-americană *New York Sunday American* anunța o știre ciudată. Un inginer de mine, pasionat de fosile, găsise, pur și simplu din întâmplare, urma pietrificată a unei tălpi de încălțăminte pe o piatră de calcar din perioada triasică. Neobișnuita descoperire avusese loc în comitatul Pershing, din Nevada, într-un loc cunoscut sub numele de Fisher Canyon. Misterioasa urmă prezenta chiar și niște vagi semne de cusături. Având în vedere că nu existau cizmari în epoca dinozaurilor, cine să fi confecționat încălțămintea care a imprimat acea urmă?

În anul 1968, un alt pasionat de fosile, domnul William J. Meister – un „vânător" de trilobiți – a dat peste altă descoperire tulburătoare, în timp ce căuta printr-un sit geologic din Cambrian, situat în statul nord-american Utah. Niște urme de încălțăminte, vechi de 500 milioane de ani! Tare mi-ar fi plăcut să văd fața acestui domn cumsecade când a descoperit amprenta unor pantofi ce aterizaseră pe o suprafață pe care, conform științei oficiale, debarcau primele nevertebrate, primii pești și amfibieni.

În anul 1959, în timpul unei expediții paleontologice chino-sovietice, doctorul Chow Ming Cheng a extras din adâncurile deșertului Gobi ceea ce părea a fi urma fosilizată a unei încălțări artificiale, care făcea parte dintr-un strat geologic datat ca având o vechime de aproximativ 2 milioane de ani și asemănându-se mult cu cele imprimate pe suprafața lunară de către astronauții misiunilor Apollo[1]. La fel ca și în cazul celorlalte descoperiri, se presupune că omul modern încă nu-și făcuse simțită prezența pe planetă, și totuși...

Cui aparțin aceste urme? Se pot deduce două variante de răspuns: fie omului, care a apărut pe planetă cu milioane de ani înainte de ceea ce admite știința, fie unor vizitatori cosmici, care au descins pe Terra în vremuri îndepărtate. Ambele posibilități sunt la fel de îndrăznețe, dar ar putea fi ele susținute cu probe demne de încredere?

În istoria recentă a științei, persistă anumite anomalii ce ne pun pe urmele unei moșteniri științifice și tehnologice care, teoretic, nu ar fi putut exista în epoci atât de îndepărtate. Aceste dovezi ciudate pot fi considerate

[1] TOMAS, Andrew – *No somos los primeros (Nu suntem primii)*, Barcelona, Plaza & Janés, 1974, p. 113. (*n.a.*)

pe drept cuvânt ca probe tangibile ale unei origini ancestrale a științei și, în ultimă instanță, drept încă o verigă a enigmaticilor zei-instructori care vor continua să-și dea întâlnire în paginile acestei cărți.

În cartea sa, *Nu suntem primii*, Andrew Tomas spunea următoarele: „Nu este ciudat că vechii maya foloseau același nume pentru constelația pe care noi o cunoaștem ca Scorpionul? Orion sau Vânătorul, din Babilonia, din Egipt sau din Grecia, avea un nume asemănător în China: Vânătorul vânatului de toamnă. Vărsătorul nostru se repetă în zeul mexican Tlaloc, Domnul Ploilor".

Oricât de ciudat ar părea, semnul zodiacal chinez al Berbecului își găsește copia în Berbecul din zodiacul babilonian. Boul chinez își întâlnește analogul occidental în Taur. Calul propriu astrologiei chineze se transformă în Egipt și în Babilonia în Săgetător. În același fel, întâlnim asemănări zodiacale în numele constelațiilor. Astfel, de exemplu, în timp ce calendarul aztec are ziua Șopârlei, a Șarpelui, a Câinelui și a Maimuței, calendarul chinezesc tibetan are anul Șarpelui, al Dragonului, al Iepurelui, al Câinelui și al Maimuței. Întâmplare? Sincer, nu cred. Pare ca și cum culturile primitive de pe Terra ar fi intrat în posesia unei cunoașteri astronomice universal împărtășite.

Între anii 1938 și 1939, arheologul german Wilhelm König, în timpul uneia dintre excavările sale de rutină în Kujut Rabua – un sătuc la sud-est de Bagdad –, a dat peste ceva cu adevărat extraordinar. Cuprins de o anume perplexitate, a dezgropat ceea ce la început a crezut că ar fi vase mici de lut, cu o vechime de 2000 de ani. Apoi, stupefiat, König și-a dat seama că vasele – cu o înălțime de circa șase degete – conțineau un cilindru de cupru. Marginile lor erau lipite cu un aliaj de 60% staniu și 40% plumb. Partea superioară și inferioară a structurii cilindrice era pecetluită cu bitum. Partea înaltă se caracteriza prin existența unor tije din fier chiar în centrul cilindrilor din cupru și, cel mai fascinant, aliajul arăta semne clare de coroziune, ca efect al unei soluții acide, ceea ce însemna că fuseseră folosite ca baterii! După câțiva ani, cu scopul de a verifica dacă acestea ar fi fost utile, Willard Gray, de la General Electric Company, a realizat o copie a vaselor originale, umplându-le cu sulfat de cupru, ca înlocuitor al electrolitului necunoscut pe care timpul avusese grijă să-l evapore. În mod surprinzător, bateria a funcționat. Odată cu această descoperire, s-a demonstrat tipul de cunoaștere pe care o manevra discret o anumită castă sacerdotală egipteană. Aceste vase, capabile să genereze electricitate, vor explica presupusele reprezentări de „becuri" din templul lui Denderah.

Întotdeauna am crezut că manifestarea controlului asupra acestei surse de energie își are geneza în epoca modernă. Descoperirea de la Kujut Rabua pune din nou la îndoială teoriile noastre despre trecut. De asemenea, în Egipt, arheologii au dezgropat urmele unei cunoașteri optice avansate

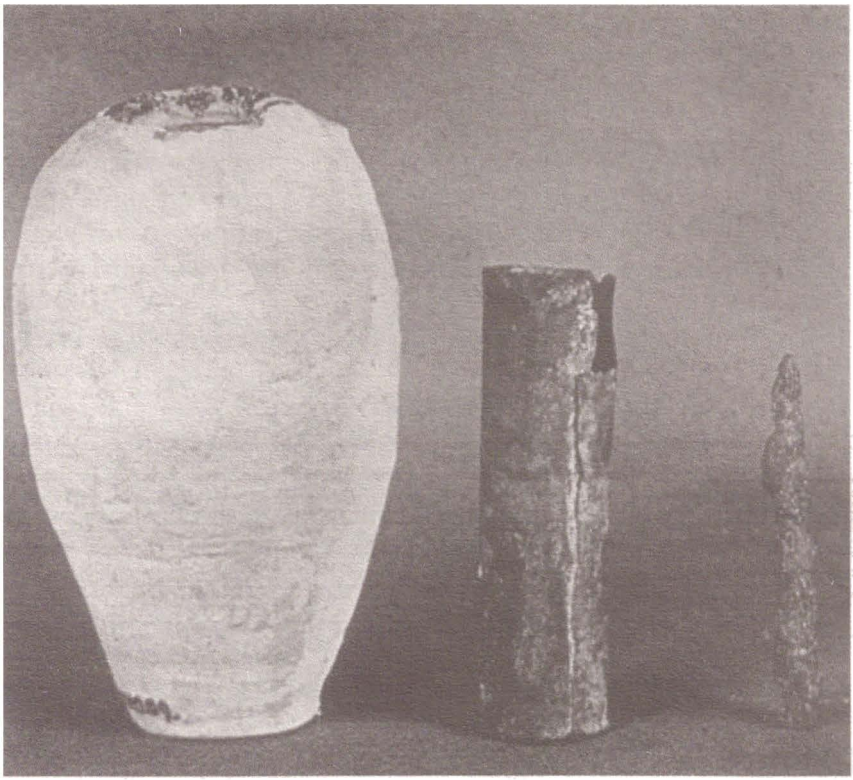

Baterie electrică, creată în Babilon, cu 2000 de ani în urmă.

din Antichitate: reprezentarea plăcută a feței lui Ka-aper, personajul din Dinastia a V-a care are niște ochi elaborați din alabastru, cu două lentile de cristal planconvexe în centru, șlefuite cu o perfecțiune absolută. Se adaugă punctele negre pictate pe fața posterioară a lentilelor, transformându-se – în ochii spectatorului – în niște pupile enorme, pline de viață.

Cu câteva decenii în urmă, arheologii au găsit în Abydos un misterios mâner de fildeș al unui cuțit predinastic, având niște reliefuri microscopice care puteau fi executate doar cu ajutorul unei lupe. Mostra a fost recuperată de către Günter Dreyer și se estimează că are o vechime ce se apropie de 4000 de ani. Aceste dovezi ne fac să credem că egiptenii posedau cunoștințe de optică relativ avansate, care au fost aplicate așa cum se cuvine în lucrările topografice ale monumentelor egiptene și în orientarea astronomică a acestora.

Aceste cunoștințe surprinzătoare își găsesc cea mai frumoasă reprezentare în cunoscutul „Craniu al Destinului". Este vorba despre un craniu din cristal de cuarț, minunat șlefuit, în mărime naturală și cu presupuse puteri supranaturale. În urmă cu mai bine de o mie de ani, cultura maya

l-a folosit cu o intenție religioasă clară, probabil divinatorie. Elaborarea sa a putut fi posibilă doar grație unei măiestrii remarcabile și a unei cunoașteri temeinice a șlefuirii optice[1]. Dar asta nu este totul. Craniul a fost supus – la începutul anilor '70 – diferitelor analize de către compania nord-americană Hewlett Packard. Concluziile tehnicienilor care au studiat ciudata relicvă arheologică au fost zdrobitoare. Se parcă că, utilizându-se tehnologia indigenă a momentului, realizarea unei piese precum aceasta cerea din partea artizanilor săi ceva mai mult de 300 de ani de lucru manual continuu.

Grație probelor aduse de arheologie, știm că populației maya îi lipseau uneltele potrivite pentru a elabora o șlefuire de o asemenea perfecțiune, în mai puțin timp decât cel indicat de compania nord-americană[2]. În plus, observațiile făcute cu microscopul electronic denotă că, pentru elaborarea sa, nu s-a folosit niciodată fierul. Craniul, realizat din cristal de cuarț, atinge o duritate de 7 dintr-un maximum de 10 pe scala Mohs, ceea ce ar necesita din partea sculptorilor săi folosirea unei tehnologii bazate pe unelte de șlefuit foarte dure, precum corindonul (rubinul) sau, în locul lui, diamantul.

Dar să revenim pe tărâmul faraonilor. În anul 1898, o echipă de arheologi care căutau în mormântul lui Sakkarah au găsit un obiect căruia ulterior i-au pus eticheta de „pasăre". Timp de jumătate de secol, piesa respectivă – purtând numărul 6347 – a fost expusă, în compania altor „păsări", în vitrinele Muzeului de Egiptologie din Cairo. Din motive pe care nu le cunoaștem, „în prezent este imposibil să vedem pasărea care l-a făcut atât de popular pe cercetătorul elvețian Erich von Däniken. Sala 22 de la primul etaj oferă, de vreo cinci ani, un gol neobișnuit în locul în care se găsea misterioasa «pasăre-avion»"[3]. Dr. Khalil Messiha, care a examinat obiectul, a ajuns la niște concluzii incomode. Obiectul, sculptat în piatră, cu o greutate de 39,12 grame, are o anvergură de 18 cm, botul măsoară 3,2 cm, aripa dreaptă e ceva mai scurtă decât stânga, în total 7,65 cm, față de cei 7,7 cm ai camaradei sale. Cu o lungime totală de 14 cm, neobișnuita sculptură denotă caracteristici aparte pentru acest tip

[1] Există numeroase mărturii arheologice ale tehnologiei optice din Antichitate; astfel, întâlnim vestigii de acest fel în Egipt, în Grecia antică și la Roma, unde, potrivit lui Robert Temple, aceste dispozitive au ajuns să fie proiectate pentru a fi utilizate în război. (*n.a.*)

[2] Deși data realizării sale s-a estimat în jurul anului 1300 î.Hr., indigenii care au fost prezenți la descoperirea arheologică, în anul 1927 – dată la care Frederic A. Mitchell-Hedges găsește misteriosul craniu –, au afirmat că, în realitate, obiectul avea, nici mai mult, nici mai puțin, de 3600 de ani vechime. (*n.a.*)

[3] ARES, Nacho – *Al Límite. Egipto (La limită. Egiptul)*, Madrid, Edaf, 2002, p. 139. (*n.a.*)

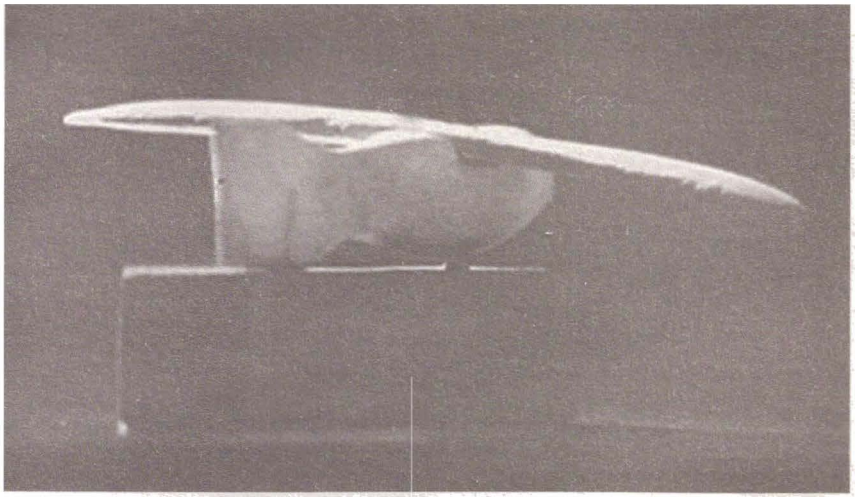

Unii ingineri de aeronave presupun că „Pasărea de la Sakkarah" ar fi fost, de fapt, macheta unui aeroplan.

de reprezentări. Astfel, aripile sunt complet plane și are o coadă sub formă de aripioară ridicată vertical, ceea ce sugerează, alături de alte caracteristici nu mai puțin neobișnuite, că „pasărea" din mormântul lui Sakkarah a fost proiectată pentru a plana; cel puțin, așa afirmă, fără vreo urmă de îndoială, unii ingineri de aeronave. Pasărea egipteană amintește de existența altor obiecte neobișnuite asemănătoare, precum artefactul din aur provenind dintr-un mormânt precolumbian și care, în ciuda vârstei sale, estimată la circa 1800 de ani, este considerat de către mulți cercetători drept reproducerea fidelă a unui avion, ceea ce relevă o ciudată și inexplicabilă intuiție tehnologică în plină epocă precolumbiană.

Din fericire, oricine vizitează Muzeul de Egiptologie din Cairo poate găsi încă în vitrinele lui mecanisme la fel de tulburătoare precum „volanul prințului Sabu". Straniul mecanism măsoară mai puțin de 60 de centimetri în diametru, iar înălțimea lui este 10,6 centimetri; fabricat din unul dintre cele mai dure materiale care există în natură, șistul, are niște caracteristici atât de particulare, încât, în prezent, încă nu i se cunoaște utilitatea. Are o formă discoidală, compusă din trei segmente concave sub formă de clapă, care amintesc vag de aspectul modern al unei elice. Încă nu s-a stabilit concret folosința care i se atribuia acestui tulburător „volan" al prințului Sabu. Până acum, există două poziții diametral opuse, cea mai rațională estimează că, deși ciudat, obiectul a fost proiectat pentru a servi drept piedestal, iar cea mai îndrăzneață, apărată de către autori precum lingvistul și istoricul Zecharia Sitchin, apreciază că acest artefact ar fi o reproducere a unei piese provenind de la o tehnologie aerospațială de origine extraterestră.

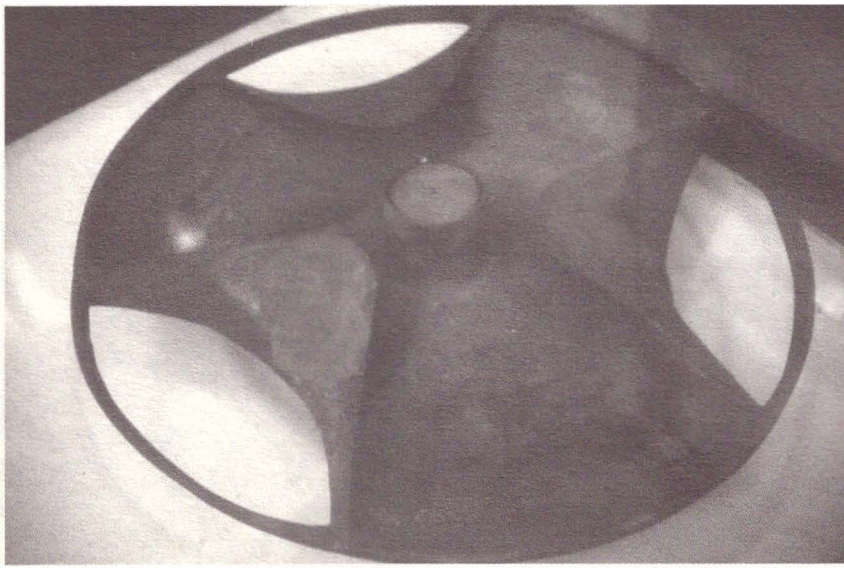

Unii cercetători speculează că „volanul prințului Sabu" este o piesă dintr-o mașinărie necunoscută. Atrag atenția materialele din care este făcut: bazalt, granit și diorit.

Altă descoperire arheologică însemnată a avut loc atunci când un grup de pescari de bureți au descoperit – cu puțin înaintea Paștelui din anul 1900 – epava scufundată a unei vechi ambarcațiuni grecești, în ape puțin adânci, în apropierea insuliței Antikythera. Scufundătorii au scos din mare o mașinărie ciudată care, timp de secole, dormise somnul celor drepți printre o mulțime de statui de marmură și de bronz. La scurt timp după aceea, doctorul Derek De Solla Price, profesor la Universitatea nord-americană Yale, avea să studieze piesa. La început, a crezut că mecanismul complex pe care îl avea în mâini ar putea fi un soi de dispozitiv de navigație. O analiză mai meticuloasă a aparatului a relevat o funcționalitate mult mai complexă. Potrivit doctorului american, aspectul cel mai interesant al mecanismului – datând din anul 87 î.Hr. – este dispunerea unui angrenaj diferențial sofisticat, proiectat pentru a măsura diferența dintre cele două rotații. Ne aflăm în fața unui exemplu foarte reprezentativ al nivelului pe care s-ar părea că l-a atins tehnologia mecanică greco-romană. Acest artefact unic – cea mai veche relicvă existentă dintr-o tehnologie științifică clasică și singurul dispozitiv mecanic complicat pe care îl cunoaștem din Antichitate – ne bulversează ideile preconcepute despre grecii de odinioară.

Mecanismul de la Antikythera constituie o reprezentare elegantă sau o simulare a cerurilor, mai asemănătoare unui astrolab decât antecedentul direct reprezentat de mașinile de calcul ale lui Pascal și Leibniz. Totuși – asigură Price – utilizează rații fixe de angrenaj pentru a efectua calcule

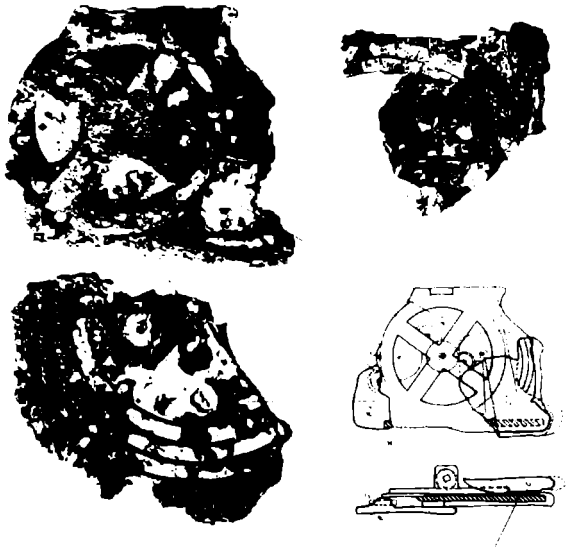

Dispozitivul de la Antikythera. O simulare sofisticată a cerurilor. Utilizează raţii fixe de angrenaj pentru a efectua calculele legate de calendarul solar-lunar.

legate de calendarul solar-lunar şi o face mai mult folosind lecturi de pe un cadran digital, decât reproducând modele geometrice directe ale traiectoriilor planetelor în spaţiu. „Mecanismul înfăţişează secvenţa ciclică a ansamblurilor de fenomene diferenţiate, în loc de un *continuum* de întâmplări care se scurg în timp"[1]. Complexitatea şi perfecţiunea mecanismului artefactului nu par să corespundă parametrilor tehnologici ai culturii greceşti de atunci, deşi, pentru profesorul Price, cea mai înţeleaptă atitudine este să recunoască faptul că am subapreciat – încă o dată – toată istoria ştiinţei greceşti.

Există alte două mărturii arheologice unice, a căror natură enigmatică a generat tot felul de speculaţii astroarheologice. Prima dintre ele este un stâlp de fier a cărui particularitate rezidă în faptul că a rămas neerodat timp de mii de ani.

Se află situat în apropierea unei opere spectaculoase a ingineriei antice, Qutb-ud-Din (Delhi). Datorită proporţiilor[2] sale este considerat ca fiind cel mai mare minaret din lume. Construcţia comemorează victoria credincioşilor Islamului împotriva necredincioşilor. La câteva sute de metri de

[1] STEIGER, Brad – *Mundos anteriores al nuestro (Lumi anterioare lumii noastre)*, Madrid, Edaf, 1980, p. 143. (*n.a.*)

[2] Cu o înălţime ce depăşeşte 72 de metri şi o bază cu un diametru de 14,40 metri. (*n.a.*)

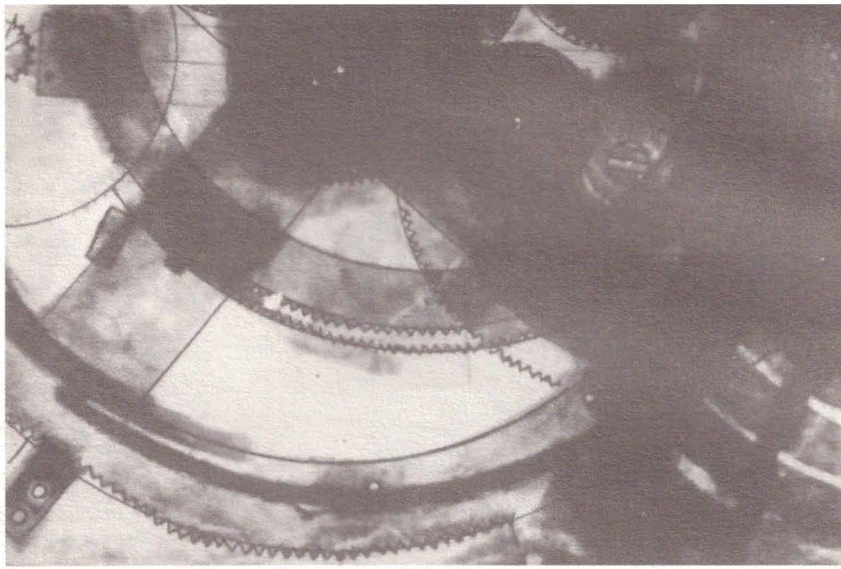

Radiografie a dispozitivului, unde se văd roțile zimțate.

el, se află misterioasa columnă ce se înalță semeață în curtea interioară a moscheii Qwwat-uk-Islam Masjin. Mulțimea care se adună în jurul ei încearcă să împrejmuiască cu brațele enigmaticul stâlp, rezemându-și spatele și unindu-și degetele ambelor mâini. Dacă reușesc, vor avea un viitor minunat, așa spune tradiția. Această columnă de fier care nu ruginește ar fi fost ridicată cândva în secolul al IV-lea d.Hr. și are o înălțime de 7,20 metri și un diametru de 0,93 metri, dar nimeni nu-i cunoaște adevărata istorie. „Două teze se confruntă cu privire la originea ei", comentează istoricul galez Guy Tarade: „Prima asigură că, înălțată în epoca guptă (dinastia Gupta a guvernat India din anul 320 d.Hr. până în 540 d.Hr., perioadă considerată de către specialiști drept epoca de aur a culturii clasice indiene), trebuie să fi servit ca *Dvajastambha*, adică drept port-drapel, consacrat lui *Vishnu*. Cealaltă ne spune că este o reprezentare a lui Garouda (suport de zbor al lui Dumnezeu), care trebuia să rămână pe vârful său. Ce păcat că cei care au cucerit Islamul nu au prezentat-o în construcția sa originală, deoarece am fi avut în față aspectul exact pe care ar fi trebuit să-l prezinte în Antichitate acest instrument cosmic al mesagerului ceresc"[1]. Oricât de incredibil ar părea, de secole, misteriosul stâlp nu prezintă nici o alterare. Oare ce tehnică s-a folosit în aliajul său?

[1] TARADE, Guy – *La Pista de los Extraterrestres (Pista extratereștrilor)*, La Coruña, Editura Everest, 1987, p. 30. (*n.a.*)

Columna de fier de la Qutb Minar (Delhi) nu prezintă semne de rugină, în ciuda vechimii sale de mai multe mii de ani.

Cea de-a doua mărturie arheologică s-a bucurat de o faimă extraordinară în Antichitate și a fost considerată drept unul dintre cele mai sacre locuri de pe planetă. În interiorul uneia dintre văile cele mai fertile din Liban, Valea Beqaa, la poalele impozanților munți aflați la nord-est de Beirut, se găsesc ruinele de la Baalbek. Pentru romani, Baalbek-ul avea o semnificație religioasă aparte și a fost considerat drept cel mai important centru ceremonial din acea vreme. Această viziune particulară asupra respectivului spațiu sacru explică de ce pe acele înălțimi s-au construit cele mai spectaculoase monumente ale Imperiului Roman. Dintre toate aceste construcții, se remarcă magnificul templu pe care l-au dedicat Zeului Jupiter. Seismele repetate ce s-au tot produs în zonă au deteriorat considerabil aspectul original al templului.

În ciuda loviturilor primite de la Mama Natură, șase coloane enorme, cu o înălțime de 20 de metri, se înalță către cer, mândre și provocatoare. Simpla lor vedere ne face să intuim aspectul spectaculos pe care trebuie să-l fi avut orașul pe vremea imperiului. Însă ce intrigă la acest loc este ceea ce se află dedesubtul orașului. Într-adevăr, templele romane s-au construit pe o platformă artificială mult mai veche. Soliditatea structurii i-a invitat – atât pe greci, cât și pe romani – să-și edifice construcțiile pe acest enorm colos de piatră. Coloanele templului antic dedicat lui Jupiter se sprijină pe un zid inferior, format din monoliți de 300 de tone.

Iată cum explică situația cercetătorul Alan F. Alford: „În partea de sud-est a terasei preromane se poate vedea un nou șir de blocuri, fiecare dintre ele măsurând 10 x 4 x 3 metri și cântărind peste 300 de tone. La același nivel al zidului de sud-est învecinat vedem alte șase blocuri de 300 de tone, peste care sunt poziționate trei blocuri megalitice enorme, care poartă numele de «Triliton» sau «Minunea celor Trei Pietre»"[1]. Ceea ce uimește la această structură nu este atât mărimea[2] spectaculoasă și greutatea sa, care depășește cu mult 700 de tone, ci poziționarea sa exactă. Michael Alouf, conservator al sitului timp de decenii, comentează cu privire la acest aspect:

„În ciuda dimensiunii lor imense, pietrele Trilitonului sunt poziționate la locul lor cu atâta precizie și unite cu atâta grijă, încât aproape că este imposibil să introduci un ac între ele" (Alford, p. 81-82). Uneori, după cum se întâmplă cu așa-numita Piatră a Sudului, greutatea acestor coloși de piatră, compacți, se apropie de o mie de tone. Această lespede enormă este abandonată în voia sorții, în ceea ce odinioară trebuie să fi fost o carieră

[1] ALFORD F. Alan – *Los Dioses del nuevo Milenio (Zeii noului mileniu)*, Madrid, Editura Martínez Roca, 1997, p. 81-82. (*n.a.*)

[2] De fapt, fiecare dintre aceste pietre atinge ușor 20 de metri lungime, cu o înălțime care depășește puțin 4 metri și cu o circumferință de 3,5 metri. (*n.a.*)

de piatră și se găsește la o jumătate de kilometru distanță de fabuloasele ruine. În afară de problemele pe care le ridică transportarea sa, având în vedere greutatea și mărimea mostrelor, arheologii își frământă mintea încercând să distingă tehnicile și uneltele necunoscute implicate în această operațiune de o asemenea anvergură. Cum au fost introduse pietrele Trilitonului în zid? Cu ce mijloace au fost ridicate la mai mult de șase metri de sol, fixate fără mortar și cu atâta precizie, încât nici una dintre ele să nu fie afectată? Cine a construit aceste ziduri? Tradițiile popoarelor limitrofe vorbesc despre giganți puternici, despre zei și chiar despre personaje biblice antediluviene.

În anul 1922, niște geologi ruși căutau aur în zona Uralilor, când, într-una dintre prospecțiunile lor, au dat peste niște piese ciudate, nemaivăzute încă. Contrar opiniei lor inițiale, nu este vorba despre o descoperire izolată; în alte locuri din apropierea gurilor de vărsare ale râurilor Kozim, Balbanju și Narada s-au găsit sute de astfel de obiecte ciudate. Cele mai multe sunt făcute din cupru, wolfram sau molibden și au formă de spirală. Uneori, ating doar 0,03 milimetri. O privire la microscop scoate la iveală o manufactură extrem de sofisticată, imposibil de realizat pentru orice entitate istorică atestată. Cel mai tulburător aspect al acestei descoperiri constă în faptul că respectivele obiecte au fost găsite în straturi geologice care pornesc de la cele mai moderne, de acum 20 000 de ani, până la cele mai vechi, ce depășesc vârsta de 300 000 de ani; s-au găsit mostre chiar și în zone vulcanice și în straturi de lavă.

După câțiva ani, în 1995, s-a organizat o expediție în zonă, în scopul găsirii mai multor piese ale acestui obiect ciudat, construit de către o inteligență necunoscută. Operațiunea arheologică a dat roade, recuperându-se numeroase astfel de mecanisme dintr-un strat al râului Balbanju, cu o vechime de aproximativ 100 000 de ani. Aceste mostre au fost supuse unui studiu exhaustiv de către Institutul Central de Cercetare Geologică și de Recuperare a Metalelor din Moscova. Cu ajutorul unui telescop electronic, specialiștii ruși au ajuns la niște concluzii uimitoare, publicate într-un raport pe data de 29 noiembrie 1996. Iată care au fost raționamentele lor:

„Mâlul pe care îl conțin obiectele sub formă de spirală este caracterizat drept depozite de pietricele de râu de origine glaciară de nivelul trei, care, după părerea noastră, reprezintă rezultatul eroziunii prin spălare intersedimentară a straturilor poligenetice acumulate. Respectivele depozite pot să aibă până la 100 000 de ani și corespund părților orizontale ale nivelului Mikulinsk din Pleistocenul superior (...) Noile formațiuni cristaline de la suprafața agregatelor filiforme de wolfram original stau mărturie cu privire la condițiile neobișnuite din depozitele aluvionare din Pleistocenul superior. Datorită vârstei acestor depozite și a condițiilor de

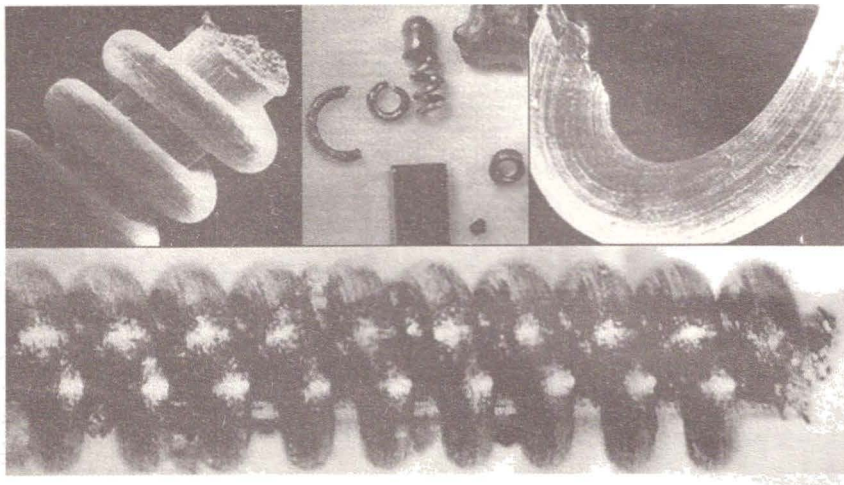

Aceste spirale găsite în depozite geologice cu o vechime de 100 000 de ani demonstrează prezența unei tehnologii incredibile într-un trecut foarte îndepărtat. Unele spirale, precum cea din fotografie, au o lungime de 0,03 milimetri.

verificare, este puțin probabil ca respectivele cristale de wolfram să provină de pe pista de lansare a rachetelor de la stația spațială Plisezk." În concluzie, având în vedere vârsta lor, aceste obiecte nu sunt resturi ale industriei aerospațiale moderne, rusești. Această descoperire senzațională distruge toate ipotezele inițiale, deschizând posibilitatea ca originea lor să fie extraterestră. Pentru intoleranța ortodoxiei științifice, cercetarea efectuată asupra acestor obiecte ciudate din trecut nu trebuie să fie luată în considerare, și aceasta în ciuda faptului că, obiectiv vorbind, metodologia folosită a fost aplicată corect de către specialiști. Ca și în alte cazuri pe care le vom vedea în continuare, știința oficială este pusă la grea încercare. În plus, dacă se ia în considerare concluzia oficială a cazului, pentru a incomoda și mai mult, rezultă că teoria extraterestră controversată nu a fost expusă cu această ocazie de „cei dintotdeauna", ci de către una dintre cele mai reputate personalități din peisajul științific rusesc: doctorul Elena Matveeva. Aceasta este părerea pe care Valery Uvarov, om de știință de aceeași naționalitate, o are despre compatrioata lui: „Printre noi, Matveeva este considerată un geolog de primă mână, cu o reputație de neatins și, ceea ce este încă și mai important, doamna Matveeva își expune concluziile fără să țină seama de prejudecăți și nu se teme să spună adevărul în mod deschis"[1]. Femeie curajoasă și un excelent exemplu pentru acei aspiranți care doresc să contribuie prin intelectul lor la dezvoltarea speciei noastre.

[1] BÜRGIN, Luc – *Enigmas Arqueológicos (Enigme arheologice)*, Editura Tercer Milenio, 2000, p. 128. (*n.a.*)

13 februarie 1961 reprezintă o altă dată istorică în acest „coridor al condamnaților" cu totul particular. La nord-est de Olancha, în California, Mike Mikesell, Wallace Lane și Virginia Maxey au găsit în zona muntoasă Coso ceea ce părea a fi o geodă. Deschizând-o, geologii nord-americani n-au putut să-și creadă ochilor: în locul cristalelor pe care se așteptau să le vadă, au dat peste un obiect artificial! După cum au semnalat într-un chip foarte nimerit cercetătorii Louis Pauwels și Jacques Bergier, acesta reprezintă o probă incontestabilă a existenței în trecut a inteligențelor avansate din punct de vedere tehnic. Misteriosul obiect prezenta un strat hexagonal dintr-o substanță ce nu putea fi determinată. În interior, înconjurată de inele de cupru, se găsea o structură cilindrică de ceramică, cu un diametru de circa 20 de mm, cu o bară metalică îngustă, în partea centrală, având o grosime de aproximativ 2 mm.

Ca și în cazul din Urali, obiectul a fost găsit în interiorul unei roci a cărei vechime a fost estimată la aproximativ 50 000 de ani! El a fost supus unei minuțioase analize, ajungând chiar să-i fie radiografiat interiorul, descoperindu-se astfel detalii spectaculoase din structura sa fizică. În ciuda senzaționalei descoperiri, lumea științifică nu s-a interesat niciodată de el și această neglijență, alături de alți factori, a făcut – la începutul anilor '80 – ca obiectul să fie furat în mod josnic, în timpul unei filmări de televiziune care dorea să popularizeze valoroasa mărturie.

În vara anului 1934, Emma Hahn și familia sa se hotărăsc să facă o excursie. Ne aflăm în comitatul Kimball, din Texas. Căldura, fără să ajungă să fie sufocantă, era apăsătoare. Totuși, acest fapt nu-i împiedică pe cei din familia Hahn să se aventureze în zona forestieră din Llano de Uplift. După un marș de mai multe ore, excursioniștii de ocazie sunt martori ai unui fenomen geologic neobișnuit. Alături de o cădere de apă, la suprafața unei roci mari, se află ceea ce la prima vedere seamănă cu un mâner de lemn! Neîncrezători, se așază pe rocă, pentru a verifica dacă este într-adevăr ceea ce pare. Stupefiați, se încredințează că piesa prinsă este chiar un mâner de lemn. Uimirea lor crește atunci când se conving că roca e – din punct de vedere geologic – extrem de veche, vârsta sa fiind estimată nu la mii, ci la milioane de ani. Extrăgând mânerul, vor descoperi că acesta a fost lipit la cald de o piesă de fier care se dovedește a fi un ciocan. O unealtă de milioane de ani vine să lovească din nou temeliile instabile ale paradigmei științifice actuale. Ciocanul a fost supus unei analize atente și concluziile au fost de-a dreptul zdrobitoare: capul de fier al ciocanului, cu un diametru de circa 3 cm și o lungime de 15 cm, a scos la iveală o compoziție de o puritate extraordinară, care ar fi putut fi obținută doar în etapa istorică în care a început fabricarea la scară industrială. Totuși, ciocanul compus din 96% fier, 2,6% clor și 0,74%

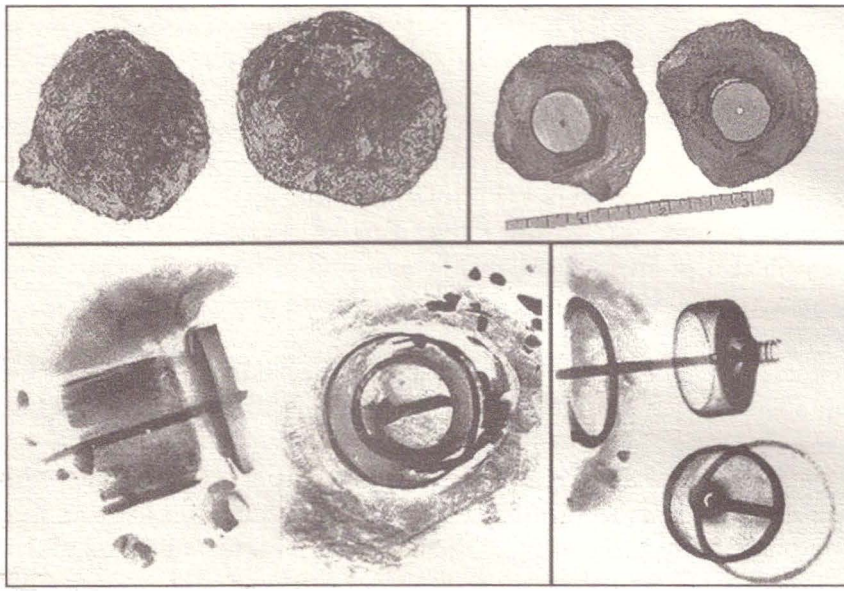

În radiografia obiectului de la Coso se remarcă o complexă structură metalică în interiorul unei geode, care se presupune că datează de acum 50 000 de mii de ani.

sulf a fost elaborat acum 140–65 de milioane de ani, parametru temporal obținut prin intermediul analizei mânerului de lemn, parțial carbonizat în interior.

Altă curiozitate o constituie așa-numitul „suport metalic de la Aiud", descoperit în localitatea cu același nume din România, în anul 1974. Încă o dată, analiza obiectului va furniza surprize. Cu o lungime de 20,2 cm, o lățime de 12,5 cm și o înălțime de 7 cm, acesta este compus dintr-un aliaj complex. Cercetătorul român Florin Gheorghiță comentează detaliile analizelor efectuate de Institutul pentru Studiul Mineralelor și Metalelor neferoase de la Măgurele: „Aliajul este format din 12 elemente, dar în proporție de 89% este vorba despre aluminiu"; mineral care poate fi procesat doar artificial. Forma artefactului, cu un orificiu în partea superioară, i-a făcut pe unii ingineri de aeronave să creadă că piesa în discuție este, de fapt, un soi de tren de aterizare al unui aparat de zbor nu foarte mare.

Rămânem în estul Europei, dar de data aceasta în Ucraina. Acolo, în anul 1975, s-a găsit, într-o carieră de argilă, o sferă de culoare brună. Ciudatul obiect cu formă ovoidală, a cărui vechime a fost estimată la circa 10 milioane de ani, are o greutate aproximativă de 617 grame. Cu un diametru ce nu depășește nouă centimetri, straniul dispozitiv prezintă o densitate inferioară celei a cuarțului sau a obsidianului. Radiografiile nucleului sferei scot la iveală că respectiva densitate este mai mică de zero, ceea ce în termeni fizici înseamnă că masa sa este negativă.

Un ciocan înăuntrul unei pietre nisipoase din perioada cretacică, datat între 140 şi 65 de milioane de ani (Muzeul Probelor Creaţiei. Glen Rose, Texas, SUA)

Continuând trecerea în revistă a obiectelor din afara timpului lor, voi face referire la altă descoperire arheologică senzaţională. La Klerksdorp, în Africa de Sud, minerii din regiune au găsit sute de sfere metalice. Cel mai fascinant aspect al acestei, să-i spunem, întâlniri cu neobişnuitul este faptul că sferele în discuţie sunt perfect şlefuite şi toate, fără excepţie, sunt marcate cu trei şanţuri paralele care le conturează întreaga suprafaţă. Sferele au fost extrase din straturi precambriene şi, potrivit specialiştilor, depăşesc cu mult vechimea de 570 de milioane de ani. Aşa cum era de aşteptat, spectaculoasa descoperire îşi are detractorii săi. Unii geologi au încercat să demonstreze fără succes că piesele găsite reprezintă un produs anormal al naturii. Astfel, geologul A. Bisschöff, de la Universitatea din Potchefstroom, sugerează că sferele sunt conglomerate de limonit (un soi de minereu de fier). Totuşi, ipoteza nu se susţine. Misterioasele piese – având duritatea proprie limonitului – ar trebui să se poată scrijeli uşor în contact cu oţelul, cu toate acestea, acţiunea metalului respectiv asupra suprafeţei este ineficientă. Toţi geologii consultaţi afirmă că limonitul apare mereu în conglomerate; totuşi, sferele sud-africane au fost găsite izolate. Ca urmare, în absenţa unei alte explicaţii satisfăcătoare, pare evident că în spatele acestor obiecte misterioase s-ar fi aflat o inteligenţă necunoscută.

Să ne întoarcem în Egipt, o ţară care ne va furniza încă multe surprize. În ciuda secolelor de studiu, egiptologii nu îşi explică încă metodele prin care au fost efectuate perforările din piramida Sahure din Abusir, cu o vechime estimată la circa 4300 de ani. Orificiile sunt executate curat, ceea ce a făcut să se ia în calcul posibilitatea de a fi fost realizate în secolul

al XX-lea; totuși, într-un interviu luat de către Luc Bürgin lui Michael Haase, specialist în egiptologie, este spulberată această ipoteză atât de frecventă în rândul oamenilor de știință ortodocși: „Unele perforări ar putea să fie considerate moderne. Cu toate acestea, în jurul adânciturilor se vede clar că era vorba despre orificiile unui zăvor. În plus, structurile cioplite în jurul respectivelor orificii indică în mod limpede că sunt contemporane cu cele anterioare, cu alte cuvinte, nu sunt moderne. Mai mult, cunoscutul egiptolog Ludwig Borchardt a menționat aceste perforații în scrierile sale de la începutul secolului al XX-lea, unde a și publicat câteva ilustrații". Se știe că egiptenii foloseau burghie cu vârful din cupru, însă descoperiri precum cea a lentilei de la Heluan[1] demonstrează că ar fi putut utiliza vârfuri de cristal de cuarț, având în vedere cunoștințele lor despre cristale și despre manipularea acestor minerale. Se speculează cu privire la posibilitatea ca egiptenii să fi utilizat sfredele acoperite cu diamante, unicul material capabil să suporte fricțiunea, în acest tip de lucrări; totuși, până în prezent, nu s-a găsit nici un vestigiu arheologic care să susțină respectiva ipoteză.

MUMII CHINEZEȘTI, DINOZAURI ȘI CĂRȚI SFINTE

După cum cititorul bine informat cunoaște deja, piramidele nu reprezintă patrimoniul exclusiv al Egiptului. Ceea ce puțini știu însă este că și China are propriile sale piramide.

În anii '90, exploratorul german Hartwig Hausdorf a fotografiat, pentru prima dată, enigmaticele construcții. Aceste structuri colosale au fost executate cu un rol funerar clar. Dintre toate aceste monumente, se remarcă, datorită caracteristicilor arhitectonice, cel care trece drept cea mai mare construcție funerară de pe planetă. Mă refer la mormântul lui Quin Shi Huang, împărat al Chinei din anul 259 până în 110 î.Hr. La puțin mai mult de un kilometru distanță, trupul împăratului era protejat de aproape 7000 de soldați din teracotă, îngropați sub pământ. Atrage atenția reproducerea exactă și personalizată a fiecăruia dintre personajele care fac parte din armata subterană. Dar se pare că ceea ce se dorea era exact acest lucru, sculptarea cu precizie a trăsăturilor autentice ale fiecăruia dintre componenții armatei personale. Din nefericire, mormântul nu a fost încă deschis de către arheologi și asta în ciuda așteptărilor bazate pe comentariile lăsate moștenire de către Sima Qian, istoric chinez care a trăit între anii

[1] În interiorul mormântului de la Heluan s-a găsit o mică suprafață vitrată, ale cărei caracteristici denotă niște cunoștințe de optică foarte precise. (*n.a.*)

145 și 86 î.Hr. Potrivit descrierilor sale fantastice, „camerele funerare au fost umplute cu modele la scară ale palatelor și ale altor construcții, pe lângă frumoase recipiente cu pietre prețioase și obiecte deosebit de rare. Făuritorii au primit ordinul de a instala arbalete cu declanșatoare mecanice, menite să protejeze mausoleul de intrușI. Principalele fluvii din țară – Yangtse și Fluviul Galben și chiar Marele Ocean – au fost reproduse cu mercur, iar un dispozitiv mecanic le menținea mereu în mișcare. Deasupra, au fost reprezentate constelațiile de pe firmament și, dedesubt, relieful Terrei. Lămpile erau alimentate cu ulei de balenă pentru a se asigura că vor arde pentru totdeauna, fără să se stingă" (Bürgin, p. 112-113). Pe lângă problemele financiare, Chinei îi lipseau cunoștințele și echipamentul necesare pentru a conserva cum se cuvine tezaurul împăratului mandarin. Ajunge să amintim că, dacă Sima Qian spune adevărul, vaporii extrem de toxici ai mercurului și presupusele „măsuri de securitate" complică mult introducerea echipamentului arheologic în mausoleu.

Alt mormânt somptuos a fost studiat de către o echipă de arheologi în timpul unei intense campanii arheologice, începute în anul 1972. Mormântul, cu o vechime de peste 2000 mii de ani, aparține dinastiei Han și se găsește în districtul oriental Changsha. Dintre toate tezaurele sale, se remarcă două deosebit de tulburătoare și care denotă temeinice cunoștințe științifice: mumia de la Changsha și o hartă geografică de mare precizie.

Mumia – de sex feminin – era perfect conservată, în 80 de litri de lichid gălbui, ciudat. Trupul femeii plutea în interiorul sarcofagului, deasupra acestei substanțe, în echilibru absolut, și aspectul său fizic era, în ciuda celor 2000 de ani scurși, demn de invidiat.

Specialistul Hartwig Hausdorf a călătorit, în anul 1994, în localitatea chineză, cu scopul de a studia personal misterioasa mumie. Hausdorf nu putea fi mai explicit: „Persoanele care au conservat acest corp pentru posteritate stăpâneau perfect tehnica de conservare a cadavrelor. Autopsia realizată la Facultatea de Medicină din Changsha a determinat că structura celulară și organele interne au fost excelent conservate. Tenul gălbui nu prezenta nici o colorare ciudată și chiar și mușchii denotau o elasticitate surprinzătoare. Medicii au declarat că era un miracol că mumia se conservase atât de bine, pe durata unei perioade de timp atât de mari"[1].

Altă descoperire, de această dată cu caracter cartografic, ne solicită atenția. În timpul excavărilor, arheologii chinezi au descoperit una dintre cele mai vechi hărți de pe planetă, amintind, în aspectele sale generale, de ortoimaginile[2] actuale. Exactitatea sa matematică înlătură orice dubiu și este

[1] Scrisoare adresată lui Luc Bürgin pe data de 14.09.1997. (*n.a.*)
[2] Fotografii din satelit. (*n.a.*)

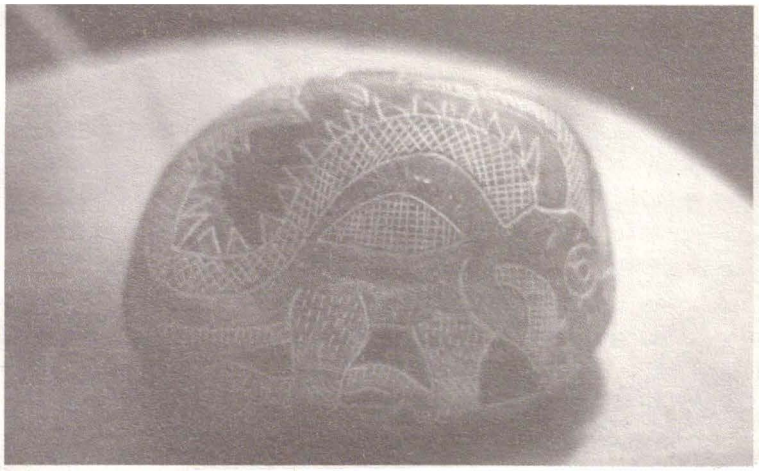

Una dintre pietrele de la Ica (Peru), pe care este reprezentat un dinozaur.

elaborată la scara de 1:180 000. Harta chinezească amintește, în aspectele sale generale, de alt document cartografic antic, a cărui existență contrazice paradigma noastră actuală privind istoria științei. Un manuscris tibetan antic al sectei Bon conține un desen cu caracteristici cartografice clare. Schema nu este deloc convențională și ni se înfățișează ca un soi de mozaic de pătrate și dreptunghiuri, în interiorul cărora întâlnim denumirile unor popoare necunoscute. O analiză mai profundă și detaliată a documentului a scos la iveală faptul că ne aflăm în fața unei hărți reale, care, printre alte zone, situează locuri precum orașul Pasargada – al cărui apogeu a cuprins contextul temporal existent între secolele al VII-lea și al IV-lea î.Hr., Alexandria, Ierusalim, Babilon și chiar Marea Caspică și Persia de Nord.

În timpul anilor '70, doctorul Javier Cabrera Darquea a găsit în deșertul peruan din Ocuaje o serie de pietre având o suprafață sculptată laborios cu motive care reproduceau scene imposibile: ființe umane conviețuind alături de animale ce au trăit în vremurile antediluviene, pe care se părea că le domesticiseră, oameni călărind în aer, pe spinarea saurienilor zburători deja dispăruți, scene de transplanturi de organe și hărți nu doar ale unui continent, ci și ale unei întregi planete, pe care continentele prezentau altă dispunere, caracteristică mai degrabă Cretacicului decât erei geologice actuale. Pietrele de la Ica, nume sub care a fost popularizat neobișnuitul tezaur arheologic de către doctorul Cabrera, înfățișează o lume de science-fiction, care a existat în urmă cu cel puțin 60 de milioane de ani, cu ființe fabuloase care amintesc de altă descoperire unică de pe pământurile mexicane: figurinele de lut de la Acámbaro, ale căror forme trimit cu gândul la marile mamifere din Mezozoic. De data aceasta, respectivele descoperiri arheologice controversate au fost pe drept contestate de comu-

nitatea științifică. Cu timpul, s-a aflat că presupusele pietre mezozoice ale doctorului Cabrera erau niște falsuri reușite ale țăranilor pe care îi angaja și, deși una dintre aceste pietre era autentică, nu înfățișa câtuși de puțin scene cu oameni călărind dinozauri. În plus, Institutul de Științe Geologice din Londra a demonstrat, analizând o piatră pe care Cabrera o dăruise, ca fiind autentică, unei echipe de la BBC, că, deși piatra era mezozoică, inciziile erau, în mod evident, moderne.

Cu 30 de ani înaintea lui Cabrera, un negustor german, Waldemar Julsrud, a adunat, între anii 1945 și 1952, mai bine de treizeci de mii de figurine din argilă, dintre care unele reprezentau – ca și în cazul anterior – siluetele clare ale unor dinozauri. Acestea se pare că erau îngropate la poalele așa-numitului Cerro del Toro, în împrejurimile localității Acámbaro, din Mexic. Primele figurine obținute de către colecționar erau autentice, dar aspectul lor nu arăta nimic senzațional, amintind mai degrabă, prin stilismul lor, de artefactele arheologice ale culturii preclasice din Chupícuaro, care, potrivit experților, a existat aproximativ din anul 800 î.Hr. până în 200 d.Hr. Dar de la un moment dat, colecționarul german a început să primească – din mâinile țăranilor, cărora se angajase să le plătească câțiva pesos pentru fiecare mostră extrasă din sit – alte figurine pe care erau reprezentați dinozauri și alte ființe fantastice. Câțiva ani mai târziu, guvernul mexican a trimis patru arheologi reputați pentru a cerceta vestigiile și situl în care fuseseră găsite. Deși la început au pledat în favoarea primelor mărturii studiate, ulterior au negat autenticitatea celorlalte piese care au generat controversa și care sunt cele ce reprezintă, într-o formă mai degrabă simplistă, numeroși dinozauri. Adevărul este că nu trebuie să fii un expert în artă pentru a-ți da seama că acelor piese le lipsește modelul formal și stilistic comun, ce le-ar fi putut consacra ca fiind originale. Să explicăm afirmația. În toate manifestările sculpturale ale umanității, diferitele culturi care le-au realizat, independent de cine a fost în fiecare moment autorul lor, urmau un model de lucru, o tehnică ce aici nu se constată nicăieri, cu excepția acelor pietre care păstrează o coerență artistică cu așa-numita cultură Chupícuaro. Culturile precolumbiene, cele egiptene, cele grecești... toate ne-au lăsat mostre ale talentului lor artistic, o formă de exprimare care le definește dincolo de orice ambiguitate. În concluzie, este evident că artiștii implicați în șlefuirea unei stele maya situate în Chiapas nu au fost aceiași care au sculptat stelele din ruinele de la Ceibal sau de la Copán, dar toate păstrează o relație estetică strânsă – este ca și cum le-ar fi sculptat același artist, deși nu a fost așa. Pur și simplu, autorii acestor sculpturi au fost instruiți de către niște maeștri cioplitori în piatră, care le-au predat tehnicile pe care să le aplice, pentru ca operele lor să fie asociate fără echivoc identității lor culturale, și nu alteia. Ei bine, tehnicile rudimentare și diverse care au fost aplicate în realizarea dinozaurilor de la Acámbaro nu au legătură cu

Figurină de la Acámbaro.

acest principiu, făcându-ne să bănuim că ceea ce au făcut în realitate țăranii implicați în colectarea respectivelor „tezaure arheologice" cu ființe fantastice a fost să le realizeze ei înșiși, fără nici o remușcare. De fapt, fiecare dintre aceste figurine indică autori diferiți, cu foarte puțină îndemânare în lucrul artizanal. Așa a considerat, la vremea sa, arheologul Antonio Pompa, când a declarat că țăranii „l-au luat peste picior" pe Julsrud, care era un necunoscător al istoriei precolumbiene; și deși credea – motivat – că primele figurine erau autentice, celelalte au fost făcute de diferiți olari. În ciuda acestei explicații, sunt numeroase publicații care afirmă, fără nici un spirit critic, că arheologii oficiali au apreciat aceste figurine ca fiind niște falsuri, bazându-se numai pe faptul că reprezintă dinozauri într-un context în care omul nu putea ajunge să știe despre existența acestora în trecut. Oricum ar fi, și în loc de concluzie, doar datorită simplului fapt că există indicii de autenticitate privind unele dintre obiectele găsite, oricât de puține ar fi acestea, este necesară reluarea cercetărilor pentru a le recupera pe cele autentice din mormanul de obiecte frauduloase care sunt adunate în cutiile acoperite de praf de la Muzeul Waldemar Julsrud, din orașul Acámbaro, aparținând statului mexican Guanajuato.

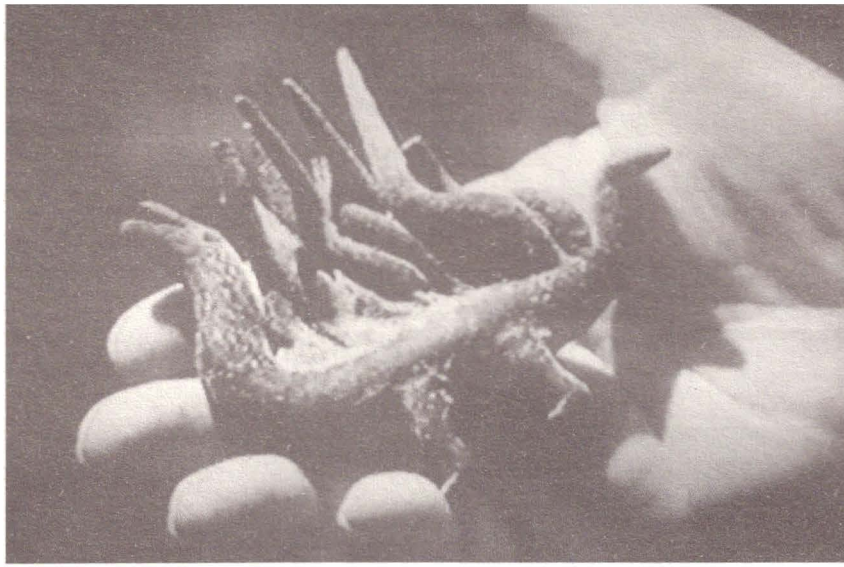

Unul dintre dinozaurii de la Acámbaro.

Să schimbăm continentul și să mergem acum în India. *Vishnu Purana*, cartea sfântă a Indiei, pare să facă referire, în paragrafele sale, la cunoștințele temeinice de cartografie mondială deținute de brahmani, încă din timpuri îndepărtate. Cartea conține un pasaj dedicat lui *Pushkar* (un continent) cu două *Varsha* (pământuri) aflate în apropiere de *Meru* (Polul Nord). La rândul său, continentul este situat în fața lui *Kshira* (oceanul lăptos) și ambele pământuri amintesc prin forma lor de un arc.

Textul brahmanic se referă la continentul american (*Pushkar*), cu cele două porțiuni de pământ ale sale, la nord și la sud (cele două *Varsha*). Continentul american este orientat, într-adevăr, către oceanul lăptos, comparație care își găsește asimilarea perfectă în Oceanul Polar, alb precum laptele. În sfârșit, profilul continentului american – de la o extremă la alta – seamănă, în aspectul său formal, cu un arc[1]. Cine le-a furnizat această informație brahmanilor, cu secole înaintea călătoriei lui Columb în America?[2]

[1] ROMAS, Andrew – *En lasorillas de los mundos infinitos (Pe țărmurile lumilor infinite)*, Barcelona, P&J, 1980, p. 135. (*n.a.*)

[2] Acesta nu este singurul caz neobișnuit. La Universitatea nord-americană Yale, se păstrează un manuscris cartografic antic, care pare să susțină călătoriile maritime ale vikingilor către Groenlanda și Canada, cu nici mai mult, nici mai puțin, decât 400 de ani înaintea celebrului amiral european. Totuși, în ultima vreme, circulă zvonuri cu privire la posibilitatea ca acest document să fie fals. (*n.a.*)

HĂRȚILE LUI PIRI REIS

Și pentru că am vorbit de Columb, voi menționa un episod ciudat, petrecut în anul 1501, în timpul desfășurării unei bătălii navale între Imperiul Spaniol și cel Otoman. Un amiral turc, împreună cu unchiul său, căpitanul Kemal, au luat prizonier un marinar spaniol care afirma că luase parte – de cel puțin trei ori – la expedițiile lui Cristofor Columb. Prizonierul speriat le-a povestit o istorie fantastică, potrivit căreia unii membri alături de care mersese în expediție remarcaseră felul cum folosea amiralul genovez unele hărți ciudate. Aceste hărți se aflau în posesia spaniolului și amiralul a pus mâna pe ele. Grație acestora, Cristofor Columb a putut să definească ruta de urmat în călătoria sa către Americi.

Acel marinar aventurier se numea Piri Reis[1] și niciodată în istoria științei nu au iscat atâtea comentarii niște simple hărți. Acestea, expuse în prezent în vitrinele Muzeului Național din Turcia, datează din anii 1513 și, respectiv, 1528. Prima dintre ele prezintă Britania, Spania și zona occidentală a Africii, Atlanticul, profilul complet al Americii de Sud, o parte din teritoriul nord-american și linia de coastă a continentului Antarctica[2]. Pe cea de-a doua hartă apar cartografiate: Groenlanda, Labrador, Terranova, o porțiune din teritoriul canadian, parte din coasta estică a Americii de Nord, până în peninsula Florida. Importanța hărților nu a putut fi determinată până la începutul secolului al XX-lea. Cercetătorul suedez Nordenskjöld a inaugurat studiul, o lucrare care i-a luat 17 ani din viață; martor va fi cartograful nord-american Arlington H. Mallery, care, cu ajutorul științific al Oficiului Hidrografic al Marinei din SUA, va confirma relevanța acestor hărți. Deși, până în secolul al XVIII-lea, navigatorii nu au fost capabili să determine cu precizie longitudinea, planurile lui Piri Reis – datate în secolul al XVI-lea – o fac cu maximă precizie, determinând distanța reală existentă între continentul european, cel african și cel american. Harta din 1513 cuprinde profilul complet al coastei Braziliei, râurile neexplorate din Orinoco, Paraná, Uruguay și Amazonul; și, cel mai surprinzător aspect, ni se arată și o Antarctică dezbrăcată de haina ei de gheață. Însă, această viziune cartografică era necunoscută în anul 1513.

În anul 1501, Vespucci a înconjurat coasta braziliană până la Río de la Plata; totuși, harta din 1513 conține profilul complet al coastei Braziliei,

[1] Amiralul otoman era unul dintre cei mai buni experți cartografi din secolul al XVI-lea. Prin strădania sa științifică, a ajuns să elaboreze unul dintre cele mai importante atlase din epocă, așa-numitul *Bahriye* sau *Cartea mărilor*; o compilație excelentă de 210 hărți. (*n.a.*)

[2] În termenii lui Andrew Tomas, se crede că planul era tăiat, dar s-a bănuit că la origine existau alte trei secțiuni care înfățișau Oceanul Indian, Australia, Europa și Asia. (*n.a.*)

deși aceasta nu a putut fi cartografiată, căci – după cum explică foarte bine Andrew Tomas – după ce a ajuns în Argentina, exploratorul european s-a întors din La Plata în Oceanul Atlantic.[1]

Știm că, în anul 1519, Magellan a traversat strâmtoarea care îi poartă numele, ieșind astfel în Oceanul Pacific; însă nici el, nici Vespucci nu au ajuns să pătrundă suficient pe teritoriul american pentru ca întâi să cunoască și apoi să cartografieze – cu lux de amănunte – marile râuri sud-americane[2]. Pe harta lui Piri Reis ni se arată o Antarctică – ce a fost descoperită, să nu uităm, în secolul al XIX-lea – fără gheață, și indicații cu privire la înălțimea munților săi. Aceste accidente geografice, ascunse în prezent sub un strat gros de gheață, pot fi vizibile doar din spațiul extraterestru, cu ajutorul pe care ni-l aduce tehnologia actuală a sateliților.

Cine a realizat o expediție științifică de o asemenea amploare în secolul al XVI-lea? Cel mai probabil este ca – după cum afirmă doctorul C.H. Hapgood, în cartea sa, *Scoarța schimbătoare a Terrei* – respectiva hartă să fi fost cartografiată atunci când teritoriul antarctic nu era acoperit de gheață. Dacă această teorie este corectă, atunci hărțile lui Piri Reis reprezintă o copie a altora anterioare, mult mai vechi. În plus, asta pare să confirme însuși amiralul turc: „Atunci când am întocmit această hartă, am folosit vreo douăzeci de planuri vechi și opt planisfere, printre ele și hărțile numite de către arabi Jaferiye și realizate în vremea lui Alexandru cel Mare, în care apărea întreaga lume locuită". Prin aceste cuvinte, amiralul își manifestă surprinderea, bănuind că în spatele acestor hărți se ascund indicii ale unei inteligențe puternice.

Există altă hartă, *Oronteus Finaeus*, elaborată în anul 1531, în care se arată profilul de coastă al unei Antarctici de pe suprafața căreia, la fel ca și în cazul lui Piri Reis, lipsește gheața, figurând, în schimb, munți fertili și râuri cu debit mare. Căpitanul Burroughs din Forțele Aeriene ale SUA a făcut următoarea afirmație, cu privire la această ultimă hartă: „Părerea noastră este că precizia contururilor geografice care apar pe harta *Oronteus Finaeus* sugerează, dincolo de orice îndoială, că și această hartă a fost compilată pornind de la hărțile originale exacte ale Antarctidei"[3]. Există alt document cartografic care poate fi și el situat în aceeași categorie cu hărțile anterioare. Mărturia controversată este denumită Harta Zeno și este datată în jurul anului 1380. Ca și în celelalte două cazuri, cuprinde o Groenlandă fără gheață; și cel mai tulburător este că „râurile și munții

[1] Andrew Tomas – *No somos los primeros*, p. 139. (*n.a.*)

[2] Observație bizară: la 7 ani după realizarea hărții, în 1520, Hernán Cortés debarcă în Mexic. Pizzaro a făcut același lucru, ocupând Peru, la 28 de ani după ce harta fusese făcută cunoscută. (*n.a.*)

[3] Andrew Tomas, *No somos los primeros*, p. 141. (*n.a.*)

Harta lui Piri Reis (1513) descrie topografia subglaciară, așa cum este în realitate; totuși, acest profil a rămas ascuns privirilor încă din anul 4000 î.Hr.

desenați pe această hartă au fost localizați în explorările expediției polare franceze conduse de către Paul-Émile Victor, în perioada 1947-1949". Acest fapt confirmă că respectivii cartografi ai Hărții Zeno au folosit o sursă mult mai veche care a cartografiat Groenlanda într-un timp când regiunea se bucura de un climat mai călduros.

Nici un cartograf din vremurile istorice nu cunoștea aspectul real al Antarcticii sau al Groenlandei și, drept urmare, hărți precum cea a lui *Piri Reis*, *Zeno* sau *Oronteus Finaeus* stau mărturie acestei mari anomalii istorice; totuși, sunt mai multe hărți ale căror existențe pledează în favoarea posibilei prezențe în timpuri îndepărtate a unei civilizații pierdute:

- Harta lui Yehudi Ibn Ben Zara, înfățișând o Groenlandă cu o orografie brăzdată de munți, văi și râuri, confirmate în anul 1947, prin intermediul explorărilor realizate de o expediție de geologi francezi, condusă de către Paul-Émile Victor.

- Harta Carneiro, datată în secolul al XV-lea, în care apare cartografiată cu precizie coasta estică a Africii.

- Harta Andreu Benincasa, în care apare cartografiată în detaliu coasta de nord a Europei.

- Harta lui Jorge Reinel, din anul 1510, în care apar reprezentate Oceanul Indian și o parte importantă a continentului australian.

- Harta Mercator, realizată în secolul al XVI-lea de către Gerard Kremer, unde pot fi admirate râurile și munții unei Antarctici invizibile atunci și acum, din cauza stratului gros de gheață care o acoperă.

- Harta lui Philippe Buache, datată în secolul al XVIII-lea, în care autorul a conturat, în mod inexplicabil, reprezentarea Antarcticii, cu mult înaintea descoperirii oficiale a continentului înghețat. Elementul-surpriză al acestei hărți este că spațiul antarctic apare reprezentat fără gheață, fiindu-ne arătată topografia subglaciară a întregului continent, așa cum a apărut ea în anul 1958, când a fost efectuată o explorare seismică exhaustivă.

- Harta lui Adji Ahmed, din 1559, în care apare cartografiat continentul american în plenitudinea lui.

După umila noastră părere, aceste mărturii și obiecte imposibil de explicat reprezintă – cel mai probabil – niște rămășițe ale unei structuri științifice complexe, fragmentate, provenind de la o civilizație extrem de veche, de origine extraterestră. Totuși, există și alte păreri...

Unele culturi primitive au interpretat în miturile și tradițiile lor mărturiile acelei înțelepciuni drept moștenirea lăsată de zeii lor. Atunci este momentul când religia – prin intermediul castelor sale sacerdotale – hotărăște să protejeze, cu maximă discreție, documentele, tradițiile și artefactele instructorilor lor îndepărtați și divinizați.

Capitolul 7
VIZITATORI DIN ALTE LUMI

Autori precum Jacques Bergier sau Peter Kolosimo, printre alți reprezentanți ai genului, estimează că acești zei-instructori sunt portretizați în numeroase mituri, existența lor fiind demonstrată de mărturii arheologice răspândite pe toată planeta. Potrivit lor, această cunoaștere atât de exactă a Universului neștiut provine din contactele pe care specia noastră le-a avut în trecut cu presupuși vizitatori din spațiul extraterestru.

Viziunea aceasta exotică a respectivilor autori sesizează indicii ale tehnologiei aerospațiale a acestor presupuși extratereștri, în analiza deschisă făcută multor mituri și tradiții.

Din perspectiva tehnologică actuală, multe dintre aceste legende și mituri despre trecut ni se par foarte familiare. Legendele Chinei antice se referă în mod constant la mașinării zburătoare – *fei-chi* –, cu circa 4000 de ani în urmă. Ni se vorbește, de asemenea, despre ocupanții lor – *chi-kung* – care au vizitat acest teritoriu, probabil pentru a-l explora.

Cronicile de atunci, care au ajuns până la noi, sunt explicite: „*Chi-kung* reprezintă un popor ce posedă cunoștințe vaste. Știu lucruri care le sunt interzise popoarelor noastre. Străbat aerul la bordul unor vehicule mari, cu viteza vântului. Când împăratul Tang guverna lumea (în anul 1756 î.Hr.), un vânt dinspre Apus a adus aceste vehicule până la Yüchow (actualul Honan), unde au aterizat. Tang a trimis să demonteze vehiculele și să le ascundă în depozite. Poporul credea în lucruri supranaturale cu destulă ușurință, dar împăratul nu a vrut ca supușii săi să se neliniștească. Vizitatorii au rămas zece ani. Apoi au urcat din nou în mașinăriile lor, au încărcat darurile de la împărat și au pornit în călătorie, purtați de un vânt puternic de la Răsărit. Au ajuns cu bine în Țara *Chi-kung*, la 40 000 de li[1] dincolo de Poarta de Jad. Dar nu se mai știe nimic despre ei."

Există și alte narațiuni în care eroii principali încearcă, prin toate mijloacele la îndemâna lor, să intre în contact cu „nemuritorii", niște descendenți direcți ai „fiilor cerești", care sosiseră înaintea lor pe Terra, în aparate zburătoare.

În China preistorică – de asemenea potrivit celor istorisite în textele care menționează acele fapte petrecute – presupusele întâlniri cu OZN-uri și cu unele creaturi străine de lumea noastră erau relativ frecvente. Ni se

[1] Veche unitate de măsură a lungimii în China, un li fiind egal cu aproximativ jumătate de kilometru. (*n.red.*)

descriu, chiar cu lux de amănunte, caracteristicile fizice ale acestor presupuse vehicule spațiale.

Pentru aceasta se folosesc termeni metaforici care încearcă să explice o tehnologie ce nici măcar nu este percepută ca atare de către martori și care, în majoritatea ocaziilor, trimit la o percepție magică sau supranaturală. Astfel, atunci când aparatele zburătoare pe care le descriu tradițiile chineze încep decolarea, ni se spune că „pământul se cutremură", când probabil, în realitate, motoarele aeronavelor produceau un huruit asurzitor, ce făcea să vibreze solul. Se amintesc și alte fenomene fizice generate de mecanismul care – se presupune – ar fi permis zborul acestor nave, legând sunetul emis de vehiculele zeilor, ce se aflau suspendate în aer, cu un „zumzet de furnici ascunse".

Pentru anumiți autori, precum germanul Peter Krassa, respectiva tehnologie aerospațială extraterestră a primit multiple denumiri metaforice și folosirea acestui limbaj nu este caracteristică doar manuscriselor antice din India sau din China. De fapt, acesta se regăsește și în alte documente tradiționale din diverse culturi. Astfel, pare obișnuită folosirea unor concepte precum „mingi de foc", „nori luminoși", „cai-dragoni", printre alte formule proprii limbajului figurativ.

Putem confirma raționamentul lui Krassa când analizăm specificul comportamental al anumitor comunități indigene contemporane. Societăți tribale cu un grad de evoluție preistoric conviețuiesc cu noi și, până nu demult, au manifestat un comportament asemănător celui pe care trebuie să-l fi avut în Antichitate, atunci când zeii coborau din ceruri, în mașinăriilor lor cerești, impunătoare și stranii.

În timpul anilor '30, s-a putut dovedi cum unele triburi primitive din Noua Guinee construiseră altare și modele rudimentare ale avioanelor de război pe care le vedeau zburând pe deasupra capetelor lor. Se închinau la aceste nave ca la niște zei!

Întorcându-ne puțin în timp, în vechiul și miticul Vest al Statelor Unite, indienii din America de Nord au botezat primele locomotive cu abur cu numele de „cai de foc". Aceste două forme primitive de înțelegere a faptelor tehnologice, care nu erau la îndemâna culturii în care intervin, demonstrează că teoriile ce susțin o prezență străină în trecut, pe baza unor relatări asemănătoare, nu sunt atât de absurde pe cât se credea la început.

În anul 1952, a fost posibilă, pentru prima oară, intrarea în contact cu tribul amazonian Kayapo, din Brazilia. Cea mai bizară caracteristică a acestor indigeni se observă în ritualurile festive în care unul dintre membrii tribului apare împodobit cu o ciudată îmbrăcăminte din paie, foarte asemănătoare ca formă cu costumele folosite astăzi de către astronauți. Respectivul rit se bazează pe întâlnirea pe care, cu multe generații în urmă, a avut-o acest popor cu un zeu provenind din ceruri și care i-a învățat secretele științei agricole și alte mijloace de supraviețuire.

Tradiția orală reține următoarea istorisire: „Într-un trecut îndepărtat, pe creasta unui munte, un mare cutremur de pământ s-a făcut simțit, însoțit de foc și de fum. Cei din tribul Kayapo, înfricoșați, au fugit în așezarea învecinată. După câteva zile, războinicii cei mai călîți și tineri au aflat de existența unui străin misterios care apăruse odată cu fenomenul. Grăbiți, au hotărât să-l înfrunte. După ce l-au găsit, l-au atacat cu cele mai primejdioase arme ale lor, fără ca acestea să-i provoace nici cea mai mică rană. Străinul i-a luat în râs și și-a arătat puterile. Cu timpul, s-au obișnuit cu prezența lui și misterioasa ființă s-a dovedit a fi un instructor, care, printre altele, i-a învățat limba pe care o vorbesc acum și diverse tehnici de îmblânzire a naturii. Când și-a terminat misiunea, străinul s-a întors în lumea sa, stârnind un huruit puternic, foc și fum, urcând la cer din înălțimea muntelui pe care apăruse."

Această ființă avea o înfățișare ciudată, pe care, în prezent, cei din tribul Kayapo o întruchipează în misterioasele lor dansuri rituale. Nu cumva, precum în cazul contemporan din Noua Guinee, ei au asimilat sub această formă contactul cu o tehnologie superioară?

În *Cărțile de Bambus*, tradiția mandarinilor menționează ceea ce pentru un ufolog ar reprezenta etapele premergătoare unei întâlniri de gradul trei. Traducerea respectivului manuscris este de-a dreptul tulburătoare, dacă o interpretăm conform parametrilor noștri tehnologici actuali. „În anul 14 a fost văzut un nor (întrezărirea unui OZN) și Shun (un guvernator chinez) i-a ordonat ministrului Yü să cerceteze fenomenul (din câte știm, prima investigație ufologică oficială înregistrată în istorie). Se povestește că în acel an, înainte de a termina reprezentarea (...) s-a stârnit o furtună enormă (OZN-ul se năpustește, în timpul serbării, cu zgomotul produs de propulsoarele sale, în plină manevră de aterizare). Vântul a distrus case și a smuls copaci, tobele au fost trântite la pământ, clopotele și pietricelele treceau dintr-o direcție în alta. În acel talmeș-balmeș, oamenii se călcau în picioare, iar muzicanții au ieșit fugind. Dar Shun, care se prinsese de podium (...) râdea în timp ce exclama: cât de clar este că acest imperiu nu aparține oamenilor! În actul următor, l-a prezentat pe Yü cerului (nava care deja aterizase în fața lor) și l-a invitat să se poarte precum un fiu al cerului (ca un descendent al extratereștrilor?) în fața guvernatorului său. Imediat, furtuna s-a domolit (mijlocul de propulsie fusese deconectat) și au apărut nori de bun augur (putem lega acești nori de gazele termice emanate ca urmare a încălzirii motoarelor navei). Erau precum fumul, dar nu era fum (martorii asimilează acest fenomen natural focului pe care nu îl percep). Norii de bun augur se întretăiau și se învârteau precum discurile sau spiralele (prin efectul curenților de aer provocați de navă și de mediu). Când magnificul spectacol a ajuns la sfârșit, norii și-au strâns cozile, s-au adunat și au dispărut." Din perspectivă astroarheologică, pare evident că aceste mituri conțin asemănări descriptive cu un fapt tehnologic pe care martorii încearcă să-l înțe-

leagă, asimilându-l propriei lor concepții despre lume. După cum a spus Euphemeris, în secolul al IV-lea î.Hr.: „Mitul este istoria mascată".

TEHNOLOGIA TRECUTULUI IMPOSIBIL

Dar să continuăm să trecem în revistă reminiscențele presupuselor vizite extraterestre din Antichitate. Vechile texte hinduse ne vorbesc despre divinități războinice care brăzdau cerul în aeronave denumite vimane, dotate cu un armament terifiant, ale cărui efecte amintesc de cele produse de o armă, numită „mesagerul morții", care transforma în cenușă armate întregi și își făcea simțite efectele asupra supraviețuitorilor, provocându-le căderea scalpului și a unghiilor, pe lângă otrăvirea alimentelor și râurilor. Ne descriu și folosirea unui armament chimic și biologic asemănător celui pe care îl fabricăm în mod nesăbuit în laboratoarele noastre. Astfel, de exemplu, în Samhara se menționează un soi de rachetă care mutilează oamenii, iar în Moha, o armă care paralizează dușmanul.

Potrivit textelor hinduse sacre, acele bătălii extrem de vechi au avut ca scenă actualul deșert Gobi, în apropierea lacului Nob Nor. În ciuda secolelor scurse, ar fi trebuit să existe resturi geologice care să confirme „exploziile atomice" în acel loc, dacă textele se refereau la ele. Ei bine, aceste urme există. Înainte ca poporul chinez să-și înceapă programul de testări nucleare, în această zonă au fost localizate regiuni deșertice cu nisip cristalizat! Fenomen asociat temperaturilor extreme care se dezvoltă în timpul procesului de fisiune termonucleară[1].

Întorcându-ne la mașinile zburătoare din tradiția hindusă, acestea sunt descrise de diverse surse. Atât în *Yajurveda*, precum și în *Ramayana*, în *Mahabharata* și în *Bhagavata Purana*, cuvântul *yanta* înseamnă „aparat mecanic", ceea ce demonstrează că scribii fac o mențiune expresă la o tehnologie.

Toate artefactele zburătoare descrise sunt legate de această concepție. Astfel, *Rig Veda* explică aspectul extern al acestor aeronave. De exemplu, ni se descriu acele vimane, amintite anterior, drept aparate ce imită zborul păsărilor, cu un plan triunghiular și un tren de aterizare asemănător celui al avioanelor noastre. De asemenea, textele semnalează că dispuneau de un echipaj de trei membri și că unele aparate aveau două aripi și o înălțime de trei niveluri. Ni se spune, în același timp, că „au o viteză la fel

[1] Totuși, trebuie luată în calcul posibilitatea ca alt fenomen cu caracter cosmic să fi provocat acest tip de efecte asupra terenului. (*n.a.*)

de mare ca a gândului și sunt capabile să se miște pe pământ, pe mare și în aer"[1].

La vârsta de 80 de ani, academicianul G.R. Josyer, director al Academiei Internaționale de Studii Sanscrite din Mysore, India, a tradus într-o engleză lizibilă manuscrise indiene cu o vechime de mai multe secole, care se refereau la modul de construcție a tuturor tipurilor de aeronave, atât civile, cât și militare și care conțineau informații tehnice foarte complexe, precum materialele folosite pentru construirea acestor nave, combustibilul utilizat pentru alimentarea motoarelor și chiar instrucțiuni de pilotare a aparatelor numite vimane. Academicianul a descoperit atunci, de pildă, că *Vymankia Shastra* era alcătuită din peste șase mii de rânduri (circa trei mii de versuri cu caracter tehnic, în limbaj sanscrit) referitoare la construirea aeronavelor. Josyer a făcut următoarea reflecție cu privire la implicațiile acestei opere tulburătoare: „Secolul al XX-lea poate ajunge să fie considerat istoric din două motive: aducerea pietrelor lunare din spațiul exterior și publicarea operei *Vymankia Shastra*. *Vymankia Shastra* este ca un corn al abundenței, plin de formule extrem de valoroase pentru fabricarea navelor aeriene, care ar trebui să-i facă pe Lindberg, Rolls, Zeppellin, De Havilland, Tupolev și pe Harold Gray să rămână cu gurile căscate de uimire; și dacă se popularizează în mod adecvat, ar putea deschide o nouă eră în fabricarea aeronavelor"[2].

Potrivit lui Joyser, manuscrisele atrag atenția prin existența a opt capitole cu planuri pentru construirea aparatelor capabile nu doar să zboare, ci și să se deplaseze în mod eficient pe deasupra și pe sub apă. De asemenea, este prevăzut tipul de antrenament pe care trebuie să-l urmeze aspirantul la postul de pilot și echipamentele neobișnuite ale acestor mașinării, dotate cu dispozitive ce ne amintesc de actualele camere de filmat, de echipamentele radio și de radare.

Autorii acestor manuscrise scot la iveală în scrierile lor că oricine dorește să piloteze o vimana va trebui, mai întâi, să se familiarizeze cu cele 32 de secrete care permit funcționarea corectă conform parametrilor de zbor. Pentru a pilota o vimana, pilotul trebuia să stăpânească următoarele tehnici (Steiger, *Lumi anterioare lumii noastre*):

- *Maantrika*: o tehnică specială de invocare a mantrelor. Rostirea lor corectă îi conferea pilotului de vimana o serie de capacități spirituale.

[1] Aceste manuscrise includeau planuri pentru trei tipuri diferite de avioane (vimane): Rukma, Sundara și Shakuna. Cinci sute de versuri adună detalii foarte complexe, precum tipul de materiale utilizate pentru construirea mecanismelor, pregătirea celor mai potrivite metale etc. (*n.a.*)

[2] JOYSER R. G. – *Vymankia Shastra*, Editura Coronation de Mysore, 1973, p. 2. (*n.a.*)

- Prin intermediul tehnicii *Taantrika*, pilotul putea să transmită telepatic ordinele către aeronava sa.

- Prin intermediul *Goodha*, pilotul putea să-și facă vimana invizibilă.

- Prin stăpânirea *Taara*, pilotul își camufla nava în fața celor care îl observau: „amestecând cu forța eterică 10 părți de forță aeriană, 7 părți de forță a apei și 16 părți răspunzătoare de soare și, proiectând-o prin intermediul oglinzii sub formă de stea în tubul frontal al vimanei, se creează aparența unui cer acoperit de stele".

- *Zarpa-Gamana* permitea vimanei să avanseze în zigzag, precum un șarpe[1];

- *Jalada Roopa* învăluia vimana în ceea ce părea a fi un nor.

Aceste mașinării cerești erau pilotate de către doi zei, la care se face referire în mod repetat. Expertul în sanscrită Dileep Kumar Kanjilal susține că respectivele texte afirmă că aeronavele erau folosite și de către ființe supraomenești cerești, în legătură, potrivit lui, cu zeii care ne creaseră prin intermediul tehnicilor de inseminare artificială.

Continuă să fie semnificativ faptul că propunerea riscantă a filologului hindus va găsi un sprijin științific neașteptat, provenind, nici mai mult nici mai puțin, decât din partea reputatului laureat al Premiului Nobel, geneticianul Francis Crick, descoperitorul ADN-ului și apărătorul teoriei conform căreia viața pe planeta noastră a fost creată de civilizații inteligente. „Aceste ființe au semănat pe Terra la fel cum noi vom semăna mâine o lume îndepărtată, ale cărei posibilități de a duce viața la stadiul său cel mai avansat vor fi determinate în prealabil chiar de către noi"[2], spune Crick, pe care meritele sale științifice îl pun la adăpost de ironiile numeroșilor săi colegi sceptici.

Dar dacă Francis Crick era destul de singur când a formulat aceste idei, ulterior, poziția lui onestă și curajoasă a dus la formarea unei școli printre experții, care, cu o cutezanță crescândă, îndrăznesc să înfrunte prioritatea acordată științei mai ortodoxe. De exemplu, mulți specialiști contemporani în OZN văd în textele biblice indicii clare ale prezenței extraterestre în trecut.

[1] Pare curios că această mișcare a vimanei și altele, pe lângă planurile lor diferite, se aseamănă formelor și comportamentelor de zbor ale multor OZN-uri. Studiul aprofundat al acestor manuscrise scoate la iveală paralelisme cu datele aduse de ufologie. (*n.a.*)

[2] Revista *Año Cero*, numărul 58. (*n.a.*)

CONTACTE APROPIATE ŞI VIZIUNI CEREŞTI

Faimoasa stea de la Bethleem este pentru unii cercetători un obiect tehnologic zburător. Dacă ne limităm doar la ce spun textele sacre, comportamentul acestei lumini este analog celui pe care îl descriu mulți martori ai fenomenului OZN. Scriitorul J.J. Benítez comentează cu privire la acest aspect: „Pentru orice minte rațională și posedând cunoștințe de nivel mediu, o stea precum aceea, capabilă să călăuzească o caravană timp de luni de zile, dispărând de sub ochii Magilor la sosirea lor la Ierusalim, arătându-se din nou când aceștia părăsesc orașul și oprindu-se deasupra casei unde se afla Pruncul, nu poate fi identificată cu o supernovă, nici cu o cometă care s-ar fi dezintegrat la intrarea în atmosferă. Nu există nici o posibilitate astronomică potrivit căreia o aliniere a planetelor să se prelungească timp de luni de zile, să dispară pentru a apărea apoi din nou și, în plus, să rămână deasupra unei case; același lucru se poate spune despre un meteorit, care doar cade și nu zboară orizontal timp de luni de zile; sau despre o stea, deoarece apropierea oricăreia dintre aceste astre de sistemul nostru solar ar fi distrus ordinea cosmică a acestuia"[1]. Odată demontate aceste păreri, Benítez înclină să creadă că „steaua" de la Bethleem este o navă siderală luminoasă, cu echipaj la bord.

Viziunea profetului Isaia este, conform canoanelor fizicii actuale, încă un indiciu al acestor presupuse contacte cu străinii. Episodul pe care îl voi relata are o relevanță deosebită, căci protagonistul său a experimentat în mod direct efectele relativității, teorie care va fi formulată la începutul secolului nostru.

Povestirea este extrem de semnificativă pentru subiectul nostru. După ce a fost condus de către un înger din Paradis, acesta l-a forțat să se întoarcă din nou pe Pământ. Isaia s-a împotrivit, căci nu rămăsese în cer decât două ore. Răspunsul îngerului a fost categoric: „Nu ai fost două ore, ci treizeci și doi de ani". Profetul a crezut atunci că se va întoarce îmbătrânit și aproape de moarte, dar îngerul l-a liniștit, spunându-i că nu va fi mai bătrân decât cu acele două ore când se va întoarce acasă. După cum se vede, acest mit antic sacru pare să aibă sens doar în lumina teoriei relativității, a lui Albert Einstein, și constituie o foarte frumoasă ilustrare a celebrului „Paradox al gemenilor", cu care genialul fizician a ilustrat acest aspect al naturii Timpului fizic, când erau luate în calcul viteze apropiate de cea a luminii. Geamănul care călătorește prin Univers îmbătrânește

[1] BENÍTEZ, J.J. – *Colección Otros Horizontes (Colecția Alte Orizonturi)*, Barcelona, Plaza & Janés, 1988. (*n.a.*)

doar cu două ore, deși se întoarce pe Terra la jumătate de secol după ce plecase, potrivit măsurării timpului acesteia. De aceea, întrebarea este crucială: cum este posibil să găsim o asemenea versiune a Paradoxului gemenilor al lui Einstein într-un text de acum mai bine de 2000 de ani?

În *Cartea lui Enoh*, susținătorii extratereștrilor afirmă că au găsit rezumatul altei vechi „răpiri de către extratereștri". Se spune că patriarhul a cunoscut „doi bărbați" cu o înălțime și o talie nemaivăzute pe Terra. Aceste ființe i-au spus că în aceeași zi a întâlnirii „va urca cu ei la ceruri". Atunci, Enoh și-a reunit familia, temându-se că nu-i va mai vedea niciodată și le-a spus: „Ascultați-mă, fiii mei, căci nu știu încotro merg, nici ce o să se petreacă cu mine". După ce și-a luat rămas-bun, cei doi bărbați neobișnuiți l-au condus în interiorul unei „trăsuri cerești", care l-a purtat în înaltul cerului. În timp ce urca, Enoh descria stupefiat ce observa: „Și iată minunea! Norii au început să se miște! Și, înălțându-mă mai sus, am văzut văzduhul și încă și mai sus am văzut eterul și ei m-au dus până la cerul cel dintâi". Poate că aici ar trebui să traducem cuvântul „văzduh" prin atmosferă, „eter" prin spațiu exterior și „cerul dintâi" prin navă de alimentare. Acolo este locul unde Enoh îi va cunoaște pe cei pe care el însuși îi descrie ca fiind „bătrânii cârmuitori ai stelelor" și despre care spune, de asemenea, ceva mai mult decât semnificativ: „Acești bătrâni clasifică și studiază revoluțiile stelelor... și pregătesc învățăturile și instrucțiunile". Enoh ne-a vorbit despre „instructorii cerești" la care fac referire alte texte sacre de pe planetă!

În *Exodul* ni se descrie cum, după ce israeliții au ieșit din Egipt, „Domnul" mergea înaintea lor, ziua într-un stâlp de nor, ca să-i călăuzească pe drum, iar noaptea într-un stâlp de foc, „ca să-i lumineze". Reverendul prezbiterian Barry L. Downing crede că acest nor care îl însoțea pe Moise și poporul său prin deșert este o manifestare clar ufologică, ce se bazează pe legături multiple în istoria modernă a OZN-urilor. În plus, sugerează că multe miracole la care Biblia se referă ca fiind supranaturale admit interpretări exobiologice, în al căror context îngerii ar fi, de fapt, entități străine de Terra.

Biblia ne spune că îngerii erau locuitori ai regiunilor cerești. În tradiția iudeo-creștină, aceștia sunt descriși ca făpturi nemuritoare, dar în documentele Indiei antice ni se confirmă că acele entități, departe de a fi zeități supranaturale, în realitate erau reprezentanții unei civilizații stelare. De exemplu, *Mahabharata* ne-a lăsat o descriere a acestor „ființe superioare", care merită luată în considerare.

Ni se spune că erau creaturi care nu transpirau, ochii lor nu clipeau și picioarele lor nu atingeau pământul. În plus, ni se povestește că – la fel ca și oamenii muritori – acești oameni ciudați erau supuși ciclului nașterii, creșterii și morții.

Totuși, față de oameni, existau diferențe metabolice marcante. De asemenea, ni se spune că erau mult mai avantajați din punct de vedere fizic și mental: „Păreau că aveau mereu vârsta luminoasă de 25 de ani, putând trăi un timp echivalent cu multe vieți omenești". Este remarcabilă modernitatea acestui text milenar, care descrie o civilizație ce a reușit să prelungească viața și să evite inconvenientele îmbătrânirii. În prezent, știința noastră caută și ea să atingă acest obiectiv, care, de unde până în anii '60 era considerat o himeră, s-a transformat într-o posibilitate reală pentru cercetătorii care astăzi intenționează să reprogrameze ADN-ul, pentru a-și atinge scopul.

Pentru indienii Hopi din America de Nord, zeii cerești cunoscuți sub numele de Katchinii (înțelepți din înaltul cerului, veneranți) aveau o înfățișare destul de ciudată, care, în general, provoca teamă. Predecesorii actualilor Hopi au fabricat „păpușa Katchina", pentru ca să-i obișnuiască pe cei mai mici cu prezența lor fizică. În zilele noastre, aceste păpuși și-au pierdut funcționalitatea, căci zeii Katchina deja nu se mai află pe planetă.

În tradiția iudaică, cu 2000 de ani în urmă, Arideu a avut o viziune în care ne povestește despre o călătorie stelară, ce corespunde navigării spațiale experimentate de către astronauții noștri: „Am călătorit iute și lin, precum o barcă pe ape liniștite". Într-adevăr, în spațiu nu există frecare, motiv pentru care traversarea acestor zone vaste cu viteze mari nu provoacă nici un efect asupra echipajului. La rândul ei, tradiția Cabalei ebraice îl menționează pe „Marele Șef" al *yorde merkabah* sau „călători ai cerului", care coborau în mod obișnuit printre oameni, în „caleștile" lor.

Și Katchinii, menționați anterior, îi vizitau pe Hopi. În tradițiile lor orale, se explică aspectul lenticular pe care îl aveau navele care le survolau peisajele. Această informație a ajuns la noi grație cercetărilor efectuate de către Josef F. Blumrich, om de știință care a participat activ la proiectarea giganticei rachete Saturn V și care a primit din partea NASA, în anul 1972, o medalie pentru servicii excepționale. Lui i se datorează primul studiu pe care l-a efectuat un inginer cu scopul de a demonstra că teoriile cu privire la vizitatorii de pe alte planete erau false. Dispus să răstoarne interpretarea dată de către Däniken, potrivit căreia profetul Iezechiel ar fi avut un contact extraterestru, Blumrich s-a implicat într-un studiu tehnic despre acest fapt, recunoscând în final că autorul elvețian și toți cei care îl sprijineau puteau într-adevăr să aibă dreptate. Din detractor, a devenit apărător și transmițător al temei, ceea ce crește interesul față de concluziile sale, având în vedere că a început cercetarea în scop contrar.

După o traducere metodică a termenilor folosiți de către profetul Iezechiel pentru a-și descrie viziunea divină, Blumrich a conchis că era descris „un vehicul spațial posibil din punct de vedere tehnic și cu o proiectare excelentă, care îi permite să-și îndeplinească misiunea la perfecție".

Inginerul german a subliniat faptul că „în spatele cuvintelor profetului Iezechiel se descoperă o tehnologie fără nimic fantastic, foarte asemănătoare posibilităților noastre, în toate aspectele sale și, ca urmare, ușor peste capacitatea științifică actuală a oamenilor. Pe de altă parte, acel vehicul trebuia să depindă de o navă de alimentare mai mare".

Totuși, cercetătorul Roy Stemman comentează că, în ciuda faptului că textele biblice au permis să se deducă anumite caracteristici tehnice ale unei nave spațiale extraterestre, Blumrich nu a furnizat proba incontestabilă, capabilă să convingă lumea că ființe străine de Terra ne-au vizitat în diferite etape de evoluție ale speciei noastre. Și aceasta deși texte precum manuscrisul tibetan de la Dyzan sugerează contrariul.

După cum descrie acest text, a existat o expediție a unor civilizatori cosmici pe Terra: „Pământul a spus: Domn cu Chip Strălucitor, casa mea este goală; trimite-i pe copiii tăi să vină cu oameni din această lume (...) Întunericul acoperea spațiul dintre globuri. Cele două lumi au devenit strălucitoare (...) Găsind distanța exactă, au scânteiat ca o flacără intermitentă. Supraveghetorii și-au început sarcina (...) șerpii care coborau învățau și instruiau (...) Cea de-a cincea rasă a fost condusă de către primii regi divini".

Sunt acești monarhi purtătorii culturii cosmice pe care o vedem reflectată în monumentele antice de pe întreaga planetă? Au venit cu scopul de a colabora în procesul de dezvoltare a speciei noastre?

Să ne întoarcem în vechiul Babilon. Între văile fluviilor Tigru și Eufrat, arheologii au găsit reprezentarea bizară a unui cap umanoid în interiorul capului unui peste cu corpul plin de solzi. Este vorba despre marele civilizator Oannes, care i-a învățat pe locuitorii acelor regiuni mesopotamiene științele exacte. Din vremea lui Alexandru cel Mare, ne sosesc scurte note despre acest personaj, făcute de sacerdotul și istoricul babilonian Berossus. În ele, Berossus dezvăluie că strămoșii săi știau că Oannes aparținea în realitate altei specii inteligente, căci vorbeau – la fel ca și hindușii – despre un animal civilizator, niciodată despre un zeu. După ce și-a îndeplinit sarcina civilizatoare, Oannes s-a întors în cer, într-o arcă roșie ca focul.

Sacerdotul babilonian povestește desfășurarea extraordinarelor întâmplări din Babilon, având în centrul lor această ființă ciudată: „În timpul primului an, a apărut acolo, venind de la Marea Eritreii, un animal numit Oannes, al cărui corp era precum al unui pește. Atât vocea cât și limba lui erau omenești (...) Această ființă obișnuia să-și petreacă ziua printre oameni, inițiindu-i în literatură, științe și arte de tot felul; i-a învățat să construiască orașe, să întemeieze temple și să alcătuiască legi, le-a explicat primele noțiuni de geometrie, i-a făcut să distingă semințele existente pe pământ și să adune fructele; pe scurt, i-a instruit în toate."

Tot cu mii de ani în urmă, populația africană a dogonilor a primit vizita altei rase civilizatoare amfibiene. Spuneau că provin de pe cea de-a cincea stea de la Soare, steaua Sirius. Și pentru a demonstra civilizațiilor viitoare că prezența lor a fost reală, ne-au sosit o serie de mărturii astronomice de o precizie riguroasă, care îi uimesc pe oamenii noștri de știință.

Capitolul 8

ASTRONAUȚII DE PE SIRIUS

În anul 1862, astronomul nord-american Alvan Clark a construit un telescop dotat cu lentile cu un diametru de 50 de centimetri, cu intenția de a-l focaliza către constelația Orion. În interiorul acestui complex de stele se află grupul stelar cunoscut drept Canis Maior, în care se situează cel mai strălucitor astru de pe firmament: Sirius.

Situat la 8,7 ani-lumină de Terra, Sirius a constituit un mister pentru știință. Cu ani în urmă, alt astronom, pe nume Bessel, afirmase că orbita sa părea să fie afectată de un corp greu foarte apropiat de această stea, părând că ambele ar dansa la unison în jurul unui centru de gravitație comun. Totuși, corpul ceresc ce cauza această anomalie nu era vizibil cu mijloacele tehnologice de atunci. A trebuit să aștepte până când Alvan Clark a construit acel telescop, care era destul de puternic pentru a lămuri enigma. Într-adevăr, cu acesta s-a putut observa în sfârșit cauza generatoare a acelui comportament particular al astrului: s-a descoperit Sirius B; celebra stea Shotis a vechilor egipteni era, în realitate, ceea ce în prezent astronomia cunoaște drept un „sistem solar binar".

Totuși, a trebuit să mai treacă încă multe decenii pentru a cunoaște secretele acestui astru „invizibil". În prezent, știm că Sirius B – cu un diametru de doar 30 000 de kilometri – are o masă echivalentă cu cea a Soarelui nostru, ceea ce o situează într-o categorie de stele care sunt cunoscute sub numele de „pitice albe". O astfel de stea posedă cea mai neobișnuită caracteristică: dacă am fi în stare să separăm o porțiune din astru echivalentă cu o linguriță de desert, aceasta ar ajunge să cântărească o tonă!

Iată motivul pentru care Sirius B o influențează într-o formă atât de neobișnuită pe tovarășa sa vizibilă, Sirius A. Rotația periodică a ambelor stele în jurul aceluiași centru gravitațional durează exact 50,04 ani.

Dar această stea atât de populară în unele culturi antice va continua să le ofere surprize astronomilor noștri. În anul 1995, doi cercetători francezi, D. Benest și J.L. Duvent, au dat asigurări că Sirius este un sistem triplu, nu dublu. Noul astru – Sirius C – ar fi o „pitică roșie", de 500 de ori mai masivă decât Soarele și, la fel ca și Sirius B, foarte puțin strălucitoare și de aceea inaccesibilă ochiului uman.

Ei bine, toate aceste date precise, pe care ni le-a adus știința modernă, erau deja cunoscute din vremurile primitive de tribul african al dogonilor. Încă o dată, nu se explică faptul că un trib primitiv, cum era acesta, știa de sute de ani de existența unei pitice albe, care nu a putut fi fotografiată

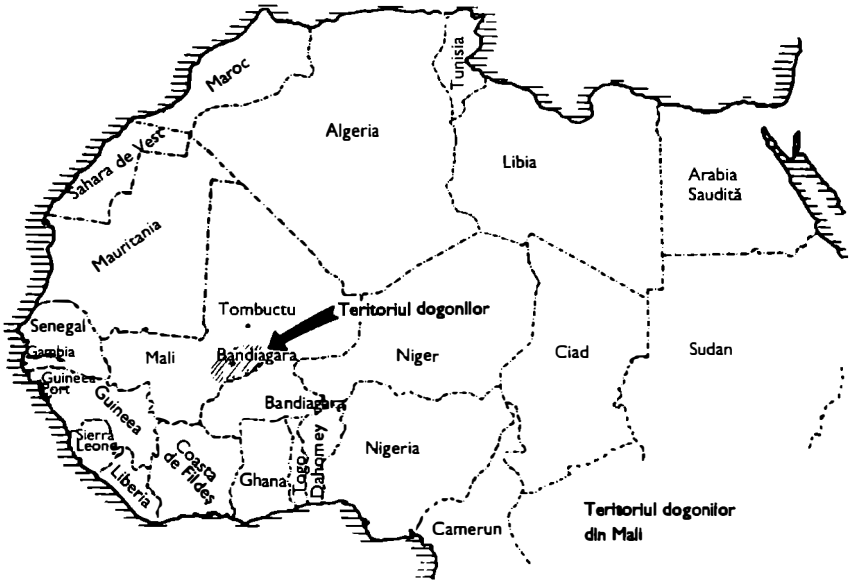

Situarea geografică a tribului dogon din Mali.

până în anul 1970, după cum, la fel, nu pare rațional să fi știut despre existența unui corp ceresc vecin cu Sirius, complet invizibil ochiului uman.

Totuși, potrivit mărturiilor culese în urmă cu 60 de ani de către antropologii Griaule și Dieterlen, dogonii o cunoșteau pe Sirius B sub numele de Po Tolo și cunoșteau caracterul său de pitică albă: „Este steaua cea mai mică, dar este și cel mai greu dintre obiectele cerești... este metal sub toate formele sale, în special datorită Sagala, puțin mai strălucitor decât fierul și cu o asemenea densitate, încât toate ființele terestre împreună nu ar putea ridica nici măcar o părticică din el".

Dogonii vorbeau si despre Sirius C. O numeau Emme Ya Tolo și era considerată de către astrologii lor drept astrul feminin prin excelență. Respectivul corp ceresc se rotea și el în jurul lui Sirius A. Și dogonii continuă să ne uimească, nimerind din plin atunci când ne vorbesc despre natura sa fizică: „Este o stea mai voluminoasă decât Po Tolo (Sirius B) și de patru ori mai ușoară. Se rotește... parcurgând o traiectorie completă în 50 de ani."

Potrivit dogonilor, ceea ce noi numim Sirius C se află în planul orbital al lui Sirius A și Sirius B, formând un unghi de circa 90°.

Desenele cu caracter cosmic pe care le execută în ceremoniile lor secrete și care au fost făcute cunoscute de către Robert Temple sugerează și ele alte cunoștințe uimitoare. Astfel, de exemplu, s-a dovedit că au reprezentat corect traiectoria lui Sirius A și B prin spațiu, fapt care a fost verificat

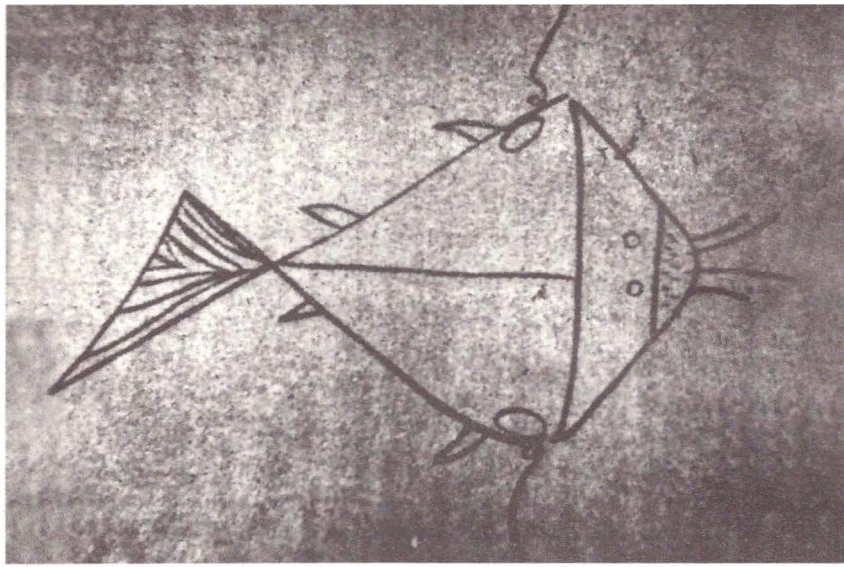

Desen atribuit populației dogonilor și reprezentând o zeitate Nommo.

prin intermediul computerelor moderne. În același timp, reușesc să reprezinte sistemul lui Sirius cu orbitele sale corecte.

Grație desenelor rudimentare, dar expresive, proprii simbolisticii religioase, știm că ei cunoșteau de secole inelele lui Saturn și cei patru sateliți interiori ai lui Jupiter. Legat de perioada orbitală a lui Sirius B, descrisă înainte, dogonii spun: „Durata revoluției sale este de 50 de ani". Și coincizând cu acest eveniment cosmic, la fiecare 50 de ani celebrează sărbătoarea lui Sigui, în care reprezintă, prin măștile și îmbrăcămintea lor, aspectul fizic al civilizatorilor care le-au dat aceste informații impresionante.

Întâmplător, acești civilizatori – foarte asemănători lui Oannes, descris anterior – au venit de pe Sirius într-o arcă, ce se învârtea în jurul propriei axe și pe care dogonii au reprezentat-o printr-o formă circulară. Tradiția lor ne spune că, în momentul coborârii, Nommo (nume sub care sunt cunoscuți instructorii cerești și în Sudan) și-a răspândit cuvântul în cele patru zări, și se referă la sunetul produs de „arcă", asemuindu-l cu cel produs de lovirea a patru pietre mari înăuntrul unei peșteri. De asemenea, ni se povestește că atunci când a aterizat, vehiculul era ca o flacără care se stinge la atingerea solului. În această etapă a coborârii, a stârnit un nor de praf impresionant.

Poate fi mai clară și mai precisă descrierea unei nave? Dacă strămoșii dogonilor au fost expliciți atunci când au descris corpurile cerești cele mai secrete din jurul lui Sirius – cu secole înainte ca acestea să fie descoperite de instrumentele oamenilor – nu au fost mai puțin clari când au înregistrat

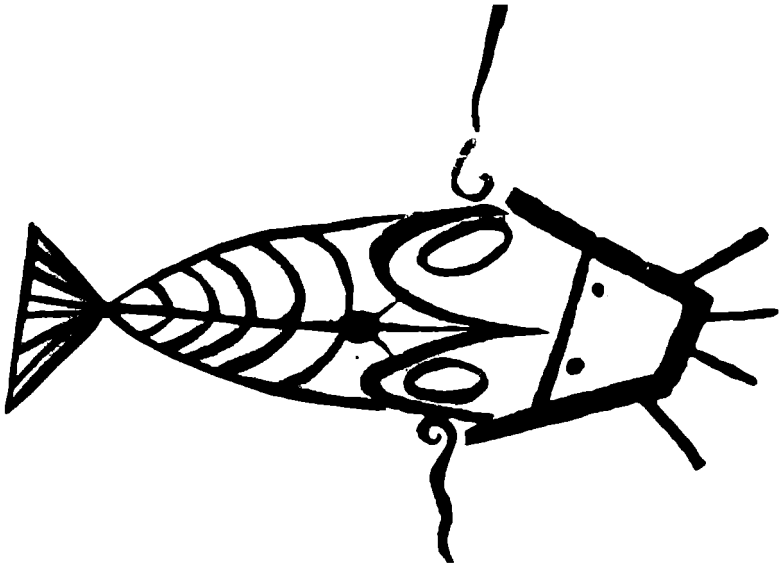

Alt desen dogon înfățișând o zeitate Nommo.

momentul istoric al sosirii pe planeta noastră a unor ființe din Cosmos, care au putut lăsa mărturia prezenței lor în trecut, influențând oamenii cu care au intrat în contact, prin intermediul transmiterii unei culturi avansate.

Pentru a complica încă și mai mult lucrurile, dacă acest lucru este cu putință, știm că alte popoare vecine împărtășesc aceleași credințe și tradiții orale despre Sirius. Povestea zeului Nommo al dogonilor are reminiscențe clare din cea a babilonianului Oannes. Și dacă acesta într-adevăr a vizitat Terra cu peste 6000 mii de ani în urmă, de ce să nu credem același lucru și despre Nommo?

Robert Temple afirmă că Nommo a fost un extraterestru care a lăsat pe Terra tot felul de indicii ale originii sale stelare, într-o perioadă cuprinsă între 7000 și 10 000 de ani în urmă. Ceea ce ne face să speculăm cu privire la posibilitatea ca Oannes și Nommo să aibă o origine planetară comună.

Totuși, cel mai tulburător caz este cel al egiptenilor. Fizicianul argentinian José Álvarez López afirmă că – alături de acest trib al dogonilor – poporul din Antichitate care a cunoscut cea mai strânsă legătură cu Sirius a fost Egiptul. Faraonul nu reprezenta Soarele, ci pe Sirius. O zeitate foarte importantă din panteonul egiptean a fost dualitatea Isis-Nephtis, care erau reprezentate drept gemene siameze, cu un singur trup și două chipuri. Un chip (Isis) era alb, celălalt (Nephtis) era trandafiriu. Aceste culori corespund și observațiilor astronomice moderne despre Sirius A când se

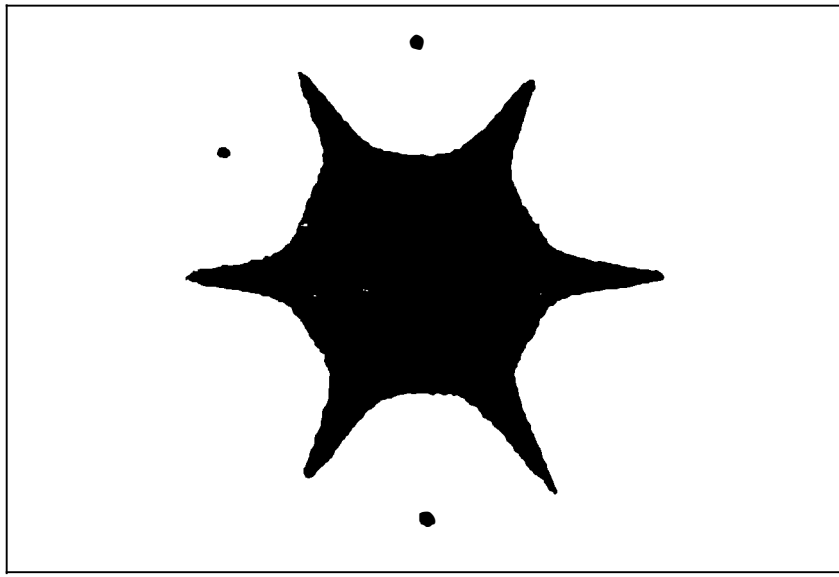

În anul 1970, astronomii de la Observatorul Naval al SUA au reuşit să fotografieze pentru prima dată misterioasa Sirius B. Apare în zona inferioară dreaptă, dedesubtul impozantei Sirius A. Totuşi, această informaţie şi altele încă şi mai precise erau deja cunoscute de către dogoni.

găseşte deasupra lui Sirius B, şi invers. În plus, Álvarez López ne lămureşte că, în limba egipteană, Isis era denumită Aset şi însemna „Tronul".

În mod curios, şi dogonii îl ştiau pe Sirius A sub numele de „steaua aşezată". La rândul său, Nephtis era Beb-Het printre egipteni şi însemna „Servitoarea". În acest context, Isis simboliza nemişcarea (Sirius A) şi Nephtis, mişcarea (Sirius B).

Dar mai trebuie menţionat un aspect: în iconografia egipteană, Isis era reprezentată şi în detaliu, însoţită de zeiţele Anukis şi Satis; adică, de Sirius B şi de Sirius C. Acest cercetător face referire la altă cheie simbolică, „ce ar putea să aibă de-a face cu Osiris, fratele şi soţul lui Isis, al cărui nume în limbajul hieroglific este reprezentat frecvent sub forma unui ochi pe sau sub un tron, ceea ce ar putea să descrie rotaţia planetei noastre şi a întregului sistem solar în jurul lui Sirius".

Vor mai exista persoane care vor continua să nege evidenţa, chiar dacă prin tăcere. Îmi amintesc o întâmplare care pune la îndoială „spiritul constructiv" al anumitor oameni de ştiinţă. S-a petrecut în Madrid, în anul 1992, în timpul cursurilor de vară de la El Escorial. Pe atunci, eu eram un tânăr student care primise o bursă pentru un seminar istoric despre ufologie. Într-una dintre sesiunile în care unii oameni de ştiinţă sceptici îşi expuseseră motivele împotriva fenomenului, am hotărât să-l întreb pe un astrofizician spaniol despre subiectul triburilor dogon. Răspunsul său

La fiecare 50 de ani, dogonii celebrează sărbătoarea lui „Sigui". În cadrul acestui ritual, ei evocă sosirea „stăpânilor apei", zeii lor instructori. Măștile lor amintesc de înfățișarea acelor ființe misterioase.

a fost cea mai evazivă și mai profundă tăcere. Acest comportament atotputernic și arogant periclitează grav relațiile dintre știință și societate.

Totuși, alți sceptici mult mai deschiși spre dialog, precum regretatul Carl Sagan, acceptă provocarea de a găsi o explicație care să nu fie cea a unei prezențe extraterestre: „Dacă apariția vieții inteligente prezintă interes științific general sau de altă natură pentru civilizațiile galactice, este just să gândim că, odată cu apariția lui Proconsul, crește indicele de inspectare a planetei noastre. La începutul dezvoltării structurii sociale, a artei, a religiei și a capacităților tehnice elementare, respectiva inspecție s-a intensi-

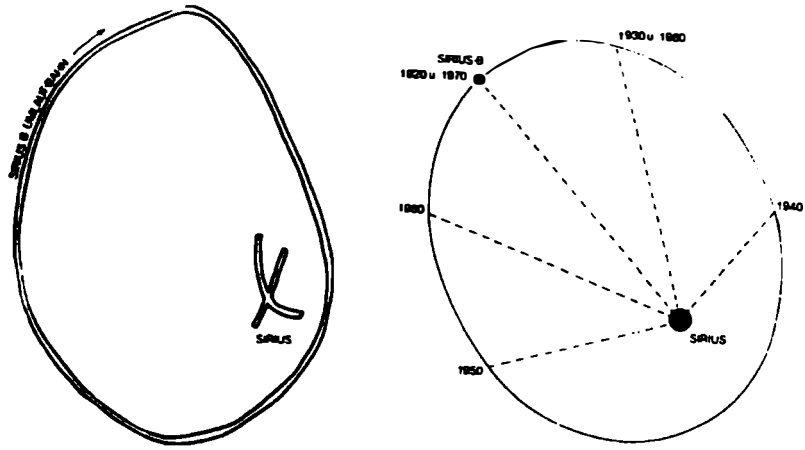

La stânga: Orbita Digitariei (Sirius B) alături de Sirius, așa cum o reprezintă dogonii în riturile lor. La dreapta: diagrama modernă a orbitei lui Sirius; anii care sunt indicați reprezintă pozițiile lui Sirius B pe orbita sa, între 1920 și 1990. Se poate vedea că dogonii nu o așază pe Sirius în centrul schemei lor, ci o poziționează aproape de un focar al elipsei sale, ceea ce, în termenii lui Robert K.G. Temple, „constituie una dintre cele mai extraordinare informații" ce concordă în mod surprinzător cu diagrama astronomică modernă din dreapta.

ficat și mai mult... trebuie luată în calcul atunci posibilitatea ca un contact cu o civilizație extraterestră să fi avut loc în timpuri istorice"[1].

Trebuie să recunoaștem că, deși cazul dogonilor nu este considerat de mulți oameni de știință ca o dovadă de netăgăduit, cunoștințele astronomice ale acestei culturi africane primitive nu pot fi produsul întâmplării. Astfel a estimat Carl Sagan atunci când a fost întrebat despre acel subiect: „Cunoașterea cerului de către dogoni este de neconceput fără ajutorul unui telescop".

Totuși, Sagan consideră că nu trebuie neapărat să căutăm printre instructorii dogonilor ființe din alte lumi, ci vreun călător european care le-ar fi transmis această informație. În acest sens, cercetătorul Javier Arriés este categoric: „Cu greu se poate crede că vizita sporadică a unui european, care, în plus, ar fi trebuit să fie foarte familiarizat cu astronomia, ar fi provocat în Mali ivirea unui sistem de credințe atât de amplu, de coerent și de bine coordonat". Este ca și cum am crede că un călător mesopotamian, în urma unor scurte discuții cu sacerdoții de pe Nil, ar fi însămânțat complexa tehnologie egipteană. Personal, trebuie să adaug că atunci când Carl Sagan a expus această ipoteză, comunitatea științifică oficială încă nu știa nimic despre Sirius C (respectiva stea a fost descoperită abia în anul 1995); și totuși, dogonii aveau deja cunoștință despre existența ei.

[1] SAGAN, Carl – *La conexión cósmica (Legătura cosmică)*, Barcelona, Plaza & Janés, 1978, p. 197. (*n.a.*)

Capitolul 9

VALEA GIGANȚILOR

Întotdeauna m-a fascinat perfecțiunea artei rupestre preistorice. Pe lângă reprezentările rupestre naturaliste, pline de frumusețe și de senzualitate, în ultimii ani au apărut ipoteze noi care încearcă să explice semnificația celor mai abstracte astfel de manifestări, și anume, petroglifele. Multe dintre aceste desene ar putea să corespundă formelor antice de protoscriere, idee pe care o împărtășim și noi[1]. Însă, printre toate aceste interpretări există unele mai tulburătoare. Vom călători în două regiuni ale planetei în care par să existe desene înfățișând creaturi din alte lumi. Dacă artiștii care le-au desenat au respectat realitatea, atunci când au pictat o capră sau o antilopă, de ce să credem contrariul în legătură cu aceste enigmatice siluete umanoide?

Picturi rupestre precum cele existente în Valea Minunilor, pe creasta muntelui Bego, situat în departamentul francez Alpes-Maritimes, sau scena comică ce apare într-o pictură rupestră din Fernaga, în Rusia, picturile italienești de la Valcamonica sau gravurile din zona Extremadura, din Cerezal, descrise de către cercetătorul spaniol Iker Jiménez, atrag atenția în mod deosebit. Toate par să reprezinte alte zeități – diferite de cele astrale – care binevoiau din când în când să coboare din ceruri pentru a intra în contact cu acele popoare care i-au descris în tradițiile lor orale și în reprezentările lor artistice expresive.

Ne aflăm în fața mărturiilor sacre, care vor constitui, în secolele ulterioare executării lor, obiecte de cult și de fervoare religioasă. Totuși, este clar că cea mai mare parte dintre aceste expresii picturale erau fructul imaginației mitologice a autorilor lor. A crede contrariul ar însemna să cădem iarăși în eroarea de a subestima capacitatea intelectuală a strămoșilor noștri.

Nu este nici serios, nici coerent să legăm orice marionetă de un astronaut venit din altă lume. Deși, ca mereu în viață, există excepții. Acesta este cazul frescelor preistorice din Australia și din Sahara algeriană. Mă refer la celebrele *wondjina* și la capetele rotunde din Tassili. Două manifestări care sunt legate, la rândul lor, de unele cazuri ufologice contemporane.

Dar să intrăm puțin în istorie. În anul 1933, o patrulă franceză de recunoaștere, comandată de locotenentul Brenan, trecea printr-un defileu necunoscut din Tassili. În timpul unui popas și din pură întâmplare, acest

[1] A se vedea lucrarea autorului *Galicia Secreta (Galicia secretă),* Madrid, Editura Corona Borealis, 2003. (*n.a.*)

ofițer a observat că își așezaseră tabăra la mică distanță de o imensă piatră murală colorată. Nu exista nici un dubiu. Acelea erau picturi rupestre.

În această fereastră pierdută către trecut, patrula a observat pahiderme mari, girafe mâncând din coroanele arborilor și hipopotami ce se bălăceau în apă. Artiștii anonimi de pe acele meleaguri au reprezentat în piatră ceea ce odinioară fusese un pământ fecund. Pe măsură ce Brenan și-a continuat itinerarul prin acel deșert, au apărut în fața ochilor lui noi mărturii ale unei lumi dispărute cu 8 sau 10 mii de ani înainte.

Categoric, acea regiune din Sahara fusese fertilă. Judecând după catalogările care s-au făcut în anul 1956, locuitorii ei vânau și se bucurau de o viață plină, în mijlocul unei naturi generoase.

Pe atunci, arheologul Henri Lhote a descoperit un nou sit într-un loc numit *Jabbaren*. Acolo au dat peste una dintre cele mai captivante enigme arheologice ale secolului al XX-lea. Expediția găsise o mostră de artă rupestră ciudată și, în același timp, deosebit de frumoasă. Alături de reproducerile cele mai expresive din viața cotidiană a acelor popoare, Lhote a dat peste altele care i-au atras considerabil atenția, deoarece stilul și natura exotică păreau străine de contextul general reprezentat de către artist.

Era vorba despre picturi enorme ale ființelor umanoide cu capete mari și rotunde, cu gâturi și ochi ciudați, fără gură sau nas. Niște motive atât de ciudate, încât expediția nu a stat pe gânduri să le boteze cu numele de „marțieni".

Este posibil ca această descriere a umanoizilor de la *Jabbaren* să nu fie atât de departe de realitate. În limba *targui*, cuvântul *Jabbaren* înseamnă „Prăpastia Giganților". Și, într-adevăr, unii dintre respectivii umanoizi desenați în acest loc depășesc cu mult înălțimea de șase metri. Aceste ciudate „capete rotunde" apar alături de alte reprezentări mult mai obișnuite pentru noi și care au fost desenate fără nici o adăugare artistică. Astfel, ne întâlnim cu ceea ce ne și așteptăm să vedem: animale, plante și nativi care sunt clar umani. Este limpede că artistul s-a străduit să redea realitatea proprie mediului său, folosindu-și toată capacitatea de care dispunea pentru a reproduce figurile după criterii naturaliste. Din acest motiv, prezența printre nativi a acestor făpturi misterioase pare șocantă.

Cercetători de talia francezului Jean Gossart estimează ca fiind probabilă identitatea extraterestră a acestor ființe: „În ciuda precauției noastre legendare, trebuie să admitem că aceste capete rotunde au cu adevărat un aer extraterestru. Liniile orizontale la înălțimea gâtului te fac să te gândești la cutele de îmbinare între costum și casca de scafandru."

Dar surprizele nu se opresc aici. Cronicarii rupeștri din Tassili au fost preocupați să depună mărturie despre comportamentul neobișnuit al acestor creaturi. Zeci de ființe par să plutească, de parcă ar fi înotat. Obiecte

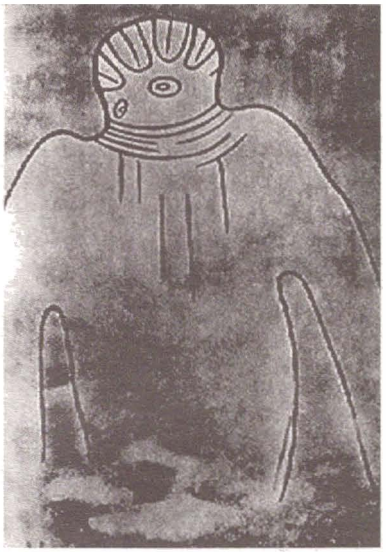

Henri Lhote a botezat ciudata ființă care apare reprezentată pe deschiderea din piatră cu numele de „Marele Zeu Marțian". (Prin bunăvoința revistei *Enigmas*)

ovale și sferice prevăzute cu extremități survolează peste capetele nativilor și există chiar unele care se odihnesc în mulțime.

Dintre toate imaginile de acest fel, există una care a atras atenția ufologilor. În ea se vede un „cap rotund" care răpește un grup de femei indigene. Le târăște către un ciudat obiect de formă ovală, căruia pictorul preistoric i-a adăugat niște mici raze împrejur, vrând parcă să sugereze că acel obiect răspândea el însuși o lumină.

Ar putea fi combătută teoria extraterestră argumentând că respectivele „capete rotunde" erau în realitate oameni cu măști și costume ritualice. Totuși, existența „capetelor rotunde" în alte contexte geografice ar putea să desființeze o asemenea supoziție. De exemplu, în localitatea spaniolă Los Villares întâlnim situl de la Estoril. Într-o deschidere de piatră, un cioplitor preistoric a gravat petroglifa unui „cap rotund", precum cele existente la Tassili, cele două localități fiind situate la o distanță foarte mare una față de cealaltă[1].

TEZAURELE DE PE TERITORIUL INTERZIS

Cu circa o sută de ani înainte de descoperirea de la Tassili, alt militar, britanicul George Grey, a găsit o galerie rupestră remarcabilă, în aer liber. Acest fapt accidental – în termenii lui Andrew Tomas – continuă să-i uimească pe antropologii australieni. Aceștia nu au înțeles cum tânărul

[1] În picturile rupestre de la Tassili d'Ajjer se observă, pe lângă motivele prezentate, instantanee naturaliste, deosebit de frumoase, în care sunt incluse scene cotidiene ale oamenilor care populau pe atunci un mediu natural total diferit de cel actual. Aceste tablouri rupestre reprezintă o adevărată fereastră către trecutul cel mai îndepărtat din Sahara algeriană. Majoritatea experților estimează că aceste scene rupestre reprezintă instantanee ale vieții din deșertul Saharei din anul 6000 până în 1000 î.Hr., când această regiune se bucura de o climă umedă și pământuri fertile. (*n.a.*)

britanic, navigând fără escale intermediare din Anglia, a debarcat la gura de vărsare a râului Prince Regent și, cu un grup de doar doisprezece oameni, a organizat o campanie de explorare în ceea ce astăzi încă mai este considerată cea mai inaccesibilă zonă din Australia. În locul de unde izvorăște râul a găsit „Peșterile Magice", despre care nici măcar nu știa că existau. Acea descoperire a fost efectuată în cel mai călduros și mai ploios anotimp al anului. George Grey și-a riscat literalmente viața înainte de a da peste acest tezaur arheologic.

Mai întâi a fost călătoria, care s-a desfășurat prin defileurile alunecoase ale văii Prince Regent, în timpul când ploile torențiale se precipitau pe râpe, sub formă de căderi de apă. „Expediția", comentează Andrew Tomas, „a pierdut oi, ponei și mărfuri."[1] Nimeni din grup, nici măcar tânărul locotenent englez, nu era conștient în ce se băga, dar pătrundeau în interiorul interzis al „Peșterilor Magice" din Kimberley. Această zonă geografică australiană era păzită de aborigeni înarmați până-n dinți. Pentru ei, regiunea pe care o numeau „Șarpele Arcului Iris" era un spațiu pe care tradițiile antice le ordonau să-l protejeze de intruși.

Locotenentul a fost atins de mai multe lănci, a răspuns atacului și l-a ucis pe șeful tribului. Imediat, restul aborigenilor au fugit care încotro, de frica armelor magice ale britanicilor. În ciuda rănilor grave suferite în încăierare, Grey a continuat să avanseze, timp de două luni dificile, străbătând distanța de 115 kilometri și atingând Muntele Hann.

Pe creasta podișului Kimberley, Grey și oamenii săi au descoperit uimiți acele „Peșteri Magice", obiect al protecției aborigenilor. Ca și în cazul din Algeria, picturile rupestre din peștera australiană reprezentau replici aproape identice ale motivelor de la Tassili. În termeni generali, aceste picturi australiene surprind prin stilul lor unic. Întâlnim siluete care capătă tridimensionalitate, grație tehnicilor de hașurare folosite de către autorii lor. În plus, știm că picturile au o vechime foarte mare[2]. Triburile de pe acele meleaguri își atribuie cultura zeilor cerului: Daramulun, Bunjil și Baiame. De asemenea, ni se vorbește despre o zeiță Guriguda, ale cărei reminiscențe pot fi văzute în unii umanoizi wondjina.

Această divinitate mergea îmbrăcată în cristale de cuarț și răspândea licăriri de lumină. Respectiva viziune nu amintește de cea a unui umanoid

---

[1] TOMAS, Andrew – *En las orillas de mundos infinitos (Pe țărmurile lumilor infinite)*, Barcelona, Plaza & Janés, 1976. (*n.a.*)

[2] Aparent, autorii acestor picturi au fost contemporani cu diprotodontul, un mamifer dispărut, asemănător ursului, și cu crocodilul Panaramitee, care trăia în fostele lacuri din centrul Australiei. Ambele animale au fost desenate, ceea ce ar putea indica un fapt nemaiauzit, precum existența, acum un milion de ani, a aborigenilor care realizau desene wondjine! (*n.a.*)

îmbrăcat în costumul lui spațial? Potrivit tradițiilor indigene, aceste picturi au fost executate în „Vremea Viselor": timpul primilor oameni și al ființelor cerești. Aceste creaturi erau redate fidel. Se cunosc sub numele de wondjini și pentru unii erudiți, precum australianul A.W. Creig, execuția lor nu lasă pe nimeni indiferent: „Entuziasmul artistic al acestor sălbatici nu doar că depășește orice speranță justificată, ci își găsește expresia în conturarea unui obiect care, în ansamblu, era în afara experienței lor zilnice și, judecând după repetarea lui constantă, pare a fi de natură simbolică: o figură fără gură, încununată cu un halou și cu haine ce nu puteau fi familiare acestor artiști ce purtau acoperăminte sumare."

În plus, Creig lasă să se înțeleagă ceea ce este evident: aborigenii de acum mii de ani pictează niște ființe a căror îmbrăcăminte este mult mai modernă decât cea pe care o utilizau ei. Pe de altă parte, cei „fără gură" au anumite trăsături similare „capetelor rotunde" algeriene. Judecând după portretele făcute acestor ființe, wondjinii pe care i-a descris pictorul preistoric trebuie să fi avut o înălțime în jur de cinci metri, aproximativ aceeași cu statura de șase metri a ființelor din Tassili care, la fel, nu au gură, ci doar ochi.

Analiza acestor picturi australiene ne permite noi descoperiri. Într-adevăr, găsim o figură care pare să poarte o cască de astronaut. Alt mister îl reprezintă prezența, nicăieri decât în Australia, a bărbatului cu barbă, acoperit cu mitră, și a celor trei presupuse femei care îl însoțeau. Unii wondjini au o îmbrăcăminte roșie și mâinile le sunt acoperite de ceea ce par a fi niște mănuși. În plus, pe cap poartă un curios acoperământ și uneori acesta include niște simboluri ciudate care încă nu au fost descifrate[1].

Vom găsi cheia care să rezolve acest complex mister de relații trecute în traducerea respectivelor hieroglife?

Carl Sagan, în lucrarea sa, *Legătura cosmică,* afirma că există doar o clasă de legende care ar putea să-l convingă de vizitele extraterestre din trecut: „Când informația pe care o conțin nu poate fi generată de civilizația care a creat-o; dacă, de exemplu, un număr transmis de mii de ani ca fiind sacru rezultă a fi constanta structurii nucleare". Ei bine, fizicianul și matematicianul argentinian José Álvarez López, în cartea *Biblia Cuantică*[2], observă că numerele fundamentale ale Cabalei corespund constantelor atomice pe care le folosește știința actuală. Luând cifrele corespunzătoare unităților, Álvarez López obține matricea unui tablou numeric ale cărui numere sunt predeterminate în mod logic. Aspectul uimitor constă în faptul că 45 de numere din această matrice corespund valorilor exacte a opt constante

[1] Atrage atenția faptul că cele patru hieroglife care apar pe acoperământul wondjinilor sunt destul de asemănătoare cu literele berbere. (*n.a.*)

[2] LOPEZ, José Álvarez – *La Biblia Cuantica* (*Biblia Cuantică*), Editura Espacio y Tiempo, 1992. (*n.a.*)

fundamentale din fizică: constanta lui Plank, viteza luminii, constanta gravitației, precesiunea echinocțiilor, constanta structurii fine (a cărei importanță constă în faptul că determină mărimea atomilor), relațiile de masă electron-mezon, constanta lui Boltzman și, în sfârșit, masa electronică.

Aceste descoperiri reprezintă dovada palpabilă a unei mosteniri științifice provenite de la o civilizație superioară entităților preistorice.

După modesta mea înțelegere, fără să exclud prezența extraterestră în trecut, cred în influența exercitată asupra culturilor antice de către altă civilizație, legată de Cosmos prin știința și tehnologia sa, dar total umană. Este vorba despe membri ai unei civilizații terestre avansate, care sunt descriși în alte mitologii și care se diferențiază de presupusele civilizații galactice la care am tot făcut referire.

Legendele antice indiene ne spun că, în noaptea îndepărtată a preistoriei, au sosit pe coastele Noii Lumi oameni albi, cu bărbi lungi, care s-au unit cu indienii și – din nou același refren – i-au învățat știința, tehnica și legile înțelepte ale culturii lor avansate. În plus, ni se spune că cei care au venit pe mare s-au transformat, în ochii indigenilor, în zeii albi ai acelor imperii.

Guvernatorul Luis de Monzón a menționat, într-un raport foarte detaliat, adresat viceregelui de Toledo, o poveste în care se relatează că, înainte de imperiul incașilor, în vremuri extrem de vechi, un număr mic de oameni, denumiți *viracocha*, au sosit pe teritoriul actualului stat Peru.

După cum afirmă Pierre Honoré, în mitologia tuturor popoarelor din Lumea Nouă supraviețuiește legenda zeului alb. Incașii l-au numit Kon Tiki Illac Virachoca; mayașii, Kukulcán; toltecii și aztecii, Quetzalcóalt. Acești zei au venit din est, în cele mai îndepărtate timpuri, în bărci ciudate și enorme, care, atunci când se apropiau lent de coastă, străluceau pe ambele laturi, ca niște șerpi uriași. Succesul acestei misiuni civilizatoare este dovedit de calitatea astronomiei precolumbiene reflectată în calendar sau în monumentele colosale.

COSMOLOGIA PRECOLUMBIANĂ

În *Codicele Bodley*[1] remarcăm un desen care reprezintă un templu destinat observării cerului. Știm aceasta deoarece apare ochiul unui astronom încadrat între brațele unei cruci, despre care unii arheoastronomi cred că reprezintă un instrument astronomic proiectat pentru a calcula dimensiunile anumitor corpuri cerești.

[1] Important manuscris pictografic, care a apărut în secolul al XVII-lea la Biblioteca Bodley de la Universitatea Oxford și a cărui origine este încă discutată. (*n.red.*)

În situl mezo-american de la Chichén Itzá se află resturile cunoscutului observator stelar denumit „Melcul". Acesta constă într-un turn cilindric care se ridică deasupra unei platforme patrulatere. Pentru a ajunge în partea superioară trebuie să urci pe o scară în formă de spirală, distrusă în parte de trecerea secolelor. Odată ajunși sus, dăm peste numeroase deschizături cu o clară funcționalitate astronomică. De la aceste ferestre, sacerdoții maya puteau să observe apariția lui Venus și a anumitor stele și să înregistreze mișcările Soarelui. Toate aceste calcule le permiteau să stabilească riguros durata diverselor perioade sinodice. Piramida principală din acest centru ceremonial reprezintă fiecare dată de 21 martie, ziua care marchează începutul primăverii, scena coborârii pe pământ a șarpelui de lumină al zeului Kukulcán.

În regiunea maya se află numeroase monumente construite după criterii arheoastronomice. În Guatemala, întâlnim anumite temple din care era posibil să se determine atât solstițiile, cât și echinocțiile. La solstițiul de vară, Soarele se ivea deasupra colțului nordic al templului; în schimb, la echinocții răsărea prin spatele porții altui monument. În sfârșit, în timpul solstițiului de iarnă apărea mereu prin colțul sudic al unei a treia construcții.

În Uaxactum (Guatemala), există două construcții puse față în față, care serveau drept indicatori ai solstițiilor și echinocțiilor. În Uxmal, clădirea cunoscută drept Palatul Guvernatorului, construită în jurul anului 750 d.Hr., este dedicată lui Venus.

Cercetătorul G. Romano a observat o caracteristică unică a acestui palat: „Din punctul central al vârfului monumentalei scări de acces se poate face o aliniere între o stelă, în prezent aflată în ruină, un altar și o ridicătură foarte mică, abia vizibilă deasupra orizontului îndepărtat. Această ridicătură este vârful unei piramide care se ridică deasupra orașului Nohpat. Alinierea este orientată către punctul pe unde răsărea Venus, atunci când atingea declinația sa negativă maximă." Poate că populația maya făcea măsurători atât de precise pentru a controla perioada sinodică a planetei Venus și, prin urmare, răsăritul său heliac[1].

În împrejurimile orașului México întâlnim altă mostră arheoastronomică spectaculoasă: fortăreața de la Teotihuacán. Acest enorm complex arhitectonic de temple și de monumente adăpostește, și în prezent, multe secrete. Pentru început, nu se știe cine au fost făuritorii și constructorii celui mai grandios oraș precolumbian din America Latină. Axa colosalei piramide a Soarelui este orientată în direcția est-vest, urmând mișcarea

[1] Se spune despre aștri care răsar sau apun cu cel mult o oră înainte sau după Soare. (*n.a.*)

Astrului Rege de-a lungul zilei. Se crede că piramida ar fi simbolizat centrul Universului.

Orașul se împarte în două părți bine delimitate. Zona înaltă, consacrată zeilor cerești, unde întâlnim templele Soarelui și al Lunii, și zona joasă, închinată muritorilor, în care se remarcă templul lui Quetzalcóalt. În sfârșit, printre cele două părți trece un drum cu o lungime de peste doi kilometri, cunoscut sub numele de Calea Morților.

Măsurătorile efectuate în anii '70 demonstrează că Teotihuacán era o adevărată fortăreață cosmică. Atât în zonele exterioare, cât și înăuntrul nucleului urban întâlnim mai multe cercuri concentrice punctate sub formă de cruce, care au servit drept repere. Alinierea ce se stabilește între două cercuri punctate ale așa-numitului grup Viching și colina de pe dealul Colorado, situată la vest de oraș, este orientată către punctul orizontului pe unde apuneau Pleiadele în anul 150 d.Hr.

Altă referință arheoastronomică ibero-americană importantă se întâlnește în Intihuatana, piatra sacră a fortăreței incașe de la Machu Picchu (Peru), închinată puternicului Inti sau zeu al Soarelui, și care este cioplită dintr-un singur bloc de rocă. La solstițiul de iarnă se lega simbolic de zeul solar, servind unor scopuri astronomice mai rafinate. Piatra poate să indice solstițiile, echinocțiile și mișcările lunare, cu o precizie absolută.

Vechea capitală aztecă, Tenochtitlan, a fost și ea întemeiată în scopuri astronomice. Grație documentelor coloniale, știm că Templul Major avea în vârf două altare, orientate către vest, în direcția răsăritului Soarelui, care, în timpul echinocțiilor, se ivește la orizont exact între cele două construcții.

Dacă strădania constructivă a acelor arhitecți anonimi este pasionantă, nu mai puțin este și fundamentul matematic cu adevărat perfecționist al calendarului maya.

În cartea sa, *Sărbători sacre*, Jesús Callejo se referă la precizia calendarului maya: „Dispunerea lui era diferită față de toate calendarele pe care le cunoaștem, dar cu o precizie mai mare". Ne-o demonstrează cu următoarea comparație:

- Conform calendarului iulian, anul era de 365,242500 de zile.
- Conform calendarului maya, era de 365,242129 de zile.
- În sfârșit, potrivit calculului astronomic recunoscut în prezent de către oamenii de știință, anul este format din 365,242198 de zile.

Callejo conchide făcând următoarea reflecție întemeiată: „Paradoxal în toate acestea este faptul că, dacă îi credem pe istorici, nici membrii populației maya, nici aztecii nu cunoșteau roata, roata de olar, nu foloseau animalele de povară, și nu descoperiseră fierul."[1]

[1] CALLEJO Jesús – *Fiestas Sagradas (Sărbători sacre)*, Edaf, 1999, p. 48-49. (*n.a.*)

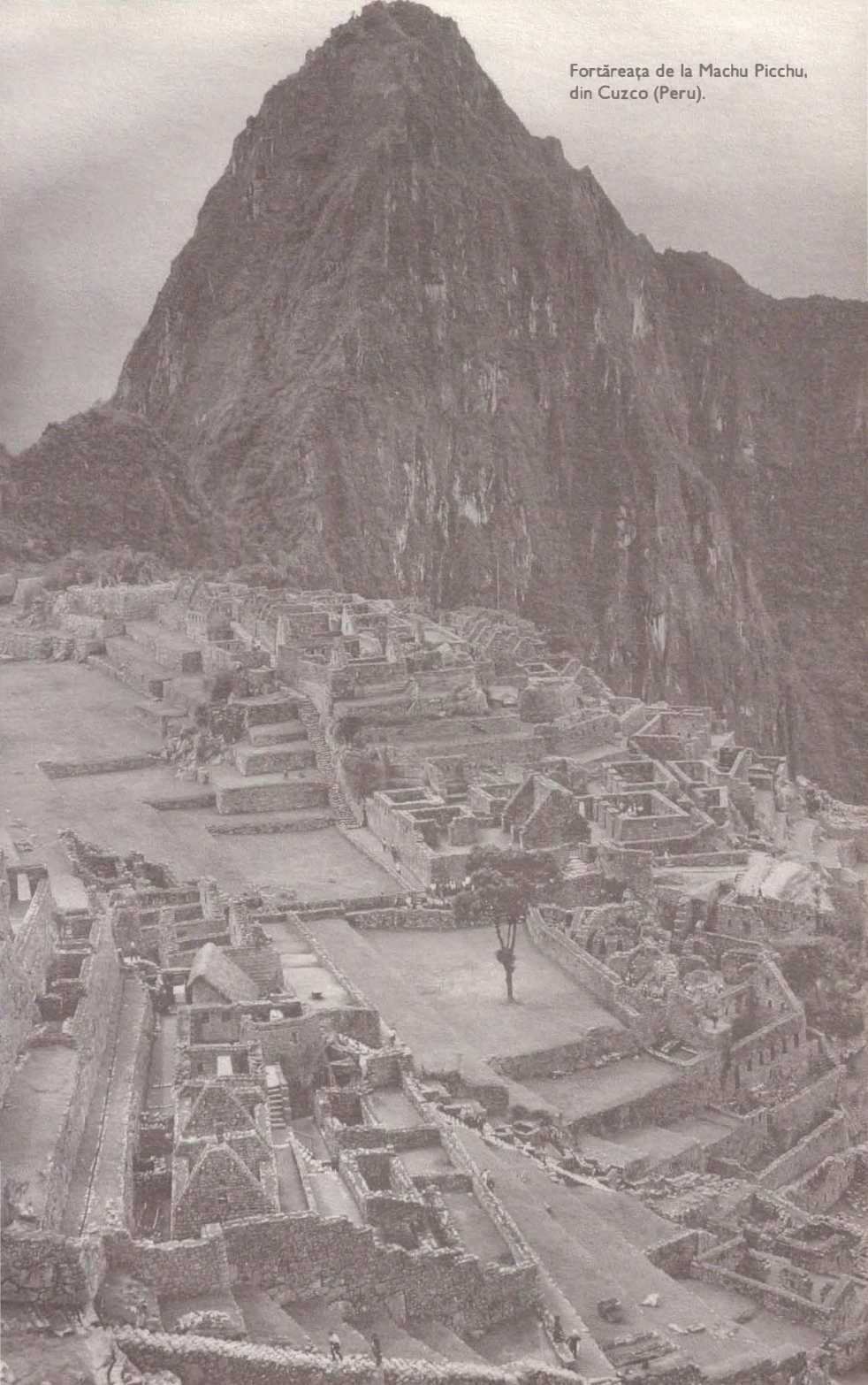

Fortăreața de la Machu Picchu, din Cuzco (Peru).

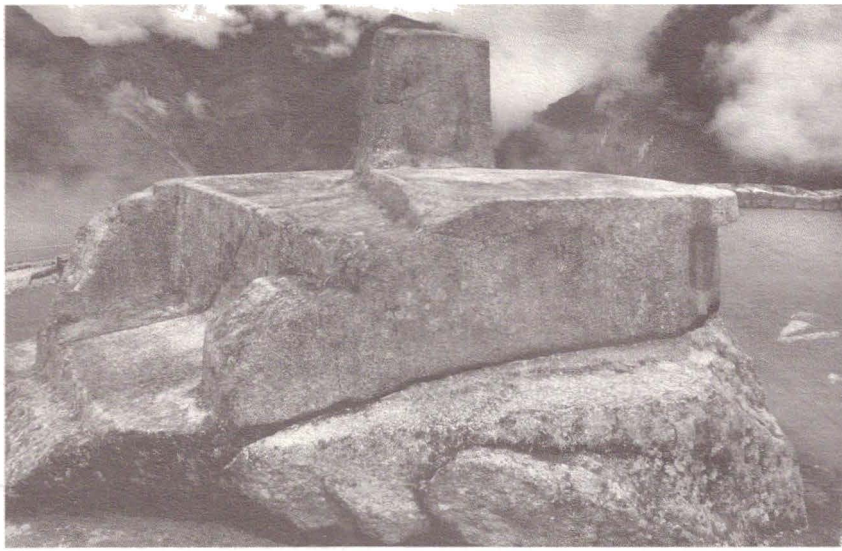

Intihuatana (Machu Picchu, Peru). Piatra sacră dedicată Zeului Soare, Inti.

Uneori, oamenii noștri de știință se pun în situații ridicole atunci când subestimează o civilizație precum maya, care, pe lângă cele expuse anterior, cunoștea ciclurile cosmice cu o precizie absolută și uimitoare.

După cum se întâmplă și în alte civilizații care atinseseră cunoștințe astronomice avansate, populația maya cunoștea precesiunea echinocțiilor și constanta sistemului solar (dar o exprimau în zile, în loc de secunde, așa cum procedau sumerienii). De asemenea, erau conștienți de faptul că fenomenul conjuncțiilor lui Jupiter și Saturn se produce în spatele Soarelui, la fiecare 9000 de ani, și știau despre existența planetelor exterioare lui Uranus și Neptun.

În lumina acestor date, nu pare de necrezut ca predecesorii maya să fi fost capabili să calculeze o constantă de 147 420 milioane de zile. Dar este într-adevăr uimitor ca exact acest număr, exprimat în zile, să fie egal cu acela care, exprimat în secunde, era folosit de către fiii lui Oannes în celălalt capăt al planetei. În fața acestui fapt trebuie să ne întrebăm: știința cosmică a populației maya și a sumerienilor a avut o origine comună?

În anul 1952, arheologul mexican Alberto Ruz a găsit ceea ce în prezent se cunoaște ca fiind faimoasa stelă funerară a așa-numitului „Astronaut de la Palenque". Această lespede tulburătoare prezintă un bărbat într-o poziție asemănătoare cu cea adoptată de piloții din navele noastre aeriene. Este înconjurat de simboluri care par să facă trimitere la constelațiile nopții. Ei bine, înainte ca lespedea să fie ridicată pentru a ști ce era sub ea, echipa arheologică a remarcat că dimensiunile ei nu corespundeau cu nici una

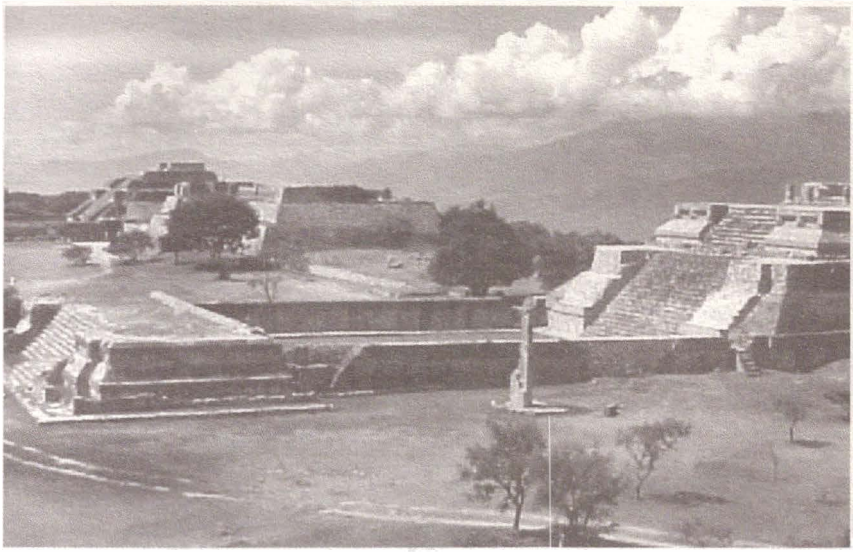

Piramida centrală din Monte Albán servește ca metodă auxiliară folosită în măsurătorile astronomice.

dintre cifrele de măsurare folosite de alte civilizații din America centrală sau meridională. Respectivele unități de măsură erau „piciorul egiptean", de 0,300 metri; piciorul de la Cuenca, de 0,348 metri și cel de la Tiahuanaco, de 0,297 metri. În plus, s-a descoperit că mormântul de la Palenque era mult mai vechi decât complexul unde se odihnea. Când, în sfârșit, s-a putut ridica și deschide mormântul, arheologii au scos la lumină resturile unui bărbat cu o statură de 1,75 metri, foarte diferit de un membru al populației maya, care nu depășea 1,50 metri. Această caracteristică fizică atât de unică i-a făcut pe unii experți să creadă că resturile bărbatului care zăcea sub lespede – departe de a fi un astronaut din altă lume – au aparținut în realitate miticului zeu alb din tradițiile indigene.

La jumătatea secolului al XIX-lea, în pădurile venezuelene încă trăiau triburi de oameni albi, cunoscuți sub numele de *motilones* (fără păr). Aceste dovezi antropologice par să garanteze prezența în trecutul îndepărtat al Americii a vizitatorilor albi și, ca urmare, a descendenților lor. Conform miturilor indigene, acele civilizații au venit în America pe nave mari, provenind din vreun punct al Oceanului Atlantic, dar de unde? Și când? Răspunsul la această întrebare tulburătoare s-ar putea afla în Țara Piramidelor, Egipt.

Umbra proiectată de cele nouă corpuri ale piramidei castelului de la Chichén Itzá alcătuieşte imaginea unui şarpe imens.

MISTERE EGIPTENE

Oricine vizitează podișul Gizeh va rămâne impreasionat pentru totdeauna. Imensele piramide și misteriosul Sfinx îl întâmpină pe călător cu o maiestuozitate solemnă, stârnind până și în cel mai temperat spirit neliniștea proprie exploratorilor și arheologilor care, timp de generații, au încercat să le deslușească secretele. Eu însumi am rămas înmărmurit la prima mea vizită la Marea Piramidă. Este vorba despre cea mai solidă și complexă construcție înălțată vreodată de specia umană. Știm că – printr-un imens efort – 30 de milioane de roci au fost transportate prin deșert, pentru a se executa această grandioasă operă de inginerie. Un monument colosal, de o mărime și o precizie practic imposibil de imitat în ziua de astăzi.

Când cineva se află în fața Marii Piramide își pune multe întrebări, iar prima dintre ele ar fi: cărui obiectiv important i s-a supus ridicarea ei? Aceasta a fost marea întrebare care i-a tulburat pe egiptologi, generații de-a rândul. În prezent, după decenii de investigații, unii dintre noi, cercetătorii, credem că am găsit răspunsul.

Probabil, cele mai vechi texte religioase cunoscute sunt așa-numitele „Texte ale piramidelor". Este vorba despre niște scrieri cărora, în general, niciodată nu li s-a acordat importanța cuvenită; ceea ce, în lumina rațiunii, este desigur paradoxal, având în vedere că aceste scrieri hieroglifice evocă misterioasa geneză a culturii egiptene. Pe de altă parte, dată fiind extraordinara lor vechime, pare incredibil faptul că abia dacă sunt cunoscute publicului larg. De fapt, acestea pot fi considerate „Vechiul Testament" al Egiptului antic. „Textele piramidelor" se găsesc cioplite în interiorul zidurilor unei piramide din Dinastia a V-a și a patru piramide din Dinastia a VI-a. Deși sunt datate între anii 2300 și 2100 î.Hr., nu sunt, nici pe departe, textele originale. Este evident că acestea derivă dintr-un arhetip anterior din care – în prezent – nu a mai rămas nici o urmă.

Cu un mare grad de certitudine, textele se referă la o religie și la ritualuri care existau deja în Dinastia a IV-a, cea însărcinată să îndeplinească lucrările complexului piramidal de la Gizeh și Dahshur. În interiorul unei piramide deteriorate a regelui Unas (Dinastia a V-a) întâlnim numeroase hieroglife care urcă spre un tavan placat cu stele. Aceste scrieri încearcă să-l ajute pe regele decedat, în călătoria sa către lumea de dincolo. Unul dintre texte este un poem frumos și straniu, plin de semnificație, care spune astfel:

Mă ridic deasupra ta, omule!
Eu nu sunt de pe acest pământ, aparțin cerurilor
M-am ridicat în zbor precum bâtlanul,
Am sărutat firmamentul precum șoimul.
Sunt esența unui Zeu,

Fiul unui Zeu,
Mesagerul unui Zeu.
Contemplă cum Osiris, temător și iubitor al Zeului,
A renăscut în stelele lui Orion „Cel Frumos".
Mă dedic slăvirii lui Orion,
Sufletul meu este o stea de Aur
Și cu el voi străbate firmamentul de-a pururi.

Acest poem ne răspunde în parte la întrebarea pe care am formulat-o la început. Piramidele aveau o funcționalitate pragmatică orientată spre a înlesni călătoria sufletului defunctului. Dar în ce consta acel pragmatism? Se limita doar la scrierea implorărilor pe pereți? Răspunsul la această întrebare ne va face să înțelegem sursa de inspirație care i-a determinat pe faraonii din Dinastia a IV-a să execute un proiect atât de grandios. Să nu uităm un fapt relevant și greu de înțeles: succesorii lor din Dinastia a V-a nu au făcut niciodată nimic asemănător; de fapt, piramidele lor prezintă un aspect de ruină, în fața celor mai vechi de la Gizeh.

Analiza indiciilor matematice pe care le-am găsit în piramidele din Dinastia a IV-a este revelatoare și coincide pe deplin cu concepțiile cosmice alte culturilor comentate anterior. Astfel, știm că acel cot utilizat ca unitate de măsură pentru a construi Marea Piramidă – de 524,1484 mm – se împărțea în 8 degete de câte 18,7195 mm fiecare. Rezultatul măsurării diagonalelor bazei, perimetrului, laturii, apotemei, intersecției și perpendicularelor trasate din centrul bazei și înălțimea dau ca rezultat următoarele valori numerice: 49 280, 34 850, 11 720, 12 320, 9970, 5840, 4840, 7840. Aspectul incredibil al tuturor acestora este că respectivele numere se transformă în cifre cosmice. Într-adevăr, reprezintă în zile un multiplu precis al mai multor cicluri planetare. Astfel, 4840 de zile reprezintă echivalentul perioadelor sinodice ale lui Mercur; la rândul lor, 5840 de zile corespund perioadelor sinodice ale lui Venus. Această legătură cosmică se accentuează și mai mult în Marea Piramidă și este strâns legată de călătoria sufletelor faraonilor morți.

În ultimii ani, explorările din Marea Piramidă au suscitat interesul publicului. Pentru prima dată, omul a conceput roboți de mici dimensiuni care să se strecoare prin adâncurile giganticei structuri, în căutarea comorilor. Răspunsul opiniei publice a fost imediat și, de atunci, interesul pentru Egiptul antic a continuat să crească, fiind unul dintre subiectele cele mai cerute în medii destul de diferite, precum cel editorial sau cinematografic. Egiptul este la modă.

Grație acestor explorări, am descoperit semnificația surprinzătoare a unora dintre infrastructurile interne ale Piramidei. Este cazul deschizăturilor pătrate, minuscule, așezate în unghiuri perfecte de-a curmezișul zidăriei

Aceste construcții au scos la iveală o funcționalitate astronomică extrem de complexă, bazată pe calcule matematice foarte elaborate, având ca rezultat „cifre cosmice".

de piatră a piramidei, care despart Camera Regelui de cea a Reginei. Patru coridoare de 20 cm despart cele două camere. Din Camera Regelui, un coridor urcă în direcția nord și altul în direcția sud până la acoperișul piramidei (în Camera Reginei, ambele canale rămân sigilate). Acum știm că aceste coridoare aveau funcția de a lega Marea Piramidă de firmament și, concret, de constelația Orion. Robert Bauval a demonstrat ceea ce mulți alți cercetători dinaintea lui bănuiau deja. Într-adevăr, canalul de sud al Camerei Regelui ținteşte către Orion și coridorul de nord, mult mai vechi, ținteşte către constelațiile circumpolare, considerate de către egipteni nemuritoare și indestructibile, căci niciodată nu răsar, nici nu apun.

Poziția stelară este schimbătoare de-a lungul mileniilor. Punctul cel mai ridicat al arcului nocturn al unui astru este orientat către sud și se numește culminație; această înălțime este cea care se schimbă ca efect al precesiunii. S-a analizat declinația lui Orion la intervale de sute de ani până în anul 2500 î.Hr., epocă în care piramidele erau deja construite. Rezultatele au demonstrat că acea constelație a Orionului s-a deplasat cu un grad pe secol; în consecință, Delta Orionis, steaua cea mai strălucitoare din centura Orion, a făcut același lucru. Ei bine, această particularitate face ca lumina stelei să poată traversa aceste canale cosmice, mai precis, sudul.

Coridorul sudic din Camera Reginei este orientat către Sirius, care, în mitologia egipteană, este Isis, soția lui Osiris, fapt pentru care constelația Orion este Osiris. Într-adevăr, Osiris și soția sa, Isis, guvernează cerul nocturn al Egiptului antic. În corespondență totală cu „Textele piramidelor", aceste canale serveau pentru a trimite sufletul faraonului, cu extremă precizie, către Osiris; către regatul morților. Dar lucrurile nu se opresc aici: cele trei piramide din Gizeh se succed una alteia, precum centura lui Orion, indicând aceeași poziție către est. Sunt reprezentarea sa exactă pe Terra.

Pe de altă parte, în „Textele piramidelor", egiptenii afirmă și că civilizația a apărut în țara lor; ei bine, în interiorul marelui Templu din Abydos întâlnim alte scrieri, denumite „Tabletele de la Abydos", ce conțin o listă a faraonilor care au guvernat Egiptul. Pare foarte edificator comentariul pe care l-a făcut faraonul Seti către fiul său, Ramses al II-lea, atunci când l-a dus la Abydos: „Iată, fiul meu, toți faraonii Egiptului antic, de la Narmer" (în greacă, Menes). Arătând către celălalt perete plin de hieroglife, Seti îi spune lui Ramses al II-lea: „Iar asta s-a întâmplat cu mult înainte de regatul lui Narmer, acum mii de ani, când pământul era condus de zei și de semizei". Deși pare incredibil, egiptologii nu iau în seamă cealaltă latură a peretelui, oprindu-se la anul 3000 î.Hr.

În mod ascuns și deliberat, constructorii Marii Piramide au orientat coridoarele descrise înainte, către locul de pe cer unde ei considerau că

se afla primul faraon divin, Osiris; de fapt, au orientat într-o formă metaforică aceste canale cosmice ale Piramidei către Vremea de Început a mitologiei egiptene, momentul când apare civilizația. Când a fost acel moment?

Cu ajutorul calculatoarelor, Robert Bauval a observat că potrivirea exactă dintre piramidele din Gizeh și constelația Orion s-a realizat când aceasta și-a început ascensiunea, și acel lucru s-a întâmplat în anul 10 500 î.Hr.

Dacă piramidele sunt legate de Vremea de Început, ce se întâmplă cu Sfinxul? Cu o lungime de 72 de metri și o înălțime de 19,80 metri, Sfinxul s-a dovedit a fi cheia enigmei. Conform celor istorisite în numeroase izvoare antice, Sfinxul ar fi deținătorul secretelor unei civilizații antice și avansate, ce a dispărut ca urmare a unei groaznice catastrofe, în urmă cu mii de ani. Tradițiile care vorbesc despre această întâmplare apocaliptică menționează o fantasmă arheologică pe care Platon a făcut-o cunoscută sub numele sugestiv de Atlantida.

Geologia a demonstrat că Sfinxul nu este contemporan cu piramidele. Erodarea elocventă a Sfinxului a fost clară dintotdeauna pentru egiptologi, dar probabil că, din ignoranță, nu s-au bazat niciodată pe acest factor în studiile lor. Geologia indică faptul că Sfinxul a fost expus ploilor timp de secole; este vorba despre precipitații care au încetat să cadă cu mii de ani în urmă. Pe de altă parte, se observă cum corpul Sfinxului este mult mai voluminos decât capul, cele două elemente nu păstrează proporția, ceea ce ne face să bănuim că acesta a fost restaurat în anul 2500 î.Hr., când s-a retușat capul. Geologia nu minte și ne spune că Sfinxul contempla nașterea constelației Leului în anul 10 500 î.Hr.! Și, dat fiind faptul că Sfinxul este un excelent marcator al echinocțiilor, acesta contempla locul exact pe unde răsărea Soarele în timpul celui de primăvară.

Oricât de incredibil ar părea, piramidele și Sfinxul marchează zorii civilizației, nașterea unei entități misterioase din care a încolțit cunoașterea. Edenul, momentul în care începe memoria noastră istorică. Acea civilizație este asimilată de unii cercetători miticei Atlantide.

Capitolul 10
CIVILIZAȚIA UITATĂ

În lucrarea *Timaios* a lui Platon, ni se povestește că atunci când Solon (630-560 î.Hr.) a vizitat Egiptul, în anul 600 î.Hr., sacerdoții i-au povestit despre distrugerea unui imperiu puternic, cunoscut sub numele de Atlantida.

Conform diverșilor cercetători, acesta trebuie să fi pierit sub influența vreunui important mecanism natural incontrolabil, în urmă cu circa 10 sau 11 mii de ani, și asta în ciuda supraviețuirii mitului dispariției sale sub apele violente ale oceanului.

Dar nu pare să existe nimic, arheologic vorbind, care să sprijine existența Atlantidei. Totuși, cercetări geologice recente par să susțină miturile și tradițiile antice care ne vorbesc despre civilizații vechi și cataclisme îngrozitoare. Măsurând concentrația de oxigen 18 din sedimente, iar aceste rezultate contrastând cu cele din analiza cu carbon 14, geologii au ajuns la concluzia că acum 11 650 de ani, Oceanul Atlantic a suferit o încălzire semnificativă. Datele se apropie destul de contextul temporal pe care diferite dovezi egiptene îl sugerează pentru Marele Cataclism, care a pustiit acest continent sau ansamblu de insule – specialiștii nu se pun de acord – în urmă cu aproximativ 11 500 de ani.

În acest sens, este important să ne amintim că ridicarea nivelului apelor se produce, mai ales, printr-o creștere a temperaturii care dilată lichidul. Astfel încât, datele geologice – chiar dacă nu demonstrează existența Atlantidei – susțin într-adevăr cataclismul, care probabil că a distrus-o scufundând-o, potrivit mitului, în adâncurile oceanului, pentru a nu mai ieși niciodată la suprafață.

În plus, există și alte fapte semnificative care vin și ele să susțină realitatea acelui eveniment catastrofic. Pe toată planeta, întâlnim tradiții legate de un dezastru de o magnitudine enormă, cunoscut drept „Potopul Universal".

Toată lumea cunoaște povestea pe care ne-o descrie Biblia. Noe, după câteva luni de derivă, debarcă pe muntele caucazian Ararat. Totuși, această istorisire datând de circa 2500 de ani a avut un precedent: legenda sumero-babiloniană, scrisă în urmă cu circa 5000 mii de ani, și care a servit drept inspirație pentru povestea lui Noe. Unele dintre aceste texte, precum *Epopeea lui Ghilgameș*, descriu în principal aceeași poveste ca și Biblia. Mitul apare din nou în Grecia, unde Deucalion – clasicul Noe – va așeza Arca pe muntele Parnas, după potop. În India, miticul naufragiat se numește Manu și nava lui se va odihni și ea tot pe un vârf de munte. În alte țări, numele lui variază, formând o listă aproape interminabilă. Aceste

tradiții se găsesc în toată emisfera occidentală, din Alaska până în Țara de Foc. Prin intermediul acestor tradiții mitologice, va căpăta formă ideea unui popor venit de pe mare, după potopul universal.

Presupusele fundamente ale acestei teorii se găsesc în mitologia egipteană. Acolo, ni se vorbește despre Osiris, unul dintre fiii lui Nut și Geb. Osiris se va căsători cu una dintre surorile sale, Isis, și, după întemeierea cetății Teba, se va dedica învățării elementelor de bază ale civilizației. Mai târziu, fratele lui, Seth, și cei 72 de aliați ai săi îl vor asasina, apoi îl vor arunca în Nil, pe o arcă din lemn de salcâm. Potrivit legendei, arca va naufragia în apropiere de Tir, rămânând acolo o lungă perioadă.

După aceste întâmplări, intră în scenă Isis, care, după mai mulți ani de căutări, găsește trupul neînsuflețit al soțului său. Dar Seth îi va smulge din nou cadavrul, dezmembrându-l în 14 bucăți, pe care le va împrăștia prin tot atâtea orașe, însă nici măcar acest lucru nu o descurajează pe Isis.

Ea va lipi la loc corpul soțului său, insuflându-i viață cu ajutorul zeilor Toth și Anubis. Osiris, astfel reînviat, va zămisli în ea un fiu, pe Horus, care îl va răzbuna pe tatăl său, luându-i coroana lui Seth și unificând Egiptul.

În multe alte legende, ca și în aceasta, se vorbește despre două entități înfrățite care, totuși, sunt vrăjmașe. Una dintre entități ar fi cunoașterea. Este vorba despre un popor purtător de cultură, care va fi învins și dezbinat într-o primă bătălie. În timpul aventurii sale, va ceda o parte dintre cunoștințe popoarelor aflate în apropierea mării și, în cele din urmă, după trecerea mai multor generații, va instiga la răzbunare într-o nouă luptă, pe care o va câștiga și își va recupera puterea pierdută.

În această poveste întâlnim verigile ce ne ghidează în căutarea unei științe preistorice uitate, ale cărei resturi se găsesc împrăștiate în locuri strâns legate de toponimia descrisă în mit.

Dacă specificăm punctele geografice la care face mențiune legenda lui Isis și Osiris, observăm că drama se desfășoară în sudul Egiptului, începând din Teba, pentru a continua în orașele Atribis, Bubastis, Busiris, Sais și Balamun. Apoi, atunci când Isis continuă să străbată Nilul, vizitează Heliopolis, Menfis, Cusae, Abydos, Asiut, Fayum, Dendera și Insula Elefantina. De asemenea, trebuie să amintim Byblos și Buto. Primul, pentru că acolo s-a găsit întâia oară trupul întreg al lui Osiris, și al doilea, pentru că aceasta a fost localitatea în care Isis l-a dus la întoarcerea în Egipt.

„Vizitatorii – civilizatorii – le-au ordonat egiptenilor să construiască edificii speciale. Potrivit legendei, sacerdoților din fiecare dintre acele locuri marcate pe hartă li s-au dat asigurări că vor primi trupul întreg al lui Osiris, și nu doar o parte din el" (Tomas, *Pe țărmul lumilor infinite*). Din această perspectivă interpretativă, corpul lui Osiris este asimilat moștenirii secrete a științei piramidelor. Punctele geografice în care se desfășoară mitul conțin

cheile documentare care par să autentifice existența unei Camere oculte, unde este păzită – de secole – înțelepciunea unei civilizații magnifice.

În orașul Teba găsim primele indicații ale unei științe preistorice. Dispozitivul care dădea glas colosului vorbitor al lui Memnon nu a fost înțeles de către inginerii romani, care nu au stat pe gânduri și l-au distrus pentru totdeauna. În acest loc întâlnim altă mostră arheologică unică: camera funerară a arhitectului Senmouth. Interiorul mormântului conține un document astronomic cu punctele cardinale inversate, așa cum era văzut firmamentul, de la aceste latitudini, acum 12 000 de ani.

Și în Dendera găsim o reprezentare zodiacală în care semnele sunt dispuse cu Leul la echinocțiul de primăvară, așa cum s-a întâmplat acum circa 12 000 de ani.

La rândul său, în Oxyrhynchus, există două papirusuri cu fragmente de maximum interes pentru scopurile urmărite în această lucrare. Papirusul 654 spune: „Pe care l-am căutat fără încetare până să-l descopăr, că atunci când îl voi descoperi va uimi și când va uimi, va domni". La rândul său, papirusul 655 comentează: „Ai ascuns cheia cunoașterii".

Pare paradoxal că autorii moderni îi consultă pe Herodot, pe Platon și pe Manethon, însă evită izvoarele care menționează zeii-conducători ai Egiptului predinastic. Totuși, și această informație a ajuns până la noi grație istoricului Manethon. Potrivit acestor surse, prima dinastie de semizei s-a instaurat în jurul anului 9013 î.Hr. În altele, precum în *Papirusul de la Turin*, ni se vorbește despre 8813 î.Hr. Etapa istorică la care fac referire aceste informații se apropie de contextul temporal de acum 12 000 de ani.

Buto împarte cu Sais și Bubastis presupusa existență a secretelor ascunse, în aceste localități fiind depozitate tot felul de materiale legate de o tradiție științifică veche și dispărută. Platon asigură că în templul lui Neith, din Sais, există camere secrete în care se păstrează arhive cu o vechime de peste 9000 de ani.

Numele Buto amintește imediat de personalitatea unei zeițe cu anumite reminiscențe precolumbiene. Există posibilitatea ca legenda să vorbească în realitate despre unul dintre acei conducători civilizatori. Regina Bota, la fel ca și Quetzalcóalt, are forma unui șarpe cu pene. Acest simbol atât de universal susține argumentul transmiterii de cunoștințe și îl întâlnim, de asemenea, în Australia.

CAMERE SECRETE

Istoricul roman Ammianus Marcellinus (secolul al IV-lea) a făcut următoarele aprecieri cu privire la piramide: „Inscripțiile care, potrivit

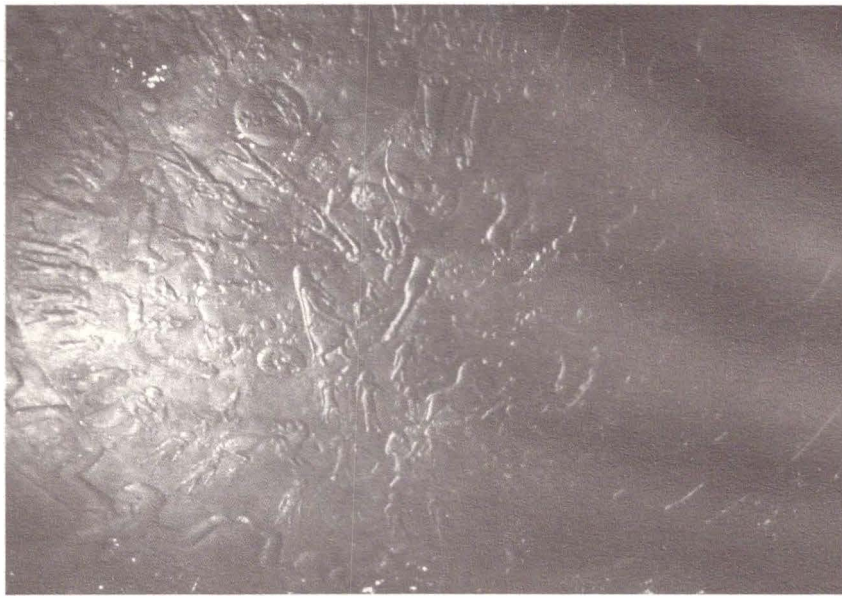

Zodiac din templul de la Dendera. Acest zodiac denotă o înțelegere a Cosmosului care astăzi pare încă dificil de asimilat. Începe cu semnul Leului în echinocțiul de primăvară și cuprinde un context temporal foarte amplu, inclus între anii 10 950 și 8800 î.Hr.

anticilor, erau sculptate în pereții anumitor galerii subterane doreau să păstreze înțelepciunea ca să nu se piardă din cauza inundațiilor". Alt cronicar din aceeași epocă, Eusebius, a scris că „Agatodemon așezase sulurile de pergament în bibliotecile sacre ale templelor egiptene". Cu trei secole înaintea nașterii lui Hristos, un cronicar numit Crantor a spus, la rândul său, că „în Egipt există stâlpi și turnuri care conțin o arhivă scrisă în Preistorie". Toate aceste indicii duc într-o direcție clară: „biblioteca ascunsă" din apropierea Sfinxului și camerele secrete ale piramidelor.

Complexul piramide-Sfinx poate fi locul unde se păstrează arhivele secrete ale civilizației dispărute, care a putut să lase moștenire parte dintre aceste cunoștințe. Istoricul grec Herodot, care a vizitat Egiptul în secolul al V-lea î.Hr., afirmă în scrierile lui că sacerdoții i-au vorbit despre camere subterane, aflate în colina pe care se înalță piramidele. Regele Keops le-a transformat în camere sepulcrale pentru sine, un soi de insulă, făcând un canal de la Nil.

În anul 820 d.Hr., califul Al Mamoun a deschis un tunel în fațada nordică a Marii Piramide, cu intenția clară de a găsi o încăpere secretă cu hărți ale stelelor. De asemenea, scriitorul arab Altelemsani a redactat un manuscris – în prezent conservat la British Museum – în care menționează existența acestor coridoare: „În vremea lui Ahmed Ben Tulun, câteva persoane au pătruns în Marea Piramidă. Într-una dintre camerele ei, au

găsit un pahar din sticlă, cu aspect și textură unică". Alt istoric din secolul al X-lea, Masoudi, face trimitere la descendenții direcți ai egiptenilor, copții. Aceștia i-au povestit că, în negura vremii, faraonul le-a ordonat sacerdoților săi să ascundă în cripte memoriile scrise ale întregului lor tezaur științific și cultural. Istoricul a comentat: „În interiorul piramidei lui Menkaura (Mikerinos) există treizeci de cavități secrete, pline cu obiecte ciudate, precum un fier care nu se oxidează sau un cristal care poate să se îndoaie fără să se spargă".

Toate aceste relatări istorice au motivat de-a lungul secolului trecut și la începutul celui actual numeroase explorări, atât ale Marii Piramide, cât și ale Sfinxului, având drept scop elucidarea enigmei. Prima expediție a fost efectuată în anul 1966 de către doctorul Luis W. Álvarez. Explorarea a primit numele de „Proiectul Piramida" și intenționa să demonstreze, prin intermediul folosirii razelor cosmice, existența camerelor și galeriilor ascunse în interiorul și în subsolul monumentului. Un an mai târziu și cu aprobarea autorităților de la Cairo, a început emisia de raze X.

Tehnica este foarte simplă. După cum probabil știe cititorul, suntem bombardați constant cu raze cosmice, care sunt capabile să treacă prin materie, indiferent de compoziția ei atomică. Acum, în timp ce dumneavoastră citiți această carte, mii de astfel de particule inofensive de energie, provenite din spațiul extraterestru, vă străbat corpul cu o viteză diferită de cea cu care au intrat. Aceasta înseamnă că dacă respectivele raze trec printr-un spațiu în care nu există materie, viteza lor va fi mai mare decât în cazul în care călătoresc printr-o masă densă. Acesta a fost modelul urmat de aparatele de sondare. Dacă există galerii sau cavități de orice fel, razele vor călători mai repede, lăsând urme corespunzătoare pe peliculă.

Din nefericire, aceste eforturi s-au dovedit zadarnice. Dar după câțiva ani, în 1988, o echipă japoneză de la Universitatea din Waseda, folosind undele electromagnetice și radarul, a detectat un mare spațiu gol în spatele peretelui de nord-est din Camera Reginei și un tunel în partea exterioară sudică, sub piramidă.

Acest fapt demonstrează că verificările din „Proiectul Piramida" au eșuat deoarece lipseau mijloacele tehnologice adecvate, căci cu aparatele existente era imposibil să se înregistreze prezența oricărui tip de galerie sau de tunel, la asemenea adâncimi.

Noi explorări efectuate la începutul anilor '90 au demonstrat că legendele și documentele antice care vorbeau despre coridoare și camere neexplorate ar putea avea o bază reală. Sfinxul a constituit obiectul acestui tip de scanări și rezultatele au adus dovezi solide, în sintonie cu profețiile lui Edgar Cayce, care a afirmat că documentele din Atlantida erau ascunse și se vor găsi în interiorul Sfinxului, în anul 1998.

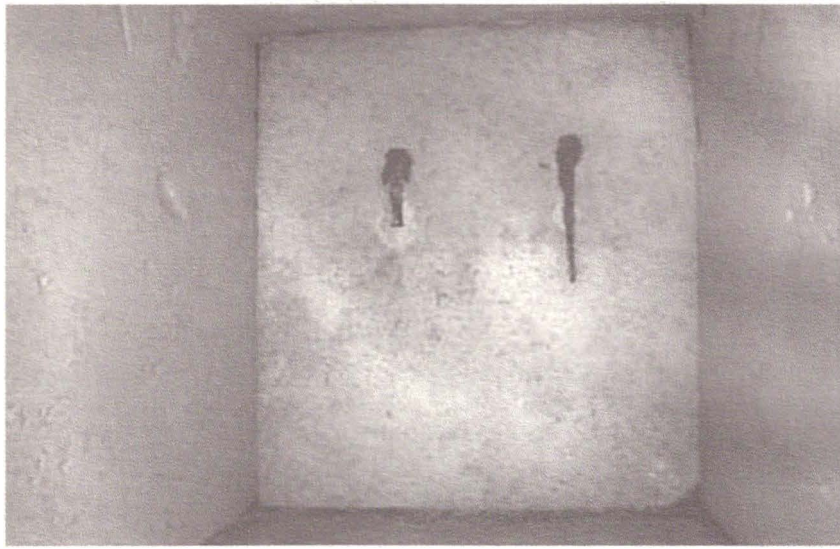

Piramidele şi, mai precis cea a lui Keops, ar putea să conţină camere secrete. În anul 1993, inginerul german Rudolf Gantenbrink a explorat Marea Piramidă a lui Keops şi a găsit un culoar ascendent care pornea din Camera Reginei.

În 1982, arheologul M. Lehner, beneficiind de finanţarea Fundaţiei Edgar Cayce, a început măsurătorile seismografice. Sonda a fost plasată sub laba dreaptă a sfinxului şi s-a primit mereu un semnal clar, ceea ce indica faptul că nu există o cavitate subterană care să îl blocheze. A fost trecută apoi pe toată lungimea labei, prin partea exterioară şi în unghi, şi semnalul a continuat să fie clar. Apoi, la insistenţele lui Lehner, au pus-o pe podeaua rocii şi în trei locuri nu s-a primit nici un semnal, ca şi cum ar fi fost un gol dedesubt, care îl bloca.

Cavitatea neaşteptată detectată de seismograf era situată exact acolo unde a spus Cayce că ar fi. Aceste prospecţiuni au fost confirmate la sfârşitul anilor '80, în urma căutărilor efectuate de către J.A. West şi R. Schoch, care, cu un instrumentar de înaltă tehnologie, au captat din nou sub Sfinx prezenţa anomaliilor ce indicau cavităţi între labele acestuia şi de-a lungul laturilor monumentului.

Aceste campanii ştiinţifice ar fi trebuit să-i pună în gardă pe egiptologi şi să le stimuleze în acelaşi timp aşteptările. Totuşi, autorităţile egiptene sunt cele care au ultimul cuvânt şi, până la această dată, nu s-au simţit suficient de motivate să efectueze campanii arheologice la lumina zilei; sau în mod oficial, ceea ce este, de fapt, acelaşi lucru; deoarece, îmi este limpede că, neoficial, guvernul egiptean lucrează la acest mister, în secret.

În orice caz, toate datele ne trimit clar către Era Leului, care a durat din anul 10 970 până în 8819 î.Hr. Este vorba despre indicii autentice

pe care le vom vedea din nou reflectate atât în forma Sfinxului, ce reprezintă exact figura unui Leu, cât și în orientarea astronomică pe care, conform acestei teorii, o avea în anul 10 500 î.Hr.

Dar surprizele nu se opresc aici. Dacă ne apropiem de Sfinx și îi cercetăm atent cu privirea capul, vom distinge simbolul unui ofidian.

Faraonii purtau o coroană dublă, compusă dintr-un șoim, care simboliza sudul regatului, și un șarpe, care reprezenta Egiptul septentrional. Dar Sfinxul pare să fi avut doar o singură coroană, în formă de șarpe. Ceea ce ne duce înapoi în timpul mitului șarpelui din America precolumbiană sau la echivalentul său din templele cambodgiene din Angkor.

După ce am discutat această informație, putem să ne aventurăm încercând să descoperim adevărata identitate a acelor civilizatori. În Templul de la Edfu, sunt gravate „Textele Construcției". În acestea ni se vorbește despre niște constructori cunoscuți sub numele de cei Șapte Înțelepți, proveniți de pe o insulă pustiită de ape. Acești înțelepți au fondat o frăție secretă, cu scopul de a păstra, generație după generație, unele dintre cunoștințele matematice și astronomice cele mai relevante.

Ca urmare, trebuie să luăm în considere posibilitatea ca acești înțelepți să fi proiectat piramidele de la Gizeh cu mii de ani înainte de a fi construite. În aceeași ordine de idei, izvoarele egiptene consultate de către scriitorul G. Hancock menționează o organizație a cărei existență sprijină argumentările noastre, a celor care credem că, în Era Leului, au sosit în Egipt supraviețuitorii unei entități civilizatoare.

Potrivit acestor izvoare, chiar înainte existența Egiptului faraonic, țara a fost condusă de o organizație semidivină ce deținea cunoștințe științifice temeinice. Textele de la Edfu ne spun că această organizație de înțelepți era cunoscută sub numele de Shemsu-Hor, care înseamnă „Tovarășii lui Horus". Misiunea lor consta în a lăsa moștenire aceste cunoștințe generațiilor viitoare, dar într-un mod ermetic, căci nu toată lumea putea să aibă acces la ele.

Pentru ca nedumerirea să fie și mai mare, unele tradiții centro-americane descriu o frăție ermetică, dar de această dată strâns legată de culturile precolumbiene: „Tovarășii lui Quetzalcóalt". Acea organizație ar fi responsabilă de construirea orașului Teotihuacán, transmițând astfel niște cunoștințe ce continuau să se perpetueze la constructorii care au moștenit această știință în America precolumbiană. În plus, există un indiciu arheologic care ne trimite la contextul temporal în care trebuie să fi fost prezenți acei civilizatori din Lumea Nouă.

Astăzi știm că, în Tiahuanaco, în zona rituală din Kalasasaya, se practicau anumite ritualuri legate de bolta cerească[1]. Rolul astronomic al acestui

[1] Revista *Año Cero*, numărul 90. (*n.a.*)

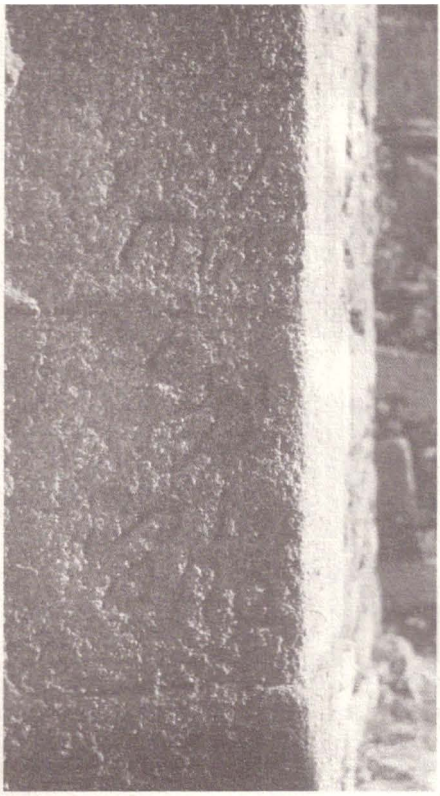

Aceste gravuri au avut un sens ermetic de netăgăduit. Un limbaj în piatră care își are originea într-un trecut îndepărtat al omenirii. (Foto: Tomás Martínez)

loc este evident: există în incintă două puncte de observare care semnalează solstițiul de iarnă și pe cel de vară. În prezent, cele două tropice sunt exact la 23° și 30' la nord și la sud de ecuator, dar cele două puncte ale solstițiului din Kalasasaya scot la iveală că au fost construite atunci când tropicele se aflau situate la 23° 8' și 4" de ecuator, adică, în jurul anului magic 10 500 î.Hr. Exact în epoca în care, după cum descriu tradițiile centro-americane, „Tovarășii lui Quetzalcóalt" își puneau în aplicare proiectul civilizator în America. Toate acestea ne conduc până într-un trecut civilizator comun al aztecilor, populației maya, olmecilor, Egiptului dinastic și al culturii megalitice.

Studiind respectivele documente, ni se dezvăluie fapte arheoastronomice noi și captivante, care evidențiază bogăția inimaginabilă a cunoștințelor tehnice și științifice ale acelei civilizații. Ceea ce ne face să luăm în considerare foarte serios posibilitatea ca, într-adevăr, multe dintre principalele manifestări arhitectonice din trecut să indice firmamentul din Era Leului, din anul 10 500 î.Hr., ca o comemorare a vreunei întâmplări extraordinare; poate chiar renașterea civilizației după un cataclism groaznic?

În acele vremuri extrem de îndepărtate, templele cambodgiene erau orientate către constelația Dragonului, Sfinxul către Leu și piramidele către Orion, o constelație căreia, de-a lungul secolelor, numeroase civilizații de pe întraga planetă i-au acordat o importanță deosebită.

Dar cel mai neobișnuit dintre toate acestea este că respectiva tradiție de transmitere a cunoștințelor se va perpetua în timp și chiar există persoane care fac speculații – cum este cazul lui M. Moreau – cu privire la posibilitatea ca și în prezent să existe un ordin sau o frăție de acest gen. Cert este că ne vom întâlni din nou cu misterioșii „Tovarăși" în Evul Mediu.

Constructorii ermetici medievali vor inaugura o nouă etapă de splendoare arhitectonică, cu referiri arheoastronomice la fel de intense precum cele exprimate de colegii lor în Antichitate. Atunci a renăscut în forță arta sacră care a inspirat cultura egipteană sau pe cea megalitică și care își va găsi cea mai meritorie traducere în arta romană sau gotică.

La fel cum s-a întâmplat la vremea sa cu Marea Piramidă, moștenitorii medievali ai acestei tradiționale confrerii suprapun circumferințe întregi sau parțiale și figuri unghiulare și drepte. Uniunea dintre pătrat și cerc se dovedește, contrar aparențelor, armonioasă.

În respectivele construcții, de la cele mai modeste până la cele mai remarcabile, cum sunt, de pildă, catedralele, este prezent conceptul ermetic egiptean pe care templierii l-au denumit „cuadratura cercului". Aceste două figuri geometrice sunt dispune astfel încât servesc drept bază geometrică pentru alegoriile simbolice ale unui trecut îndepărtat.

Pe zidurile medievale întâlnim simboluri diverse. Aceste „simboluri ale frăției"[1] păstrează relația directă cu petroglifele preistorice europene, deși avem de-a face și cu alte stiluri iconografice destul de neobișnuite. Astfel, de exemplu, găsim litere proprii iberilor, inscripții latine, grecești, corespondențe ogamice[2], simboluri și litere caracteristice altor contexte geografice și temporale, radical diferite, cum este cazul celor din sistemul de scriere tifinagh[3]. În cele din urmă, această varietate simbolică apare îmbogățită cu desene legate de stele.

Catedralele reprezintă echivalentul medieval al marilor piramide egiptene. „Tovarășii" din Evul Mediu și-au dat toată silința în construirea lor, orientându-le pe direcția est-vest, pentru a semnaliza astfel punctele cardinale cu cea mai mare încărcătură simbolică.

Respectivele catedrale au funcțiuni arheoastronomice demonstrabile, cum este cazul celei gotice de la Chartres, din Franța, a cărei edificare scoate la iveală toate modelele de construcție ale vechilor egipteni.

[1] Tehnic, denumite gliptografii. (*n.a.*)

[2] Alfabet celtic întâlnit exclusiv în inscripții în piatră sau lemn. (*n.tr.*)

[3] Vechea scriere berberă. (*n.tr.*)

Catedrala de la Chartres se înalță într-un peisaj plin de mister. Potrivit legendei, cu mult înainte ca celții și galii să se stabilească pe acest teritoriu, constructorii megalitici fuseseră deja acolo, edificând un dolmen și un puț, în același spațiu unde se înalță astăzi catedrala. Dolmenul avea o cameră din interiorul căreia emana energia telurică a planetei. Ca o consecință a acestei credințe, de atunci, locul respectiv este considerat sacru. Ulterior, enigmaticii druizi, atrași de energia acestui spațiu sacru, au decis să se stabilească acolo. Problema este că, după cum indică legenda, au prezis venirea pe lume a unei fecioare care va da naștere unui prunc. Ca urmare a acestei viziuni, au realizat imaginea unei fecioare din lemn, cu un prunc așezat pe genunchii ei. Odată cu trecerea timpului, sculptura s-a înnegrit în interiorul grotei megalitice umede, unde a rămas ascunsă mult timp. Au numit-o Fecioara de Sub Pământ.

În secolul al III-lea, primii creștini care au găsit-o au scos-o din grotă și au hotărât să o adore ca pe Fecioara Neagră, începând, pentru cinstirea sa, construcția misterioasei catedrale gotice de la Chartres. Și spun misterioasă din mai multe motive, legate direct de cosmologie. Unul dintre ele se manifestă în timpul fiecărui solstițiu de vară, în toate zilele, la ora amiezii, când o rază de soare traversează un geamlâc transparent și luminează cu exactitate o ieșitură vizibilă a unei lespezi dreptunghiulare, ce se evidențiază dintre celelalte, datorită poziției sale oblice. În această manifestare arhitectonică fabuloasă s-au îmbinat, cum s-a întâmplat în trecutul cel mai îndepărtat și cu alte construcții, trei științe: geometria, arhitectura și astronomia. Dar mai este ceva: planul catedralei a fost proiectat conform proporțiilor proprii legii numărului de aur[1], prezent în toate marile opere arhitectonice ale umanității. Lungimea naosului, strana, crucile, distanțele dintre stâlpi sunt multipli ai numărului de aur, cunoscut și ca proporția de aur sau proporția divină. Acea relație misterioasă provine dintr-o geometrie a dreptelor, descoperită de către Euclid acum mai bine de 2000 de ani, din care apare o proporție ce mai apoi se ivește în galaxii, în creșterea petalelor florilor, dar și în monumentele cele mai vechi ale umanității. Numărul de aur se unește cu Universul, căci este relația cea mai directă între numere și creație, în ansamblul său.

Pare incredibil ca pornind de la ceva atât de simplu, cum a făcut Euclid în anul 300 î.Hr., să se descopere un număr care apoi apare ascuns în plante, în galaxii, în dinamica găurilor negre, în structura microscopică a unor cristale, în cochilia melcilor, la Mona Lisa a lui Leonardo Da Vinci...

[1] Dacă se împarte valoarea lui pi (3,1416) la 12, obținem valoarea numerică a relației existente între cerc și pătrat, care este 0,2618. Acest rezultat ne duce direct la numărul de aur, care este rezultatul scăderii lui 1000 din 0,2618 = 0,1618. (*n.a.*)

Acel număr magic este cunoscut drept numărul fi și modul său de obținere este simplu.

Pornind de la orice număr, trebuie să i-l adunăm pe următorul în ordine ascendentă. De exemplu, să începem cu zero. Vom obține o secvență numerică infinită, formată, logic, din numere din ce în ce mai mari:

0 + 1 + 1 + 2 + 3 + 5 + 8 + 13 + 21 + 34 + 55 + 89 + 144 + 233 + 377 + 610 + 987...

Numărul fi se găsește împărțind fiecare termen la cel anterior și, în mod surprinzător, rezultatul acestui calcul, pe măsură ce îl realizăm între termenii ascendenți ai secvenței, se apropie încet-încet de un număr ale cărui zecimale sunt infinite, dând ca rezultat 1,618033. Descoperirea acestui miracol matematic special i-o datorăm italianului Leonardo Pisano, la începutul secolului al XIII-lea, în ciuda faptului că misteriosul număr fusese deja definit cu 1500 de ani înainte, de către grecul Euclid. Pentru aceasta, Euclid a imaginat o dreaptă, apoi a creat un punct concret care să împartă dreapta în două segmente mai mici. Trebuia ca ambele segmente să aibă o proporție concretă, care să se definească astfel: relația dintre segmentul mai mare și dreaptă trebuia să fie identică cu aceea dintre segmentul mai mare și cel mai mic, iar diviziunea celor două lungimi, independent de mărimea dreptei inițiale, dădea naștere unui număr: numărul fi, care definea așa-numita proporție divină.

Catedrala de la Chartres combină o variată simbolistică a numărului de aur. Un exemplu este dreptunghiul de aur, a cărui elaborare a pornit de la două segmente a căror proporție este fi. Alt exemplu interesant este pentagonul regulat în care se ascunde aceeași proporție, de fapt, relația între laturile și diagonalele lui este definită prin numărul fi, interiorul acestei figuri fiind locul unde am găsit triunghiul de aur. Pe de altă parte, când se divid dreptunghiul și triunghiul, înăuntrul lor obținem dreptunghiuri și triunghiuri de aur din ce în ce mai mici, până când se configurează același motiv: o spirală logaritmică ce se regăsește în cele mai variate locuri din regatul natural și la care se face trimitere în mod expres în interiorul catedralei, acolo unde își află refugiul un enorm labirint cu clare reminiscențe păgâne.

Nu este vorba despre singurul exemplu care leagă, într-o manieră foarte profundă, catedralele de Cosmos și de magia numerelor. Un altul îl avem pe drumul cosmic de la Santiago și în frumoasa catedrală de la Compostela. Aceste exemple demonstrează continuitatea, de-a lungul mileniilor, a unei tradiții care încearcă să unească omul cu Universul și cu misterele sale cele mai profunde.

După ce am mers pe urma entităților civilizatoare din trecut și am dovedit că acestea au existat cu adevărat – pe baza interpretării naturii și

genezei lor culturale – trebuie să mai dezvoltăm anumite probleme. Dacă astfel stau lucrurile, de ce erau civilizațiile din trecut atât de preocupate să măsoare mecanismele care cârmuiesc Universul? Exista vreun scop special? Acei „zei" din tradiție au depus un mare efort să ne inițieze într-o doctrină; de ce și-au dat așa de mult interesul să-i instruiască pe strămoșii noștri în artele de bază ale civilizației?

Capitolul 11
REVELAȚIA ZEILOR

Potrivit mărturiilor istorice riguroase, pe data de 25 iunie 1178, asupra satelitului nostru natural s-a năpustit cu brutalitate un fragment spațial al cărui impact a eliberat o cantitate de energie asemănătoare cu cea generată de o puternică explozie termonucleară. Secole mai târziu, pe data de 30 iunie 1908, un fragment de materie cosmică (probabil de dimensiunile unei comete) a lovit în plin o zonă nelocuită din Siberia[1], distrugând orice urmă de viață pe o rază de mai mulți kilometri. Rămâne un mister faptul că, la sfârșitul lunii iunie a anului 1975, astronomii au fost martori ai unei alte bombardări cosmice masive, la suprafața satelitului nostru rezistent[2]. Asteroizii care s-au ciocnit de această dată de Lună călătoreau cu o viteză mai mare de 100 000 de kilometri pe oră!

În luna martie a anului 1993, Eugene și Carolyn Shoemaker, împreună cu „vânătorul de comete" David Levy, au identificat un fragment de gheață murdară în adâncurile spațiului exterior. La scurt timp după aceea, obiectul era catalogat în arhivele de informații ale observatorului californian de la Monte Palomar.

Astronomii din echipă se bucurau de o mare popularitate printre colegii lor de breaslă. Cei trei descoperiseră 82 de comete, o sumă deloc de neglijat. Noul obiect de tip cometă, clasificat ca D/1993 F2, va deveni cunoscut în toată lumea sub numele de cometa Shoemaker-Levy 9. Următorul pas, după catalogare, era acela de a calcula traiectoria obiectului.

După introducerea parametrilor în calculator și stabilirea celei care putea fi secvența logică a traiectoriei, astronomii și-au dat seama că bucata de gheață (cu un diametru de aproximativ zece kilometri) va fi atrasă, în cele din urmă, de câmpul gravitațional al planetei Jupiter. Presiunea excesivă exercitată asupra fragmentului de cometă a transformat obiectul în aproximativ douăzeci de bucăți de gheață mai mici. Ca urmare, aceste fracțiuni au fost din nou prinse de gravitația Soarelui, începând încă o orbită în

[1] Mă refer la localitatea siberiană Tunguska. Decenii de-a rândul, unii specialiști au încercat să demonstreze că ceea ce a căzut într-adevăr în acest loc îndepărtat au fost resturile unei nave extraterestre. În ceea ce mă privește, până în prezent, eu nu am văzut nimic care să susțină o supoziție atât de riscantă. (*n.a.*)

[2] Faptul că aceste întâmplări au loc la sfârșitul lunii iunie cred că nu se datorează întâmplării, ci vreunui mecanism ciclic cu caracter cosmic, care are nevoie de o analiză exhaustivă din partea astrofizicienilor. (*n.a.*)

jurul stelei noastre. În luna martie a anului următor, un șir mortal de materie cosmică s-a năpustit pe suprafața gigantului gazos, cu o viteză superioară cifrei de o jumătate de milion de kilometri pe oră.

La câteva zile după spectaculosul impact, astrofizicianul David Levy își manifesta preocuparea prin intermediul mass-mediei. Dacă un impact cu aceste caracteristici putea avea loc pe Jupiter, nimic nu ar împiedica să se petreacă același lucru și pe planeta noastră, într-un viitor apropiat. În termenii lui Levy însuși, „nu este vorba să știm DACĂ Terra va fi atinsă, ci CÂND". Ceea ce a demonstrat acest fenomen este că Jupiter poate să captureze un obiect stelar inferior masei sale (o planetă, un asteroid etc.), să-l spulbere și să elibereze aceste bucăți de materie către o orbită de coliziune cu planeta noastră.

Până în urmă cu puține decenii, credeam că Terra este un loc sigur și stabil, în care putem să ne simțim relativ protejați de amenințările Cosmosului. Din luna martie a anului 1994, perspectiva noastră s-a schimbat radical. Acum știm că de dincolo de atmosferă ne pândesc pericole grave, care pot ajunge să pună în primejdie continuitatea vieții pe planeta noastră. Deceniile de observații și de studiu geologic ne atrag atenția asupra pericolelor naturale care ne pot face să dispărem de pe fața Terrei într-o clipă. Pe lângă fenomenele catastrofale care sunt generate în interiorul planetei noastre, unde își contopesc forțele vulcanii uriași[1], există altele, cu caracter extraterestru, a căror capacitate de distrugere poate ajunge să fie absolută.

Luann Becker continuă să studieze traiectoriile de impact extraterestre, încă de la începutul anilor '90[2]. Bazându-se pe numărul de cratere ale

[1] Efectele lor distructive sunt de o amploare care depășește cu mult imaginația. Potrivit geologilor, în prezent există cel puțin un vulcan uriaș în parcul Yellowstone (Wyoming, SUA), a cărui activitate prezintă indiciile unei viitoare erupții, relativ apropiate. Potrivit oamenilor de știință de la Societatea Geologică din Londra, acest vulcan amenință serios planeta noastră. Deși a rămas inactiv în ultimii 640 000 de ani, deformarea suprafeței scoarței terestre și alte indicii captate prin satelit semnalează faptul că vulcanul este încă activ. Ultima sa erupție a acoperit cu o manta de cenușă mare parte din nordul SUA, dând naștere unui crater cu diametrul de 84,4 kilometri și a generat o coloană de gaze gigantică, a cărei acțiune a modificat clima planetei pentru o lungă perioadă de timp. Erupția unui astfel de supervulcan proiectează kilometri cubi de rocă, cenușă, praf și dioxid de sulf în straturile înalte ale atmosferei, unde blochează radiația solară, fapt care face ca temperaturile să scadă, la scară globală, producându-se un soi de iarnă nucleară. Consecințele unei explozii ar provoca o convulsie internațională cu efecte imprevizibile. După câteva zile, mii de tone de material vulcanic ar fi lansate în atmosferă, garantând un colaps climatic care ne va duce în câteva săptămâni la o nouă glaciațiune. (*n.a.*)

[2] În anul 2001, i-a fost acordată Medalia pentru Serviciu Antarctic a Fundației Naționale pentru Știință din SUA, pentru activitatea sa în campaniile de culegere de meteoriți din Antarctica. (*n.a.*)

satelitului nostru, a calculat că cel puțin 60 de asteroizi au ajuns să intre în coliziune cu planeta noastră în ultimii 600 de milioane de ani. Inclusiv cel mai mic dintre aceste șocuri – comentează Becker – a lăsat o cicatrice cu un diametru de 95 de kilometri, provocând o explozie de o putere echivalentă cu cea rezultată din detonarea a zece miliarde de tone de trinitrotoluen[1]. În ultima vreme, se înregistrează noi trasee de impacturi cosmice importante.

Nu doar geologii găsesc vestigii ale coliziunilor, registrele fosile studiate de către paleontologi au confirmat existența unor indicii indirecte care confirmă cel puțin trei dintre cele cinci mari extincții recunoscute până acum. Este cazul impactului care a pustiit Terra acum 250 000 de ani, anihilând 90% dintre speciile de atunci. Alte lovituri meteorice au fost responsabile de extincții în masă ceva „mai ușoare" (puțin peste 50% dintre specii dispărute). Extincția cea mai cunoscută în rândul opiniei publice s-a întâmplat acum circa 65 de milioane de ani și, după câte se pare, a fost dus la dispariția definitivă a dinozaurilor.

În anul 1980, o echipă de la Universitatea Berkeley din California a găsit prima indicație geologică legată de această extincție în masă. Deținătorul Premiului Nobel pentru Fizică, doctorul Luis Álvarez și fiul său, geologul William Álvarez, au făcut cunoscute lumii rezultatele cercetărilor lor dintr-un strat de argilă situat în apropierea localității Gubbio, în Italia.

Oamenii de știință au detectat o concentrație neobișnuită de iridiu, element a cărui prezență în rocile terestre este foarte ciudată. Dar nu la fel se întâmplă în cazul meteoriților, în care iridiul este elementul cel mai frecvent.

Echipa de la Berkeley a calculat că rezultatele măsurătorilor de iridiu nu puteau fi explicate prin cantitatea medie zilnică de praf cosmic depozitată. Cercetând acest fapt, au ajuns la concluzia că era vorba despre resturi depozitate în urma exploziei produse de un meteorit care a lovit Terra exact acum 65 de milioane de ani, vechime pe care o avea mostra de argilă studiată: o mostră cretacică, contemporană cu era marilor saurieni.

Cu timpul, s-au găsit împrăștiate prin toată lumea mai mult de o sută de zăcăminte cretacice, având niveluri excesive de iridiu. În plus, s-au descoperit trei trasee adiționale de impact extraterestru: deformările bruște pe care le prezentau rocile terestre, cuarțul cu urme neîndoielnice de șocuri violente și concentrațiile extrem de ridicate de funingine. La începutul anilor '80, au fost făcute descoperiri remarcabile pe această linie. Jan Smit, de la Universitatea Liberă din Amsterdam, a descoperit picături microscopice de sticlă (microsfere), consecință directă a răcirii rapide a rocii topite,

[1] BECKER, Luann – *Investigación & Ciencia*, p. 17. (*n.a.*)

care, după explozie, a fost aruncată în atmosfera înaltă în momentul șocului meteoric.

Unicele forțe capabile să deformeze cuarțul sunt erupțiile vulcanice și impactul meteoriților. Într-adevăr, cuarțul este un material foarte stabil și cu rezistență mare la presiuni și la temperaturi extreme, cu care, pe de altă parte, este obișnuit. Acest material se întâlnește din abundență în profunzimea scoarței terestre. Vulcanologii au scos la lumină mostre geologice fracturate în granulele de cuarț, dar, și aici urmează cel mai important aspect, doar într-o singură direcție, nu în multiple direcții, cum apărea în exemplarele afectate de explozia meteorică.

În anul 1980, specialiștii au detectat niveluri extrem de ridicate de cenușă și de funingine, produse de miile de incendii pe care le-a provocat impactul. În sfârșit, proba incontestabilă nu a întârziat să apară. Tony Camargo și Glen Penfield, de la compania națională mexicană de petrol PEMEX, au descoperit din întâmplare – în timp ce făceau o prospecțiune de rutină – o enormă structură circulară pe fundul Golfului Mexic. Aceasta s-a dovedit a fi proba definitivă a extincției dinozaurilor: un crater adânc, cu un diametru de 180 de kilometri.

După cum semnala foarte bine Luann Becker, „descoperirea unui adevărat crater de impact a marcat un punct critic în căutarea cauzelor perturbărilor climatice extreme și a extincțiilor în masă; le-a îndepărtat de izvoarele terestre, precum vulcanismul, și le-a orientat către episoadele unice și catastrofice"[1]. Atât vulcanii cât și impactul cosmic împing către atmosferă uriașe cantități de material toxic (cenușă, dioxid de carbon, sulf...), care au consecințe negative asupra ecosistemului global, declanșând schimbări bruște ale climei și degradarea violentă a mediului înconjurător.

În timp ce eliberarea instantanee de substanțe nocive, proprie unui impact, poate contribui la eliminarea lentă a speciilor biologice în câteva mii de ani, vulcanismul la scară mare continuă să arunce elementele toxice de-a lungul nu doar a mii, ci a milioane de ani și își prelungește efectele dăunătoare asupra ființelor vii, atât vegetale, cât și animale. Deși schimbarea climatică indusă de vulcanism a contribuit la dispariția anumitor specii, viața era în fază de regenerare înainte ca activitatea proprie unui vulcan să înceteze, ceea ce face mai posibilă teoria șocului meteoric.

Odată ce se știe că impacturile extraterestre pot avea loc, și de fapt știm că s-au și petrecut, legendele privitoare la potopul universal la care

[1] BECKER, Luann – „Impactos Repetidos" („Impacturi repetate"), *Investigacion y Ciencia*, Mayo, 2001, p. 18. (*n.a.*)

fac referire toate culturile planetei ar putea descrie textual o inundație absolut reală la scară globală.

Pare foarte greu de acceptat, din punct de vedere geologic, teoria unei inundații la scară planetară[1]; totuși, de când știm care ar fi efectele fizice generate de un impact cosmic la suprafața planetei noastre, deja acea apreciere tradițională nu mai pare imposibilă.

Dat fiind că 71% din suprafața terestră este acoperită de oceane, cel mai probabil, din punct de vedere statistic, este ca un obiect sortit să se ciocnească de Terra să o facă în oricare dintre oceanele noastre[2].

Simulările pe calculator nu lasă loc de dubii: consecința unui impact în zona oceanică ar fi eliberarea unei cantități de energie atât de puternice, încât s-ar forma un val gigantic circular – cunoscut sub numele de tsunami – cu o capacitate distructivă inimaginabilă. Acest val ar călători cu viteze de peste 640 de kilometri pe oră, ducând cu el tot ce ar întâlni în cale și, literalmente, inundând temporar[3] mare parte din planetă. Apoi, pe măsură ce apele s-ar retrage în gaura provocată de impact, s-ar forma un alt doilea val gigantic, având, cu aproximație, 60% din energia celui anterior[4].

---

[1] Printre altele, deoarece nu există cantitatea de apă suficientă pentru a inunda întreaga planetă. (*n.a.*)

[2] Totuși, sateliții de observații geologice ne-au adus probe ale impacturilor cu obiecte extraterestre din epoci îndepărtate. În timpul anului 1994, Spaceborne Imaging Radar a surprins urmele dramatice a două cratere apropiate, în Aoronga, la nord de Ciad. Geologul Adriana Ocampo, de la NASA, a comentat în acest sens: „Craterele de la Aoronga reprezintă doar cel de-a doilea lanț de cratere mari, cunoscute pe Terra, care, aparent, s-au format din cauza ruperii înainte de impact a unei comete mari sau a unui asteroid. Fragmentele sunt de mărimi foarte asemănătoare, mai puțin de un kilometru și jumătate în diametru, la fel ca și craterele, ce au diametrele de 11 și, respectiv, 12 kilometri". Acest geolog este convins că respectivele impacturi cu obiecte extraterestre datează de cel puțin 360 de milioane de ani. O eră în care fosilele ne indică un regres biologic apropiat de extincție: „Impacturile din Ciad nu sunt suficient de mari pentru a cauza extincția, dar se poate să fi contribuit la ea". (*n.a.*)

[3] În funcție de anvergura impactului, tsunamiurile provoacă revărsări de ape ce pot avea o adâncime mai mică sau mai mare. În cazul unui impact multiplu, ar putea, într-adevăr, să inunde întraga planetă timp de mai multe zile. (*n.a.*)

[4] Catastrofa inițială s-ar împărți în patru faze:

1. Explozia provocată de impact ar proiecta mii de kilometri cubi de resturi, dintre care o cantitate enormă ar ajunge pe orbită cu o viteză de cincizeci de ori mai mare decât cea a sunetului.

2. Timp de mai multe luni, cerul ar fi opacizat și luminii i-ar fi greu să ajungă la suprafața planetei. În același timp, materialele proiectate de explozie s-ar mișca prin atmosferă și temperaturile s-ar menține sub minime (concret, cu mult sub punctul de îngheț).

A sosit momentul să luăm în considerare posibilitatea că ar putea exista un sâmbure de adevăr în vechile legende populare cu privire la potop.

TEMPLIERI, MASONI ŞI *CARTEA LUI ENOH*

Aceste povestiri s-au păstrat pe durata unor perioade de timp extrem de lungi, prin intermediul tradiției orale a popoarelor antice, ajungând până la noi prin mituri și legende.

De când britanicul James Bruce (1730-1794), întemeietorul studiilor etiopiene, a descoperit primele exemplare din *Cartea lui Enoh*, a continuat să se profileze o relație neliniștitoare între francmasonii englezi, povestea Potopului universal și cartea profetului. În mod surprinzător, implicațiile acestui manuscris au depășit, după cum vom vedea în continuare, frontierele mitului pentru a se instala în domeniul istoriei[1].

După cum semnalează foarte bine Robert Lomas și Cristopher Knight, în cartea lor, *Cheia lui Hiram*, povestea unei distrugeri masive apropiate de extincție face parte din ritualul antic al organizării masonice; totuși, acest ritual a suferit o transformare lentă de-a lungul ultimilor trei sute de ani, chiar din partea francmasonilor englezi. Din fericire, aceste modificări n-au ajuns să afecteze nucleul respectivelor ritualuri. Se pare că, „înainte de a fi cenzurate în mod deliberat chiar de către francmasoni, în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, ritualurile superioare ale francmasoneriei menționau clar că păstrau cunoașterea neștiută de nimeni a preoției iudaice, care era deja veche în vremea regelui David și a regelui Solomon"[2]. Acele rituri masonice de tradiție orală – ca aproape toate tradițiile Antichității – adună referiri la Potopul universal și la existența în trecut a unei entități destinate păstrării tradițiilor verbale despre Noe.

---

3. Tsunamiurile amintite, cu înălțimi care depășesc 90 de metri, pustiesc în trecerea lor ecosistemele de coastă la sute și, uneori, chiar la mii de kilometri de punctul de coliziune.

4. Cutremure de pământ, care pot atinge o magnitudine de un milion de ori mai mare decât cea înregistrată de seismografele noastre, își propagă efectele devastatoare pe tot globul.

Rezultatul acestei convulsii planetare ar fi dezolant și ar trebui să treacă mult timp până când consecințele s-ar atenua. (*n.a.*)

[1] Mulți francmasoni englezi credeau că legătura cu Enoh nu prezenta nici o importanță. Ei bine, se înșelau. Povestea lui Enoh și a Potopului universal au o mare importanță simbolică în ritualurile masonice și în ele se ascund indicii referitoare la civilizatori. (*n.a.*)

[2] LOMAS, Robert & CRISTOPHER, K. – *Sañadores del Diluvio (Visători ai Potopului)*, Madrid, Oberón, 2000, p. 36. (*n.a.*)

De asemenea, este evocată existența unei civilizații anterioare întâmplărilor catastrofice, posesoare a cunoștințelor care formează stâlpii unei culturi avansate[1] din punct de vedere tehnologic și științific. Dintre personalitățile care sunt menționate în liste, se remarcă, datorită legăturii sale cu subiectul pe care îl tratăm, figura lui Enoh, cel amintit anterior. În tradiția masonică, se relatează viața sa și contactul său cu Uriel, o ființă „angelică", ce i-a arătat căile pe care să le urmeze, cu scopul de a salva secretele civilizației de un cataclism global. Privită astfel, *Cartea lui Enoh* ar putea fi considerată ca foarte asemănătoare unei cărți de instrucțiuni destinate păstrării celei mai sublime cunoașteri a speciei noastre.

După cum am precizat deja, unele părți din carte sunt susceptibile de interpretări astroarheologice controversate. În text se vorbește despre un grup restrâns de entități (Supraveghetorii sau Îngerii) care interacționează cu Enoh și cu nativii din mediul său cultural. De asemenea, găsim referiri la alt tip de entități: Giganții, descendenți direcți ai Supraveghetorilor, care aveau o natură dublă (umană și divină). În mod curios, la acești Giganți vedem că se face referire în mitologiile de pe toată planeta, inclusiv, bineînțeles, în Biblie. Ne amintim celebra poveste a înfruntării dintre David și uriașul Goliat. Totuși, *Manuscrisele de la Marea Moartă* au fost acelea care ne-au oferit cea mai amplă relatare pe care o cunoaștem până în prezent despre acești indivizi mitici. Într-o parte din *Cartea lui Enoh*, cunoscută sub numele de *Cartea Giganților*, găsim trei referiri deosebit de semnificative. Pe de o parte, ni se spune că Giganții dețineau o cunoaștere secretă și că îi supravegheau îndeaproape pe oameni. De asemenea, ni se spune că au experimentat încrucișări genetice împotriva naturii. Neliniștea îi va cuprinde însă pe Giganți, atunci când aceștia vor afla că urmează să aibă loc un potop universal pe care nici măcar ei nu-l vor putea evita[2].

Mulți arheoastronomi au convingerea că aceste ființe sunt de origine extraterestră. Personal, după cum avansează cercetările mele de teren, sunt convins că aceste ființe descrise în *Cartea lui Enoh*, departe de a fi extratereștri, sunt în realitate ființe umane, succesori ai unei culturi care moștenise cunoștințele de la o civilizație avansată, victimă a capriciilor distructive manifestate de natură. Contemporanii lui Enoh au știut probabil de la început că Supraveghetorii erau la fel de umani ca și ei, dar cunoștințele și puterile lor neobișnuite îi făceau egalii zeilor. Timpul și tradiția vor sfârși prin a-i încadra în domeniul divinului[3].

[1] Potrivit francmasonilor, unul dintre cei mai remarcabili membri ai acelei civilizații era Tubal-Cain, cel care a inventat agricultura și brăzdarul de plug. (*n.a.*)

[2] În mod bizar, ni se spune că cel care relatează aceste întâmplări este un anume Ghilgameș. (*n.a.*)

[3] Dintre toate temele tratate în manuscris, ne interesează, în special, datele astronomice, pe care un „înger" i le-a transmis lui Enoh, și descrierea unui grup de entități

Manuscrisele masonice care fac referire la Enoh sunt textele lui Iñigo Jones și Wood. Ambii acordă o mare importanță popoarelor de dinainte de Potop și descriu stăpânirea temeinică de către aceștia a *trivium*-ului și a *quadrivium*-ului[1]. În aceste scrieri este insinuată existența unei civilizații avansate, în vremurile antediluviene. Ideea se poate întrevedea în texte atunci când se afirmă că, după potop, egiptenii au găsit niște stâlpi secreți care conțineau cheile științifice ale acelei civilizații apuse. Respectivele cunoștințe antice au servit ca bază pentru puternica civilizație egipteană, care, secole după aceea, va uimi lumea cu fabuloasele sale monumente. Manuscrisele masonice par să constate realitatea istorică a reprezentanților *Shemsu-Hor*!

Anumite ritualuri francmasonice, nefolosite în prezent, modifică legenda stâlpilor. Astfel, în unele dintre respectivele documente ni se spune că făuritorul acestor stâlpi a fost Enoh; în alte versiuni, stâlpii au fost descoperiți în urmă cu mai bine de 3000 de ani, atunci când i-au dezgropat niște zidari care lucrau la Templul lui Solomon. Robert Lomas și Cristopher Knight afirmă că „vechile rânduieli ale Ritului Scoțian Antic spun că marii sacerdoți din Ierusalim, supraviețuitori ai distrugerii orașului în anul 70 î.Hr., s-au aflat la originea familiilor europene, care după mii de ani au format Ordinul Templierilor". Poate că acea cunoaștere atât de detaliată provine de la respectivele familii sau din sulurile de la Qumran pe care templierii le-au dezgropat atunci când au excavat sub muntele templului din Ierusalim, între anii 1118 și 1128 (Lomas & Cristopher, p. 43). În mod paradoxal, templierii au fost foarte implicați în Etiopia, în special de-a lungul secolului al XIII-lea. Există posibilitatea ca aceștia să fi găsit lucrarea și chiar să fi reușit să o folosească în ceremonialurile lor. În acest caz, riturile francmasonice și-ar avea geneza la cavalerii templieri care au servit la un moment dat drept intermediari cu iudaismul prerabinic. Dacă este așa, am putea afirma că francmasoneria este un cult enohian.

Legitimitatea *Cărții lui Enoh* este susținută de o serie de probe arheologice. Descoperirea altor nouă copii ale textului în *Manuscrisele de la Marea Moartă*[2] îi garantează autenticitatea, căci informația astronomică pe care o conține era deja cunoscută cu mult înainte, de către francmasonii englezi.

---

numite Supraveghetori, care s-au împreunat cu femeile, acestea, la rândul lor, dând naștere Giganților. (*n.a.*)

[1] Cele șapte științe necesare pentru a înțelege Cosmosul sunt: gramatica, retorica, logica, aritmetica, geometria, muzica și astronomia. (*n.a.*)

[2] Informația astronomică pe care o conține cartea datează, cel puțin, din anul 200 î.Hr. (*n.a.*)

În plus, povestea masonică a lui Enoh exista deja cu mult înainte ca misterioasa carte să fie descoperită de către James Bruce[1].

Conținutul *Cărții lui Enoh* este structurat astfel:

- Primele cinci capitole ale manuscrisului reprezintă ecoul unui soi de judecată finală, în care Dumnezeu coboară în lume înconjurat de îngeri păzitori.

- Următoarele 11 capitole reprezintă ecoul „căderii îngerilor renegați"[2] care se împreunează cu fiicele oamenilor, încălcând astfel poruncile lui Dumnezeu. În această parte a cărții se face o referire clară la munca de instruire a unor Supraveghetori.

- De la capitolul 17 până la 36, se relatează călătoriile lui Enoh prin alte lumi și sfere ale bolții cerești.

- De la capitolul 37 până la 71, Enoh adună o serie de parabole pentru învățătura generațiilor viitoare.

- De la capitolul 72 până la 82, se adună informații cu caracter astronomic, legate de orbitele corpurilor cerești etc.

- Ultimele capitole sunt dedicate conversațiilor pe care Enoh le are cu fiul său, Matusalem, în care se vorbește despre venirea unui Potop universal. Partea finală este dedicată felului în care Enoh este smuls de ceruri într-un car de foc.

După cum vom avea ocazia să demonstrăm în continuare, *Cartea lui Enoh* conține în paginile sale informații valoroase și, într-un anume fel, pare un text alegoric; de aceea, surprinde episodul straniu al urcării la cer a lui Enoh, într-un car de foc[3]. În cartea slavă a lui Enoh, acesta ne descrie cum a intrat în contact cu Supraveghetorii[4]:

PAZNICI DIN CER

„Când am împlinit 365 de ani, mă aflam singur în casa mea, într-o zi din luna a doua... Și mi-au apărut doi bărbați de statură mare (se referă la statura lor remarcabilă, motiv pentru care erau identificați și cu descen-

[1] Nimeni din afara Etiopiei nu a știut despre existența reală a *Cărții lui Enoh,* timp de mai bine de 2000 de ani; în ciuda acestui fapt, francmasonii cunoșteau deja multe dintre poveștile aflate în carte. (*n.a.*)

[2] Probabil, o referire la Supraveghetori. (*n.a.*)

[3] Deși este clară părerea noastră legată de zeii civilizatori din tradițiile antice, nu excludem opiniile arheoastronomilor care văd în această înălțare la ceruri prezența figurativă a unei tehnologii aeronautice reale. Este greu de crezut că acest episod reprezintă cea mai simplă utilizare figurativă a limbajului; poate că ar trebui lăsată o poartă deschisă către acest gen de interpretări mai îndrăznețe. (*n.a.*)

[4] Versiunea slavă conține referiri care nu se găsesc în cea abisiniană. (*n.a.*)

denții Giganților). Chipurile lor străluceau precum Soarele, iar ochii lor erau precum niște torțe arzând; din gurile lor ieșeau flăcări; veșmintele și vocile lor erau magnifice, iar brațele, ca aripile aurite. S-au apropiat de căpătâiul patului meu și m-au strigat pe nume. Eu m-am trezit din vis și m-am ridicat în picioare; apoi m-am plecat în fața lor, cu chipul pălind de groază. Atunci, cei doi bărbați (observați că niciodată nu-i numește îngeri) mi-au vorbit și cuvintele lor au fost acestea: Liniștește-te, Enoh, nu te teme! Pentru că Domnul ne trimite să te vedem și chiar astăzi vei fi cu noi în ceruri. Cheamă-i pe fiii tăi și pe servitorii tăi și învață-i ce să facă în casă. Nimeni nu va trebui să iasă în căutarea ta, până când Domnul te va aduce din nou lângă ai tăi..."

Cartea lui Enoh ne povestește că înaintea Potopului a existat o civilizație avansată, care a păcătuit în momentul în care femeile au rămas însărcinate cu două sute de Giganți:

„Aceia și toți ceilalți care mergeau cu ei au luat femei; fiecare și-a ales-o pe a sa și au început... să păcătuiască cu ele... Și ele au rămas grele și au adus pe lume niște giganți de trei sute de coți înălțime. După ce le-au cunoscut pe fiicele oamenilor, au locuit cu ele... Ele au născut giganți și pământul s-a umplut de sânge și de dreptatea Domnului."

De asemenea, textul reprezintă ecoul Supraveghetorilor instructori care i-au învățat pe oameni secretele ascunse ale naturii:

„Azazel i-a învățat pe oameni cum să facă spada, cuțitul, scutul, platoșa și le-a arătat metalele pământului și arta de a le lucra, și a brățărilor și a ornamentelor, și folosirea antimoniului, și a înfrumusețării pleoapelor, și a tot felul de pietre scumpe, a tuturor vopselelor cunoscute (...) Samyaza i-a învățat descântecele și recoltarea de tuberculi; Armers, formulele pentru combaterea descântecelor; Barachel, observarea stelelor; Kokabeel, astrologia și constelațiile; Iezechiel, mișcarea norilor; Arakiel, semnalele Pământului; Shamsiel, semnalele Soarelui, și Sariel, cursul Lunii..."

Enoh a fost luat într-un loc unde a fost instruit de către Supraveghetori. Din analiza *Cărții mersului luminătorilor cerești*[1] se deduce că învățăturile astronomice primite au avut nevoie de ajutorul observatoarelor megalitice. Să comentăm următorul citat:

„Aceasta este prima lege a luminătorilor: Soarele își are răsăritul în porțile de est ale cerului și apusul în porțile de vest ale cerului. Și am văzut șase porți prin care Soarele se ridică și șase porți prin care Soarele coboară și Luna se ridică și coboară prin aceste porți și călăuzitorilor stelelor și

[1] Scrisă, împreună cu *Cartea lui Enoh,* în jurul anului 2000 î.Hr., în comunitatea Qumran. Până în acel moment, a supraviețuit în tradiția orală din anul 3150 î.Hr. O dată-cheie, după cum vom vedea. (*n.a.*)

stelele însele: șase în est și șase în vest și toate urmând una după cealaltă, exact în ordinea corespunzătoare; de asemenea, multe ferestre la stânga și la dreapta acestor porți..."

Este clar că porțile reprezintă construcția megalitică tipică a unei lespezi care se odihnește peste alte două verticale, în timp ce ferestrele sunt spațiile existente, de exemplu, între un menhir și celălalt. Enoh ne explică felul în care se fac calcule astronomice cu megaliții. Ca urmare, Supraveghetorii proveneau probabil din cultura creatoare a acestei manifestări arheologice.

Enoh va cunoaște mesajul cataclismului care se apropie:

„...marea judecată în care Era îi va mistui pe Supraveghetori și pe cei fără Dumnezeu, și, cu siguranță, totul va fi mistuit."

Ni se povestește momentul în care Enoh este înălțat de către misterioșii Supraveghetori:

„Și m-au ridicat într-un loc cu întuneric și pe un munte al cărui vârf atingea cerurile. Și am văzut locurile luminătorilor și comorile stelelor și tronul (...) din cer au coborât ființe care erau ca bărbații albi și patru dintre ele au venit în acel loc și trei cu ele. Acelea trei (...) m-au apucat de mână și m-au dus sus (...) și m-au ridicat în înălțimi și mi-au arătat un turn ridicat pe Terra și toate colinele erau mai joase. Și unul mi-a spus: «Rămâi aici până vezi tot ce se va întâmpla»". Ulterior, ni se descrie un comentariu șocant și consecințele sale funeste: „Am văzut într-o viziune cum cerul se prăbușea și cum nu se mai susținea și cădea peste Pământ. Și când a căzut peste Pământ și cum Pământul era înghițit de un mare hău și munții se prăbușeau..."

Totuși, *Cartea lui Enoh* cuprinde viziunea unui impact multiplu, provocator al unui potop anterior. Este vorba despre descrierea fără greșeală a căderii pe suprafața terestră a celor șapte fragmente de cometă:

„Am văzut cele șapte stele ca munți mari arzând și, când m-am întrebat privindu-le, îngerul a spus către mine: «Acesta este sfârșitul cerului și al Pământului; o temniță pentru stele și oaspeții cerului și stelele care trec prin foc sunt acelea care au nesocotit poruncile Domnului la începutul căderii lor, căci nu au fost în momentul cerut (...)» Și atunci am văzut șapte stele din cer aruncate împreună, ca munți mari arzând (...)"

De asemenea, suntem informați despre numărul Giganților care au dispărut în acest prim potop, al cărui ecou este *Cartea lui Enoh*:

„Și potopul Domnului s-a abătut asupra Pământului și a distrus întreaga viață și pe cei 4 090 000 Giganți, iar apele au urcat cu 15 coți peste cel mai semeț dintre munți."

Cronicile lui Enoh clarifică numeroase lucruri; pe de o parte, justifică denumirea pe care o primesc în text Supraveghetorii; la urma urmelor, exact asta erau, Supraveghetori ai Cerului, astronomi care cunoșteau modul

de a prevedea catastrofele cosmice; motiv pentru care construiau observatoare megalitice și îi învățau pe alții să le construiască și să le folosească; unul dintre acești discipoli privilegiați a fost Enoh. De asemenea, am înțeles interesul pe care-l aveau de a-i instrui pe oameni în diverse domenii. Dacă un cataclism urma să distrugă într-o clipă culturile avansate de pe planetă, interesul lor era să păstreze diferitele părți constitutive ale înțelepciunii științifice și culturale în mințile câtorva aleși.

Privind lucrurile din această perspectivă, „ivirea spontană" a civilizației în Orientul Apropiat își are cea mai apropiată explicație în existența unui grup restrâns de indivizi instruiți în „știința zeilor". Grație lor și descendenților lor, civilizația, personificată în acest caz de sumerieni, va reapărea relativ repede. Spiritul Giganților va renaște[1]. Acum ne rămâne doar să confirmăm din punct de vedere științific impacturile descrise de către Enoh.

DOVEZI ALE CATACLISMELOR

La sfârșitul anilor '90, un cuplu de oameni de știință entuziaști au afirmat că au găsit probe ale unui devastator impact al unor asteroizi cu planeta noastră, în Holocen. Dar ce a atras cel mai mult atenția colegilor lor de la Institutul Geologic al Universității din Viena a fost legătura pe care familia Tollmann (așa se numea cuplul de geologi) a stabilit-o cu legenda lui Enoh, referitoare la cele șapte stele care s-au năpustit asupra Terrei precum munți mari de foc.

Primele urme ale impactului s-au găsit în anul 1970, în interiorul lemnului fosilizat din Australia. Începând de atunci, familia Tollmann a căutat fără încetare dovezi ale impactului multiplu în straturi sedimentare din oceanele planetei. Indiciile descoperite de perechea de geologi nu lasă loc dubiilor. S-au găsit resturi de cristale de cuarț sparte, granule de fier-nichel-siliciu metamorfozate, roci deformate[2], microsfere, iridiu având concentrații ridicate, molecule de carbon de origine extraterestră[3] și

[1] Recent, o echipă de arheologi a descoperit în chiar centrul Chinei rămășițele unei mumii cu o înălțime de 1,95 metri. Resturile acestui om „gigantic" au fost analizate de către specialiști și, în mod surprinzător, s-a descoperit că trăsăturile sale sunt complet occidentale, europene. În plus, veșmintele sale sunt identice cu cele confecționate în Scoția megalitică. (*n.a.*)

[2] Undele de șoc sunt captate în rocă sub formă de conuri de fractură. (*n.a.*)

[3] Această urmă primește numele de Fulleren extraterestru. Este vorba despre molecule dispuse sub forma unei colivii, care reține gaze în interiorul lor. Sunt adevărați călători spațiali, prinși în interiorul meteoriților care apoi cad pe Terra. (*n.a.*)

cantități semnificative de vegetație transformată în cenușă și în funingine. Registrele dendrocronologice[1] denotă neregularități radiocarbonice[2] cu aproximativ 10 milioane de ani în urmă. Dar geologii au găsit mai multe probe de impact. După cum am arătat înainte, după explozia generată de șocul meteoric, se produce o creștere impresionantă a nivelurilor de dioxid de carbon (cunoscutul efect de seră), care este absorbit într-o proporție considerabilă. Ei bine, studierea resturilor de polen găsite în diversele straturi sedimentare a demonstrat că cel puțin în două ocazii recente din punct de vedere geologic – anii 7640 î.Hr. și 3150 î.Hr. – planeta noastră a străbătut o perioadă de climă caldă, în care temperatura mării depășea cele patru grade centigrade, față de temperatura anterioară coliziunii cosmice[3]. De asemenea, s-au găsit resturi de cochilii nu foarte vechi pe vârful lanțurilor muntoase, la nord de Țara Galilor, la altitudini care depășesc 400 de metri; ceea ce demonstrează că într-un moment recent din istoria noastră geologică, această zonă a fost acoperită temporar de ape, retrase apoi de impactul cosmic. Prospecțiunile efectuate de alte echipe de geologi în nucleele de gheață luate de pe toată planeta sunt categorice: registrele de acid azotic marchează două maxime: în 7640 î.Hr. și în 3150 î.Hr. Două momente critice în istoria Terrei, făcute cunoscute de către Enoh în cronicile sale. Confirmarea că potopuri universale sunt posibile.

În anul 7640 î.Hr., planeta era scufundată într-o Eră Glaciară. De aceea, dacă ar fi existat o civilizație avansată, trebuie să fi fost situată undeva în regiunile ecuatoriale. Spațiu geografic amplu, în care se concentrau majoritatea nucleelor demografice umane[4]. În acest context, o bucată de gheață ajunge în apropierea sistemului nostru solar și în călătoria sa – ca și în cazul cometei Shoemaker-Levy – se sparge în șapte bucăți care vor sfârși prin a se izbi de diverse zone ale planetei. Impactul brutal a făcut,

[1] Dendrocronologia este o știință relativ tânără, al cărei obiect este datarea prin intermediul inelelor arborilor. Datarea dendrocronologică s-a utilizat pentru a calibra determinările cu radiocarbon. (*n.a.*)

[2] Când un meteorit se lovește de suprafața terestră, se pierde o cantitate semnificativă din stratul de ozon, ceea ce permite intrarea unei cantități mai mari de radiație ultravioletă, aceasta se repercutează direct în creșterea producției de carbon 14. După cum se știe, acest element este folosit de către arheologi și geologi pentru a data mostre vechi, ceea ce face indispensabilă cunoașterea acestor creșteri în curbele de calibrare dacă dorim să știm datarea corectă a mostrelor analizate. (*n.a.*)

[3] Ghețurile s-au topit, nivelul mării a crescut și Pământul a căpătat un aspect nou. (*n.a.*)

[4] În acel moment al istoriei geologice a Terrei, nordul Africii, Sahara algeriană (să ne amintim zidurile rupestre de la Tassili) sau Egiptul prezentau un aspect foarte diferit de cel actual. Departe de a fi țări deșertice, erau teritorii fertile, cu o mare bogăție de floră și de faună. (*n.a.*)

literalmente, ca Pământul să se cutremure și chiar a provocat o schimbare a polarității acestuia. Încă nu se cunosc mecanismele acestui fenomen, dar se știe de intrarea unui meteorit în atmosfera noastră și coliziunea sa ulterioară imprimă acest tip de urmă geologică.

Din nefericire, consecințele genetice pot fi devastatoare, deși au putut să contribuie și în mod pozitiv la schimbările evolutive ale ființelor vii.

Atunci când câmpul magnetic variază, și până în prezent geologii au înregistrat patru inversări de polaritate, acesta tinde să se diminueze încet până la dispariția temporară. Cu activitate zero, Terra este supusă particulelor de energie înaltă provenind de la Soare, ceea ce generează mutații genetice în ADN-ul ființelor. Să nu uităm că acest câmp magnetic terestru acționează ca scut protector al vieții, respingând energiile nocive, totuși, și din motive pe care evoluționiștii nu reușesc să le înțeleagă, acest fapt a contribuit la mutația vertiginoasă și corectă a unor specii animale.

Este evident că acea cometă din Potopul lui Enoh s-a ciocnit de Terra în anul 3150 î.Hr. De o amplitudine mai mică, coliziunea trebuie să se fi produs în aria geografică al Mediteranei. Pare curios că civilizația maya, la mii de kilometri distanță de mediul de influență a lui Enoh, a determinat începutul calendarului lor în anul 3113 î.Hr. Care să fie explicația? Decizia respectivă a populației maya ascunde oare vreo legătură cu impactul lui Enoh? Deși există o diferență de 37 de ani între cele două date, poate că s-a produs vreo efemeridă cosmică anterioară impactului cometei. De câțiva ani, se știe că civilizația maya a ales această dată deoarece se pare că Venus a strălucit peste măsură pe firmament (întâmplare pe care au botezat-o „nașterea lui Venus").

După cum am arătat înainte, încă nu se cunosc mecanismele care induc schimbarea de polaritate a planetei noastre; totuși, se știe că în acel context a început să fie generată inversiunea magnetică[1]. Cercetătorul Maurice M. Cotterell sugerează o explicație cu adevărat interesantă a fenomenului. Potrivit lui, pe lângă impacturile meteorice, există alte forțe cosmice capabile să modifice câmpul nostru magnetic: „Populația maya știa că acest câmp magnetic al Soarelui se inversează în mod ciclic; și așa s-a întâmplat în anul 3113 î.Hr." Ca urmare a acestei schimbări de polaritate a Soarelui, planetele din apropiere au suferit consecințele și, printre ele, Venus care, influențată de Soare, s-a balansat până la un punct de înclinație ce a orientat polul planetei către Terra. Reflexul Soarelui asupra polului venusian a făcut ca planeta să strălucească mai mult decât de obicei, marcând începutul unei ere noi pentru civilizația maya: Nașterea lui Venus.

Deși forțele solare au fost capabile să o deplaseze pe Venus, nu se pot da asigurări că au făcut același lucru și cu Terra. În orice caz, au putut

[1] COTTERELL M. Maurice – *The Supergods (Superzeii)*, MR, 1997, p. 32. (*n.a.*)

s-o influențeze într-un mod mai puțin dramatic, care a fost agravat de coliziunea descrisă de către Enoh, 37 de ani mai târziu.

Revelația zeilor în toate culturile antice a fost întotdeauna aceeași: sosirea Judecății de Apoi, a Apocalipsei, pentru care trebuie să fim pregătiți. Într-adevăr, acest lucru este cert, dar, după cum am putut dovedi urmând verigile lanțului, nu dintr-o perspectivă religioasă.

Datele aduse ne-au oferit certitudinea unei tradiții cosmice menite să păstreze stâlpii cunoașterii tehnice și științifice a civilizației din care provenim. Originea acelei sau acelor entități culturale nu o constituie, după cum se credea, sumerienii sau egiptenii, ea ajungând mai în urmă în timp. Chiar înainte ca o cometă să împrăștie piesele puzzle-ului, în toamna anului 7640 î.Hr.

În 560 î.Hr., un filozof grec numit Solon a vizitat orașul Sais. Acolo, un sacerdot bătrân și înțelept i-a revelat unele dintre secretele cele mai bine păstrate ale tradiției Țării Piramidelor:

„O, Solon, voi toți (grecii) aveți o minte tânără care nu păstrează vechile credințe întemeiate pe o lungă tradiție, nici cunoștințele îngropate sub ninsorile timpului. Motivul este acesta. Au avut și vor avea loc și în viitor multe și diferite distrugeri ale speciei umane, cele mari prin foc și apă, iar cele mărunte sunt din alte cauze nenumărate. Astfel este povestea, comună și ea, din partea voastră de lume, cum că Faeton, fiul Soarelui, a împodobit carul tatălui său, dar nu a putut să-l conducă pe drumul pe care îl urma acesta, arzând totul la suprafața pământului și fiind el însuși distrus de rază. Această legendă pare a fi o fabulă; dar adevărul este că în ea se ascunde o deviere a corpurilor care se învârt pe cer în jurul Pământului și o distrugere, care se petrece la intervale mari de timp, a lucrurilor de pe Pământ, din pricina unei conflagrații mari... Orice înfăptuire măreață sau nobilă sau orice întâmplare neobișnuită în vreun fel care a ajuns să se petreacă, fie în regiunile voastre, fie aici sau în vreun loc despre care avem vești, a fost consemnată în epocile trecute în catastife ce se păstrează în templele noastre; în timp ce, în cazul vostru și în cel al altor popoare, viața (ajungând să fie) îmbogățită cu alfabetul și cu toate celelalte nevoi ale unei civilizații când, încă o dată, după perioada obișnuită de ani, torentele cerului au năvălit ca o epidemie, lăsându-i între voi doar pe cei necivilizați și fără știință de carte. Și astfel ați început din nou precum copiii, fără să știți nimic din ce exista în vechile timpuri aici sau chiar în propria voastră țară... Pentru început, poporul tău își amintește doar de un potop, deși înainte au existat multe altele; și, în plus, nu știi că cea mai nobilă și neînfricată rasă din lume a trăit cândva în țara ta. Tu și toți compatrioții tăi vă trageți dintr-o mică rămășiță a unei semințiii; dar nu știți nimic despre ea, căci timp de multe generații, supraviețuitorii au pierit și ei, fără să lase nici un cuvânt scris".

Nimeni nu pune la îndoială seriozitatea celui care trece drept unul dintre cei mai mari filozofi din toate timpurile. De aceea, se pare că există motive întemeiate pentru a ne baza pe faptul că bătrânul sacerdot egiptean a oferit informații demne de încredere; și că povestea pe care a relatat-o învățatului Solon a fost la fel de adevărată precum și cele descrise în ea. Acest pasaj, originar din *Dialogurile lui Platon, Timaios și Critias* – unde, în treacăt fie spus, se menționează și legenda miticei Atlantide – evocă întâmplări pe care Enoh le strânsese deja în cronicile sale. Ce a făcut să germineze sămânța civilizației în Grecia? Au fost Supraveghetorii sau descendenții lor, Giganții?

În călătoria noastră prin timp și spațiu, am adus la cunoștință urmele acelei civilizații antediluviene, care, în urmă cu zece mii de ani, a dispărut sub cataclismul apocaliptic provocat de fragmentele unei comete. Aceste mărturii sunt materiale (obiecte neobișnuite, situri megalitice...); documente mitologice (*Cartea lui Enoh*, legendele tradiției orale...); și lingvistice. Legat de acest ultim aspect, filologii au demonstrat că toate limbile planetei provin dintr-o limbă-mamă, pe care o numesc *nostratică*[1]. Ei bine, această limbă-mamă are peste zece mii de ani vechime[2], situându-se, de aceea, în contextul temporal în care s-a născut, s-a dezvoltat și a dispărut acea misterioasă civilizație antediluviană. Se consideră că principala caracteristică ce definește orice grup social civilizat este scrierea. Din perioada glaciară europeană avem mărturii ale unei arte rupestre abstracte, în care unii dintre noi, cercetătorii, vedem vestigiile unui soi de protoscriere[3]. Nu știm dacă locuitorii din această parte a lumii au inventat cu adevărat scrierea, cu mii de ani înaintea sumerienilor. Ceea ce pare într-adevăr destul de probabil este că au folosit respectivele semne cu acea intenție. Este necesară, odată pentru totdeauna, o cercetare de teren exhaustivă pe acele teritorii, precum cel galician, unde există mii de situri cu mesaje rupestre în aer liber. Arheologii ar trebui să se pună de acord pentru elaborarea unui corpus suficient de amplu al simbolisticii paleolitice, pentru a verifica și a conchide definitiv dacă este vorba despre o scriere în adevăratul sens al cuvântului sau nu. Independent de aceasta, ceea ce apare ca evident este că petroglifele reprezintă un mijloc de comunicare simbolic, folosit din belșug de către locuitorii preistorici, din Paleolitic până în Neolitic. În privința fenomenului global, petroglifele galiciene, de exemplu, păstrează

[1] Robert Lomas spune, referitor la aceasta: „Acum mai bine de 200 de ani, William Jones a descoperit că limba sanscrită este legată de cea greacă și de cea latină, ceea ce a dus la identificarea unui grup de limbi cunoscut astăzi ca indo-european". În acest grup încadrăm toate limbile vorbite, în prezent, în Europa și în America. (*n.a.*)

[2] În realitate, se estimează că are o vechime de 15 000 de ani. (*n.a.*)

[3] Totuși, poate că aceste presupuse „litere" preistorice sunt reminiscențele unui vechi cod scris, uitat deja. Petroglifele conțin o mare varietate de motive de acest fel. (*n.a.*)

o legătură strânsă cu arta rupestră din regiunea franco-cantabrică. Aceste semne sunt analoge sau, cel puțin, remarcabil de asemănătoare limbajelor scrise, din Antichitate, care se întind de la Mediterana până în China. Aceste coincidențe nu se datorează în nici un caz întâmplării, deși pentru a respecta adevărul, doar un număr redus de semne de bază (vorbind despre cercuri, cruci sau cercuri concentrice) și-ar putea avea explicația în psihologie[1]. Probabil, sistemele de scriere care au apărut în Mesopotamia în urmă cu aproximativ 5000 de ani își datorează dezvoltarea unei serii de inovații ce ajung în timp până în Neolitic și, încă și mai în urmă, până într-o epocă atât de îndepărtată cum e Paleoliticul superior[2]. Ei bine, și dacă acest cod preistoric își are geneza în vremea limbii-mamă?

În încheiere, o ultimă idee. Caracterul distructiv al asteroizilor a pus în evidență slăbiciunea noastră în fața impacturilor cosmice. Poate că acum, pentru prima dată în istorie, specia noastră este pregătită să facă față acestei amenințări. Deținem tehnologia necesară pentru a ne asigura apărarea în fața manifestărilor naturale atât de devastatoare[3].

De aceea, cred că cele mai puternice guverne ale arogantei noastre civilizații ar trebui să înceapă să ia mai în serios această provocare, recuperând figura Supraveghetorilor Cerului și investind cele mai bune mijloace umane și tehnice într-un program științific de apărare la scară mondială, având ca scop evitarea unui nou cataclism cosmic, care ne-ar scufunda în ignoranță și barbarie.

Să nu creăm o impresie greșită. Această reflecție nu este cea caracteristică unui adept al catastrofismului atât de la modă, ci apare dintr-o apreciere realistă a Cosmosului în care supraviețuim. Nu ne putem permite să rămânem în continuare lipsiți de apărare în fața unor asemenea amenințări. Societatea trebuie să înceapă să facă presiuni asupra guvernelor respective, dacă nu vrem ca civilizația noastră să devină următoarea Atlantidă; și aceasta în cel mai bun caz. Să nu uităm ce s-a întâmplat cu dinozaurii. Și anticii o știau, cunoașterea Universului este cheia salvării noastre[4].

---

[1] O vreme s-a crezut că acea corespondență dintre petroglifele galiciene și cele de pe restul planetei își avea explicația în practicile magice ale șamanilor. Ca urmare a observațiilor făcute de istoricii ruși și spanioli în ținuturile Amazonului, sub influența anumitor droguri, creierul este capabil să elaboreze o rețea complexă de desene geometrice, precum cele gravate pe stâncile galiciene. Dar explicația nu pare satisfăcătoare, atunci când ne confruntăm cu desene mult mai complexe și mai elaborate. (*n.a.*)

[2] RUDGLEY, Richard – *Los Pasos Lejanos (Pașii îndepărtați),* Grijalbo, 2000, p. 125. (*n.a.*)

[3] Evident, cu excepția celor proprii mediului terestru, precum supervulcanii. Totuși, prin această atitudine defensivă asigurăm evoluția noastră științifică neîntreruptă timp de câteva mii de ani, care ar putea fi decisivi spre a găsi o soluție pragmatică pentru cealaltă problemă. (*n.a.*)

[4] Ca specie, desigur. (*n.a.*)

Epilog
UN TRECUT SURPRINZĂTOR

Omul de știință rus Velikovsky a lansat sintagma de „amnezie colectivă", pentru a explica misterioasele pierderi ale cronicilor istorice de către civilizații întregi, de-a lungul secolelor[1]. După un cataclism devastator, erau puțini indivizi cu știință de carte care supraviețuiau și, în consecință, devenea improbabil ca informațiile referitoare la civilizația lor dispărută să se transmită generațiilor ulterioare cu vigoarea necesară, motiv pentru care erau asimilate și transformate în limbajul miturilor și al imaginarului popular. Una dintre aceste tradiții a fost *Popol Vuh*, cartea sacră a civilizației maya. Cu o vechime de circa 4000 de ani, manuscrisul ne relatează forma în care zeii au creat ființa umană cu milioane de ani în urmă, mult mai departe în trecut de cât ne spune știința și chiar Biblia.

A sosit apoi o vreme în care acele entități, capabile să iubească, să se reproducă și să moară asemenea nouă, s-au răsculat – la rândul lor – împotriva creatorilor lor, ceea ce a declanșat furia de neoprit a acestora. Mânioși, aceștia au întunecat cerul și au stârnit o ploaie cosmică haotică, ce a distrus orice urmă de viață. *Potol Vuh* continuă spunându-ne că zeii au hotărât să mai dea o șansă omului, creându-l din nou. Astfel, planeta a fost iarăși populată de o a doua umanitate. Pentru maya, această a doua umanitate suntem noi.

Trebuie să recunosc faptul că, la început, ideile despre vizitatorii cerești sau simpla menționare a Atlantidei îmi provocau o anumită aversiune. Din fericire, mi-am dat seama curând de eroarea pe care o presupunea o astfel de gândire. Evident, această carte nu este una științifică, nici nu se pretinde a fi, dar a făcut cunoscute argumente și mărturii care nu sunt luate în considerare de o parte a științei ortodoxe. Înțeleg că acceptarea acestor elemente senzaționale s-ar dovedi incomodă pentru oamenii de știință. Ei bine, acest comportament contribuie la o viziune fragmentară asupra trecutului; ceea ce, paradoxal, nu pare să îngrijoreze pe nimeni. Găsirea anumitor obiecte avansate din punct de vedere tehnologic în contexte istorice în care se presupune că omul era încă scufundat în întunericul ignoranței științifice, alături de faptul că anumite civilizații antice stăpâneau matematica și astronomia, ne poate duce pe un teren alunecos, oferind o imagine deformată asupra trecutului, văzând extratereștri unde,

[1] COTTERELL, Maurice – *La revelación de los dioses mayas (Revelația zeilor maya)*, Madrid: Martínez Roca, 1997. (*n.a.*)

în realitate, în anumite vestigii rupestre sunt ființe umane împodobite cu măști ritualice, sau zei provenind de pe alte sisteme planetare vizitându-i pe împărații Chinei antice în superbe nave spațiale, povești care nu sunt decât rodul imaginației umane. Deși fac parte dintre aceia care cred că nu trebuie să excludem complet această ipoteză șocantă (să ne amintim de dogoni), trebuie să recunoaștem că cea mai mare parte dintre indiciile documentare și mitologice ce par să descrie o prezență de origine extraterestră în trecut ar putea fi, în realitate, descrierea ființelor umane ce provin dintr-o civilizație avansată, care, copleșită în fața iminenței unui nou cataclism – precum cel descris de către Enoh – au întreprins dificila sarcină de a „predica" altor popoare, mai puțin dezvoltate aspectele generale ale „magiei" lor.

După cum semnala foarte bine Andrew Tomas, le datorăm mult mai mult predecesorilor noștri decât ne dăm seama, dar avem o datorie încă și mai mare față de acei misterioși purtători ai făcliei civilizației, care și-au împărtășit cunoașterea altor numeroase culturi pe care le-am menționat în această carte și care, precum piesele unui puzzle, au fost în mod deliberat ignorați, condamnați la tăcere.

A sosit momentul să refacem puzzle-ul trecutului nostru, cu piesele îndepărtate pe nedrept. Rezultatul global al acestei reconstituiri istorice mult mai oneste ne oferă o panoramă plină de așteptări. Un scenariu în care civilizațiile anterioare civilizației noastre au pierit în fața loviturilor date de natură. Aceste atacuri ciclice au clătinat lumea noastră și viața pe care o conținea, acum milioane de ani, și vor continua să o facă. Anticii o știau, astfel ne indică tradițiile și miturile lor, și acum o știm și noi. Ca civilizație avansată, înțelegem ce ni s-ar putea întâmpla, în ziua în care natura se va răscula împotriva noastră, sub oricare dintre manifestările sale apocaliptice. Stă în puterea noastră – după cum am arătat – să evităm cele mai rele efecte ale tragediilor la fel de dantești precum cele sugerate în aceste pagini; în anumite cazuri, am putea evita chiar și căderea meteoriților; de fapt, pentru prima dată în istorie, dispunem de tehnologia necesară pentru a încerca acest lucru. Aceasta este cea mai valoroasă moștenire pe care ne-a lăsat-o acea civilizație-fantasmă la care fac referire Platon și numeroase mituri universale: avertizarea că există cicluri apocaliptice în lumea noastră și obligația – ca societate avansată – de a proteja și de a transmite mai departe sămânța civilizației, atunci când aceasta va dispărea.

Bibliografie

ALFORD, F. Alan – *Los dioses del nuevo milenio*, Martínez Roca, 1997.
ARES, Nacho – *Egipto*, Edaf, 2001.
ARSUAGA, Juan L. / MARTÍNEZ, Ignacio – *La especie elegida*, Ediciones Temas de Hoy, 2000.
BAUVAL, Robert – *La Cámara Secreta*, Oberón, 2001.
BERGIER, Jacques – *El libro de lo inexplicable*, Plaza & Janés, 1972.
– *Los extraterrestres en la historia*, Plaza & Janés, 1976.
BÜRGIN, Luc – *Enigmas Arqueológicos*, Timun Mas, 2001.
CALLEJO, Jesús – *Fiestas Sagradas*, Edaf, 1999.
COTTERELL M. Maurice – *The Supergods*, 1997.
CHARPENTIER, Louis – *Os gigantes e os mistérios das origens*, Círculo de Leitores, Lisabona, 1974.
CHARROUX, Robert – *El enigma de los Andes*, Plaza & Janés, 1974.
– *Nuestros antepasados los extraterrestres*, Bruguera, 1971.
CHATELAIN, Maurice – *En busca de nuestros antepasados cósmicos*, Martínez Roca, 1983.
DÄNIKEN, Erich von – *La respuesta de los dioses*, Círculo de Leitores, 1977.
– *Profeta del Pasado*, Martínez Roca, 1979.
FLORESCANO, Enrique – *El mito de Quetzalcóalt*, Fondo de cultura económica, 1993.
GIRARD, Raphael – *Historia de las civilizaciones antiquas de América*, I, Ediciones Istmo, 1976.
GUÉNON, René – *Os símbolos da ciência sagrada*, Pensamento, 1962.
HANCOCK, Graham – *Las huellas de los dioses*, Ediciones B, 1995.
KNIGHT C. & LOMAS, Robert – *Soñadores del Diluvio*, Oberón, 1999.
KOLOSIMO, Peter – *Civilizaciones del silencio*, Plaza & Janés, 1981.
LEROI, André – *Arte y grafismo en la Europa prehistórica*, Ediciones Istmo, 1983.
LEWIN, Roger – *Evolución humana*, Salvat, 1993.
LÓPEZ ÁLVAREZ, José – *El Enigma de las Pirámides*, Kier, 1970.
MAI MULȚI AUTORI – *O Confronto do Olhar*, Caminho, 1991.
MARTÍNEZ, Tomé – *El Secreto de Compostela. Claves del camino cósmico de Santiago*, Editura América Ibérica, 2002.
– *Galicia Secreta* – Corona Borealis, 2002.
NAPIER, Bill & CLUBE, Victor – *El Invierno Cósmico*, Alianza Editorial, 1995.
PICHON, Charles-Jean – *El Hombre y los Dioses*, Bruguera, 1973.
RENFREW, Colin – *El alba de la civilización*, Ediciones Istmo, 1973.
SAGAN, Carl – *La conexión cósmica*, Colección Muy Interesante, Barcelona, 1985.
STEIGER, Brad – *Mundos Anteriores al Nuestro*, Edaf, 1980.
STEMANN, Roy – *Visitantes extreterrestres*, Noguer, Barcelona. 1976.
TARADE, Guy – *La pista de los extraterrestres*, Everest, 1987.

TEMPLE, Robert – *El misterio de Sirio*, Martínez Roca, 1982.
– *El Sol de Cristal*, Oberón, 2000.
TOMAS, Andrew – *No somos los primeros*, Plaza & Janés, 1980.
VILLARRUBIA MAUSO, Pablo – *Mistérios do Brasil*, Mercuryo, 1997.
WAISBARD, Simone – *Las pistas de Nazca*, Plaza & Janés, 1980.

Alte titluri din colecţia Bestseller Internaţional

Titlu		Preţ redus 20%
☐ A CINCEA FIOLĂ	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ BIOGRAFII NECENZURATE ALE UNOR OAMENI CELEBRI	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ CELE MAI MARI SCANDALURI DIN ISTORIE	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ CHE GUEVARA	~~24,90 lei~~	20,00 lei
☐ CLUBUL BILDERBERG	~~17,90 lei~~	14,30 lei
☐ CONFESIUNILE UNUI ASASIN ECONOMIC	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ CONFESIUNILE UNUI CAP AL MAFIEI	~~17,90 lei~~	14,30 lei
☐ CORUPŢIA MARILOR PUTERI	~~17,90 lei~~	14,30 lei
☐ ENIGMA TUNGUSKA	~~17,90 lei~~	14,30 lei
☐ INDIA	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ LUMI OCULTE	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ MINCIUNI OFICIALE	~~17,90 lei~~	14,30 lei
☐ NOSTRADAMUS	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ NOUA PARADIGMĂ A PIEŢELOR FINANCIARE	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ OPERAŢIUNEA WALKIRIA	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ PRIMUL PACIENT	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ PRINŢESA DIANA: "MĂ VOR UCIDE"	~~17,90 lei~~	14,30 lei
☐ PSIHOKILLERI	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ SECRETELE CHINEI	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ SFÂRŞITUL PETROLULUI	~~24,90 lei~~	20,00 lei
☐ VIEŢILE SECRETE ALE PREŞEDINŢILOR AMERICANI	~~19,90 lei~~	16,00 lei
☐ ZERO	~~19,90 lei~~	16,00 lei

Ofertă în limita stocului disponibil

EXPEDITOR:

Persoane juridice:
Instituţie.....
Persoană de contact.....
Tel/Fax.....
CUI.....
Cod IBAN.....
Banca.....

Persoane fizice:
Nume.....
Prenume .....
CNP.....
Telefon.....
E-mail.....

Adresa de livrare:
☐ Instituţie ☐ Adresă privată
Strada.....
Nr.....Bl.....Sc.....Et.....Ap.....
Localitate.....
Judeţ/Sector.....
Cod poştal.....
Interval orar pentru livrarea prin curier.....

LITERA INTERNAŢIONAL
www.litera.ro

CR
CORESPONDENŢĂ RĂSPUNS
Se taxează la destinaţie

DESTINATAR:
EDITURA LITERA INTERNAŢIONAL
O.P. 53, C.P. 212,
Sector 4, BUCUREŞTI

Modalităţi de livrare:

1. Prin poştă livrarea este *gratuită*.
2. Prin curier livrarea este *gratuită* dacă valoarea facturii depăşeşte 500 de lei.
3 ☐ Am o factură mai mică de 500 de lei, dar doresc livrarea prin curier.

La valoarea facturii se vor adăuga 5 lei pentru comenzile din Bucureşti şi 10 lei pentru comenzile din ţară.

Modalităţi de plată:

1. Ramburs, la livrarea prin poştă.
2. Prin bancă, în avans, în contul:
RO18 BREL 0002 0000 1551 0100
deschis la Libra Bank-Sucursala Băneasa

Modalităţi de comandă:

Mob: 0752 LITERA (0752.548.372)
Tel: 031.425.16.19
Tel./Fax: 031.425.16.20
Mail: comenzi@litera.ro
Poştă:
Completaţi cu majuscule rubrica EXPEDITOR.
Introduceţi talonul de comandă în cutia poştală.

www.litera.ro

Știați că...

...prima clasificare a cometelor s-a făcut în secolul al IV-lea, în localitatea chineză Ma Wang Tui?
...textele sacre ale multor religii importante oferă informații astrofizice precise și actuale?
...și în China există piramide cu rol funerar?
...harta lui Piri Reis (1513) înfățișează regiuni din Antarctica neacoperite de gheață, despre care nu s-a știut nimic până în 1957?

În *Mari mistere ale trecutului*, veți descoperi enigme arheologice și fapte inexplicabile pe care, adeseori, știința le ignoră, mărturii incontestabile care ne întăresc convingerea că trecutul umanității este mult mai complex și mai fascinant decât ne-am fi putut închipui vreodată. De la afirmații mai mult sau mai puțin îndrăznețe până la teorii bazate pe dovezi de netăgăduit, Rodríguez ne poartă într-un periplu captivant printre tainele civilizațiilor apuse.

Tomás Martínez Rodríguez (n.1970) este unul dintre cei mai activi cercetători și reporteri de investigație spanioli. Și-a dedicat viața studiului petroglifelor, civilizațiilor dispărute, enigmelor arheologice și nu numai. Realizator a numeroase filme documentare de popularizare științifică, Rodríguez a publicat, de-a lungul timpului, numeroase studii, în reviste de specialitate precum *Año Cero, Enigmas, Restauración & Rehabilitación, Misterios de la Arqueología y el Pasado*. Este autorul lucrărilor: *Civilizații extraterestre (Civilizaciones del Cosmos, 2000), Galicia secretă (Galicia Secreta, 2003), Locuri magice din Spania și Portugalia (Lugares mágicos de España y Portugal, 2007).*

INTERNATIONAL Bestseller
Săptămâna Financiară

Află mai mult pe:
www.litera.ro
ISBN 978-973-675-468-5